

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Katedra biotechnických úprav krajiny

**Preventivní hodnocení krajinného rázu
přírodního parku Moravice**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: doc. ThLic. Ing. arch. Jiří Kupka, Ph.D.

Diplomant: Bc. Pavel Satke

2019

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Pavel Satke

Prostorové plánování

Název práce

Preventivní hodnocení krajinného rázu přírodního parku Moravice

Název anglicky

Landscape Character Assessment of Natural Park Moravice

Cíle práce

Hodnocení krajinného rázu je v současnosti standardním nástrojem ochrany přírody a krajiny, který se promítá i do dalších procesů vč. nástrojů územního plánování. Preventivní hodnocení krajinného rázu může být oborovým dokumentem státní ochrany přírody a krajiny, ale i podkladem pro zpracování územní studie krajiny, aktualizaci územně analytických podkladů (jevy 11, 17a, 17b) ad.

Přírodní park Moravice se nachází v Moravskoslezském kraji, má rozlohu 14

250 ha a jedná se o jedinečné území, jehož hlavním rysem je údolí řeky Moravice doprovázené velkým množstvím přírodních i kulturních hodnot.

Cílem práce je vyhodnocení území přírodního parku do podrobnosti míst krajinného rázu vč. identifikace a klasifikace znaků krajinného rázu a stanovení ochranných opatření k zachování identifikovaných hodnot. Součástí DP bude i vyhodnocení dalších významných aspektů krajinného rázu, nakolik jsou v území přítomné (významné horizonty, exponované svahy, dominanty, historické krajinné struktury, lokality se zřetelně zachovaným harmonickým měřítkem a harmonickými vztahy ap.) a analýza přítomných indikátorů zvýšené cennosti znaků krajinného rázu (ochrana přírody, památková péče).

Metodika

DP bude vycházet z nařízení děkana č. 3/2017: Metodické pokyny pro zpracování diplomové práce na FŽP (struktura práce, povinné části), Metodických listů AOPK ČR 8.2 (2012): Preventivní hodnocení krajinného rázu, Metodického postupu posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz (Vorel et al., 2004) a dokumentů Moravskoslezského kraje. Textová část bude obsahovat mj. tabulky identifikovaných a klasifikovaných znaků krajinného rázu (dle Metodiky Vorel et al., 2004), grafická část hlavní výkres s vymezením oblastí a míst krajinného rázu vč. dalších důležitých aspektů hodnocení krajinného rázu (viz výše) a vymezením pásem odstupňované ochrany krajinného rázu. Forma odevzdání bude konzultována s vedoucím DP.

Doporučený rozsah práce

60-80 NS textu, tabulky znaků, mapové přílohy (GIS)

Klíčová slova

krajinný ráz, ochrana přírody a krajiny, krajinné plánování, prostorové plánování, preventivní hodnocení krajinného rázu

Doporučené zdroje informací

dokumenty uvedené v Metodice

KLVAČ, P. *Člověk, krajina, krajinný ráz*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, 2009. ISBN 978-80-210-5090-7.

KUPKA, J. *Krajiny kulturní a historické : vliv hodnot kulturní a historické charakteristiky na krajinný ráz naší krajiny*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2010. ISBN 978-80-01-04653-1.

MÍCHAL, I. – LOW, J. *Krajinný ráz*. Kostelec n.Č.l.: LP, 2003.

publikace (knihy, sborníky) na webu: www.krajinnyras.cz

regionální literatura a prameny

VOREL, I. – KUPKA, J. *Krajinný ráz : identifikace a hodnocení*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2011. ISBN 978-80-01-04766-8.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – FŽP

Vedoucí práce

doc. ThLic. Ing. arch. Jiří Kupka, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra biotechnických úprav krajiny

Elektronicky schváleno dne 8. 3. 2019

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 3. 2019

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 30. 03. 2019

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně pod vedením doc. ThLic. Ing. arch. Jiřího Kupky, Ph.D. Všechny literární prameny a publikace, ze kterých jsem čerpal, jsou uvedeny v seznamu literatury.

Prohlašuji, že tištěná verze se shoduje s verzí odevzdanou přes Univerzitní informační systém

V Praze dne 18. 4. 2019

Bc. Pavel Satke

Poděkování

Děkuji především doc. ThLic. Ing. arch. Jiřímu Kupkovi, Ph.D. za vedení diplomové práce, jeho vstřícnost a připomínky.

Dále bych rád poděkoval své rodině a přátelům za nekonečnou podporu během mého studia.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá preventivním hodnocením krajinného rázu přírodního parku Moravice. Přírodní park Moravice je chráněné území nacházející se v okrese Opava, které bylo vyhlášeno v roce 1994 za účelem ochrany krajinného rázu údolí řeky Moravice a přilehlých oblastí. Literární rešerše představuje současný stav řešené problematiky včetně přehledu metodik zabývajících se hodnocením krajinného rázu. Součástí práce je dále podrobná charakteristika řešeného území. Samotné hodnocení krajinného rázu je vypracováno dle metodického doporučení I. Vorla a kol. (2004), jehož principem je vymezení míst krajinného rázu a identifikace znaků přírodní, kulturní, historické a vizuální charakteristiky. Zjištěním hodnot a charakteristik krajinného rázu v řešeném území jsou stanovena pásma odstupňované ochrany včetně uvedení ochranných podmínek.

Klíčová slova

krajinný ráz, ochrana přírody a krajiny, krajinné plánování, prostorové plánování, preventivní hodnocení krajinného rázu

Abstract

The diploma thesis deals with landscape character assesment of Natural Park Moravice. Natural Park Moravice is a protected area located in the district of Opava, which was declared in 1994 for the purpose of protecting the landscape character of the Moravice River Valley and adjacent areas. The literary research presents the current state of the issue, including an overview of methodologies dealing with landscape character assessment. The thesis also includes a detailed description of the area. The landscape character evaluation itself is elaborated according to the methodical recommendation by I. Vorel et al. (2004). The principle is to define places of landscape character and to identify natural, cultural, historical and visual characteristics. The zones of graded protection, including the indication of protective conditions are set by determining the values and characteristics of the landscape character in the area.

Keywords

landscape character, protection of nature and landscape, landscape planning, spatial planning, landscape character assessment

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Cíle.....	2
3	Literární rešerše	3
3.1	Krajinný ráz	3
3.2	Hodnocení krajinného rázu	3
3.3	Přírodní park.....	5
3.4	Současná metodická doporučení.....	6
4	Metodika diplomové práce	11
5	Obecná charakteristika řešeného území.....	15
5.1	Vymezení území.....	15
5.2	Přírodní podmínky	16
5.3	Kulturní a historické podmínky.....	27
5.4	Vizuální a estetické vlastnosti.....	32
6	Výsledky práce	34
6.1	Vymezení míst krajinného rázu.....	34
6.2	Odstupňovaná ochrana krajinného rázu	90
6.3	Kategorizace sídel a lokalit se zástavbou (LOsZ)	95
6	Diskuze.....	154
7	Závěr a přínos práce.....	155
8	Pojmy	156
9	Seznam literatury a použitých zdrojů	158
10	Přílohy	164

1 Úvod

Česká krajina prošla v posledních několika stoletích výraznou proměnou, která vytvořila ráz krajiny, tak jak je dnes známe. Současný tlak nových hospodářských a společenských potřeb na urbanistickou, sídelní i krajinnou strukturu vyvolává stále častější požadavky na ochranu krajinného rázu. Charakter krajiny je u některých krajín výrazný a čitelný, u některých méně. Pro ochranu krajinného rázu je důležité porozumět, čím je daná krajina typická a čím si vytváří svůj individuální výraz.

Dle §12 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny má každá krajina svůj ráz a je možno ji popsat pomocí přírodní, kulturní a historické charakteristiky. Pro ochranu krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami pak může orgán ochrany přírody zřídit přírodní park a stanovit omezení využití území k ochraně zmíněných hodnot. Hodnocení krajinného rázu je tak běžně hlavním předmětem ochrany na území přírodních parků či chráněných krajinných oblastí.

Prostor přírodního parku Moravice se vyznačuje svérázným charakterem údolí řeky Moravice s okolní harmonickou lesní a zemědělskou krajinou. Proměnlivá a neopakovatelná kulturní krajina je výsledkem přírodních a antropogenních krajínovorných procesů. I přes mnohé změny vzhledu krajiny způsobené vlivem člověka v průběhu historie si území přírodního parku zachovalo významnou vizuální atraktivnost vycházející z přítomnosti určitých znaků, jejich vnějšího projevu a výrazu v krajinné scéně.

Ačkoliv byl přírodní park Moravice zřízen již v roce 1994, dodnes nebyl vytvořen žádný dokument identifikující hlavní znaky a hodnoty krajinného rázu, které je třeba chránit. Tato práce tak představuje hodnocení krajinného rázu tohoto přírodního parku včetně individuálního členění jednotlivých krajín s popisem jejich unikátních rysů utvářejících jejich celkový dojem a s uvedením konkrétních ochranných opatření.

2 Cíle

Cílem práce je vytvoření podrobně zpracovaného preventivního hodnocení krajinného rázu vybraného území na základě uvedené metodiky. Mělo by jít o praktický výstup, který se v praxi standardně používá jako odborný podklad pro orgány ochrany přírody či jako podklad promítající se do nástrojů územního plánování ad.

K dosažení hlavního cíle je třeba splnit několik dílčích cílů:

- obecná charakteristika a vymezení řešeného území
- prostorová a charakterová diferenciacie území z hlediska krajinného rázu včetně identifikace znaků a hodnot přírodní, historické, kulturní a vizuální charakteristiky
- delimitace pásem ochrany a stanovení obecných podmínek ochrany
- kategorizace lokalit se zástavbou a stanovení ochranných podmínek pro jednotlivé kategorie

3 Literární rešerše

3.1 Krajinný ráz

Pojem krajinný ráz je ekvivalentem pojmu charakter krajiny (Landscape character, Landschaftscharakter), který vyjadřuje jedinečné fyzické vlastnosti krajiny, které ji odlišují od jiné. Ráz krajiny je dán nejen přítomností pozitivních jevů a znaků přírodního prostředí, ale také kulturním, estetickým a duchovním rozměrem krajiny (AOPK, 2019).

Dle Evropské úmluvy o krajině (2000) je charakter krajiny výsledkem působení přírodních a/nebo lidských faktorů. V české legislativě je pojem krajinný ráz ukotven v §12 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny:

(1) Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umisťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.

Přírodní charakteristika je určena trvalými přírodními podmínkami (geologické, geomorfologické, klimatické a biogeografické poměry) a aktuálním stavem ekosystémů. Kulturní charakteristika zahrnuje vlastnosti krajiny určené způsobem využívání přírodních zdrojů, způsobem hospodaření a stopami, které v krajině zanechal člověk. Historická charakteristika je součástí kulturní charakteristiky a je dána přítomností historických a památkových hodnot (Míchal a kol., 1999).

Znaky přírodní, kulturní a historické charakteristiky však představují také vizuální projev v krajině scéně, který může vytvářet v zákoně uvedené estetické hodnoty, harmonické měřítko a harmonické vztahy v krajině. Krajinný ráz je tak dle pojetí zákona dán zmíněnými charakteristikami a jejich vizuálním a estetickým projevem v krajině scéně (Vorel, Kupka, 2011).

Duchovní aspekt krajiny je nedílnou součástí krajinného rázu. Každá krajina má svůj určitý ráz a každé místo má svůj význam, který lidé pociťují (Svobodová, 2011). S tím souvisí pojem *genius loci*, kterým se zabýval teoretik architektury Christian Norberg – Schulz (1994). Dle něj vytváří atmosféru a charakter určitého prostředí dva aspekty – hmatatelné jevy a lidské vnímání a pocity. Dle Cílka (2007) je *genius loci* důvodem, který neumíme pojmenovat, ale kvůli kterému se vracíme a je jednou z nejsilnějších esencí celé krajiny.

3.2 Hodnocení krajinného rázu

Hodnocení krajinného rázu je jedním z hlavních nástrojů ochrany krajinného rázu a má za úkol vymezit oblasti krajinného rázu, definovat místa kde je krajinný ráz dochován a stanovit pravidla jeho další ochrany (Löw, Míchal, 2003). V současnosti se jedná o stále častěji vyžadovaný podklad, jehož cílem je identifikovat a klasifikovat dochované přírodní, kulturní, historické a estetické hodnoty krajiny, případně posoudit dopad konkrétního záměru na krajinný ráz. Hodnocení spočívá

v určení velikosti a významu jednotlivých znaků, kterými je krajinný ráz určován (Míchal a kol., 1999).

V praxi se dnes v zásadě objevují dva typy hodnocení krajinného rázu. Prvním je preventivní hodnocení, jehož cílem je určit preventivní opatření, druhým je posuzování vlivu záměrů, staveb či změny využití území na krajinný ráz (kauzální hodnocení). Oba typy se zaměřují na ochranu kulturní krajiny a to zaprvé formou preventivních opatření a zadruhé formou hodnocení potenciálního zásahu do krajinného rázu (Kupka, 2010). Při hodnocení je nutný soulad se zákonem a nejsou zde vhodné přílišné subjektivní úsudky, závěry by měly být uplatnitelné a právně obhajitelné (Vorel, Kupka, 2011). Bukáček a Matějka (1999) představují i třetí formu hodnocení krajinného rázu – tvůrčí, která se zaměřuje na eliminaci negativních projevů v krajině a na tvorbu v krajině s narušenou hodnotou krajinného rázu.

Preventivní ochrana krajinného rázu

Jedná se o vyhodnocení krajinného rázu, které se zpracovává v různých měřítkových úrovních (kraj, CHKO, přírodní park, obec) jako krajinářsko-analytický dokument, jehož součástí je i návrhová část s vymezením menších prostorových jednotek s odstupňovanou ochranou krajinného rázu.

Rozčlenění území si klade za cíl vymezit souvislé a homogenní celky s jedinečnými rysy a vlastnostmi, které vyjadřují tzv. identitu kulturní krajiny. Dle zákona se vymezují dva měřítkově odlišné typy území – oblasti krajinného rázu a místa krajinného rázu. Oblast krajinného rázu představuje určitý typ regionu vymezeného na základě podobného rázu krajiny z hlediska geomorfologie, vegetačního krytu, struktury osídlení a hospodářského využití. Místem krajinného rázu je pak určitý krajinný prostor vnímatelný díky své charakterové odlišnosti. Je prostorově ohraničené a z hlediska přírodních, kulturních a vizuálních charakteristik odlišné od okolních míst krajinného rázu (Vorel, Kupka, 2011)

Na základě identifikace a klasifikace znaků a hodnot krajinného rázu v oblastech i místech krajinného rázu můžou být dále navržena pásma odstupňované ochrany s rozdílnými požadavky, včetně návrhu eliminace negativních a rušivých znaků.

Posouzení vlivu konkrétního záměru na krajinný ráz

Stejně jako u preventivního hodnocení, tzv. aktuální hodnocení posuzuje míru zásahů navrhovaného záměru do významných znaků krajinného rázu odvozených od přírodních, kulturních a historických charakteristiky, přírodních a estetických hodnot, významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant a harmonického měřítko a vztahů (Vorel a kol., 2004).

Princip posouzení vlivu záměru na krajinný ráz spočívá v prostorové a charakterové diferenciaci krajiny. Součástí posouzení je popis navrhovaného záměru a jeho možného dopadu na krajinný ráz a vymezení tzv. potenciálně dotčeného krajinného prostoru, jehož velikost je daná charakterem záměru a charakterem okolní krajiny (Vorel, Kupka, 2011). Dalším krokem je samotné hodnocení krajinného rázu, jehož princip je totožný s preventivním hodnocením krajinného rázu. Hlavním cílem je pak

posouzení zásahu do krajinného rázu. Posuzuje se míra vlivu na identifikované hodnoty a určení únosnosti zjištěné míry vlivu (AOPK, 2012).

Využití hodnocení krajinného rázu

Hodnocení krajinného rázu slouží jako odborný podklad pro orgány ochrany přírody, zejména pro stanoviska k činnostem a zásahům, které by mohly měnit krajinný ráz, návrhy přírodních parků, návrhy krajinných památkových zón, posuzování návrhů pozemkových úprav, plány péče o velkoplošná chráněná území či zpřesňování zón zvýšené péče o krajinu v rámci Panevropské ekologické sítě EECONET (Míchal, 1999). Výsledky hodnocení krajinného rázu zároveň představují materiál sloužící k přenesení zájmů ochrany přírody a krajiny do nástrojů územního plánování (Vorel, Kupka, 2011).

3.3 Přírodní park

Přírodní park je obecně chráněné území s množstvím soustředěných přírodních, kulturních, historických a estetických hodnot, které je zřizováno za účelem ochrany krajinného rázu. Stejně jako krajinný ráz je přírodní park, dříve zákonem označovaný jako oblast klidu, ukotven v §12 zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny:

3) K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí tohoto zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

V §77a je dále zpřesněna působnost krajů a krajských úřadů. Ty mohou vydávat nařízení o zřízení či zrušení přírodních parků pro svůj správní obvod v případě, že nejde o národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, národní přírodní památky a jejich ochranná pásma nebo o vojenské újezdy (Guth a kol., 2009).

Löw a Míchal (2003) dle své klasifikace ochrany krajinného rázu řadí přírodní park do území nejvýznamnějších pro ochranu krajinného rázu, pro které platí vysoká ochrana krajinného rázu (II. stupeň ochrany) a po národních parcích a chráněných krajinných oblastech tak jde o území nejvíce hodnotné z hlediska významu krajinářských hodnot.

Poslání a účel přírodních parků dále shrnuje I. Míchal ve svém metodickém doporučení Hodnocení krajinného rázu a jeho uplatňování ve státní správě (1999). Základními cíli má být péče o přírodní a kulturní hodnoty včetně sídel, ochrana reliéfu krajiny a cenných ekosystémů, ochrana historických krajinných kompozic, historických parků a zahrad a v neposlední řadě mají přírodní parky vycházet z Panevropské ekologické sítě (EECONET), která se kromě jádrových území a biologických koridorů skládá i z tzv. zón zvýšené péče o krajinu. V případě české legislativy je tak obdobou těchto oblastí právě přírodní park, který kromě zvýšených ekologických hodnot respektuje i dochované historické stopy a regionální kulturní tradice (Löw, Míchal, 2003).

3.4 Současná metodická doporučení

V současné době existuje velké množství metodických doporučení a široké spektrum výkladů a přístupů týkajících se hodnocení krajinného rázu. Jedná se o metodiky k hodnocení jak preventivnímu, tak kauzálnímu – tedy hodnocení vlivu zamýšleného záměru na krajinný ráz. Nicméně existují i další přístupy a podoby hodnocení krajinného rázu.

Dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny však neexistuje žádná závazná metodika. Využití a výběr metodického doporučení tak bývá individuální a často dochází i ke kombinaci různých metodik. Obecně se však v současnosti využívá široce uznávaná metodika I. Vorla a kol. (2004), zabývající se postupem při hodnocení vlivu konkrétního záměru na krajinný ráz, kterou lze ale aplikovat i k preventivnímu hodnocení krajinného rázu. Dalšími doporučovanými a v praxi užívanými metodikami jsou práce od autorů Löw, Míchal, Bukáček a Matějka.

Roman Bukáček, Petr Matějka (1997 - 2006)

Metodika, která byla v pozdějších letech dále rozpracována, vznikla z iniciativy Agentury ochrany přírody a krajiny ČR v roce 1997. V letech 1999 a 2006 pak vznikly další verze.

První verze (Bukáček, Matějka, 1997) se zaměřuje primárně na krajinnou strukturu, a hlavním podkladem pro určení charakterizujících krajinných složek má být vyhodnocení krajinné matrice – tedy krajinné složky nebo jejich kombinace, která se v krajině objevuje nejčastěji. Krajinná matrice dle autorů tvoří hlavní vizuální projev a její stanovení vychází především ze způsobu využívání krajiny. Metodika tak uvádí pět základních krajinných matic objevujících se na území ČR: zemědělská, zemědělsko-lesní, lesní, rybníčně-zemědělská a urbanizovaná.

V druhé verzi metodiky (Bukáček, Matějka, 1999) jsou uvedeny tři typy hodnocení krajinného rázu zmíněné výše – preventivní, kauzální a tvůrčí. Pro samotný proces hodnocení dále autoři uvádějí základní principy:

- determinace základních charakteristik krajinného rázu v daném území – jednotlivé kapitoly pro přírodní charakteristiku, kulturně historický vývoj a celkovou charakteristiku krajinných složek a krajinných prvků
- diferenciace území na specifické územní celky – krajinné celky (oblasti krajinného rázu) a prostory (místa krajinného rázu)
- determinace a sestavení charakteristik krajinného rázu – charakteristiky jsou definovány krajinnými složkami a prvky a jsou rozděleny na přírodní, kulturní a prostorové
- stanovení významu a projevu každé charakteristiky krajinného rázu – tři stupně významu charakteristiky: I. zásadní, II. určující, III. významná, projev každé charakteristiky může být pozitivní, negativní nebo neutrální
- hodnocení prostorových vztahů charakteristik krajinného rázu – prostorové vztahy jsou definovány jako soubor vztahů charakteristik, které jsou dány měřítkem krajiny, výrazem, geometrizací krajiny, barevností, kontrastem, apod.

- stanovení návrhu ochrany a ochranných limitů – účelem zachování pozitivních krajinných složek a zmírnění negativních projevů v krajině a stanovení základních limitů pro činnosti v krajině

V poslední úpravě metodiky, která se zabývá pouze preventivním hodnocením (Bukáček, 2006), byly tyto kroky sloučeny pouze do čtyř, podstata však zůstala téměř nezměněna. Nově však determinaci charakteristik krajinného rázu nahradila identifikace znaků a hodnot jednotlivých znaků charakteristik krajinného rázu, jelikož dle Bukáčka může být jeden znak nositelem několika charakteristik.

Igor Míchal – metodické doporučení k hodnocení krajinného rázu (1999)

Cílem tohoto metodického doporučení bylo vytvoření metodicky jednotného a efektivního dokumentu k uplatňování §12 zákona č. 114/1992. Sb. o ochraně přírody a krajiny, sjednotit výkon státní správy na úseku krajinného rázu a vytvořit vhodné podmínky pro zapojení občanských iniciativ. Zároveň se mělo jednat o podklad k vytvoření obecně závazného prováděcího předpisu o ochraně krajinného rázu, který však doposud nebyl vydán.

Podobně jako je tomu u jiných metodik, i zde jsou vymezeny zásadní pojmy týkající se krajinného rázu, je zde uvedeno využití hodnocení krajinného rázu ve veřejné správě, či záležitosti týkající se pořizování dokumentace krajinného rázu.

Hodnocení krajinného rázu dle I. Míchala spočívá v určení významu jednotlivých charakteristik (kladný/záporný, velký/malý). K hodnocení vlivu konkrétních záměrů na krajinný ráz metodika uvádí základní kroky, kterých by se mělo vlastní hodnocení držet:

- vymezení širšího krajinného prostoru dotčeného vizuálně navrhovaným záměrem
- vymezení míst krajinného rázu souvisejících s hodnoceným zásahem
- identifikace hodnot spoluurčujících krajinný ráz (estetické, přírodní, historické a kulturní) a jejich klasifikace (pozitivní/negativní, určující/významné/doplňkové, běžné/jedinečné)
- posouzení míry vlivu zásahu na identifikované hodnoty krajinného rázu (ovlivnění silné, slabé nebo žádné)
- vyhodnocení zásahu záměru do krajinného rázu a doporučení povolení či zamítnutí záměru, příp. návrh kompenzačních či zmírňujících opatření

V závěru se metodika věnuje nutným podkladům pro hodnocení krajinného rázu a definuje základní osnovu pro přírodní, kulturní a historické charakteristiky oblasti či místa krajinného rázu.

Jiří Löw, Igor Míchal – metodické principy ochrany krajinného rázu (2003)

Autoři v rozsáhlé publikaci věnované tématu krajinného rázu v závěru představují své metodické doporučení k jeho ochraně. Vycházejí z poznatku, že krajinný ráz je výsledkem způsobu života lidí v krajině a my se dnes musíme rozhodnout, co je třeba zachovat, rozvíjet, či udržet ve své podobě.

Čtenářům jsou tak představeny tři hlavní přístupy k ochraně krajinného rázu, kdy první z nich počítá s dalším rozvojem krajiny a navazováním na rázovitost krajiny v souladu s trvalou udržitelností (přístup ochrany, rozvíjení a doplňování některých aspektů dochovaného krajinného rázu). Dalším přístupem je konzervace a uchování reprezentativních částí krajin našich předků (přístup přísné ochrany dochovaného krajinného rázu). Třetím postojem má konečně být vytváření nové tváře krajiny na místech, kde byl krajinný ráz setřen či pozměněn v nesouladu s trvale udržitelným způsobem života (přístup tvorby nové krajiny včetně její nové rázovitosti).

V další části tohoto doporučení autoři rozebírají tři základní otázky týkající se principů ochrany krajinného rázu:

- *kde přednostně chránit dochovaný krajinný ráz*

Na místech, kde je velmi dobře dochován – tedy na místech, kde se v průběhu historie příliš neměnilo využití krajiny. Dále v oblastech, kde je i dnes dochovaný krajinný ráz prioritou, či tam kde se již vyskytuje jinak vzácná oblast krajinného rázu a kde mohou být poslední pozůstatky krajinného rázu ohroženy či zcela setřeny. V poslední řadě je třeba krajinný ráz chránit tam, kde si to přejí sami občané.

- *jak přísně chránit krajinný ráz v daném místě*

Zde autoři vycházejí ze zákona o ochraně přírody a krajiny a jeho odstupňovaných kategorií ochrany a sami tak rozlišují 5 stupňů ochrany:

- *nejvyšší ochrana krajinného rázu* – týká se krajin s převahou přírodních hodnot v NP a CHKO a má převážně konzervační podobu.
- *vysoká ochrana krajinného rázu* – na území NP a CHKO mimo oblasti s nejvyšší ochranou. Ochranu lze zabezpečit například vymezením přírodního parku či registrací VKP.
- *nadprůměrná ochrana krajinného rázu* – na místech, kde je třeba chránit pouze dominantní a hlavní znaky krajiny. Tento stupeň již nemá konzervační povahu, ale umožňuje částečnou tvorbu krajiny.
- *základní ochrana krajinného rázu* – zde již převažuje tvorba krajinného rázu nad jeho ochranou a konzervací. Stanovuje se minimální ochrana ve formě ochrany dominantních znaků krajiny v dané oblasti.
- *bez ochrany krajinného rázu* – v oblastech, kde krajinný ráz není dochován nebo je třeba jej zcela změnit.

- *jakým způsobem chránit krajinný ráz v daném místě*

V této podkapitole autoři uvádějí praktické nástroje k ochraně krajinného rázu dle zmíněné diferenciaci. Ve zvláště chráněných územích je tak ochrana krajinného rázu prováděna prostřednictvím plánů péče. V nejvýznamnějších územích pro ochranu krajinného rázu, jako jsou například přírodní parky, je pak ochrana krajinného rázu zajištěna zřizovacími vyhláškami, které by měly být zpracovány podrobně s vymezením vnitřní zonace. V ostatních územích je ochrana krajinného rázu prováděna prostřednictvím územního plánování.

Metodické zásady hodnocení doporučují vymezení oblastí a míst krajinného rázu a stanovení zásad preventivní ochrany. Autoři dále uvádějí dvě úrovně hodnocení krajinného rázu:

- hodnocení na celostátní úrovni

Úkolem je vyhodnotit celé území ČR pro potřeby koncepčního plánování a vychází ze dvou základních kroků:

- *diferenciace krajiny ČR z hlediska jejich rázovitosti* – typologické rozdělení území, které má být dále podkladem pro diferenciaci krajinného rázu na lokální úrovni
- *vymezení částí krajiny s dochovaným krajinným rázem*

- hodnocení na místní úrovni

Cílem je co nejpřesnější zhodnocení krajinného rázu ve významnějších územích, jako jsou například přírodní parky nebo v územích, kde se objevuje záměr s výrazným vlivem na okolí. I zde jsou uvedeny základní kroky procesu:

- *vymezení a definice oblastí krajinného rázu* – vymezení segmentů území se stejnými nebo podobnými znaky s využitím přírodních, kulturních a historických charakteristik.
- *zjištění míry dochovanosti krajinného rázu v konkrétním místě* – zjištění hodnoty vymezených základních krajinařských celků
- *stanovení stupně a způsobu ochrany krajinného rázu v konkrétním místě*

Posledním tématem, kterým se autoři zabývají, jsou metodické zásady posuzování zásahu do krajinného rázu. Cílem je zjištění velikosti ovlivněného prostoru a míra vlivu záměru. Toho má být dosaženo vyhodnocením působení zásahu na jednotlivé znaky krajinného rázu.

I. Vorel, R. Bukáček, P. Matějka, M. Culek, P. Sklenička – Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz (2004)

Metodika z roku 2004, aplikující metodu prostorové a charakterové diferenciace území, představuje pravděpodobně nejčastěji používaný dokument při hodnocení krajinného rázu a je jakýmsi spojovacím článkem uvedených metodik. Ačkoliv se jedná, jak už z názvu vyplývá, o metodiku týkající se vlivu konkrétního záměru na krajinný ráz, v praxi je často zobecňována a využívána i k preventivnímu hodnocení.

Cílem metodiky je vytvoření standardizovaného postupu při posuzování vlivu konkrétního záměru na krajinný ráz s využitím metod používaných v krajinářské a architektonické kompozici. Metoda prostorové a charakterové diferenciace spočívá ve vymezení jednotlivých charakterově homogenních částí krajiny (oblasti a místa krajinného rázu) a v rozdělení procesu na samostatně řešitelné kroky.

Postup posouzení vlivu navrhovaného záměru na krajinný ráz by se měl proto skládat z jednotlivých etap:

- popis navrhovaného záměru a jeho možných vlivů na krajinný ráz – plošný rozsah, možné fyzické zásahy do charakteru krajiny, vizuální, sluchové nebo čichové vjemy, atd.
- vymezení dotčeného krajinného prostoru – pomocí vizuálních bariér (horizonty terénu, lesní porosty, zástavba) nebo stanovením okruhů potenciální viditelnosti

- vymezení oblastí a míst krajinného rázu – včetně obecné charakteristiky širšího území a zařazení do krajinných souvislostí
- identifikace znaků přírodní, kulturní a historické charakteristiky a přítomnosti estetických hodnot – včetně klasifikace z hlediska významu jednotlivých znaků krajinného rázu
- posouzení míry vlivu navrhovaného záměru – zúžení závěrů do pojmů uvedených v §12 zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny
- určení únosnosti zjištěné míry vlivu z hlediska rázu krajiny

Pro každou etapu autoři vyčleňují samostatnou kapitolu, která srozumitelně vysvětluje podrobnější postupy. Jednotlivé znaky a hodnoty mají být klasifikovány dle významu v krajinném rázu (zásadní, spoluurčující, doplňující), dle cennosti (jedinečné, význačné, běžné) a také podle pozitivních, negativních či neutrálních projevů v krajině.

Při určování snesitelnosti zásahu do krajinného rázu se hledí především na míru konfliktnosti negativních zásahů a pozitivních charakteristik krajinného rázu. Konečná míra zásahu se hodnotí pětistupňovou škálou: žádný zásah, slabý zásah, středně silný zásah, silný zásah a stírající zásah.

AOPK ČR – Metodické listy: preventivní hodnocení krajinného rázu (2012)

Metodické listy shrnují základní problematiku hodnocení krajinného rázu a řeší spíše formu zpracování a obsahovou náplň, než samotnou metodu hodnocení. To hlavně z důvodu standardizace jednotlivých studií a srozumitelnějšího využití v praxi. Doporučení se týkají primárně preventivního hodnocení krajinného rázu na území CHKO a na územích spravovaných AOPK ČR. Podobně jako je tomu i u jiných metodik, je však možné tato doporučení zobecnit i na území mimo výše uvedená.

V jednotlivých kapitolách metodické listy dále uvádí právní předpisy související s ochranou krajinného rázu, popisují možné využití výsledků studií v rámci územně plánovací činnosti či v procesu rozhodování a posuzování v oblasti stavební činnosti.

Hlavní část dokumentu však tvoří doporučení k procesním náležitostem pořízení studie a k obsahovým náležitostem studie. Krok po kroku jsou zde uvedeny jednotlivé potřebné výstupy, forma zpracování či doporučené podklady pro zpracování studie a příklady nejčastěji používaných metodik.

Základní osnova pro textovou část obsahových náležitostí studie by tak dle metodických listů měla vypadat takto:

- úvodní informace, identifikační údaje
- cíle studie, obsah zadání a vymezení hodnoceného území
- použitá metoda hodnocení včetně definice základních pojmů
- obecná charakteristika krajinného rázu hodnoceného území
 - přírodní podmínky řešeného území
 - kulturně historický vývoj řešeného území
 - prostorové vztahy, percepční charakteristika, širší vztahy
 - vizuální hodnocení území
- vymezení oblastí a míst krajinného rázu a jejich charakteristika

- návrh ochrany krajinného rázu, stanovení zásad prostorového uspořádání
- kategorizace obcí

Textová část má být dále doplněna o tabulky s identifikovanými znaky krajinného rázu. Nezbytnou součástí jsou samozřejmě mapové přílohy (vymezení území, širší vztahy, diferenciacie území z hlediska krajinného rázu, návrh ochrany krajinného rázu, hodnoty krajinného rázu, prostorové vztahy a percepční vlastnosti krajiny, atd.) a obrazová dokumentace.

Metodické listy AOPK ČR v závěru připomínají, že jde pouze o doporučení vycházející z poznatků existujících metodik a důraz u nových studií by měl být kladen především na logickou strukturu, srozumitelnost a propojení textových, mapových a obrazových částí studie.

Řešená problematika v zahraničí

Ochrana krajiny a krajinného rázu v Evropě přichází s přijetím Evropské úmluvy o krajině. Každá země má však svůj vlastní přístup k ochraně krajinného rázu, jedním z nejpoužívanějších metodických doporučení v Evropě je však Landscape Character Assessment – Guidance for England and Scotland (Swanwick, 2002), kterou je možno použít pro území různých velikostí a měřítka. Skládá se z několika základních kroků – vymezení rozsahu území, teoretická studie území, terénní průzkum, klasifikace a popis. Na základě těchto kroků přichází tzv. vytváření úsudků, vyhodnocení a závěry. Z tohoto dokumentu vychází metodika zabývající se ochranou přímořské krajiny v Anglii z roku 2012, která dodržuje stejné principy hodnocení (Tudor, 2012). V roce 2014 byla metodika aktualizována a doplněna a nahradila původní dokument z roku 2002 (Tudor, 2014). V roce 2006 byla vyvinuta metodika hodnocení krajinného rázu ECOVAST s cílem zapojit do procesu veřejnost. V metodice je definována jakási obdoba českého místa krajinného rázu – krajinná jednotka, která má umožnit lidem zaměřit se na „svou vlastní“ krajinu. Proces identifikace krajiny se skládá z několika fází – přípravné studie, pozorování krajiny a sepsání poznatků.

4 Metodika diplomové práce

Struktura diplomové práce a povinné části budou vycházet z nařízení děkana č.3/2017: Metodické pokyny pro zpracování diplomové práce na FŽP.

Použitý metodický postup

Základní struktura a forma zpracování textové části a další obsahové náležitosti včetně grafických výstupů bude vycházet z výše podrobněji popsanych Metodických listů AOPK ČR – Preventivní hodnocení krajinného rázu (2012).

Hlavní výstup práce, tedy samotné hodnocení krajinného rázu, bude zpracováno na základě Metodického postupu posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz, který v roce 2004 zpracoval doc. Ing. arch. Ivan Vorel, CSc. s jeho spolupracovníky. Stručný postup rozdělený do jednotlivých kroků je popsán v předchozí kapitole.

Metodika je běžně používána v upravené formě i pro zhotovování preventivního hodnocení krajinného rázu, stejně tak bude zobecněna i pro potřebu této práce. Bude tak vynecháno hodnocení a popis navrhovaného záměru a jeho možných vlivů na krajinný ráz, posouzení míry vlivu záměru na krajinný ráz a určení únosnosti zjištěné míry vlivu. V souladu s metodickým postupem bude vypracováno vymezení míst krajinného rázu a identifikace znaků přírodní, historické a kulturní charakteristiky a přítomnosti estetických hodnot.

Postup práce

Podrobný postup práce je shrnut v několika následujících krocích:

Vymezení území

Preventivní hodnocení krajinného rázu bude zpracováno pro celé území přírodního parku Moravice, který se nachází v Moravskoslezském kraji a pokrývá oblast o rozloze 14 215 ha.

Obecná charakteristika území

Vybrané území bude charakterizováno v obecné rovině na základě přírodních podmínek, kulturního a historického vývoje a vizuálních a estetických aspektů krajiny. Přírodní podmínky území budou popsány dle základních charakteristik utvářejících ráz krajiny, tedy geomorfologie, geologie, pedologie, hydrologie, klimatu, bioty a ochrany přírody. Kulturní a historický vývoj se bude zabývat především vývojem osídlení a krajiny, dochovanou lidovou architekturou a současnou památkovou péčí. Poslední část obecné charakteristiky bude sledovat základní vnější projevy rysů krajiny, které utváří krajinnou scénu. Součástí jednotlivých podkapitol bude rovněž analýza přítomnosti indikátorů zvýšené cennosti znaků krajinného rázu.

Terénní průzkumy

Cílem terénních průzkumů bude poznání znaků přírodní, kulturní a historické charakteristiky území, ale také percepční zhodnocení území s výsledkem rozčlenění krajiny na základě vizuálních aspektů. Během terénních šetření bude kladen důraz na sledování podoby pohledových horizontů, dominant, exponovaných svahů, měřítka či prostorových vztahů. Zároveň bude vytvářena fotodokumentace významných rysů krajiny, která bude posléze použita pro doprovod textové části. Terénní průzkumy budou prováděny od července 2018 do dubna 2019.

Vymezení míst krajinného rázu a definování jejich charakteristik

Diferenciace krajiny bude provedena na základě terénních průzkumů a podrobného studia mapových podkladů. Rozčleněním vzniknou menší prostorové jednotky dané společnými znaky vycházejícími ze základních vizuálních aspektů a z charakterové odlišnosti daného prostoru od ostatních. Hranice jednotlivých míst krajinného rázu tak budou vymezeny zejména dle charakteru georeliéfu, poměru lesních porostů vůči kulturní zemědělské krajině, hospodářského využití krajiny a také dle charakteru a struktury a hustoty osídlení. Každá část území bude patřit do nějakého

místa krajinného rázu a hranice sousedních míst na sebe budou bezprostředně navazovat.

Charakteristiky míst krajinného rázu včetně identifikace znaků a hodnot budou shrnuty v tabulkových výstupech dle metodického doporučení I. Vorla a kol. (2004). Pro každé místo tak budou identifikovány znaky přírodní charakteristiky, kulturní a historické charakteristiky a vizuální charakteristiky, resp. estetických hodnot, měřítko a vztahů v krajině. Pro lepší identifikaci samotných znaků budou využity poznatky z odborné literatury (např. Vorel, Kupka, 2011) či jiných preventivních hodnocení krajinného rázu. Základní skupiny znaků jednotlivých charakteristik uvádí I. Vorel a jeho spolupracovníci například v preventivním hodnocení krajinného rázu Broumova (2010). Jsou to: reliéf terénu, síť vodotečí, aktuální stav vegetace, struktura osídlení, cestní síť, vesnická sídla, lidová architektura, kulturní dominanty, dominantní rysy krajinné struktury, vymezení prostorů, význam dominant, rozlišitelnost a nezaměnitelnost scénérií, harmonie prostorových vztahů, harmonie měřítko a přírodní charakter scénérií. Jednotlivé znaky budou dále klasifikovány dle projevu, významu a cennosti (viz tabulka).

Znaky dle §12	Identifikované znaky a hodnoty	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky				
Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky				
Znaky a hodnoty vizuální charakteristiky				

Tab. 1: Tabulka identifikace a klasifikace znaků krajinného rázu

Vymezení pásem odstupňované ochrany krajinného rázu

Jednotlivá místa krajinného rázu budou dle soustředěnosti přírodních a estetických hodnot a harmonických vztahů řazeny do pásem odstupňované ochrany krajinného rázu. Bude se jednat o celkem tři kategorie definované I. Vorlem (1999). Pásmo A – přísná ochrana krajinného rázu (nejvyšší stupeň ochrany), pásmo B – zpřísněná ochrana krajinného rázu (vysoký stupeň ochrany) a pásmo C – běžná ochrana krajinného rázu (zvýšený stupeň ochrany). Pro každé pásmo budou stanoveny obecné zásady a podmínky dalšího využití území formou regulativů či návrhů ke změnám.

Cílem ochranných podmínek míst krajinného rázu je zachování identifikovaných hodnot, charakteru krajiny a harmonických vztahů mezi strukturou osídlení a krajinnou strukturou, případně snížení negativních vizuálních projevů konkrétních znaků.

Kategorizace sídel a lokalit se zástavbou

Ve vizuálně otevřených segmentech krajiny, ve kterých se vyskytuje zástavba, budou vymezeny tzv. lokality se zástavbou. Jedná se o území, ve kterých se zástavba výrazně uplatňuje v krajinné scéně a ovlivňuje ráz krajiny (Atelier V, 2011). Lokality budou vymezeny v rámci jednotlivých míst krajinného rázu a budou dále

kategorizovány (celkem 4 kategorie) dle dochovanosti urbanistické struktury, dochovanosti charakteru zástavby, vizuálního projevu zástavby v krajinné scéně či soustředěnosti památkově chráněných objektů a dalších kulturních hodnot. Pro jednotlivé kategorie budou stanoveny podmínky ochrany krajinného rázu ve formě regulativů k účelu ochrany struktury zástavby a charakteru zástavby.

Mapové výstupy

V rámci diplomové práce bude vypracováno několik mapových příloh a schémat, které graficky doplní textovou část.

Jedná se o tyto základní mapové výstupy:

- vymezení řešeného území a širší územní vztahy
- diferenciací území z hlediska krajinného rázu - vymezení míst krajinného rázu)
- návrh ochrany krajinného rázu - vymezení pásem odstupňované ochrany
- návrh ochrany krajinného rázu - vymezení lokalit se zástavbou
- hodnoty krajinného rázu – přírodní a kulturní hodnoty
- hodnoty vizuální scény – prostorové vztahy a percepční vlastnosti krajiny

Prameny a mapové podklady

Pro účely diplomové práce bude čerpáno z těchto několika základních zdrojů. Další zdroje a podklady, které vyplynou dle potřeby v průběhu práce, budou uvedeny v kompletním seznamu literatury.

Metodická doporučení

- Metodické listy AOPK ČR 8.2: Preventivní hodnocení krajinného rázu (2012)
- Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz (Vorel a kol., 2004)

Legislativní dokumenty

- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Evropská úmluva o krajině (2000)

Knižní prameny

- Krajinný ráz (Löw, Míchal, 2003)
- Krajinný ráz: identifikace a hodnocení (Vorel, Kupka, 2011)
- Atlas krajiny České republiky (Hrnčiarová, Mackovčín, Zvara (eds.), 2009)
- Krajiny kulturní a historické (Kupka, 2010)
- Člověk, krajina, krajinný ráz (Klvač, 2009)

Vzorové studie a hodnocení krajinného rázu

- Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Jeseníky (Atelier V, 2011)
- Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Broumovsko (Atelier V, 2010)
- Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Český Kras (Atelier V, 2008)

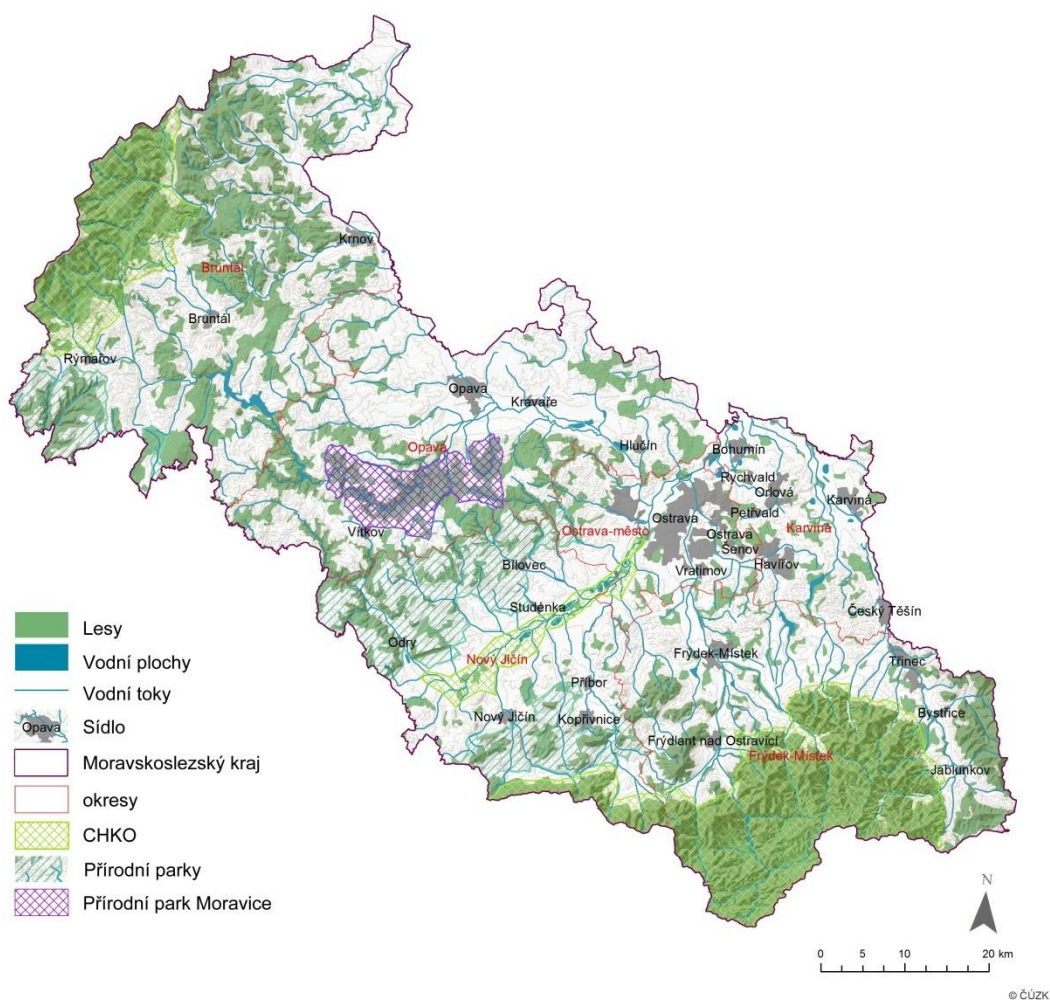
Mapy

- mapový server INSPIRE (<https://geoportal.gov.cz>)
- mapový projekt ÚSOP (<https://drusop.nature.cz>)
- geoportál ČÚZK (<https://geoportal.cuzk.cz>)
- WMS a WFS služby Moravskoslezského kraje (<https://www.msk.cz/mapy>)

Další východiska a podrobnější metodické postupy, které vyplynou z potřeb této práce, budou uvedeny v rámci jednotlivých kapitol.

5 Obecná charakteristika řešeného území

5.1 Vymezení území

Obrázek 1 – Poloha řešeného území v Moravskoslezském kraji (zdroj: P. Satke z podkladů ArcČR® 500, 2018)

Přírodní park Moravice, který byl vyhlášen 1. 9. 1994 okresním úřadem Opava na rozloze 14 215 ha, se nachází kolem kaňonovitého lesnatého údolí řeky Moravice a také okolo neméně atraktivního údolí potoku Raduňka a potoku Setina. Celé území spadá do území Moravskoslezského kraje, okresu Opava a správních obvodů obcí

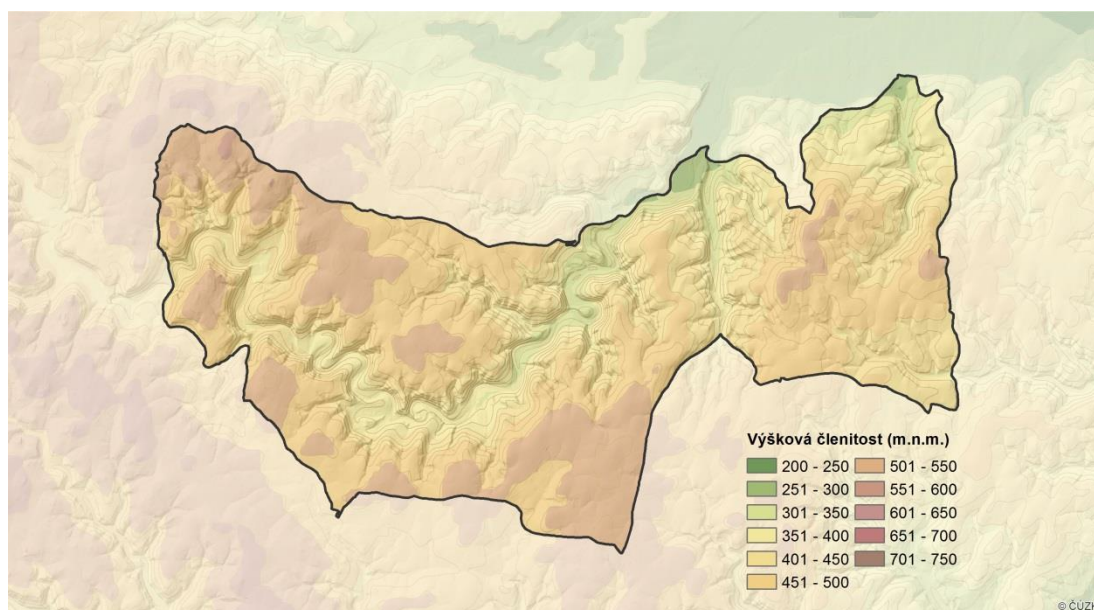
s rozšířenou působností Opava a Vítkov. Park se rozkládá na území celkem 27 katastrálních území nebo jejich částí: Kružberk, Staré Lublice, Nové Lublice, Moravice, Melč, Radkov u Vítkova, Filipovice, Domoradovice, Žimrovice, Hradec nad Moravicí, Kajlovec, Bohučovice, Vršovice u Opavy, Raduň, Podvihov, Hlubočec, Jakubčovice, Hrabství, Skřipov, Lesní Albrechtice, Březová u Vítkova, Jelenice, Větrkovice u Vítkova, Vítkov, Lhotka u Vítkova, Nové Těchanovice a Staré Těchanovice.

Jedná se o největší chráněné území na Opavsku se specifickou faunou a florou, které bylo vyhlášeno za účelem zachování krajinného rázu. Oblast je atraktivní i díky svým kulturním a historickým hodnotám. V převážně lesní a lesozemědělské krajině se nacházejí historické sídla jako je např. město Hradec nad Moravicí se svým výrazným zámekem, historické osady Veselka či Filipovice nebo také zámek v Raduni a jeho přilehlé zahrady. Oblíbenost parku určuje i vizuální krajinná scéna daná charakteristickým meandrem řeky Moravice, členitostí a proměnlivostí terénu, množstvím průhledů a vyhlídkových míst a v neposlední řadě sídelní strukturou s řídkým osídlením malých obcí.

Podlouhlé území, jehož pomyslný začátek se nachází u obce Kružberk, kde vzniká koridor řeky Moravice, je vymezeno převážně silnicemi II. a III. třídy. Od Kružberka je hranice vedena po silnici III. třídy přes Nové Lublice a obec Moravice směrem k Melči, odkud je dále vedena po silnici vedoucí přes Domoradovice a Žimrovice až do Hradce nad Moravicí. Odtud hranice pokračuje jihovýchodním směrem do Bohučovic, za kterými se ostře láme severním směrem na Vršovice a Raduň a dále sleduje silnici II. třídy vedoucí přes Hlubočec do Výškovic. Hranice dále vede po silnicích protínajících obce Hrabství, Skřipov, Lesní Albrechtice, Březová a Větrkovice až na periferii města Vítkov, kde se hranice přírodního parku vrací zpět přes Nové a Staré Těchanovice do obce Kružberk.

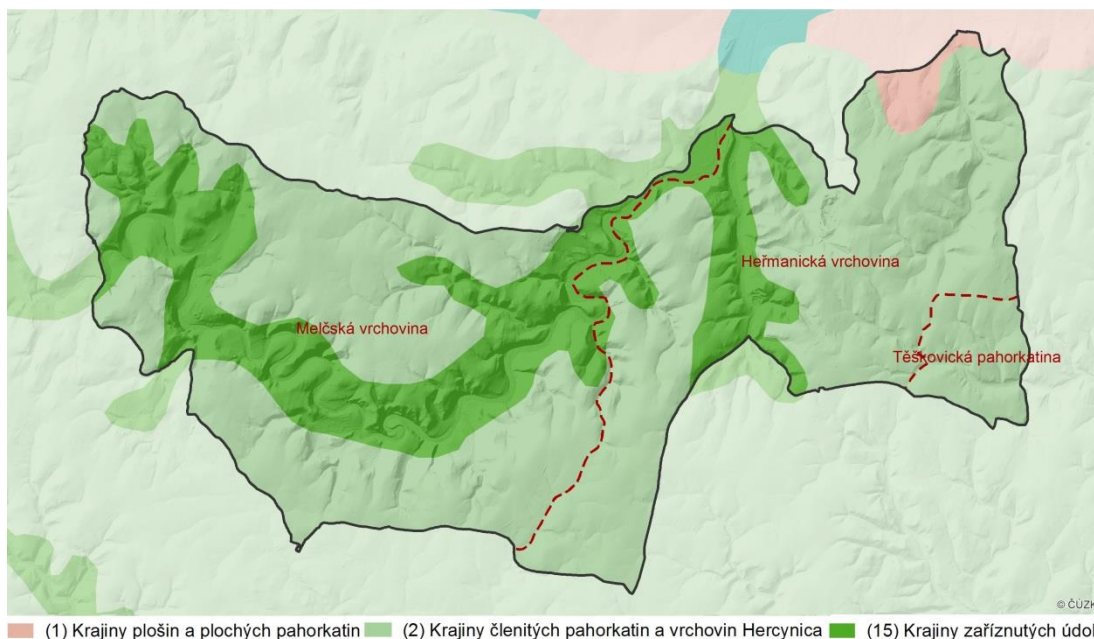
5.2 Přírodní podmínky

Geomorfologické podmínky

Obrázek 2 – Výšková členitost přírodního parku (zdroj: P. Satke z podkladů ArcČR® 500, 2018)

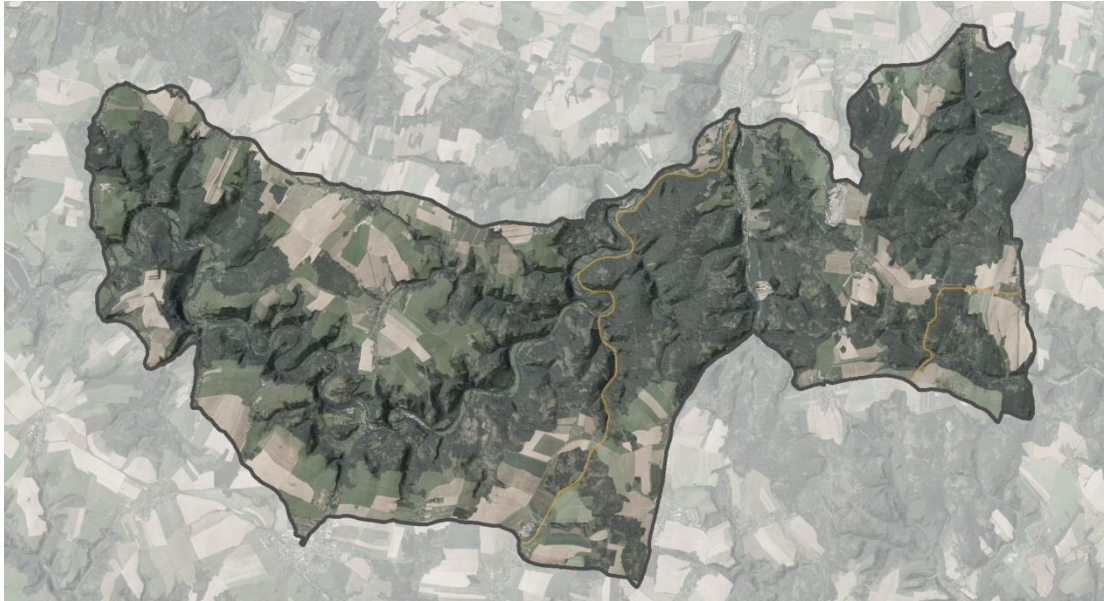
Z geomorfologického hlediska se přírodní park Moravice nachází na okraji České vysočiny, přesněji v Jesenické oblasti v celku Nízký Jeseník, který leží ve východním cípu České vysočiny. Nízký Jeseník je plochá vrchovina se střední výškou 482,5 m a středním sklonem 5°14'. Největší výšky dosahuje v západní části, tedy východně od Hrubého Jeseníku, nejnižší výšky se pak objevují ve východní části v oblasti kolem Hlučína. Během alpínského vrásnění zde došlo ke kerným pohybům a zdvihu celého Nízkého Jeseníku s následnými tektonickými pohyby v neogénu, které byly doprovázeny vulkanickou činností (Hrnčiarová a kol., 2009), pro kterou je tato oblast dodnes známa.

Obrázek 3 – Geomorfologické členění přírodního parku (zdroj: P. Satke z podkladů Národního geoportálu INSPIRE, 2018)

Podcelek Vítkovská vrchovina se střední nadmořskou výškou 429 m je typický pro svá hluboká údolí se zaklesnutými meandry. Na vrcholech a rozvodích však kromě hřbetů lze spatřit zachované zbytky holoroviny vzniklé odnosem zvětralín (Demek a kol., 1965). Jedná se o spodnokarbonské droby a břidlice, na kterých se nacházejí zbytky badenských sedimentů v údolích a denudační zbytky usazenin pleistocenního pevninského ledovce v severní a východní okrajové části (Weissmannová, 2004).

Nejvýraznější prvek georeliéfu přírodního parku tvoří řeka Moravice. Ta v této oblasti představuje typický příklad hlubokého zářezu v povrchu, často ve tvaru písmene V, případně ve tvaru neckovitého. Otázka stáří údolí je složitá, pravděpodobně však vznikalo již v oligocénu, tedy v I. etapě zařezávání údolí (Demek a kol., 1965). V údolí řeky Moravice lze nalézt plošně málo rozsáhlé říční terasy a při úpatí příkrých svahů se pak vyskytují geomorfologicky výrazné haldy, vzniklé především v období pleistocénu.

Obrázek 4 – Geomorfologické členění na podkladu ortofoto mapy se stínovaným reliéfem (zdroj: P. Satke z podkladů ČÚZK, 2018)

Dle geomorfologického členění ČR náleží území přírodního parku Moravice do těchto úrovní:

systém: Hercynský

provincie: Česká vysočina

subprovincie: IV Krkonošsko-jesenická (Sudetská) soustava

oblast: IVC Jesenická oblast

celek: IVC-8 Nízký Jeseník

podcelek: IVC-8F Vítkovská vrchovina

okrsek: IVC-8F-b Melčská vrchovina

IVC-8F-c Heřmanická vrchovina

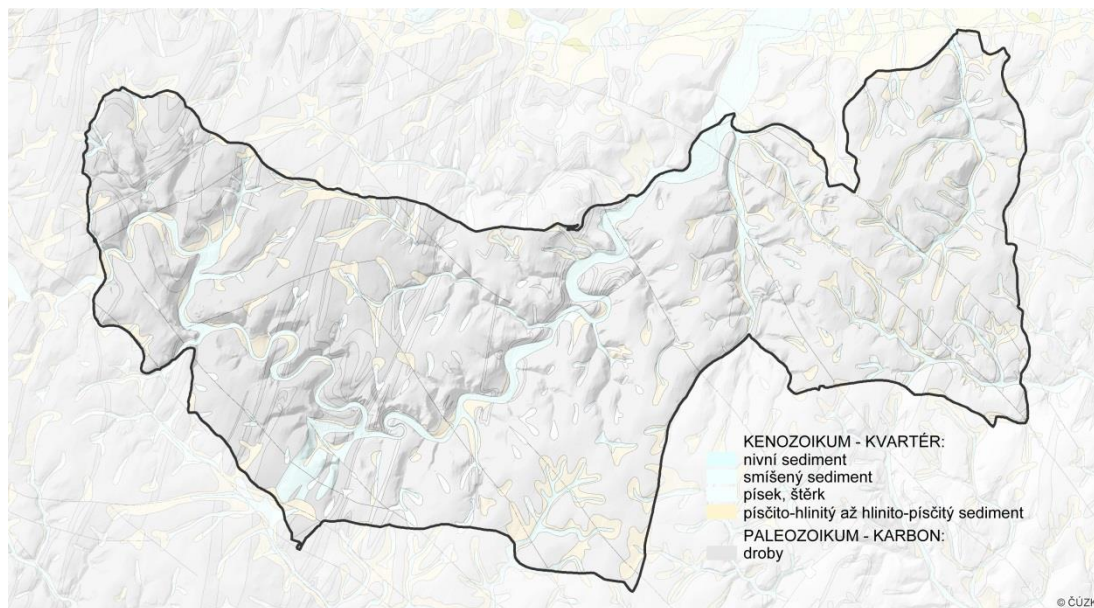
IVC-8F-h Těškovická pahorkatina

Geologické podmínky

Moravskoslezská oblast Českého masivu, do které spadá území přírodního parku Moravice, je tvořena prekambričným podkladem, na nějž transgredují sedimenty spodního karbonu s menším výskytem devonských hornin, vulkanitů a ostrůvků neogenních usazenin (Demek a kol., 1987). Pokryv zde má malou mocnost a je tvořen ostrůvky miocénních a kvartérních sedimentů.

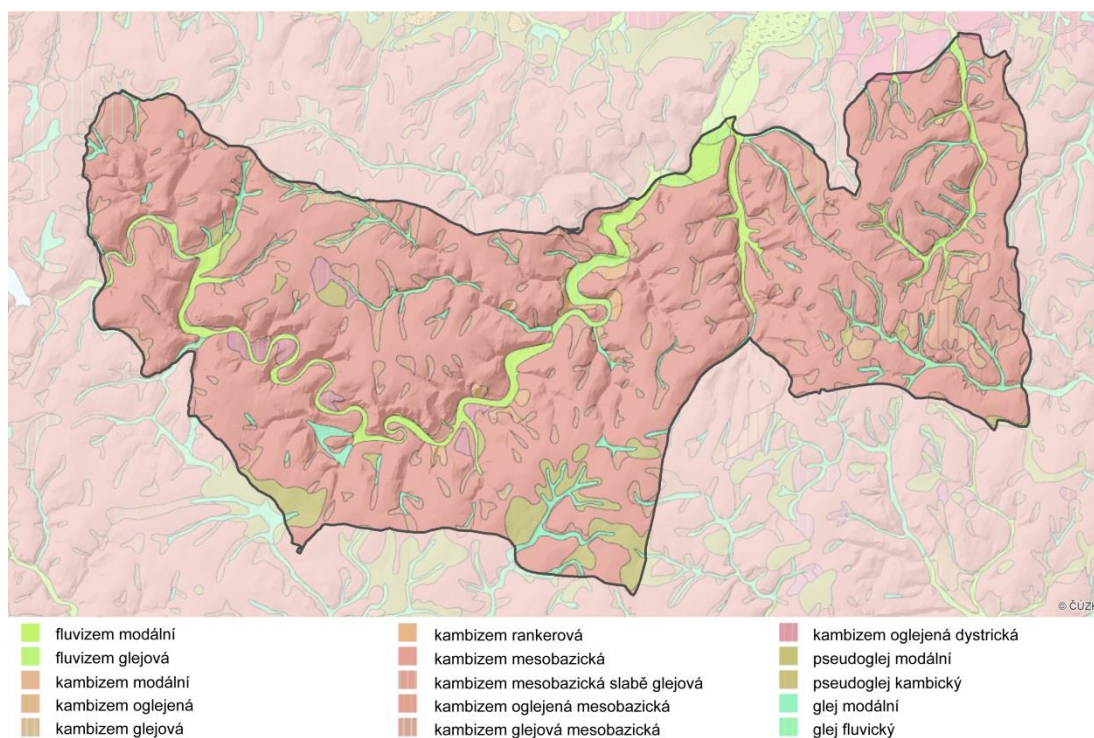
Významnou geologickou jednotkou na území přírodního parku Moravice je moravické souvrství, tvořené flyšovými sedimenty s převahou prachovitých a jílovitých břidlic a prachovců. Břidlice jsou černé, černošedé a na odlučných plochách matné, místy pak slabě vápnité a proměnlivě písčité.

Hradecké vrstvy, vyskytující se na východ od Vítkova, jsou litologicky také flyšem a jsou tvořeny psefity, psamity a pelity. Lavicovité droby s čůčkami slepenců tvoří vrstvy o několika cm do několika dm (Chlupáč a kol., 2002).

Obrázek 5 – Geologická mapa (zdroj: P. Satke z podkladů ČGS, 2012)

Pedologické podmínky

Obrázek 6 – Půdní mapa (zdroj: P. Satke z podkladů ČGS, 2012)

Na území Vítkovské vrchoviny a tedy na většině území přírodního parku Moravice vznikly na kulmských břidlicích a drobách v naprosté převaze hnědé půdy (kambisol) - kambizem mesobasická s lokálním výskytem kambizemě oglejené mesobasické a dystrické (ČGS, 2012). Na silně skeletovitých svahovinách se vyvinuly menší vložky kambického rankeru. Kambizem je nejrozšířenějším půdním typem na území České republiky a vytváří se převážně ve svažitéch podmínkách pahorkatin, vrchovin a hornatin a lze u ní nalézt veškeré formy nadložního humusu

(Němeček a kol., 2001). Kambizemě jsou z hlediska zrnitosti nejčastěji hlinité a původní vegetací jsou listnaté lesy.

Údolní nivu řeky Moravice pokrývá fluvizem glejová s fluvizemí modální. Fluvisoly vznikají v pravidelně zaplavovaných říčních nivách a jejich zrnitost závisí na vzdálenosti od řečiště a rychlosti vodního toku. V okolí menších přítoků, jako je např. Raduňka nebo Melčský potok vznikly úzké pásy gleje fluvického, případně gleje modálního (glejsoly) na nevápnitých deluviofluviálních a fluviálních sedimentech (Weissmannová, 2004).

Hydrologické podmínky

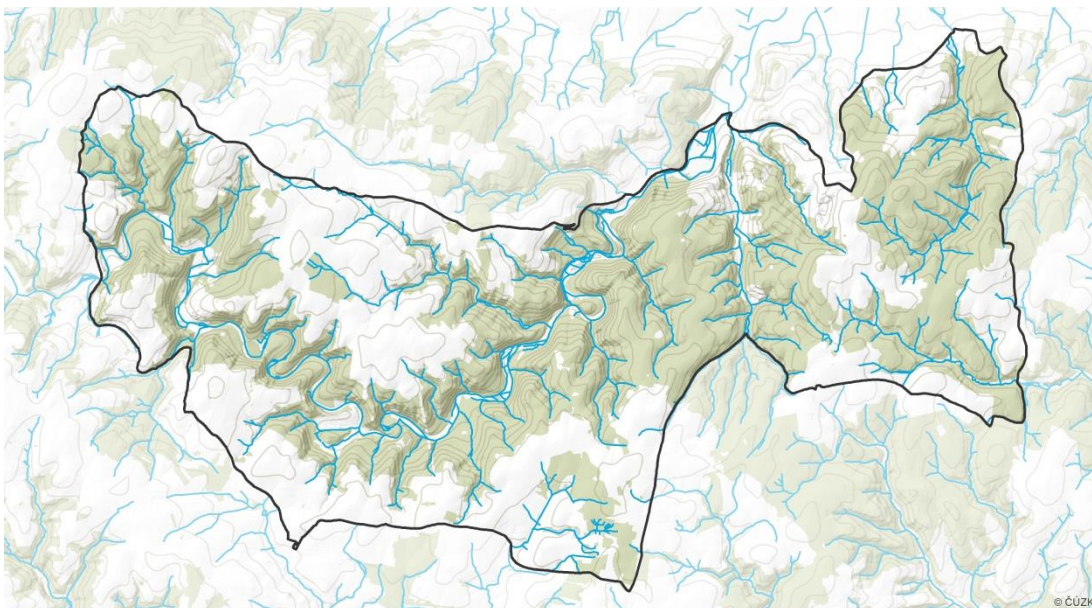
Všechny vodní toky na území přírodního parku Moravice odvádějí své vody do řeky Odry a patří tak do úmoří Baltského moře. Z hydrologického hlediska většina toků dále spadá do hydrologického povodí 2. řádu 2-02 (Opava a Odra od Opavy po Ostravici). Prakticky všechny toky s výjimkou Moravice pramení v oblasti přírodního parku.

Oblasti povodí a hydrologických povodí na území přírodního parku Moravice:

<i>oblast povodí:</i>	2 – Odra
<i>hydrologické povodí 2. řádu:</i>	2-01 Odra po Opavu 2-02 Opava a Odra od Opavy po Ostravici
<i>hydrologické povodí 3. řádu:</i>	2-01-01 Odra po Opavu 2-02-02 Moravice 2-02-03 Opava od Moravice po ústí
<i>hydrologické povodí 4. řádu:</i>	2-01-01-0810 Husí potok 2-01-01-0880 Gručovka 2-01-01-1190 Setina 2-02-02-0010 Moravice (5 povodí) 2-02-02-0660 Novolublický potok 2-02-02-0670 Moravice 2-02-02-0680 Horník 2-02-02-0690 Moravice 2-02-02-0700 Melčský potok 2-02-02-0710 Moravice 2-02-02-0730 Moravice 2-02-02-0740 Hradečná 2-02-02-0750 Závilišský potok 2-02-02-0960 Vrbný potok 2-02-03-0020 Strouha

Páteří celého parku je řeka Moravice, která pramení ve Velkém kotli pod hřebenem Hrubého Jeseníku v nadmořské výšce 1170 m (Weissmannová, 2004) a leží na ní dvě vodní nádrže – Slezská Harta v okrese Bruntál a Kružberk v okrese Opava, který je součástí Ostravského oblastního vodovodu. Vodní tok překračuje hranice území v obci Kružberk na západě a dále pak pokračuje jižním obloukem typickým meandrem směrem na východ, kde v obci Hradec nad Moravicí přírodní park

opouští a u Opavy se vlévá do stejnojmenné řeky. Řeka Moravice ve vymezeném území překonává výškový rozdíl 125 m (ČÚZK, 2018).

Obrázek 7 – Vodní režim v přírodním parku (zdroj: P. Satke z podkladů VÚV TGM, 2017)

Největšími přítoky na území parku jsou Novolublický potok, Melčský potok a Bukovinský potok, tvořící hlavní větve údolí Moravice, a dále Hradečná, která se do Moravice vlévá v Hradci nad Moravicí a tvoří významný krajinný prostor Kajloveckého údolí.

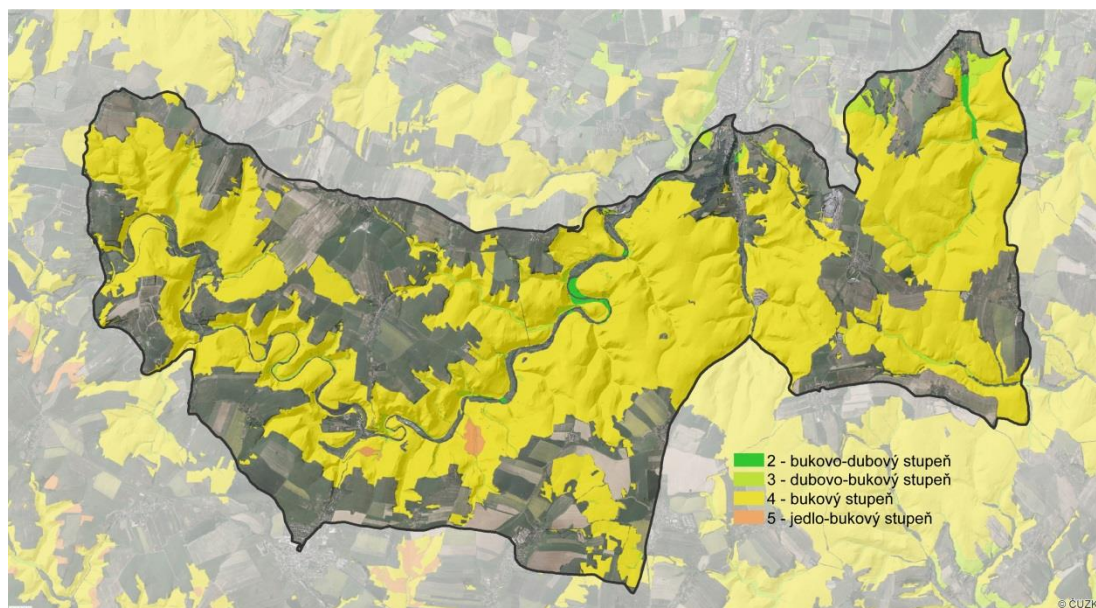
Dalším významným tokem řešeného území je potok Raduňka tvořící zalesněné údolí ve východní části parku a jeho vody se přes potok Strouha rovněž vlévají do řeky Opavy v obci Komárov. Údolí Raduňky sousedí s charakterově podobným údolím Setiny, potokem vlévajícím se přes Sezinu a Bílovku do Odry. Na území parku pramení i několik dalších významných toků, které však krajinný ráz ovlivňují až za hranicemi řešeného území (Gručovka, Husí potok).

Podíl stojatých vod není na území přírodního parku nijak výrazný. Za zmínku však stojí drobné rybníční soustavy, které byly v minulosti vybudovány v okolí některých vodních toků. Největší taková soustava leží u obce Větrkovice a jedná se o typickou rybníční kaskádu složenou ze tří rybníků. Další menší soustavy se nachází na Novolublickém potoce u Nových Lublic nebo na pravém přítoku Melčského potoka u Radkova. V území můžeme nalézt i zámecké rybníky jako je například zámecký rybník v Dubové nebo Zámecký rybník a Kameník u Raduňského zámku. V údolí Moravice se dále vyskytuje menší počet mokřadů, jejichž dřívější hojnější výskyt dokládá např. jen samotný název obce Mokřinky.

Biotické podmínky

Z hlediska **biogeografického zařazení** většina území přírodního parku náleží k Nízkojesenickému bioregionu (1.54), který spadá do hercynské podprovincie. V bioregionu převažuje biota 4. bukového stupně s účastí 2. bukovo-dubového stupně a 3. dubovo-bukového stupně (ÚHUL, 2018). V lesích se vyskytují kulturní smrčiny a na plošinách převažují rozsáhlé vlhké louky a pastviny. Severovýchodní

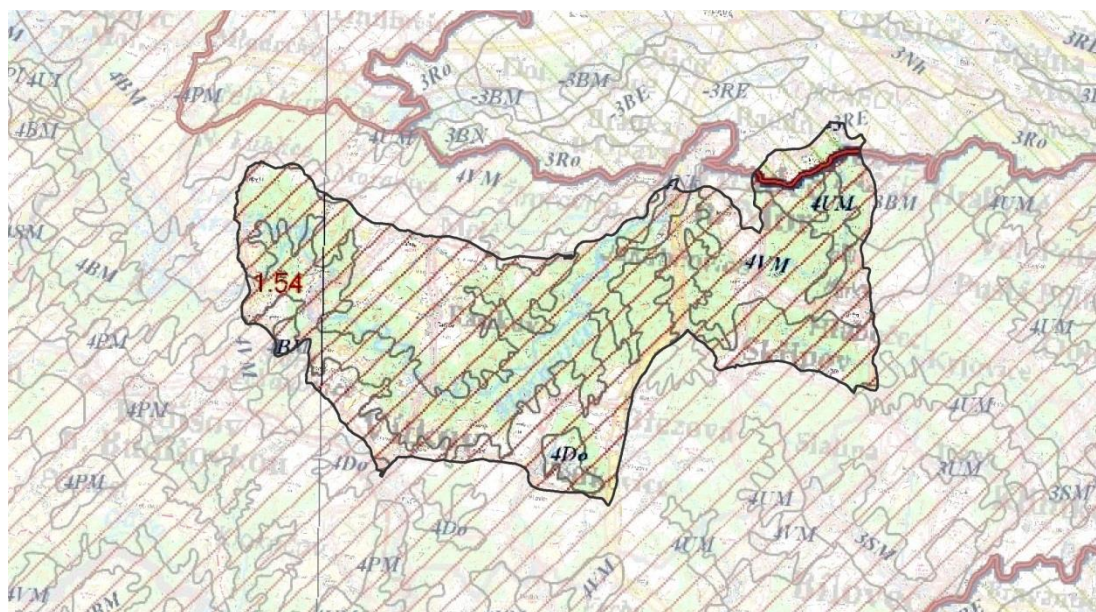
cíp území spadá do Opavského bioregionu (2.2) v polonské podprovincii, který má biotu 3. dubovo-bukového stupně, ale díky srážkovému stínu je výskyt buku omezen. V současnosti zde převládá orná půda, v lesích pak smrkové kultury s fragmenty dubohabřin a biodiverzita je poměrně nízká (Culek a kol., 2013).

Obrázek 8 – Lesní vegetační stupně (zdroj: P. Satke z podkladů ÚHUL, 2019)

V území přírodního parku jsou dále vymezeny tyto biochory - vyšší typologická jednotka členění krajiny bioregionů (Culek a kol., 2003):

- 4BM – erodované plošiny na drobách, 4. vegetační stupeň
- 4VM – vrchoviny na drobách, 4. vegetační stupeň
- 4Do – podmáčené sníženiny na kyselých horninách, 4. vegetační stupeň
- 4UM – výrazná údolí v drobách, 4. vegetační stupeň
- 3BM – erodované plošiny na drobách, 3. vegetační stupeň
- 3RE – plošiny na spraších v suché oblasti, 3. vegetační stupeň

Obrázek 9 – Biogeografické členění – biochory (zdroj: Culek, 2003, upravitel P. Satke)

Fytogeografické členění odráží současnou skladbu flóry a vegetace, ale také vývoj květeny za působení vlivů lidské činnosti. Celé území spadá do oblasti mezofytika, které představuje přechod mezi teplomilnou a chladnomilnou květenou (Skalický, 2000). Kompletní fytogeografické zařazení vypadá takto:

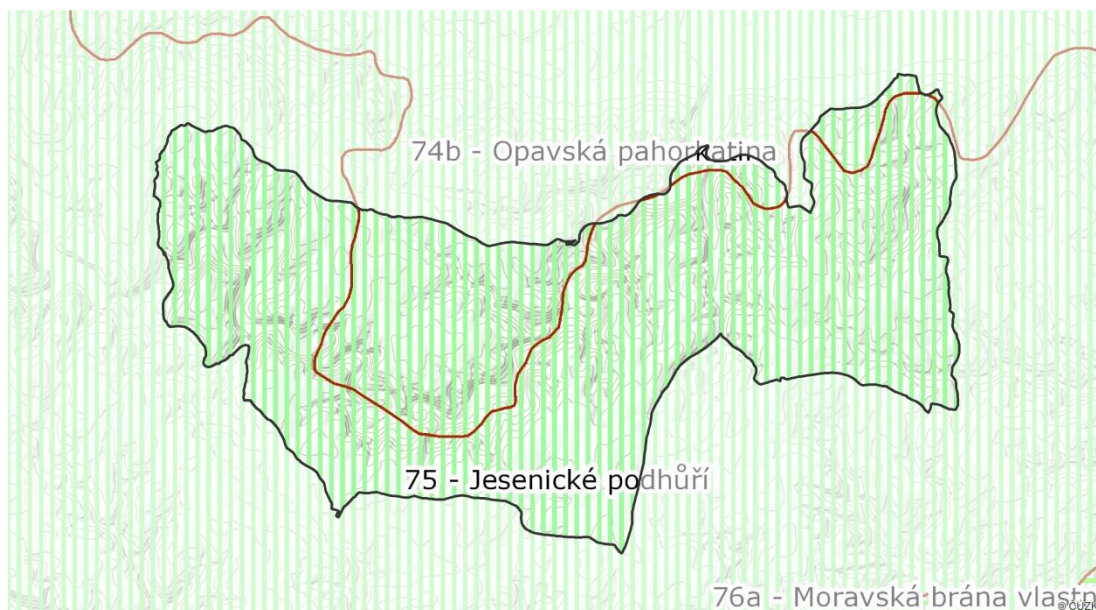
fyto geografická oblast: mezofytikum

fyto geografický obvod: Českomoravské mezofytikum

fyto geografický okres: 75 – Jesenické podhůří

fyto geografický okres: 74 – Slezská pahorkatina

fyto geografický podokres: 74b – Opavská pahorkatina

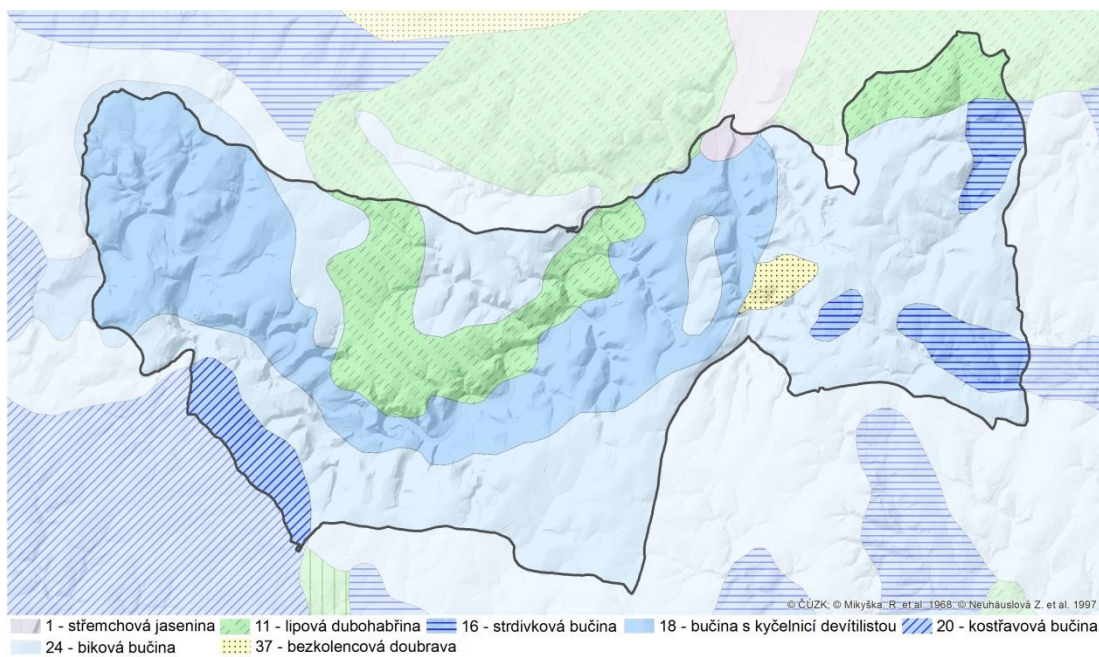

Obrázek 10 – Fytogeografické členění přírodního parku (zdroj: CENIA, 2018, upravil P. Satke)

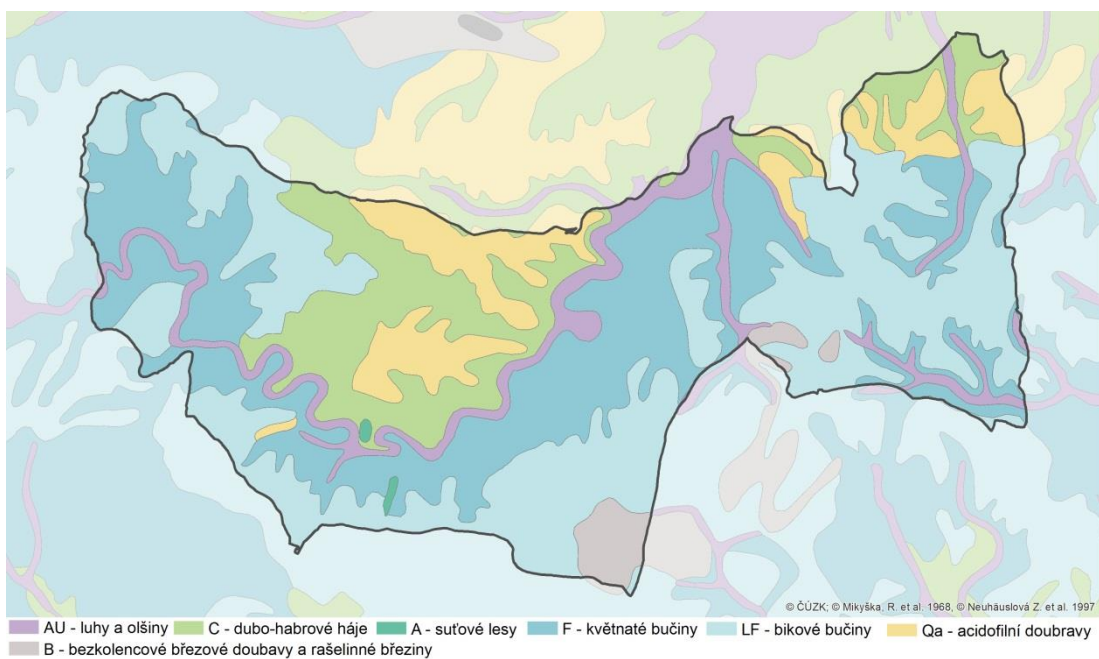
Převládající květenou oblasti Jesenického podhůří jsou středoevropské a boreální geoelementy. Významnou lokalitu představuje niva řeky Moravice s podmáčenými loukami a olšinami s nivními druhy. Údolí doprovází také květnaté bučiny a suťové lesy. V Slezské pahorkatině převažují druhy karpatského geoelementu, lesní vegetaci představují polonské dubohabřiny a lokálně acidofilní doubravy, nicméně přirozené lesy se vyskytují v malém množství (Weissmannová, 2004).

Potenciální přirozená vegetace koresponduje s fytogeografickým členěním tohoto území. Lze zde očekávat bučiny s kyčelnicí devítilistou na svazích údolí řeky Moravice, ve vyšších polohách pak bikové bučiny s mozaikou strdivkové bučiny. Dle geobotanické rekonstrukce (Mikyška, 1968) lze na menších plochách na sutích a strmých skalnatých svazích očekávat suťové lesy a podél vodních toků velké plochy lužních lesů. V severní části převládají v potenciální vegetaci lipové dubohabřiny s menším výskytem střemchových jasenin (Neuhäslová, 1998).

Aktuální vegetace velké části přírodního parku se výrazně liší od potenciálního stavu. V severní části zbyly z původních lipových dubohabřin díky odlesňování v minulosti jen nepatrné pozůstatky. Díky sníženým možnostem lesnického využití na svazích údolí Moravice se však na řadě míst dochovaly dubové bučiny a v nivě řeky zůstaly nepozměněné fragmenty mokřadních luk (Weissmannová, 2004).

Obrázek 11 – Potenciální přirozená vegetace (zdroj: CENIA, 2018, upravil P. Satke)

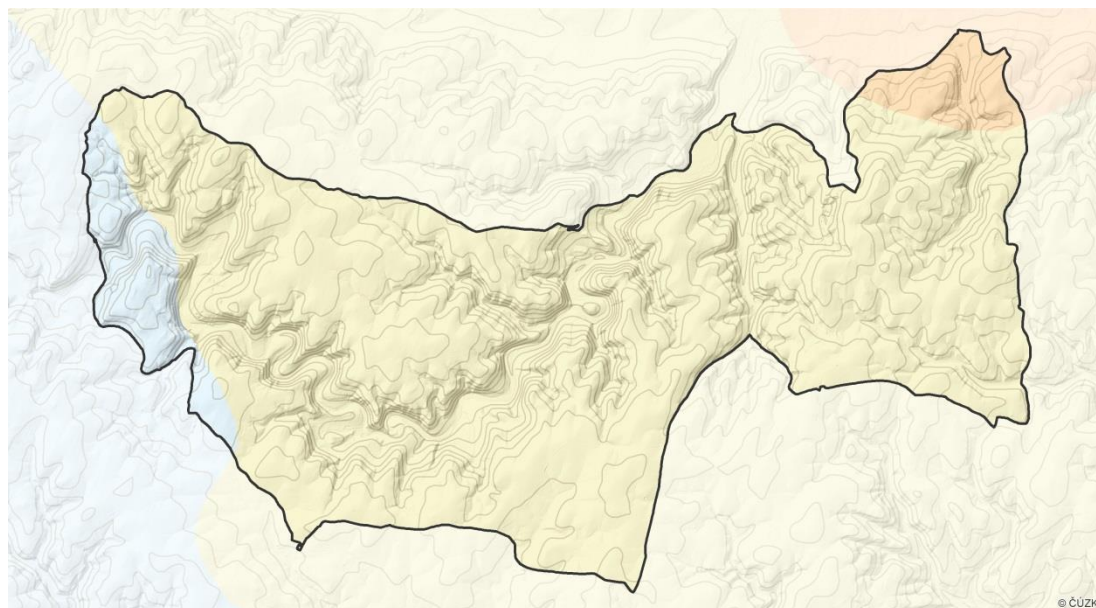
Obrázek 12 – Geobotanická mapa (zdroj: AOPK ČR, 2019, upravil P. Satke)

Klima

Přírodní park Moravice se podle Quittovy klimatické klasifikace za období 1901 – 2000 (Hrnčiarová a kol., 2009) téměř celý nachází v mírně teplé klimatické oblasti. Výjimku tvoří rozlohou malá oblast na západě spadající do chladné klimatické oblasti a obdobně rozsáhlá část parku na severovýchodě patřící do teplé klimatické oblasti.

Charakteristické pro mírně teplou klimatickou oblast je přiměřeně vlhké léto s 20 – 40 letními dny s průměrnou teplotou 13 – 15 °C a srážkami 200 – 400 mm. Přechodná období se vyznačují přiměřeně dlouhým trváním se 140 – 160 mrazovými dny, chladným jarem s průměrnou teplotou 5 – 7 °C a mírně teplým

podzimem s průměrnou teplotou 6 – 8 °C. Zima je normálně dlouhá s 50 – 60 ledovými dny, srážkami 200 – 400 mm, průměrnou teplotou -2 až -3 °C a trváním sněhové pokrývky 50 – 80 dní.

Obrázek 13 – Klimatické oblasti přírodního parku (zdroj: P. Satke z podkladů CENIA, 2018)

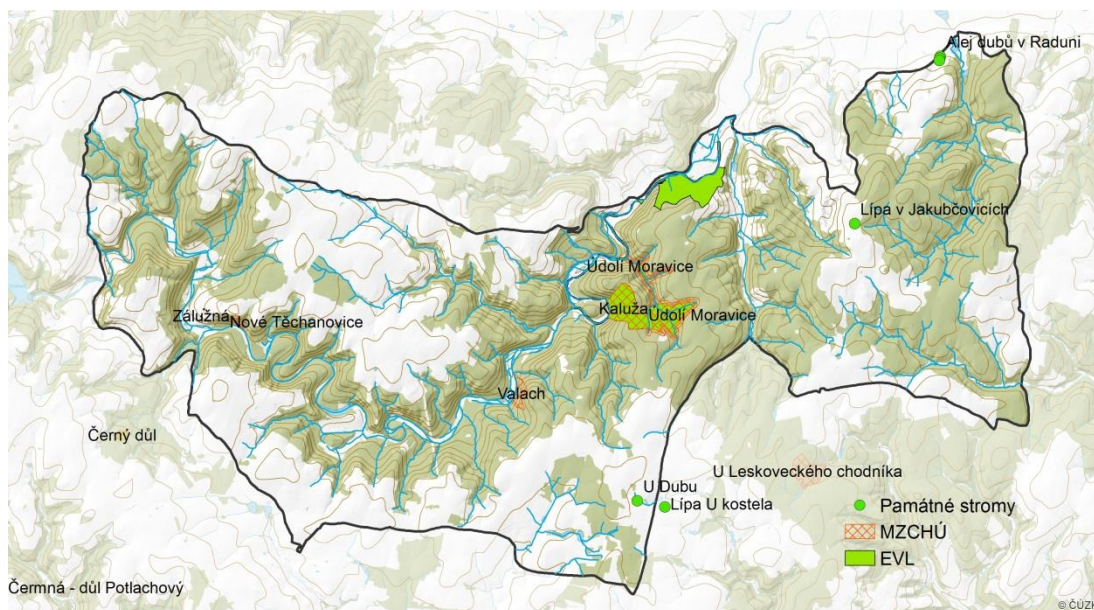
Ve starší klasifikaci klimatických oblastí dle Quitta (1971) byly vymezeny dle Atlasu podnebí Československé republiky (1958) i klimatické podoblasti. Většina řešeného území spadá do klimatické podoblasti MT7, pro kterou platí tyto charakteristiky: počet letních dnů: 30 – 40; počet mrazových dnů: 110 – 130; počet ledových dnů: 40 – 50; průměrná roční teplota: 7 °C; srážkový úhrn ve vegetačním období: 400 – 450 mm; srážkový úhrn v zimním období: 250 – 300 mm; počet zamračených dnů: 120 – 150; počet jasných dnů: 40 – 50.

Ochrana přírody

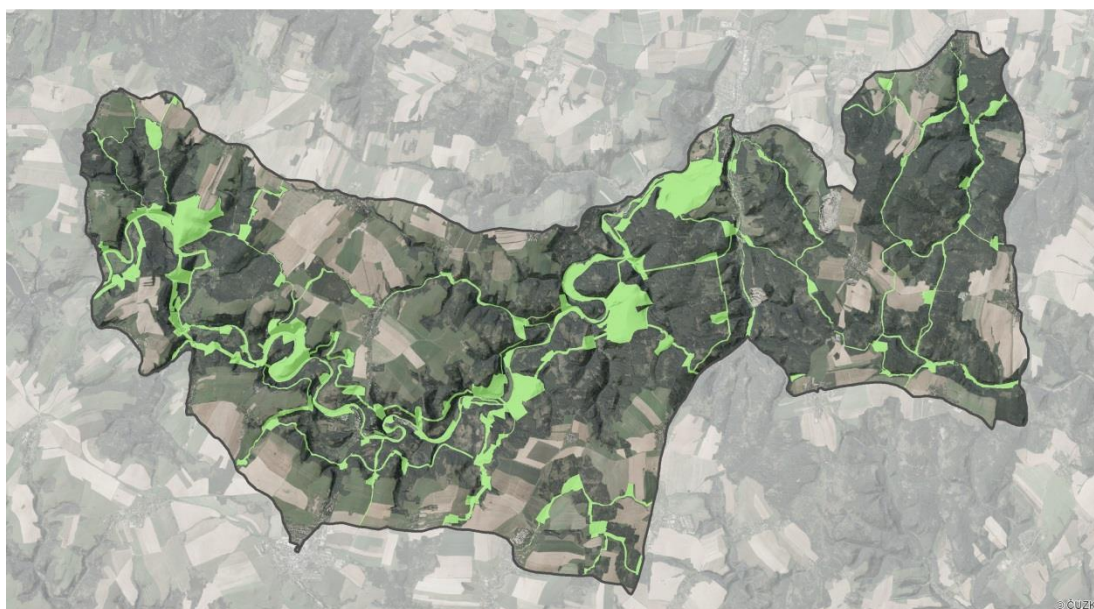
Na území přírodního parku Moravice jsou vymezena tato chráněná území a další předměty ochrany přírody:

typ	název	předmět ochrany	kód
MZCHÚ	NPR Kaluža	ojedinělý přirozený smíšený porost	153
MZCHÚ	PR Nové Těchanovice	ojedinělá směs teplomilných a horských prvků	277
MZCHÚ	PR Valach	charakteristický porost pro úvaly potoků a řek na humosnějších a hlubších profilech	487
MZCHÚ	PP Údolí Moravice	ochrana přástevníka kostivalového a střívlíka hrboletého	5799
EVL	Údolí Moravice	ochrana přástevníka kostivalového, střívlíka hrboletého, vranky obecné, bučiny asociace <i>Aspreulo-Fagetum</i> ,	3308
EVL	Zálužná	lokality netopýra černého	3310
pam. alej	Alej dubů v Raduni	původně 6 dubů letních, dnes 4, v centru obce u ZŠ	100215
pam. strom	Lípa v Jakubčovicích	lípa malolistá u silnice Hradec - Jakubčovice	100206
pam. strom	U Dubu	dub letní u polní cesty Březová - Větrkovice	100204

Tabulka 1: seznam předmětů ochrany přírody (zdroj: ÚSOP, 2019)

Obrázek 14 – Ochrana přírody na území přírodního parku (zdroj: P. Satke z podkladů ÚSOP, 2019)

Obrázek 15 – Územní systém ekologické stability na území přírodního parku (zdroj: P. Satke dle platných ÚP dotčených obcí)

Indikátory hodnot přírodní charakteristiky

Přítomnost indikátorů zvýšené přírodní hodnoty, které vycházejí ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny:

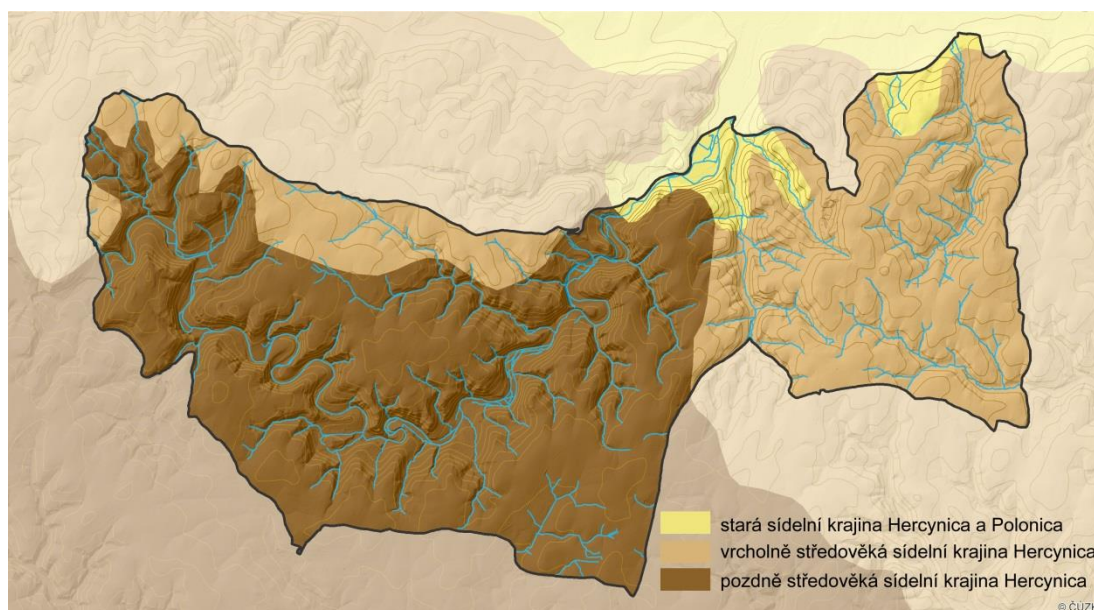
	Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky	přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národního parku (NP) vč. ochranného pásma		X
2	Přítomnost chráněné krajinné oblasti (CHKO)		X
3	Přítomnost národní přírodní rezervace (NPR) vč. ochranného pásma	X	
4	Přítomnost národní přírodní památky (NPP) vč. ochranného pásma		X

5	Přítomnost přírodní rezervace (PR) vč. ochranného pásma	X	
6	Přítomnost přírodní památky (PP) vč. ochranného pásma	X	
7	Přítomnost evropsky významné lokality (EVL) sítě Natura 2000	X	
8	Přítomnost ptačí oblasti (PO) sítě Natura 2000		X
9	Přítomnost přírodního parku (dle §12 zák. 114/1992 Sb.)	X	
10	Přítomnost skladebných prvků vyšších ÚSES (regionálních, nadregionálních)	X	
11	Přítomnost významných krajinných prvků (VKP)	X	
12	Přítomnost památného stromu	X	

5.3 Kulturní a historické podmínky

Dějiny osídlení a vývoj krajiny

Postup kolonizace území přírodního parku a širšího okolí byl vázán na přírodní podmínky a výškovou členitost území. S oteplením podnebí a ústupem ledovce v době asi před 11 000 lety přišla značná změna přírodních podmínek. Území začal porůstat les, který doprovázela nová lesní fauna. V neolitu se původní populace obyvatel promísila s nově příchozími osadníky a lidé postupně přešli od lovu a sběru k pěstování plodin a chovu domestikovaných zvířat (Weissmannová, 2004).

Obrázek 16 – Typologické členění krajin ČR – rámcové sídelní krajinné typy (zdroj: Löw a kol., 2005, upravil P. Satke)

Souvislejší pravěké osídlení se vyskytovalo spíše v návaznosti na sprašové půdy v okolí Opavy, Krnova a Hlučína. Dle typologického členění krajiny dle osídlení (Löw a kol., 2005) se jedná o starou sídelní oblast Hercynia, kde území dnešního Hradce nad Moravicí představuje jeden z nejižnějších výběžků tohoto osídlení. Ostatní oblasti byly v pravěku osidlovány spíše sporadicky z důvodu vyšších poloh s méně úrodnou půdou. Archeologické nálezy na vysoké ostrožně na místě dnešního hradeckého zámku dokládají osídlení z doby 3000 až 2700 př. n. l. (Hradec nad Moravicí, 2019). Jednalo se o hradisko s mohutným opevněním z příkopů a valů, které v pozdní době bronzové fungovalo pravděpodobně již jako ekonomicko-správní centrum větší kmenové oblasti (Müller, Žáček, 2006).

Obrázek 17 – Opavsko a Nížký Jeseník na Helwigově mapě Slezska z roku 1561 (zdroj: Atlas krajiny ČR)

Ve 3. století př. n. l. přicházely na území dnešního Moravskoslezského kraje keltské kmeny. Jejich typická opevněná hradiště (oppida) však ve Slezsku doložená nejsou. Ještě méně je toho známo o době stěhování národů na tomto území mezi léty 375 – 568 n. l., od 6. století je však oblast postupně obydlována Slovy, kteří sem pronikali pravděpodobně ze severovýchodu (Weissmannová, 2004). Dokladem slovanského osídlení jsou např. pozůstatky hradiska v Hradci nad Moravicí z 8. století, vybudovaného na místech dřívějšího pravěkého osídlení (Hradec nad Moravicí, 2019). V 9. století se na území Opavska, již patřícího pod Velkomoravskou říši, usadil slovanský kmen Holasiců a od 10. století se jedná o území na pomezí dvou slovanských sousedů Holasiců a Opolanů.

Obrázek 18 – Komenského mapa Moravy z roku 1627. Je zde zakreslen např. Vítkov, Vikštejn, Lublice, Raduň, Hradec nad Moravicí či lesy v okolí Skřipova (zdroj: MZK, 2019)

Systematičtější osídlování přišlo koncem 12. století, spíše až začátkem 13. století v souvislosti s tzv. velkou kolonizací. Byly osídleny nové zemědělsky využitelné plochy podél řek a v blízkosti křižovatek důležitých obchodních cest (Olomouc –

Hranice – Fulnek – Hradec nad Moravicí – Opava) a ve velké míře sem přicházeli němečtí osadníci, kteří zakládali čistě německá sídla. Později osídlené území členitých i plochých vrchovin, tedy vrcholně a pozdně středověká sídelní krajina Hercynica (Löw, Novák, 2008), se objevuje především v lesozemědělské a lesní krajině vázané na tok Moravice a jedná se zde o nejrozšířenější typ osídlení. Vznikaly také strážní hrady, jakými jsou například Vikštejn či Hradec nad Moravicí a tvrze či šlechtické domy – Jakubčovice, Raduň (Weissmannová, 2004). Kolonizaci Opavska iniciovaly z velké části církevní instituce (olomoucké a vratislavské biskupství) a později také šlechta z Čech (Benešovci). Města vznikala převážně vývojem ze starších osad či podhradí nebo byla nově založená v blízkosti starší osady (Vítkov).

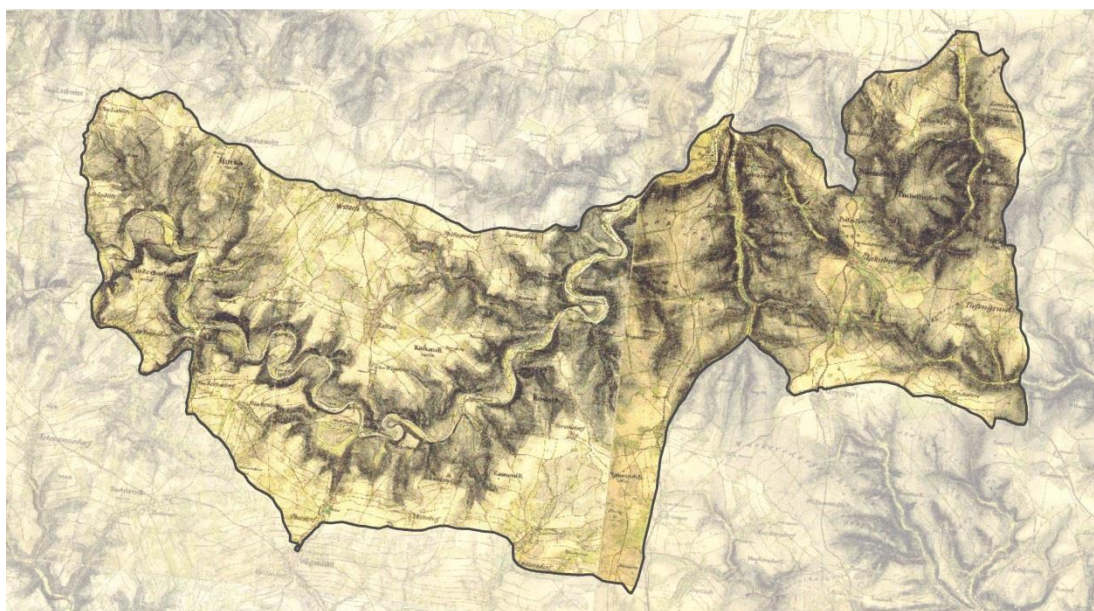

Obrázek 19 – území přírodního parku na Müllerově mapě Moravy z roku 1716 ve vydání z roku 1790 (zdroj: UJEP, 2017)

V 15. a hlavně 16. století přišel výrazný rozvoj zemědělství a řemeslné výroby. S tím souviselo další odlesňování především vyšších poloh (Culek a kol., 2013) a vznikaly agrární valy, které se na několika místech dochovaly dodnes. Zároveň vzniklo v okolí řeky Moravice několik novověkých parcelačních a rozptýlených vsí, jakými jsou například Prostřední Dvůr nebo Jelenice (Kuča, 2009). V 17. a 18. století trpěla oblast Opavska častými válečnými konflikty a největší zlom v hospodářských poměrech představovala třicetiletá válka v letech 1618 – 1648 a několik vln morové epidemie v tomto období. Populační úbytek se snažili majitelé velkostatků vyrovnat zvyšováním robotních povinností, což mělo často za následek selské vzpory. Rozdělením Slezska v roce 1742 přišlo opavské knížectví o množství obcí a obchodní vazby na vzdálené trhy prostřednictvím Vratislavi, město Opava se však stalo centrem rakouského Slezska (Opava, 2014). Města v té době představovala pouze 5% osídlených míst (Gawrecki, 2003). 18. století znamenalo také zrušení nevolnictví, rozvoj řemeslné a manufakturní výroby a v Nížkém Jeseníku také rozvoj těžby stavební a pokrývačské břidlice, po které se dodnes dochovalo množství důlních štol a lomů.

Začátkem 19. století dochází díky průmyslovému rozvoji ke kritickému stavu lesů a následnému hromadnému zalesňování nelesných půd s obměnou původních dřevin za hospodářské smrčiny (ÚHUL, 2001). Zároveň dochází ke zpomalení rozvoje zemědělství díky následkům odtržení části Slezska a také díky odchodu pracovníků do průmyslových odvětví. I tak však Opavsko stále zůstalo zemědělskou oblastí s menším výskytem průmyslových podniků, převážně ve městech (Weissmannová, 2004).

Národnostní skladba byla začátkem 20. století velmi ovlivněna dřívějším způsobem osídlení. V roce 1921 bylo na opavském venkově 56% Čechů a 40% Němců. Ve městech pak Němci tvořili výraznou většinu obyvatelstva (Müller, Žáček, 2006). Rokem 1938 bylo Opavsko připojeno k Sudetské župě stejně jako okolní příhraniční oblasti. S poválečným odsunem německého obyvatelstva došlo v množství obcí ke kompletní obměně obyvatelstva, přicházeli noví obyvatelé z Valaška, Slovenska, Volyně, ale také z Řecka. Nově příchozí obyvatelé však zdaleka nenahradili počet dřívějších obyvatel a sídel s původní strukturou obyvatelstva zůstalo jen minimum.

Obrázek 20 – Mapa II. vojenského mapování 1836 – 1852 (zdroj: UJEP, 2017, upravil: P. Satke)

Po únoru 1948 prošlo zemědělství kolektivizací a proběhla výstavba charakteristických areálů JZD. Následkem bylo rozorání mezí, likvidace nelesní zeleně, meliorace a scelování lánů do rozsáhlých bloků orné půdy. Díky těmto zásahům se stopy dřívějšího způsobu hospodaření dochovaly spíše v pasteveckých oblastech v členitých výšinách v západní části Nížkého Jeseníku. Další investice do průmyslu a náborové akce měly za následek další odliv obyvatelstva z venkovských oblastí do měst, který tuto oblast trápí do současnosti.

Současná krajina přírodního parku Moravice si zachovala historickou sídelní strukturu i přes mnohé historické události a díky relativně perifernímu charakteru oblasti si sídla často udržela svou dřívější velikost a částečně i charakter. V současnosti jsou pomalu napravovány škody vzniklé bývalým režimem, roste podíl rozptýlené zeleně, jsou obnovovány lesní porosty s původními druhy a ojediněle jsou pozemkovými úpravami obnovovány hospodářské lány.

Památková péče na území přírodního parku

Na území přírodního parku Moravice byla vyhlášena jedna městská památková zóna a velké množství kulturních památek:

typ	název	lokality	číslo ÚSKP
MPZ	Hradec nad Moravicí	Hradec n. Moravicí	2400
KP	kostel sv. Petra a Pavla	Hradec n. Moravicí	19003/8-1383
NKP	zámek Hradec nad Moravicí	Hradec n. Moravicí	39638/8-1382
KP	slovanské hradiště	Hradec n. Moravicí	21274/8-1384
KP	kaple sv. Jana Nepomuckého	Hradec n. Moravicí	32860/8-3073
KP	Slezská Kalvárie	Hradec n. Moravicí	14682/8-1459
KP	kostel sv. Petra a Pavla	Kružberk	16766/8-1481
KP	soubor věcí bývalých lázní	Jánské Koupele	101386
KP	kaple Zálužné	Zálužné	103771
KP	kostel sv. Mikuláše	Nové Těchanovice	104062
KP	kostel sv. Floriána	Staré Lublice	30422/8-1479
KP	kostel Nejsvětější Trojice	Nové Lublice	19578/8-1446
KP	fojtství na návsi	Moravice	26847/8-1443
KP	kostel sv. Filipa a Jakuba	Moravice	18894/8-1442
KP	kostel sv. Antonína Paduánského	Melč	15673/8-3004
KP	zámek s parkem	Melč	35591/8-1439
KP	úpravna vody	Podhradí	34741/8-2214
KP	zřícenina hradu Vikštejn	Podhradí	14844/8-1462
KP	kostel narození Panny Marie	Radkov	22801/8-1461
KP	soubor věcí fary č. p. 24	Radkov	102464
KP	zámek Dubová	Dubová	36935/8-1463
KP	zemědělský dvůr zámku	Dubová	103110
KP	kostel Nanebevzetí Panny Marie	Vítkov	13027/8-3008
KP	kaple sv. Josefa	Prostřední Dvůr	103780
KP	kostel sv. Mikuláše	Březová	101864
KP	kaple Panny Marie Bolestné	Vršovice	16189/8-3005
KP	kostel Nejsvětější Trojice	Raduň	23933/8-1465
KP	špýchar	Raduň	20331/8-1466
KP	zámek Raduň	Raduň	14186/8-1464
KP	vošárna	Raduň	37372/8-1467
KP	ovčín	Raduň	14186/8-1464

Tabulka 2 - seznam objektů památkové péče (zdroj: NPÚ, 2019a)

Obrázek 21 – zámky v Hradci nad Moravicí a Raduni představují jedny z nejvýznamnějších kulturních hodnot v přírodním parku Moravice (zdroj: P. Satke)

Indikátory hodnot kulturní a historické charakteristiky

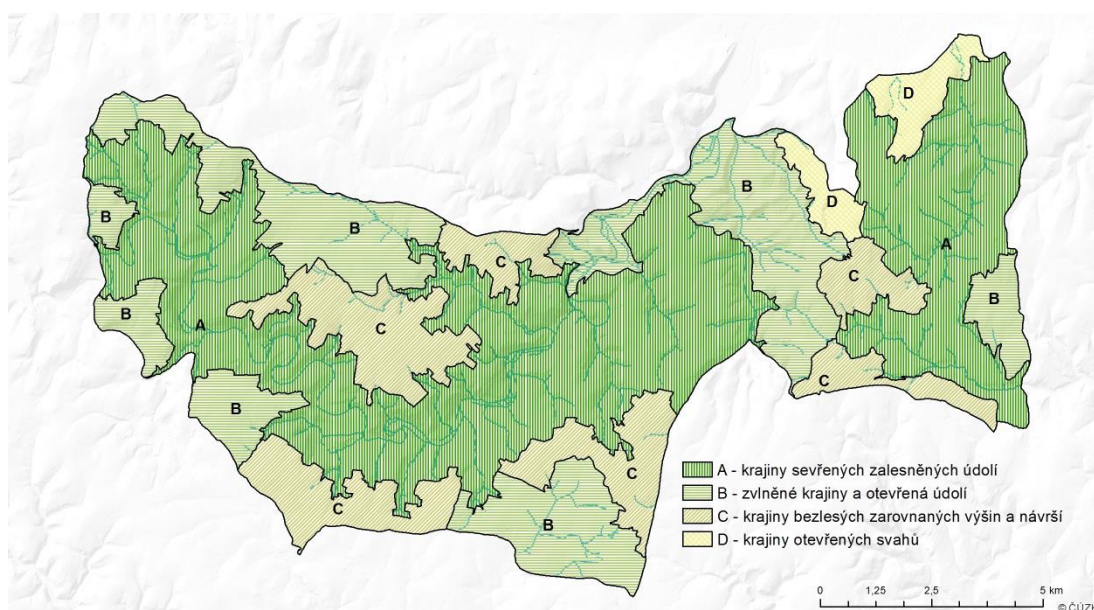
Přítomnost indikátorů zvýšené kulturní a historické hodnoty, které vycházejí ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

	Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky	přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národní kulturní památky (NKP)	X	
2	Přítomnost archeologické památkové rezervace		X
3	Přítomnost městské památkové rezervace (MPR)		X
4	Přítomnost vesnické památkové rezervace (VPR)		X
5	Přítomnost městské památkové zóny (MPZ)	X	
6	Přítomnost vesnické památkové zóny (VPZ)		X
7	Přítomnost krajinné památkové zóny (KPZ)		X
8	Přítomnost kulturní nemovitě památky	X	

5.4 Vizuální a estetické vlastnosti

Krajina přírodního parku je značně pestrá a nachází se v ní množství kontrastů. Členitost reliéfu vytváří různé typy krajín s výrazně odlišnými a rozlišitelnými scenériemi. Hlavním symbolem znaků krajinné scény je hluboké sevřené údolí Moravice s navazujícími málo přístupnými údolími v souvislých lesních porostech. Naproti tomu jsou zde vidět zarovnané zemědělské výšiny, do kterých je údolí Moravice zařiznuto. Přechem do okolních krajín jsou pak otevřená osídlená údolí v kultivované kulturní krajíně, která jsou typická především na západě území již jako součást srdce Nížkého Jeseníku. Protiváhu tvoří otevřené exponované svahy na severovýchodě, kde území ostře přechází do krajín opavské pánve, která je charakteristická svou rovinností, otevřeností a intenzivním zemědělským využitím.

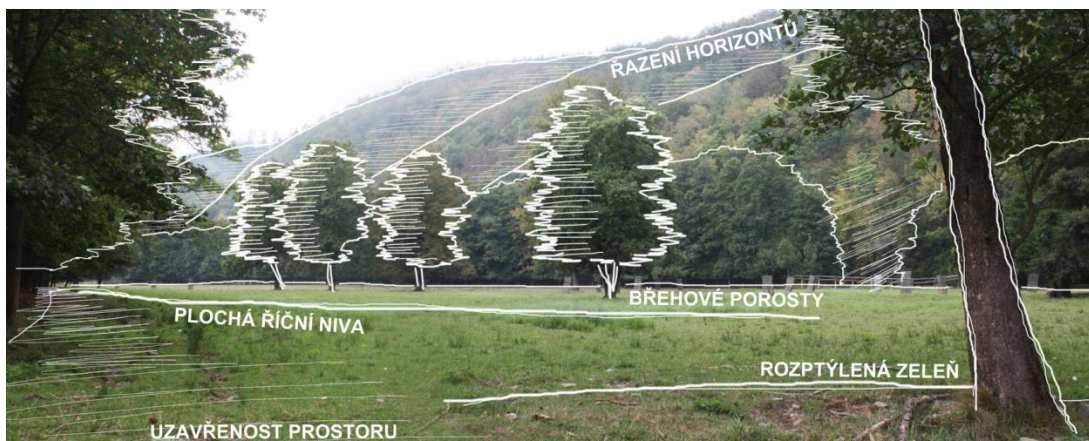
Rozdílná prostorová skladba přírodního parku tak definuje několik typů krajín dle jejich charakteru – krajín sevřených zalesněných údolí, zvlněné krajín a otevřená údolí, krajín bezlesých zarovnaných výšin a návrší, krajín otevřených svahů.

Obrázek 22 – Typické charaktery krajín přírodního parku Moravice (zdroj: P. Satke)

A. Krajiny sevřených zalesněných údolí

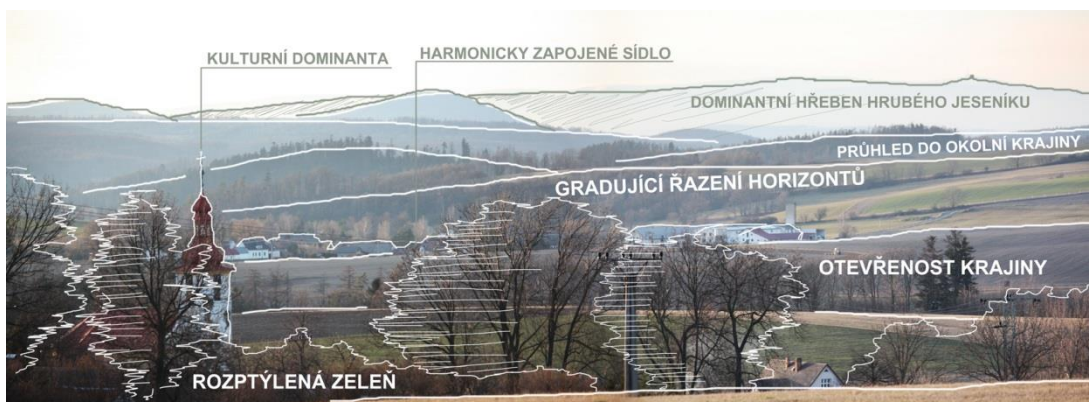
Jedná se o prostory celého údolí Moravice, které je vymezeno rozsáhlými lesními porosty v prudkých svazích podél meandrujícího toku. Charakteristická je zde plochá niva s rozptýlenou zelení a břehovými porosty, na kterou se vážou na sebe navazující prostory uzavřené řazením okolních horizontů. Stejný charakter mají i údolí Raduňky a Setiny, vodní tok zde však již není dominantním rysem.

Obrázek 23 – Analýza krajinné scény vybraného prostoru údolí Moravice (zdroj: P. Satke)

B. Zvlněné krajiny a otevřená údolí

Zpravidla osídlenou kulturní krajinu tvoří vlnitý terén mírných údolí menších vodních toků. Častým rysem je zde menší harmonicky zapojené údolní sídlo v tradičně zemědělsky využívaném prostoru vymezeném okraji lesních porostů. Krajina je členitá s množstvím rozptýlené zeleně či lesních ploch a průhledy do okolních vzdálenějších území. V západní části je občasným jevem výskyt porostlých mezí historických plužin, které jsou typické pro oblasti jádra Nížkého Jeseníku.

Obrázek 24 – Analýza krajinné scény okolí Starých a Nových Těchanovic v pohledu na Jeseníky (zdroj: P. Satke)

C. Krajiny bezlesých zarovnaných výšin a návrší

Krajina je tvořena rovinným terénem, který není výrazně modelován vodními toky či vystupujícími vrcholy. Území jsou díky příznačnému reliéfu tradičně zemědělsky využívána a nachází se zde minimum lesních porostů. Jedná se o prostory nejvyšších poloh v řešeném území, které jsou vymezeny zaobleným přechodem do

okolních údolí a jejich lesními porosty. Charakteristickým rysem je především velká otevřenost a díky dalekým výhledům až přesah do vzdálené krajiny.

Obrázek 25 – Analýza krajinné scény návršní plošiny v okolí Radkova (zdroj: P. Satke)

D. Krajiny otevřených svahů

Poslední typ krajiny se vyskytuje v menší míře na severovýchodě území přírodního parku a jedná se o přechod do zcela odlišné krajiny Opavska. Krajinu tvoří především pohledově exponované svahy pozorovatelné od města Opavy, které vymezují rozsáhlou zemědělskou pánev.

Obrázek 26 – Analýza krajinné scény svahů v okolí Bohučovic s typickým výhledem na Opavsko (zdroj: P. Satke)

6 Výsledky práce

6.1 Vymezení míst krajinného rázu

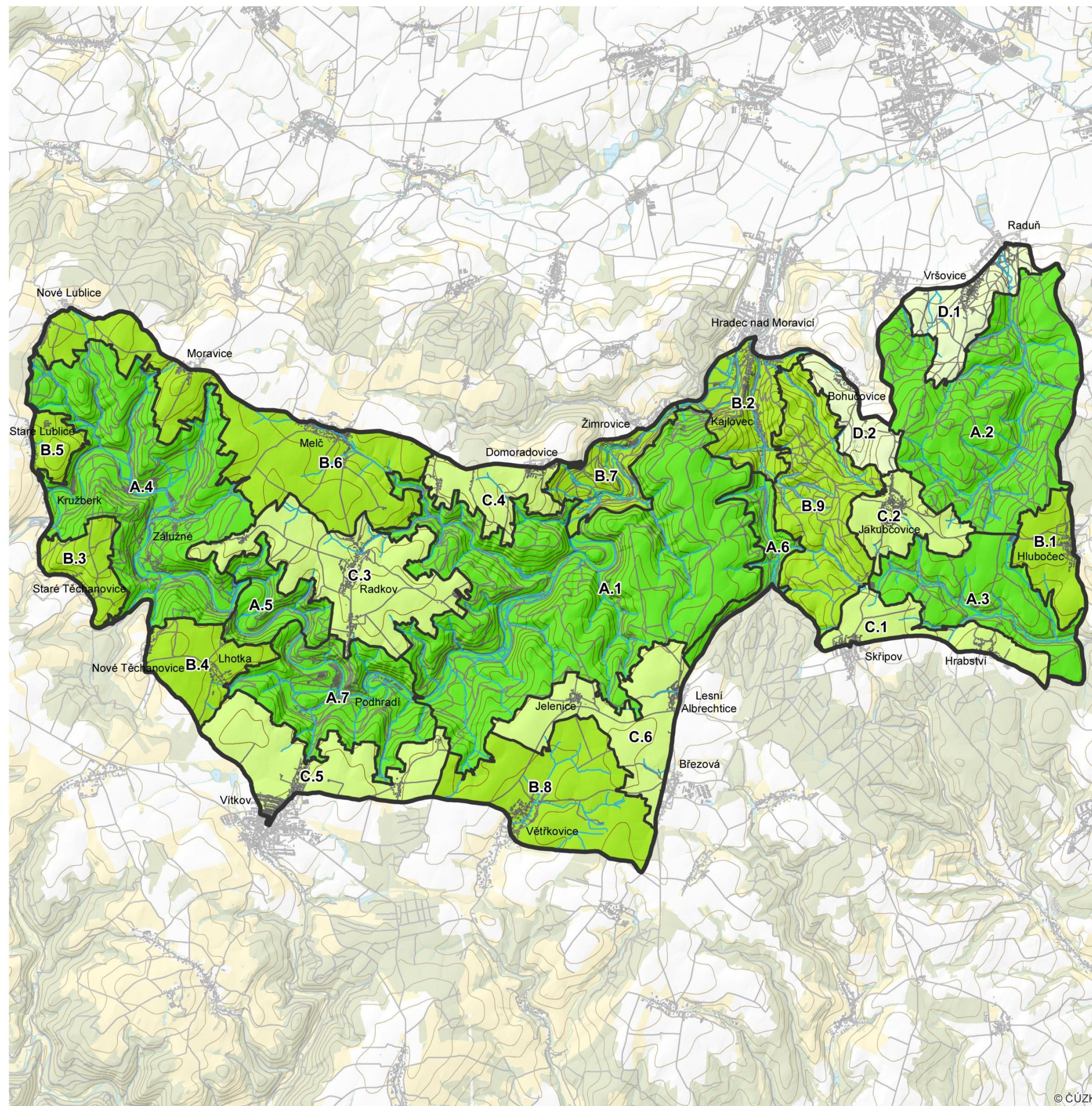
Hranice míst jsou vymezeny především na základě využití území a přírodních podmínek, které jsou hlavním určujícím rysem odlišnosti jednotlivých prostorů. Lesní porosty v přírodním parku Moravice zpravidla pokrývají údolí vodních toků a přilehlé svahy. Údolí jsou prudce zaříznutá do jinak vlnité až rovinaté krajiny a horní hranice lesů tak většinou kopírují terénní zlom, který zároveň představuje ostrý přechod do krajiny se zemědělským využitím. Vymezení míst krajinného rázu tak respektuje tyto podmínky a při návrhu hranic jsou proto sledovány okraje lesních porostů, změna reliéfu terénu či výrazná změna struktury krajiny. Měřítko zpracování hranic vychází

z obvyklého měřítka pro regionální úroveň hodnocení krajinného rázu, tedy 1:25000 (Štréblová Hronovská, Kupka, 2015 a Štréblová Hronovská, Šlemr, 2014). Pro potřeby práce byl však zakres hranic proveden v měřítku 1:10000 z důvodu členitosti a charakteru jednotlivých míst krajinného rázu.

Přehled míst krajinného rázu

Charakter míst KR	Místo KR
A. KRAJINY SEVŘENÝCH ZALESNĚNÝCH ÚDOLÍ	A.1 Údolí Moravice
	A.2 Údolí Raduňky
	A.3 Údolí Setiny
	A.4 Kružberk – Jánské Koupele – Zálužné
	A.5 U Hanzlova mlýna
	A.6 Údolí Hradečné
	A.7 Podhradí
B. ZVLNĚNÉ KRAJINY A OTEVŘENÁ ÚDOLÍ	B.1 Hlubočec
	B.2 Hradec nad Moravicí – Kajlovec
	B.3 Staré Těchanovice
	B.4 Nové Těchanovice – Lhotka
	B.5 Staré Lublice
	B.6 Melč – Moravice – Nové Lublice
	B.7 Žimrovické údolí
	B.8 Větřkovice
	B.9 Lesy Slepětné
C. KRAJINY BEZLESÝCH ZAROVNANÝCH VÝŠIN A NÁVRŠÍ	C.1 Skřipov – Hrabství
	C.2 Jakubčovice
	C.3 Radkov – Dubová
	C.4 Domoradovice – Filipovice
	C.5 Vítkovsko
	C.6 Březová – Lesní Albrechtice - Jelenice
D. KRAJINY OTEVŘENÝCH SVAHŮ	D.1 Raduň – Vršovice
	D.2 Bohučovice

MÍSTA KRAJINNÉHO RÁZU

- Hranice přírodního parku
- Vodní toky
- Budovy
- Cesty
- **A - krajiny sevřených zalesněných údolí**
 - A.1 Údolí Moravice
 - A.2 Údolí Raduňky
 - A.3 Údolí Setiny
 - A.4 Kružberk - Jánské Koupele - Zálužné
 - A.5 U Hanzlova mlýna
 - A.6 Údolí Hradečné
 - A.7 Podhradí
- **B - zvlněné krajiny a otevřená údolí**
 - B.1 Hlubočec
 - B.2 Hradec nad Moravicí - Kajlovec
 - B.3 Staré Těchanovice
 - B.4 Nové Těchanovice - Lhotka
 - B.5 Staré Lublice
 - B.6 Melč - Moravice - Nové Lublice
 - B.7 Žimrovické údolí
 - B.8 Větrkovice
 - B.9 Lesy Slepětné
- **C - krajiny bezlesých zarovnaných výšin a návrší**
 - C.1 Skřipov - Hrabství
 - C.2 Jakubčovice
 - C.3 Radkov - Dubová
 - C.4 Domoradovice - Filipovice
 - C.5 Vítkovsko
 - C.6 Březová-Lesní Albrechtice-Jelenice
- **D - krajiny otevřených svahů**
 - D.1 Raduň - Vršovice
 - D.2 Bohučovice

© ČÚZK

0 1,25 2,5 5 km

A. KRAJINY SEVŘENÝCH ZALESNĚNÝCH ÚDOLÍ

MKR A.1 ÚDOLÍ MORAVICE

Obrázek 27 – Řeka Moravice u Větkovického mlýna (zdroj: P. Satke)

A.1.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Z morfologického hlediska je místo krajinného rázu tvořeno specifickým reliéfem tvořeným sevřeným údolím řeky Moravice nacházejícím se na rozhraní Melčské a Heřmanické vrchoviny. Řeka v této oblasti teče až 150 m pod úrovní okolního terénu s nejvyššími body vrcholů Bukovina (485 m), Polomec (477 m) a Eliščin buk (461 m). Území je rozčleněno také soustavou několika menších údolí tvořených přítoky řeky Moravice. Typický meandr řeky je pokryt luhy s travnatými porosty, které v menší míře slouží jako pastviny. Zbytek místa je však pokryt hustými převážně hospodářskými smíšenými lesy s mozaikou čistě jehličnatých lesů. Místo krajinného rázu je hustě protkáno regionálním a lokálním systémem ekologické stability a velkou část území pokrývá obora Jelenice zaměřená na chov daňků, muflonů, divokých prasat a jelenů. Nachází se zde tři maloplošná chráněná území (PR Valach, NPR Kaluža, PP, Údolí Moravice) a evropsky významná lokalita Údolí Moravice chránící přirozené bukové lesy doprovázené výskytem vzácné flóry i fauny.

A.1.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Specifický reliéf zaříznutého údolí řeky Moravice s navazujícími údolími dalších vodních toků	+	XXX	XX
2	Zcela lesní krajina tvořená smíšenými lesy s mozaikou jehličnatých lesů a přirozených bučin	+	XXX	XX
3	Hustá soustava přítoků řeky Moravice v původních korytech včetně pramenů	+	XXX	XX
4	Meandr řeky Moravice s přirozenými nivními a břehovými porosty	+	XXX	XX
5	Strmé svahy s výskytem skalních stěn a přirozených suťových lesů	+	XX	XX
6	Výskyt MCHÚ a EVL chránících přirozenou vegetaci a vzácnou faunu	+	XX	XX

A.1.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Území místa krajinného rázu Údolí Moravice patří do krajiny středověké a novověké kolonizace a historicky se jedná o krajinu s převážně lesohospodářským využitím, které zde přetrvává dodnes. Díky přírodním podmínkám na tomto území nevznikly žádné větší sídla, oblast tak byla osídlená pouze ojedinělými usedlostmi a mlýny. Nachází se zde pozůstatky novověkých mlýnů, které vznikly pravděpodobně začátkem 18. století (Větrkovický mlýn, Rozsochacký mlýn, Albrechtický mlýn). Oblast Nížkého Jeseníku je známá pro svou historii těžby břidlice. I v tomto místě krajinného rázu se dochovaly ojedinělé pozůstatky těžby pokrývačské břidlice, která začala již v 18. století (štolá Mokřinka). V horní části údolí Melčského potoka vzniklo v 18. století poutní místo Maria Talhof, jako poděkování za zázračné uzdravení dítěte a v roce 1996 se navázalo na konání pravidelných poutí. Roku 1805 na velké části území vznikla obora pro vysokou zvěř, kterou zde založil rod Lichnovských z hradeckého panství. Za necelé století však byla zcela zrušena, nicméně v roce 2001 byla opět obnovena v původní velikosti. Koncem 19. století místní úspěšný podnikatel Carl Weissshuhn založil papírny v nedalekých Žimrovicích a spolu s nimi několik dalších doprovodných staveb potřebných k chodu továrny. V údolí Moravice tak vznikl papírenský náhon dlouhý 3,5 km (lidově známý jako Vajzon), který obsahuje tři vodní tunely a dva akvadukty a dodnes je stále funkční.

A.1.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Zachovalý tradiční charakter využití krajiny – lesní hospodářství, pastviny v nivě řeky Moravice	+	XXX	XX
7	Zachovalý odlehlý charakter místa bez výrazného osídlení	+	XXX	XX
4	Weissshuhnův kanál a doprovodné stavby včetně jezů a terénních úprav	+	XX	XXX
3	Pozůstatky novověkých mlynářských objektů na řece Moravici	+	X	XX
6	Ojedinělé pozůstatky těžby pokrývačské břidlice z 18. století	+	X	XX
2	Částečně zachovalá struktura lesních cest	+	X	X
5	Poutní místo Maria Talhof s křížovou cestou a lurskou jeskyní	+	X	X
8	Ojedinělý výskyt menších shluků chatových osad z 60. let 20. století podél řeky Moravice	N	X	X
9	Přítomnost v pozdně středověké sídelní krajině osídlované od 2. pol. 14. století	N	X	X

A.1.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Určujícím rysem charakteru krajiny v tomto místě krajinného rázu je údolí řeky Moravice, které vytváří soustavu na sebe navazujících uzavřených prostorů. Prostory údolí jsou jasně vymezeny okolními prudkými zalesněnými svahy a řazením vzdálených horizontů. Řeka Moravice zde představuje dominantní prvek a vytváří významnou krajinnou osu. Na údolí řeky navazuje množství dalších prostorů se skrytými potoky v menších lesnatých údolích, kde se sporadicky objevují průhledy do dalších prostorů či na vzdálené horizonty a terénní dominanty. Krajinné

scenérie jsou místy doplněny pozůstatky novověkého průmyslového dědictví, které dotváří harmonické vztahy v krajině.

A.1.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštěcí X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Harmonické měřítko krajiny se střídajícími se většími a menšími prostory s působivými scenériemi vlhkých luk	+	XXX	XX
2	Řeka Moravice jako dynamický dominantní rys spojující jednotlivé subprostory	+	XXX	XX
3	Odlehlý charakter oblastí bez sídel či narušujících technických staveb	+	XX	XX
4	Zřetelné vymezení prostorů terénem, okraji lesních porostů a řazením jednotlivých horizontů	+	XX	X
5	Převážně lesní pokryv svahů s lučním a pastvinným pokryvem říční nivy	+	XX	X
6	Přírodě blízký charakter některých lesních scenérií	+	X	XX
7	Objekty a pozůstatky cenné architektury (novověké mlýny, náhon, akvadukty)	+	X	XX

MKR A.2 ÚDOLÍ RADUŇKY

Obrázek 28 – přirozené porosty v nivě potoka Raduňka (zdroj: P. Satke)

Obrázek 29 – oblíbená cyklostezka vede podél celého údolí Raduňky (zdroj: P. Satke)

A.2.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Morfologie terénu místa krajinného rázu Údolí Raduňky, které se nachází v Heřmanické vrchovině, je definována především potokem Raduňka, který pramení na jižním úbočí Podvihovského vrchu (511 m) a má celkovou délku 10,7 km. Jedná se o menší tok tekoucí v přirozeném korytu zařízený až 130 m pod okolní terén a představuje hlavní páteř soustavy vodních toků na tomto území. Vodní toky jsou zde doprovázeny přirozenými břehovými porosty, luhy, původními olšinami a bučinami bez hospodářského využití a představují typickou ukázkou nenarušených toků v oblasti Nížkého Jeseníku s výskytem vzácných druhů bezobratlých. Lesy na okolních svazích, které pokrývají většinu území, tvoří však nepůvodní hospodářské smrčiny s množstvím mýtin a pasek.

A.2.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Charakteristický reliéf zaříznutých údolí potoku Raduňka a jeho přítoků	+	XXX	XX
2	Nenarušená niva potoku Raduňka s přirozenými břehovými porosty a nivní vegetací	+	XXX	XX
3	Hustá soustava přítoků potoku Raduňka v původních korytech včetně pramenů	+	XX	XX
4	Lesní pokryv území tvořen převážně nepůvodními smrčtinami	+	XX	X
5	Množství přírodně cenných mýtin a pasek s nízkou vegetací	+	XX	X

A.2.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Místo krajinného rázu se nachází ve vrcholně středověké sídelní krajině a dle historického mapování se jednalo vždy o převážně zalesněnou oblast. Zdejší lesní plochy jsou dlouhodobě hospodářsky využívány a díky absenci sídel, enkláv i samot je toto území poměrně chudé na kulturní hodnoty. První lesohospodářské úpravy jsou datovány k roku 1847, kdy byl pro Raduňské lesy vypracován plán s tzv. lánovou soustavou (rozdělení plochy na roční seče) a postupně tak docházelo k nahrazování původních porostů hospodářskými dřevinami. V západní části místa se v lesích nachází zbytky opevnění z 18. století, tzv. šance. Jednalo se o drobné opevnění, které bylo součástí soustavy několika objektů na obranné linii mezi Opavskem a Moravou. Během slezských válek byla opevnění zdokonalována rakouskou armádou. Z konce 19. století se v části místa krajinného rázu, u obce Chvalíkovice, dochovaly pozůstatky nedostavěné železniční trati z Opavy do Fulneku. Díky nedostatku financí však bylo vybudováno pouze těleso trati, které se místy dochovalo dodnes. Vrch Hůrka nad Hlubočcem je znám pro tzv. Hlubočskou legendu a také vysoký vysílač, který představuje výraznou civilizační dominantu.

A.2. b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Zachovalý odlehlý charakter místa bez výrazného osídlení	+	XXX	XX
2	Zachovalé tradiční lesohospodářské využití krajiny	+	XXX	X
3	Změněná porostní skladba lesních ploch (smrkové monokultury a další)	N	XX	X
4	Zbytky opevnění šance z 18. století	+	X	XXX
5	Pozůstatky nedostavěné železniční trati Opava – Fulnek z konce 19. století	N	X	XX
6	Objekt vršovické hájovny s částečně zachovalou architekturou	+	X	XX
7	Přítomnost ve vrcholně středověké sídelní krajině osídlované od 13. století	N	X	X
8	Nehmotná hodnota vrcholu Hůrka – místo spojené s pověstí	N	X	X

A.2.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Scenérie lesní krajiny vyniká údolím potoka Raduňka vytvářejícím podlouhlý liniový polootevřený prostor, který je se vzdáleností od pramene toku více uzavírán okolními svahy. Na nivu potoka se vážou malé uzavřené prostory s působivými scenériemi vlhkých luk a pastvin. Okolní území je velmi členité, tvarované přítoky Raduňky, a nachází se zde překvapivé pohledy na protější svahy či vzdálenější řazené horizonty.

A.2.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Harmonické měřítko členité lesní krajiny s překvapivými průhledy a výskytem uzavřených prostorů	+	XXX	X
2	Podlouhlý liniový částečně uzavřený prostor údolí Raduňky otevírající se směrem k pramenu toku	+	XXX	X
3	Odlehlý charakter oblasti bez sídel či narušujících technických staveb	+	XX	XX
4	Vymezení prostoru řazením horizontů s hustými lesními porosty	+	XX	X
5	Převážně lesní pokryv svahů s podmáčenými travinami podél vodních toků	+	XX	X
6	Přírodě blízký charakter porostů potoční nivy	+	X	XX
7	Potok Raduňka a jeho přítoky jako doplňující prvek přírodního rámce	+	X	X

MKR A.3 ÚDOLÍ SETINY

Obrázek 30 – typická mýtina údolí Setiny (zdroj: P. Satke)

A.3.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Místo krajinného rázu se nachází na pomezí Heřmanické vrchoviny a Těškovické pahorkatiny a nejvyšším bodem je bezejmenný vrch s výškou 473 m. Podobně jako je tomu u míst krajinného rázu Údolí Moravice a Údolí Raduňky, i zde je terén tvarován páteřním vodním tokem s mnoha přítoky pramenícími v této lokalitě. Potok Setina je však se svou délkou 9,8 km zařiznut asi jen 50 m pod okolní terén. Jeho podélný sklon je velmi mírný díky čemuž tvoří vodní tok typické meandry v relativně široké nivě. V území se nachází několik rybníků, především v okolí Honova mlýna.

Údolní niva Setiny a části přítoků jsou pokryty podmáčenými loukami s přirozenou břehovou vegetací a s ojedinělým výskytem mokřadů. Okolní rozsáhlé svahy a návrší pokrývají nepůvodní hospodářské smrčiny s hustou mozaikou pasek a otevřených mýtin s přirozenými lučními porosty.

A.3.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Specifický reliéf mírně zaříznutého údolí potoka Setina a jeho přítoků	+	XXX	XX
2	Široká niva meandrujícího potoka Setina s výskytem podmáčených luk a přirozených břehových porostů	+	XXX	XX
3	Hustá soustava menších přítoků potoka Setina s udržovanými prameny a studánkami	+	XX	XX
4	Lesní pokryv území tvořen převážně nepůvodními smrčiny	+	XX	X
5	Velké množství přírodně cenných mýtin a pasek s přirozenými lučními porosty	+	XX	X
6	Výskyt rybníků a mokřadů v okolí vodních toků	+	X	XX

A.3.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Údolí Setiny spadá do vrcholně středověkého osídlení Hercynica. Jedná se o historicky zalesněnou oblast, dnes již s velmi pozměněnou strukturou porostů. V místě se nenachází žádné větší sídlo, v údolí Setiny se však dochovaly stavby bývalého Honova mlýna, který byl vystavěn v roce 1840 mlynářem Janem Honem na místě menšího chátrajícího mlýna. Vodní mlýn i s pilou přestal fungovat na přelomu 19. a 20. století, dnes jeho objekty slouží jako rekreační chalupy. Při severním okraji současných lesů se v minulosti nacházel statek Vlčinec, který je patrný ještě na císařských otiscích stabilního katastru. Kolem statku se nacházela rozsáhlá mýtina, zřetelné pozůstatky se však nedochovaly. Údolí Setiny je místem s hustou sítí vodotečí, jejichž prameny jsou udržovány a v minulosti zde bylo vybudováno velké množství studánek.

A.3.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Zachovalý odlehlý charakter místa bez výrazného osídlení	+	XXX	XX
2	Zachovalé tradiční lesohospodářské využití krajiny	+	XXX	X
3	Změněná porostní skladba lesních ploch (smrkové monokultury a další)	N	XX	X
4	Honův mlýn s dochovanými stavbami a vodními plochami rybníků	+	XX	XX
5	Množství studánek a udržovaných pramenů přítoků potoka Setina	+	X	X
6	Částečně dochovaná síť lesních cest	+	X	X
7	Přítomnost ve vrcholně středověké sídelní krajině osídlované od 13. století	N	X	X

A.3.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Hustý lesní porost údolí Setiny protíná mírná plochá niva vodního toku, který zde přirozeně meandruje. Niva s množstvím břehových a rozptýlených porostů vytváří nespočet malých uzavřených prostorů. Charakteristickým prostorem v údolí je prostor Honova mlýna s loukami a rybníky, který zde vytváří jedinečnou krajinnou scénu. Díky množství mýtin v jinak lesní krajině se zde nachází množství překvapivých pruhledů a z vyšších poloh pak výhledy do vzdálenější krajiny.

A.3.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	Klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Harmonické měřítko členité lesní krajiny s překvapivými pruhledy a výskytem uzavřených prostorů	+	XXX	X
2	Podlouhlý liniový uzavřený prostor údolí Setiny s působivými scénériemi podmáčených luk	+	XXX	X
3	Odlehlý charakter oblasti bez sídel či narušujících technických staveb	+	XX	XX
4	Vymezení prostoru řazením horizontů s hustými lesními porosty	+	XX	X
5	Harmonická scénérie Honova mlýna s přílehlými rybníky	+	XX	X
6	Převážně lesní pokryv svahů s podmáčenými travinami podél vodních toků	+	XX	X
7	Přírodě blízký charakter porostů potoční nivy	+	X	XX
8	Potok Setina a jeho přítoky jako doplňující prvek přírodního rámce	+	X	X

MKR A.4 KRUŽBERK – JÁNSKÉ KOUPELE – ZÁLUŽNÉ

Obrázek 31 – pohled od Starých Těchanovic na údolí se sídlem Kružberk s dochovanou strukturou mezí (zdroj: P. Satke)

A.4.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Morfologicky velmi členité území místa krajinného rázu se nachází v Melčské vrchovině a nejvyššími body jsou vrch Hora (540 m) a bezejmenný vrch nad Jánskými Koupelemi (555 m). Hlavní osu tvoří hluboké údolí řeky Moravice s vzácnými pravouhlými meandry v široké nivě. Velké množství přítoků pramenících přímo v této lokalitě představují svými údolními další prvek definující tvarosloví

terénu. Vegetační pokryv říční nivy tvoří zejména zemědělské lučiny v okolí rozptýlených sídel a příměs přirozené vegetace a přirozených břehových porostů podél Moravice. Ostatní plochy svahů a navazujících údolí jsou pokryty zejména jehličnatými a smíšenými lesy s ojedinělým výskytem suťových lesů. V prudkých svazích se lokálně vyskytují skalní útvary, u obce Zálužné doprovázené pravděpodobně nejvyšší soustavou vodopádů ve Vítkovské vrchovině. Okolí této obce je také známo pro dřívější těžbu břidlice, která v krajině zanechala množství důlních štol i hornická díla na povrchu. Území je hustě protkáno územním systémem ekologické stability a nachází se zde jedno maloplošné chráněné území (PR Nové Těchanovice) chránící ojedinělé teplomilné a horské prvky ve smíšeném lese na prudkém svahu s pralesovitým charakterem. V obci Zálužné se také nachází plošně nepříliš rozsáhlá evropsky významná lokalita chránící netopýra černého.

A.4.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX doplňující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Členitý reliéf definovaný zařiznutým údolím řeky Moravice s navazujícími údolími dalších vodních toků	+	XXX	XX
2	Většinový lesní pokryv tvořený jehličnatými a smíšenými lesy	+	XXX	XX
3	Hustá soustava přítoků řeky Moravice v původních korytech včetně pramenů	+	XXX	XX
4	Pravouhle meandrující řeka Moravice s přirozenými břehovými porosty	+	XXX	XX
5	Štrmé svahy s výskytem skalních stěn a přirozených suťových lesů	+	XX	XX
6	Výskyt MCHÚ a EVL chránících přirozenou vegetaci a vzácnou faunu	+	XX	XX
7	Pastvinný pokryv nivy Moravice a přilehlých svahů v okolí sídel	+	XX	X
8	Krajina břidlice – soustava velkého množství štol, lomů a břidlicových hald	+	X	XXX
9	Vodopády v Zálužném – nejvyšší soustava vodopádů ve Vítkovské vrchovině	+	X	XX
10	Krajinná a sídelní zeleň podél cest, zeleň zahrad, meze, remízky	+	X	X

A.4.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Lesnaté členité údolí, které bylo v minulosti mozaikovitě odlesněno, se nachází v krajině vrcholně středověkého osídlení. Z map císařských otisků stabilního katastru jsou zřetelné výrazně méně rozlehlé lesní porosty v okolí údolí řeky Moravice. K hospodářským účelům byla kromě lesů využívána také řeka Moravice. Od roku 1800 do konce 19. století sloužila k plávce dřeva a bylo na ni vybudováno několik vodohospodářských objektů (Moravický mlýn – 1580, Melecký mlýn – 1608, Starotěchanovický mlýn – 1640), jejichž podoba je však dnes výrazně pozměněna. Okolí sídla Zálužné je známo pro dřívější těžbu břidlice, která se zde dobývala od začátku 19. století. V tzv. krajině břidlice se nachází velké množství dochovaných štol, důlních jam, lomů a dalších důlních objektů, z nichž některé jsou dnes využívány ke vzdělávacím účelům (Naučná stezka Dědictví břidlice). Rekreační charakter oblasti přichází se vznikem Jánských Koupelí – lázní s léčivým minerálním pramenem z počátku 19. století. Lázně prošly za posledních 200 let několika vlnami

rozvoje a úpadku a dnes se jedná o chátrající komplex několika památkově chráněných objektů. Z hlediska sídelní struktury se až do 60. let 20. století jednalo o území malých sídel a samot. Díky atraktivnosti území zde však vyrostlo množství rekreačních chat v návaznosti na stará sídla.

A.4.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouřující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Rekreační charakter oblasti s rozptýlenou sídelní strukturou a množstvím rekreačních chat	N	XXX	X
2	Jánské Koupele – komplex památkově chráněných lázeňských objektů	+	XX	XXX
3	Lesohospodářská a vodohospodářská tradice místa – částečně dochované objekty mlýnů, částečně dochovaná síť lesních cest, atd.	+	XX	XX
4	Částečně změněná porostní skladba lesních ploch (smrkové monokultury a další)	N	XX	X
5	Krajina břidlice – soustava velkého množství štol, lomů a důlních jam (NS Dědictví břidlice)	+	X	XXX
6	Částečně zachovalá struktura historických plužin v okolí Kružberka	+	X	XX
7	Množství drobné sakrální architektury včetně památkově chráněných objektů	+	X	XX
8	Poloha na staré dopravní trase Z Opavy do Olomouce	+	X	XX
9	Kaple 14 svatých Pomocníků v nouzi – tradiční poutní místo z první poloviny 17. století	+	X	X
10	Přítomnost v pozdně středověké sídelní krajině osídlované od 2. pol. 14. století	N	X	X

A.4.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Velmi členité území a oddělené subprostory vzájemně propojuje řeka Moravice, která je zde určujícím rysem charakteru krajiny. V ploché nivě vodního toku se střídají prostory s rozptýlenou zástavbou a uzavřené prostory lučních porostů. Společným rysem většiny prostorů je výskyt enkláv rekreačních chatových objektů, které však díky množství doprovodné zeleně nenarušují, ale spíše dotváří krajinný ráz. Na sporadicky osídlenou nivu Moravice navazují rozsáhlé lesní porosty s výskytem množství skalních útvarů s výhledy na protější svahy údolí.

A.4.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouřující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Harmonické měřítko krajiny se střídajícími se osídlenými a neosídlenými prostory s působivými scenériemi vlhkých luk	+	XXX	XX
2	Řeka Moravice jako dynamický dominantní rys spojující jednotlivé subprostory	+	XX	XX
3	Rekreační charakter oblasti s množstvím prvků osídlení převážně rekreačního typu	+	XX	X
4	Zřetelné vymezení prostorů terénem,	+	XX	X

	okrajích lesních porostů a řazením jednotlivých horizontů			
5	Převážně lesní pokryv svahů s lučním a pastvinným pokryvem říční nivy	+	XX	X
6	Přírodě blízký charakter některých lesních scénérií	+	X	XX

MKR A.5 U HANZLOVA MLÝNA

Obrázek 32 – typický meandr řeky Moravice na 3D pohledu (zdroj: mapy.cz)

A.5.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

V místě krajinného rázu U Hanzlova mlýna, nacházejícím se v Melčské vrchovině, vytváří řeka Moravice velmi charakteristický meandr, který je zaříznutý prudce do terénu. Výškový rozdíl mezi hladinou řeky a horním okrajem místa činí přibližně 120 m. Řeku Moravici zde napájí několik pouze pár stovek metrů dlouhých levostranných přítoků tekoucích ve vlastních údolích. Díky velmi prudkým svahům jsou břehy Moravice na většině míst téměř nepřístupné a širší říční niva se zde prakticky nevyskytuje. Celé území je pokryto jehličnatými a listnatými lesy s výskytem velkého množství skalních útvarů doprovázených suťovými lesy. Podobně jako je tomu i v jiných místech, i zde se vyskytují pozůstatky těžby břidlice ve formě odkrytých vstupů do důlních štol. Velkou část místa pokrývá regionální biocentrum územního systému ekologické stability.

A.5.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu + pozitivní - negativní N neutrální	dle významu XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	dle cennosti XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Specifický reliéf s prudce zaříznutým údolím řeky Moravice	+	XXX	XX
2	Meandrující řeka Moravice v úzkém korytu	+	XXX	XX
3	Menší množství krátkých levostranných přítoků řeky Moravice s menšími zaříznutými údolími	+	XXX	XX
4	Zcela lesní pokryv tvořený jehličnatými a listnatými lesy	+	XXX	XX
5	Výskyt množství skalních útvarů na prudkých svazích s doprovodem suťových lesů	+	XX	XX
6	Krajina břidlice – soustava množství důlních štol	+	X	XXX

A.5.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Místo krajinného rázu zalesněných svahů podél údolí řeky Moravice nese název podle bývalého mlýna, který se nacházel v jednom ze zdejších meandrů. Podobně jako v dalších lesnatých oblastech kolem řeky Moravice, i zde sloužily lesy dlouhodobě hospodářskému účelu, což mělo za následek výraznou obměnu struktury porostů. Ještě za fungování Hanzlova mlýna, který vznikl pravděpodobně v 16. století, byly rozsáhlé plochy mezi meandry odlesněny, což je patrné i z císařských otisků stabilního katastru či z II. vojenského mapování. Provoz mlýna byl ukončen nejspíše v první polovině 20. století a dnes zde stojí pouze ruiny obvodového zdiva a malá tramská osada. Na úpatí ostrých svahů se dochovalo několik vstupů do bývalých břidlicových dolů z 19. století a vyskytuje se zde také několik studánek a udržovaných pramenů přítoků Moravice. V 2. polovině 20. století vzniklo na levém břehu Moravice pod skalními výchozy menší množství rekreačních chat.

A.5.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Odlehlý charakter lesnaté oblasti bez výrazného osídlení	+	XXX	XX
2	Částečně změněná porostní skladba lesních ploch (smrkové monokultury a další)	N	XX	X
3	Pozůstatky Hanzlova mlýna z 16. století	+	X	XX
4	Stopy těžby břidlice – vstupy do důlních štol (Krajina břidlice)	+	X	XX
5	Částečně dochovaná síť lesních cest	+	X	X
6	Přítomnost v pozdně středověké sídelní krajině osídlované od 2. pol. 14. století	N	X	X

A.5.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Sevřený hluboce zaříznutý meandr řeky Moravice zde vytváří jedinečná panorama se zřetelně vymezenými prostory. Moravice představuje dominantní rys neosídleného území a je jasně ohraničená řazením vysokých horizontů prudkých svahů s množstvím skalních výchozů. Ve vyšších polohách se v zalesněném území objevuje mozaika mýtin s výhledy na protější svahy a řeku Moravici.

A.5.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Harmonické měřítko krajiny hlubokého sevřeného údolí	+	XXX	XX
2	Řeka Moravice jako dynamický dominantní rys spojující jednotlivé subprostory	+	XXX	XX
3	Odlehlý až nepřístupný charakter oblasti bez sídel či narušujících technických staveb	+	XX	XX
4	Zřetelnost údolí Moravice vymezeného řazením horizontů	+	XX	X
5	Lesní pokryv prudkých svahů s výskytem skalních výchozů	+	XX	X

6	Přírodě blízký charakter některých lesních scénérií	+	X	XX
---	---	---	---	----

MKR A.6 ÚDOLÍ HRADEČNÉ

Obrázek 33 – údolí Hradečné při pohledu ze silnice I/57 směrem na Opavu (zdroj: mapy.cz)

A.6.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Úzké hluboké nepříliš zakřivené údolí místa krajinného rázu Údolí Hradečné se nachází v Heřmanické vrchovině a hlavní osu tvoří právě vodní tok Hradečná, na který navazuje množství menších přítoků. V horní části se jedná o velmi sevřené údolí vymezené prudkými východními a západními svahy, které se postupně mírně rozevívá a v dolní části je již přítomna údolní niva. Potok Hradečná již však nevytváří dřívější meandry, jelikož byl v roce 1914 regulován v souvislosti s výstavbou silnice do Lesních Albrechtic. V tomto období začal vznikat také kamenolom na těžbu moravských drob, který se dnes stále rozrůstá a má výrazný lokální vliv na krajinný ráz. Celou oblast pokrývají smíšené a listnaté lesy a nivu potoka pokrývají sečené hospodářské louky s příměsí přirozené vegetace na březích. Díky výskytu vytižené silnice I/57 zde chybí západovýchodní propojení územního systému ekologické stability.

A.6.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Specifický reliéf s prudce zaříznutým údolím potoka Hradečné	+	XXX	XX
2	Většinově lesní pokryv tvořený smíšenými a listnatými lesy, luční pokryv údolní nivy	+	XXX	X
3	Množství přítoků s prudkým podélným sklonem v krátkých sevřených údolích	+	XX	X
4	Potok Hradečná v nepůvodním korytě v postupně rozšiřující se údolní nivě	+	XX	X
5	Kamenolom Tisová na těžbu moravských drob	-	XX	X
6	Doprovodná zeleň podél vodních toků a komunikací, remízky, aleje	+	X	X

A.6.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Místo krajinného rázu Údolí Hradečné bylo až do 2. poloviny 20. století zcela neosídleno, jelikož se jednalo o podmáčenou nivu potoka Hradečná obklopenou

prudkými zalesněnými svahy. Hlavní spojení z Hradce nad Moravicí do Lesních Albrechtic navíc vedlo mimo území lesnatými porosty na západě. V roce 1914 však bylo toto propojení nahrazeno silnicí vedoucí přímo údolím Hradečné (dnes silnice I/57). Během 20. století zde vznikl také kamenolom Tisová, který se dodnes stále rozrůstá a kempinkový areál s restauračním zařízením.

A.6.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Významný silniční tah I/57 Opava – Fulnek – Nový Jičín	-	XXX	X
2	Částečně změněná porostní skladba lesních ploch (smrkové monokultury a další)	N	XX	X
3	Pozůstatky zanikající drobné rybníční kaskády na potoce Hradečná	N	X	X
4	Kamenolom Tisová na těžbu moravských drob	-	X	X
5	Přítomnost ve vrcholně středověké sídelní krajině osídlované od 13. století	N	X	X

A.6.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Podlouhlé úzké údolí Hradečné provází významná silnice I/57, která je zde dominantním civilizačním prvkem, ale také důležitou pozorovací linií. V jižní části je údolí velmi sevřeno a je zde pokryto takřka jen lesními porosty, směrem na sever se údolí více otevírá a vytváří oddělené uzavřené prostory s loukami a rozptýlenou zelení. Výrazným prvkem je kamenolom Tisová, který se projevuje v mnoha průhledech lesní krajiny.

A.6.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Harmonické měřítko krajiny hlubokého sevřeného údolí	+	XXX	XX
2	Dominantní liniová stavba silnice I/57	-	XXX	X
3	Charakter místa bez osídlení avšak s výskytem výrazných civilizačních znaků	N	XX	X
4	Zřetelně vymezené uzavřené prostory okrají lesních porostů a řazením horizontů	+	XX	X
5	Lesní pokryv prudkých svahů a luční pokryv částí údolní nivy Hradečné	+	XX	X

MKR A.7 PODHRADÍ

A.7.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Morfologie terénu místa krajinného rázu Podhradí je daná rovněž řekou Moravicí, která svým meandrem vytváří členité údolí s různě sklonitými svahy. Levý břeh řeky přechází okamžitě do prudkých skalnatých svahů, které vrcholí ostrohem U Hradu (477 m), na kterém se nachází zřícenina hradu Vikštejn. Protější severní svahy mají mnohem pozvolnější charakter, díky čemuž se jedná o relativně otevřený prostor. V severní části sídla byl na Moravici v minulosti vybudován jez, díky kterému řeka

zaplavuje celou dřívější plochou nivu. Niva se však nevyskytuje ani v jiných částech a tok probíhá v úzkém korytu, s výjimkou meandru na východě. Řeku Moravici napájí z obou stran množství menších přítoků, které tvoří vlastní údolí a v místech mírnějšího podélného sklonu jsou doprovázeny podmáčenými loukami a mokřady. Jižní svahy po levém břehu řeky jsou pokryty převážně listnatými lesy a křovinami a vyskytují se zde větší nelesní plochy s nízkou přirozenou vegetací. Mírné svahy v jižní polovině místa jsou pokryty převážně hospodářskými smrčtinami a loukami s příměsí přirozené vegetace v okolí rozptýleného sídla Podhradí.

A.7.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Členitý reliéf tvarovaný údolím řeky Moravice s prudkými svahy severu a mírnými svahy na jihu	+	XXX	XX
2	Řeka Moravice v úzkém meandrujícím korytě s břehovými porosty	+	XXX	XX
3	Vegetační pokryv tvořený listnatými, jehličnatými lesy, křovinami a loukami	+	XXX	X
4	Množství přítoků řeky Moravice v původních korytech v menších údolích, ojediněle doprovázené mokřady	+	XX	X
5	Rozptýlená a krajinná zeleň v okolí sídla a meandru Moravice	+	XX	X
6	Velké množství skalních útvarů převážně na jižních svazích	+	XX	X
7	Sídelní zeleň zahrad rodinných domů a chatových oblastí	+	X	X

Obrázek 34 – Relativně rozptýlená zástavba sídla Podhradí v odlesněných svazích údolí řeky Moravice (zdroj: P. Satke)

A.7.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Místo krajinného rázu se nachází v pozdně středověké sídelní krajině (Löw a kol., 2005) a kromě sídla Podhradí se zde nachází několik dalších enkláv. Sídlo vzniklo pravděpodobně až v 18. století nedaleko Domáciho mlýna pod ostrohem hradu Vikštejn, který vznikl již ve druhé polovině 13. století. Hrad v minulosti představoval významné místo a jeho majitelé měli často zásadní vliv na chod regionu. Dnes se

jedná o památkově chráněnou zříceninu, která je hojně navštěvována i díky nově vybudované vyhlídkové věži (Navrátil, 2010). Nedaleko Podhradí vznikla v 18. století také osada Nýtek a v Annině Údolí nechal známý opavský podnikatel Carl Weisshuhn koncem 19. století vybudovat mlýn a papírny. Největší plošný rozvoj přišel v 60. letech 20. století, kdy podél řeky Moravice i v rozlehlých otevřených svazích vzniklo několik chatových osad. V souvislosti s výstavbou tehdy největší úpravny vody v Československu v roce 1962 zanikly objekty Domácího mlýna a bylo zde vybudováno několik ubytoven pro zaměstnance (Vítkov, 2019).

A.7.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouřující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Dochovaná krajinná struktura zalesněného údolí s mozaikou otevřených nelesních ploch	+	XXX	X
2	Architektonicky cenná hlavní budova úpravny vody s reliéfem v průčelí od Vincence Makovského	+	XX	XXX
3	Průmyslová historie místa – Domácí mlýn, papírny Annino Údolí, úpravna vody	+	XX	XX
4	Kulturní dominanta zříceniny hradu Vikštejn z 13. století	+	XX	XX
5	Rekreační charakter místa (chatové osady, hrad Vikštejn, autokemp)	+	XX	X
6	Velké množství chatových osad ve svazích i na březích řeky Moravice	N	XX	X
7	Přítomnost v pozdně středověké sídelní krajině osídlované od 2. pol. 14. století (s výjimkou hradu Vikštejn)	N	X	X
8	Nehmotná hodnota hradu Vikštejn – místo spojené s pověstmi	N	X	X
9	Poloha na regionálně významné historické obchodní stezce	N	X	X
10	Nevyužité objekty úpravny vody Vítkov	-	XX	X

A.7.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Sevřené zčásti otevřené údolí v okolí Podhradí se rozprostírá kolem terénního ostrohu se zříceninou hradu Vikštejn a rozhlednou s výhledy do okolní krajiny. Řeka Moravice je v sídle spíše doprovodným prvkem, v západní části místa však tvoří výraznější vodní plochu díky přehrazení jezem Podhradí. Značně přetvořené sídlo doplňují výrazné stavby úpravny vody, objektů Annina Údolí a rozptýlená zástavba chatových osad, jejíž projev je však částečně setřen množstvím sídelní zeleně.

A.7.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouřující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Harmonické měřítko krajiny s dominantním terénním ostrohem a se střídajícími se osídlenými a neosídlenými prostory	+	XXX	XX
2	Řeka Moravice jako doplňující rys spojující jednotlivé subprostory	+	XX	XX
3	Průmyslový a rekreační charakter oblasti s množstvím měřítkově vybočujících staveb a chatových osad	N	XX	X

4	Zřetelné vymezení prostorů terénem, okraji lesních porostů a řazením jednotlivých horizontů	+	XX	X
5	Převážně lesní pokryv svahů s trvale travními porosty v okolí sídla	+	XX	X

B. ZVLNĚNÉ KRAJINY A OTEVŘENÁ ÚDOLÍ

MKR B.1 HLUBOČEC

Obrázek 35 – krajina otevřeného údolí Hlubočce s výhledem do okolní krajiny (zdroj: P. Satke)

B.1.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Místo krajinného rázu Hlubočec leží na vlnité krajině pod vrchem hůrka (530 m), která se za hranicemi přírodního parku přeměňuje v zalesněné údolí Hlubočského potoka. Hlubočec se nachází na pomezí Heřmanické vrchoviny a Těškovické pahorkatiny a jedná se o území zřetelně vymezené okolními lesy údolí Raduňky a údolí Setiny. Mírně svažitá lokalita s jižní orientací je pokrytá převážně ornou půdou s menším výskytem luk a pastvin. Vodní režim zde není nijak pestrý, nachází se zde jen horní části dvou vodních toků vlévajících se do Setiny. Komunikace ojediněle doprovází stromořadí a aleje, jiná nelesní krajinná zeleň se zde však téměř nevyskytuje.

B.1.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Mírně svažitý zvlněný reliéf přecházející do údolí vodních toků	+	XXX	X
2	Bezlesý pokryv s ornou půdou, loukami a pastvinami	+	XXX	X
3	Sídelní zeleň zahrad harmonicky zapojeného sídla Hlubočec	+	XX	X
4	Doprovodná zeleň podél cest – stromořadí a aleje a jiná krajinná zeleň	+	X	X
5	Přítomnost částí vodních toků s vegetačním doprovodem	N	X	X

B.1.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Krajina v okolí Hlubočce spadá do vrcholně středověkého osídlení (Lów a kol., 2005). Místo je vymezeno okraji lesních porostů, které se od mapování stabilního katastru dochovaly v téměř nezměněné podobě. Tradičně zemědělská krajina byla

dříve rozdělena do úzkých lánů navazujících na krátké údolní sídlo Hlubočec a v návaznosti na menší vodní toky se zde vyskytovalo množství doprovodné zeleně, která však podlehla zásahům do krajiny v 50. letech 20. století. Území doprovází v běžné míře drobná sakrální architektura v podobě kaple sv. Jana a Petra a několika kamenných křížů.

B.1.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Zachovalá krajinná struktura – rozložení sídla, komunikací, lesních a nelesních ploch	+	XXX	X
2	Polní krajina s převahou orné půdy	N	XXX	X
3	Částečně zachovalá urbanistická struktura sídla Hlubočec včetně staveb s tradičním venkovským výrazem	+	XX	X
4	Drobná sakrální architektura – kaple a kamenné kříže	+	X	X
5	Přítomnost ve vrcholně středověké sídelní krajině osídlované od 13. století	N	X	X

B.1.c Vizualní charakteristika místa krajinného rázu

Obrázek 36 – charakteristický dálkový pohledový cíl hřebene Moravskoslezských Beskyd s Lysou Horou, pozorováno ze svahů nad Hlubočcem (zdroj: P. Satke)

Prostor Hlubočce je zřetelně vymezen okraji lesních porostů, díky mírné svažitosti se však jedná o prostor otevřený s dalekými výhledy do okolní krajiny. Hlavním rysem místa krajinného rázu je údolní sídlo Hlubočec, které je i přes částečně pozměněnou urbanistickou strukturu harmonicky zapojeno do krajiny. Území je plošně málo rozsáhlé, i tak se však jedná o krajinu velkého měřítka, a to díky výskytu rozsáhlých bloků orné půdy a luk a absenci rozptýlené zeleně.

B.1.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Velkoplošná struktura krajiny s harmonicky zapojeným údolním sídlem Hlubočec	+	XXX	X
2	Daleké výhledy do okolní krajiny s pohledovým cílem hřebene Beskyd	+	XX	X
3	Venkovský charakter oblasti	+	XX	X
4	Zřetelné vymezení prostoru okraji lesních porostů	+	XX	X

5	Pokryv tvořený rozsáhlými bloky orné půdy s menším výskytem luk	+	XX	X
---	---	---	----	---

MKR B.2 HRADEC NAD MORAVICÍ – KAJLOVEC

Obrázek 37 – Pohled na Hradec nad Moravicí a opavskou pánev ze Slezské Kalvárie (zdroj: P. Satke)

Obrázek 38 – Výhled z Bezručovy vyhlídky na terénní ostroh se zámek (zdroj: P. Satke)

Obrázek 39 – Údolní sídlo Kajlovec s částečně dochovanou strukturou mezí (zdroj: P. Satke)

B.2.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Území místa krajinného rázu Hradec nad Moravicí – Kajlovec tvoří bohatě modelovaný terén tvořený údolím řeky Moravice a údolím potoka Hradečná, které jsou odděleny výrazným terénním ostrohem se zámek Hradec nad Moravicí. Ostroh zároveň představuje hranici mezi Melčskou a Heřmanickou vrchovinou a výškový rozdíl jeho hřebene a hladin vodních toků pod ním dosahuje přibližně 100 metrů. Údolí Moravice nacházející se na západní straně je velmi rozlehlé a ploché a je pokryto loukami a zčásti zámeckým parkem s bohatou rozptýlenou nelesní zelení. Naproti tomu údolí Hradečné s podlouhlým údolním sídlem Kajlovec je výrazně užší se svahy pokrytými pastvinami členěnými množstvím prvků nelesní zeleně, které dokládají historické dělení plužiny. Vodní režim doplňuje Kajlovecký rybník, který se nachází pod vrcholem Kalvárie (414 m). Prudké svahy zámeckého ostrohu, svahy vrcholů Kalvárie a Doubrava pokrývají listnaté a smíšené lesy s výskytem přirozených bučin pralesního charakteru. V zámeckém parku se pak nachází mnoho vzácných listnáčů, ale také jiných přírodních hodnot, jakými jsou například různé skalní útvary (Medvědí skála). V parku a v na něj navazujících lesích na západě se dále nachází rozlehlé regionální biocentrum územního systému ekologické stability a zároveň evropsky významná lokalita Údolí Moravice chránící vzácné přirozené bučiny a lokality vzácných živočichů.

B.2.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Bohatě modelovaný reliéf údolí Moravice a Hradečné s dominantním zámeckým ostrohem	+	XXX	XX
2	Okrajové oblasti rozsáhlých listnatých a smíšených lesů s přirozenými bučinami	+	XXX	XX
3	Velké množství rozptýlené krajinné zeleně a doprovodné zeleně podél cest	+	XXX	XX
4	Převážně luční a pastvinný pokryv bezlesých oblastí údolí a navazujících svahů	+	XXX	X
5	Zámecký park s četnými druhy vzácných listnáčů a dalšími přírodními úkazy	+	XX	XX
6	Výskyt MCHÚ a EVL chránících přirozenou vegetaci a vzácnou faunu	+	XX	XX
7	Vodní toky Moravice a Hradečná v regulovaných korytech s břehovými porosty	+	XX	X
8	Zeleň zahrad sídel Kajlovec a Hradec nad Moravicí	+	X	X

B.2.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Místo krajinného rázu má velmi bohatou historii, která začíná už v neolitu, kdy se na dnešním zámeckém ostrohu usídlili první obyvatelé a vedla tudy pravděpodobně důležitá komunikační tepna – Jantarová stezka. Dle typologického členění krajiny se tak jedná o starou sídelní krajinu Hercynica a Polonica (Löw a kol., 2005). Praveké hradisko prošlo v minulosti řadou proměn, až vznikla konečná podoba v zámku 19. století, kterou provedl rod Lichnovských. Díky tomuto rodu zde v souvislosti se zámkem vzniklo také množství doprovodných staveb a dalších děl. Zámecký park v anglickém stylu s množstvím vyhlídek, soch, památníků a různých zastavení představuje plynulý přechod ze zámeckého areálu do rozsáhlých lesů údolí Moravice. Na svazích protějščího vrcholu se nachází Slezská kalvárie – křížová cesta s 13 zděnými kapličkami z roku 1856 zakončená kamenným křížem. Na vrcholu se nachází také kamenný šanc – zbytky zemního opevnění z 18. století vybudovaného v souvislosti s jakubčovicou obrannou linií (Hradec nad Moravicí, 2019). Sídla Hradec nad Moravicí a Kajlovec pokrývají většinu prostor údolí Moravice a Hradečné. Na harmonicky zapojené údolí sídlo Kajlovec pak navazují zřetelné pozůstatky historického členění pluziny.

B.2.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Kulturní dominanty Bílé věže, Červeného zámku a kostela sv. Petra a Pavla na zámeckém ostrohu	+	XXX	XX
2	Částečně dochovaná krajinná struktura polí, luk, lesů a historických pluzin	+	XXX	XX
3	Historický význam města Hradec nad Moravicí se zámkem (MPZ)	+	XX	XX
4	Křížová cesta Slezská kalvárie s 13 zděnými kapličkami	+	XX	XX
5	Rozsáhlý zámecký park (druhý největší)	+	XX	XX

	park na Moravě a ve Slezsku) s množstvím zajímavostí (památné kameny, obelisky, vyhlídky)			
6	Částečně dochovaná urbanistická struktura sídel Kajlovec a Hradec nad Moravicí	+	XX	X
7	Pozůstatky zemního opevnění (šance Kalvárie) z 18. století	+	X	XXX
8	Místo s bohatými archeologickými nálezy (slovanské hradiště)	+	X	XX
9	Množství drobné sakrální architektury (kaple, kamenné kříže) a dalších architektonicky cenných objektů	+	X	X
10	Rekreační charakter místa – Hradec nad Moravicí jako častý výletní cíl, množství naučných stezek	+	X	X
11	Množství kulturních hodnot spojených se zámek (Kajlovecký rybník, pivovarské sklepy, obelisk)	+	X	X
12	Přítomnost ve staré sídelní krajině osídlené od neolitu	N	X	X

B.2.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Členitá krajina s množstvím menším subprostorů se rozléhá kolem ostrohu se zámeckým areálem, na který navazuje rozsáhlý zámecký park. Krajina je kromě rozčlenění terénem, členěna také množstvím rozptýlené zeleně, kterou v menší míře představují také porostlé historické meze. Údolní sídlo Kajlovec je i přes pozměněný charakter zástavby harmonicky zapojeno do krajiny, podobně jako obytná zástavba na terénním ostrohu v Hradci nad Moravicí. Řeka Moravice doplňuje krajinné scénérie především v „dolním“ zámeckém parku.

B.2.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Zámecký ostroh jako výrazná terénní dominanta prostoru	+	XXX	XX
2	Maloplošná struktura krajiny - rozčlenění území strukturou mezi a rozptýlené zeleně	+	XXX	X
3	Množství pohledových dominant (zámek, kostel sv. Petra a Pavla, Kalvárie)	+	XX	XX
4	Množství vyhlídek a pohledových míst na Hradec nad Moravicí a Opavskou pánev	+	XX	X
5	Zřetelné vymezení prostoru terénními horizonty a okraji porostů	+	XX	X
6	Harmonické zapojení sídla Kajlovec do údolí potoku Hradečná	+	XX	X
7	Řeka Moravice jako doplňující prvek přírodního rámce	+	X	X
8	Převážně lesní, luční a pastvinový pokryv území s velkým množstvím rozptýlené zeleně	+	X	X

MKR B.3 STARÉ TĚCHANOVICE

Obrázek 40 – Údolní sídlo Staré Těchanovice (zdroj: P. Satke)

B.3.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Terén místa krajinného rázu Staré Těchanovice je definován otevřeným údolím Těchanovického potoka a jeho bezejmenného přítoku a zvlněným prostorem kolem Karlova kopce (546 m) a dalších dvou bezejmenných vrchů (502m a 554m). Místo se nachází v Melčské vrchovině a pokryv tvoří převážně orná půda, louky a pastviny. V severozápadní části lokality se nachází pásy krajinné zeleně na mezích značící dřívější dělení hospodářských lánů. Okolní lesní porosty, které vymezují celé místo, jsou tvořeny převážně jehličnany s příměsí smíšených lesů. Rozvolněné údolní sídlo Staré Těchanovice doprovází množství sídelní zeleně s navazující doprovodnou zelení podél cest a vodních toků.

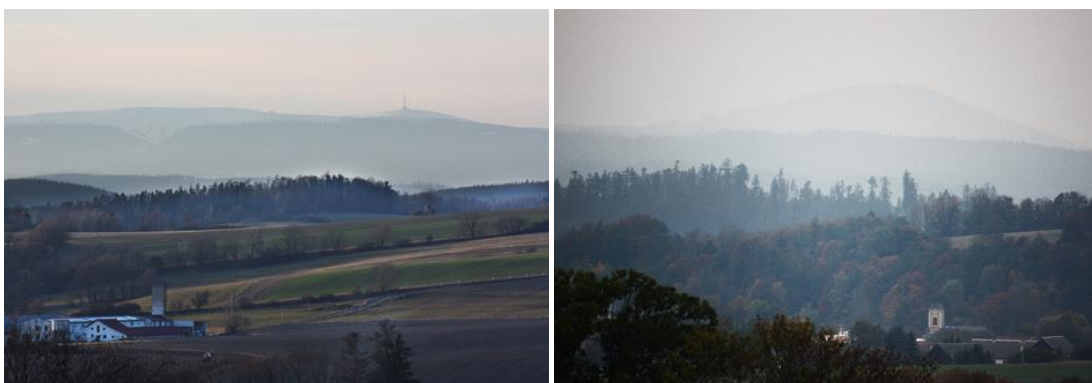
B.3.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	Klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Zvlněný reliéf s návršími a s otevřeným údolím Těchanovického potoka	+	XXX	X
2	Bezlesý pokryv s ornou půdou, loukami a pastvinami	+	XXX	X
3	Množství rozptýlené krajinné zeleně v severozápadní části	+	XX	XX
4	Sídelní zeleň zahrad harmonicky zapojeného sídla Staré Těchanovice	+	XX	X
5	Doprovodná zeleň podél cest – stromořadí a aleje	+	X	X
6	Přítomnost částí vodních toků s vegetačním doprovodem	+	X	X

B.3.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Staré Těchanovice se poprvé připomínají k roku 1377 a jedná se tak o pozdně středověkou sídelní krajinu (Löw a kol., 2005). Místo je jasně vymezeno okraji lesních porostů, na které ojediněle navazují zarostlé meze dokazující dřívější členění plužin. Staré Těchanovice jsou krátkou údolní vsí s částečně dochovanou urbanistickou strukturou s množstvím staveb s tradičním venkovským charakterem. Sídellem prochází naučná stezka připomínající těžbu břidlice v 19. století a nachází se zde také kostel sv. Petra a Pavla z roku 1838, který představuje doplňující kulturní dominantu.

B.3.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Částečně dochovaná krajinná struktura otevřeného údolí vymezeného okraji lesních porostů	+	XXX	X
2	Odlehlý charakter oblasti	+	XX	X
3	Částečně dochovaná urbanistická struktura a charakter zástavby údolního sídla Staré Těchanovice	+	XX	X
4	Kulturní dominanta kostela sv. Petra a Pavla s doplňující drobnou sakrální architekturou	+	XX	X
5	Oblast ovlivněná vysídlením německého etnika po 2. světové válce	N	XX	X
6	Částečně zachovalá struktura historických plůžin	+	X	XX
7	Krajina břidlice (NS Břidlicová stezka)	+	X	X
8	Přítomnost v pozdně středověké sídelní krajinně osídlované od 2. pol. 14. století	N	X	X

B.3.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Obrázek 41 – Hřeben Hrubého Jeseníku představuje charakteristický pohledový cíl (zdroj: P. Satke)

Obrázek 42 – Typická krajina Nízkého Jeseníku při pohledu na stratovulkán Velký Roudný (P. Satke)

Krajinu Starých Těchanovic tvoří kontrasty dané střídající se maloplošnou a velkoplošnou strukturou. Na harmonicky zapojené údolní sídlo s kulturní dominantou kostela sv. Petra a Pavla navazuje struktura porostlých mezí, která je však místy zcela setřena rozsáhlými bloky orné půdy. Díky návršní poloze ve zvlněné krajinně se zde objevují mnohé průhledy do okolní krajiny, především pak směrem na dominantní Hrubý Jeseník. Prostor je vymezen okraji lesních porostů a vzdálenými graduujícími horizonty.

B.3.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Harmonické měřítko zemědělské krajiny s částečně zachovalou strukturou mezí	+	XXX	X
2	Daleké výhledy do okolní krajiny s pohledovým cílem hřebene Jeseníků	+	XX	X
3	Odlehlý charakter oblasti s harmonicky zapojeným údolním sídlem	+	XX	X
4	Zřetelné vymezení prostoru okraji lesních porostů a řazením horizontů	+	XX	X

5	Střídající se maloplošná a velkoplošná struktura krajiny	+	XX	X
6	Pokryv tvořený ornou půdou a loukami s množstvím rozptýlené a doprovodné zeleně	+	XX	X
7	Kulturní dominanta kostela sv. Petra a Pavla	+	X	X

MKR B.4 NOVÉ TĚCHANOVICE – LHOTKA

Obrázek 43 – Harmonicky zapojené sídlo s kulturní dominantou kostela sv. Mikuláše (zdroj: P. Satke)

B.4.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Nejvyšší vrchol tohoto místa (531 m) představuje předěl mezi mírnými otevřenými údolními se sídly Nové Těchanovice a Lhotka. Zvlněná krajina se nachází v Melčské vrchovině a pokrývají ji rozsáhlé bloky orné půdy, luk a pastvin. Ojedinele se pak vyskytují pásy nelesní zeleně dokládající pozůstatky historického dělení plužiny. Místo krajinného rázu Nové Těchanovice – Lhotka je vymezeno rozsáhlými porosty smíšených a jehličnatých lesů údolí Moravice. Na terénním zlomu severně od Lhotky se nachází poslední fungující břidlicový důl v Nížkém Jeseníku.

B.4.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštěčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Zvlněný reliéf s návrším a otevřenými údolními s menšími vodními toky	+	XXX	X
2	Bezlesý pokryv rozsáhlých bloků orné půdy, luk a pastvin	+	XXX	X
3	Menší množství rozptýlené krajinné zeleně	+	X	X
4	Sídelní zeleň zahrad harmonicky zapojených sídel Nové Těchanovice a Lhotka	+	X	X
5	Doprovodná zeleň podél cest – stromořadí a aleje	+	X	X
6	Přítomnost částí vodních toků s vegetačním doprovodem	+	X	X

B.4.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

V pozdně středověké sídelní krajině (Lów a kol., 2005) se nachází dvě krátké údolní lánové vsi s dochovanou urbanistickou strukturou a charakterem zástavby – Nové Těchanovice a Lhotka. Zemědělský charakter místa s množstvím luk a polí doprovází ojedinělé meze oddělující bývalé lány. Dřívější způsob hospodaření zde také dokládají částečně zachovalé agrární valy v severovýchodní části místa. V Nových Těchanovicích se nachází dílčí kulturní dominanta kostela sv. Mikuláše z roku 1764, který je zároveň kulturní památkou. Severně od Lhotky dochází stále k těžbě břidlice, která zde započala v 19. století.

B.4.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Částečně dochovaná krajinná struktura zvlněné krajiny vymezené okraji lesních porostů	+	XXX	X
2	Odlehlý charakter oblasti	+	XX	X
3	Částečně dochovaná urbanistická struktura a charakter zástavby údolních sídel Nové Těchanovice a Lhotka	+	XX	X
4	Kulturní dominanta kostela sv. Mikuláše	+	XX	X
5	Oblast ovlivněná vysídlením německého etnika po 2. světové válce	N	XX	X
6	Částečně zachovalá struktura historických plužin	+	X	XX
7	Množství drobné sakrální architektury (kaple a kamenné kříže)	+	X	X
8	Částečně dochovaná cestní síť s alejemi a stromořadími	+	X	X
9	Přítomnost v pozdně středověké sídelní krajině osídlované od 2. pol. 14. století	N	X	X

B.4.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Spíše velkoplošně strukturovaná krajina je podobně jako krajina Starý Těchanovic vymezena okraji lesních porostů a zaoblenými okraji zvlněného návrší. Prvky osídlení zde tvoří sídla Nové Těchanovice a Lhotka, které jsou harmonicky zapojeny do krajiny a díky množství sídelní zeleně jsou v krajinných panoramatech slabě zřetelné. Lokální dominantu tvoří kostel sv. Mikuláše, který překvapivě vstupuje do některých krajinných scén. Negativní projev rozsáhlých bloků půdy je částečně snižen jejich převážně lučním pokryvem.

B.4.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Harmonické měřítko zemědělské krajiny s ojediněle zachovalou strukturou mezi	+	XXX	X
2	Daleké výhledy do okolní krajiny s pohledovým cílem hřebene Jeseníků	+	XX	X
3	Odlehlý charakter oblasti s harmonicky zapojenými údolními sídly	+	XX	X
4	Zřetelné vymezení prostoru okraji lesních porostů a zaoblenými okraji terénu	+	XX	X
5	Spíše velkoplošná struktura krajiny	N	XX	X

6	Pokryv tvořený převážně loukami s výskytem doprovodné zeleně	+	XX	X
7	Kulturní dominanta kostela sv. Mikuláše	+	X	X

MKR B.5 STARÉ LUBLICE

Obrázek 44 – Staré Lublice s množstvím sídelní zeleně a lokální kulturní dominantou kostela sv. Floriána (zdroj: P. Satke)

B.5.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Plošně málo rozsáhlé místo krajinného rázu tvoří otevřené údolí bezejmenného potoka a vrch Kopanice (520 m) se zvlněnými okolními prostory. Nachází se v Melčské vrchovině a v okolí se vyskytují jehličnaté lesy pokrývající údolí přítoků řeky Moravice. Lokálně se zde vyskytuje nelesní krajinná zeleň, převážně na mezích a hranicích dřívějších lánů, jejichž stopy se zde dochovaly i ve formě méně patrných stop agrárních valů. Vegetační pokryv území je tvořen zemědělskými loukami a pastvinami s příměsí přirozených lučin. Údolní sídlo Staré Lublice doprovází množství sídelní zeleně.

B.5.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštěcí X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Reliéf otevřeného údolí ve zvlněné krajině	+	XXX	X
2	Převážně luční pokryv se zemědělským využitím	+	XXX	X
3	Bohatá sídelní zeleň údolního sídla Staré Lublice	+	XX	X
4	Menší množství rozptýlené krajinné zeleně	+	X	X
5	Vodní toky s vegetačním doprovodem	+	X	X

B.5.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Otevřené údolí se zemědělským využitím bylo osídleno koncem 13. století. V převážně lučním pokryvu území se vyskytují ojedinělé prvky zeleně dokazující historické členění plužiny. Na leteckých snímcích a v terénu jsou patrné také pozůstatky agrárních valů na hranicích bývalých lánů. Údolní sídlo Staré Lublice si dodnes dochovalo urbanistickou strukturu a tradiční venkovský výraz většiny staveb. Lokální kulturní dominantu pak představuje kostel sv. Floriána stojící u návsi. V 2. polovině 20. století vyrostl na západním svahu v krajině negativně působící areál JZD, který se později rozrostl o další objekty.

B.5.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Částečně dochovaná krajinná struktura otevřeného údolí vymezeného okraji lesních porostů	+	XXX	X
2	Odlehlý charakter oblasti	+	XX	X
3	Částečně dochovaná urbanistická struktura a charakter zástavby údolního sídla Staré Lublice	+	XX	X
4	Kulturní dominanta kostela sv. Floriána a doplňující drobná sakrální architektura	+	XX	X
5	Oblast ovlivněná vysídlením německého etnika po 2. světové válce	N	XX	X
6	Ojedinelé pozůstatky historického členění plůžiny	+	X	X
7	Přítomnost ve vrcholně středověké sídelní krajině osídlované od 13. století	N	X	X
8	Rozsáhlý areál bývalého JZD	-	X	X

B.5.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

V otevřeném údolí je charakteristickým rysem údolní sídlo Staré Lublice s velkým množstvím vysoké sídelní zeleně, která částečně stírá negativní projevy měřítkově vybočujících staveb z 20. století. V zemědělské převážně luční krajině se vyskytují ojedinělé pozůstatky porostlých mezí, jiná krajinná zeleň se zde však téměř nevyskytuje. Díky okolnímu reliéfu se zde nenachází průhledy do okolních území, i tak se ale jedná o relativně otevřený prostor.

B.5.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Harmonické měřítko zemědělské krajiny s ojediněle zachovalou strukturou mezí	+	XXX	X
2	Odlehlý charakter oblasti s harmonicky zapojeným údolním sídlem	+	XX	X
3	Zřetelné vymezení prostoru okraji lesních porostů a horizonty	+	XX	X
4	Pokryv tvořený převážně loukami s menším výskytem krajinné zeleně	+	XX	X
5	Kulturní dominanta kostela sv. Floriána	+	X	X

MKR B.6 MELČ – MORAVICE – NOVÉ LUBLICE

Obrázek 45 – Sídlu Melč s navazujícím porostlým údolím Melčského potoka (zdroj: P. Satke)

B.6.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Obrázek 46 – Přechod zvlněné otevřené krajiny do sevřeného zalesněného údolí Moravice (zdroj: P. Satke)

Relativně rozsáhlé území tohoto místa krajinného rázu se nachází v Melčské vrchovině a je tvarováno několika vrchy s nadmořskou výškou okolo 500 metrů a členěno otevřeným údolím Melčského potoka a jeho přítoky. V horní části přítoku potoka leží ojedinělý rybník a potoční niva je pokrytá podmáčenými lučinami. Bezlesé plochy jsou rozčleněny do rozlehlých úseků orné půdy, luk a pastvin. Rozptýlená zeleň se zde vyskytuje v menší míře, objevují se remízky v návaznosti na okolní jehličnaté a smíšené lesy a doprovodná zeleň podél vodních toků. Cesty v krajině jsou doprovázeny stromořadími a alejemi, sídelní zeleň však není nijak zvlášť bohatá. Výjimku tvoří zámecký park Melčského zámku s výskytem vzácných stromů a keřů.

B.6.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Zvlněný výšinný reliéf s otevřenými údolními vodními toků	+	XXX	X
2	Pokryv tvořený rozsáhlými bloky orné půdy, luk a pastvin	+	XXX	X
3	Vodní toky s vegetačním doprovodem a přirozenými břehovými porosty v částečně původních korytech	+	XX	X
4	Menší množství rozptýlené krajinné zeleně	+	X	X
5	Doprovodná zeleň podél komunikací – aleje a stromořadí	+	X	X
6	Sídelní zeleň zahrad a veřejných prostranství	+	X	X

B.6.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Území místa krajinného rázu slouží dlouhodobě k zemědělským účelům a krajinná struktura je s výjimkou členění plužiny od dob mapování stabilního katastru nezměněna. Jedná se o vrcholně středověkou krajinu osídlenou koncem 13. století (Löw a kol., 2005). Sídlo Moravice na návrší a údolní sídla Nové Lublice a Melč si dodnes částečně zachovaly původní urbanistickou strukturu, ačkoliv charakter zástavby je v Melči výrazně pozměněn. Sídla jsou navzájem propojena dochovanou historickou cestní sítí s doprovodnými alejemi a stromořadími. Podél cest a ve vsích se také nachází velké množství drobné sakrální architektury a velmi ojediněle je

možno spatřit doklady členění půdních lánů. Sídla doprovází lokální kulturní dominanty v podobě barokních kostelů – kostel Nejsvětější Trojice v Nových Lublicích (1776) a kostel sv. Filipa a Jakuba v Moravici (1755). V Melči je dominantní neobarokní kostel sv. Antonína z Padovy z konce 19. století a barokní zámek se zámeckým parkem. Mimo zmíněná sídla bylo místo obydleno také několika osadami či samotami (Kouty, V Dubí, Na Kopečku, Na Potoku).

B.6.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Částečně dochovaná krajinná struktura kulturního bezlesí vymezeného okrají lesů	+	XXX	X
2	Odlehlý charakter oblasti kolem sídel Nové Lublice a Moravice	+	XX	X
3	Částečně dochovaná urbanistická struktura a charakter zástavby sídel	+	XX	X
4	Kulturní dominanty dílčích prostorů (barokní kostely, zámek Melč)	+	XX	X
5	Oblast ovlivněná vysídlením německého etnika po 2. světové válce	N	XX	X
6	Velké množství drobné sakrální architektury v sídlech a podél cest	+	X	X
7	Částečně dochovaná struktura cestní sítě včetně alejí a stromořadí	+	X	X
8	Přítomnost ve vrcholně středověké sídelní krajině osídlované od 13. století	N	X	X
9	Poloha Melče na staré dopravní trase z Opavy do Olomouce	N	X	X

B.6.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Obrázek 47 – odlehlý charakter krajiny Nových Lublic s množstvím luk a pastvin (zdroj: P. Satke)

Rozlehlé místo krajinného rázu je rozčleněno na několik subprostorů kolem jednotlivých sídel. Zatímco kolem Nových Lublic a Moravice je krajina spíše drobnějšího měřítka, s přechodem k Melči se více otevírá a rozléhá do okolí. Vyskytují se zde pestrá krajinná panorama a překvapivé průhledy do okolních míst. Typické jsou výhledy na sousední údolí Moravice. V dílčích prostorech lokálně dominují sakrální stavby kostelů.

B.6.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Harmonické měřítka zemědělské krajiny	+	XXX	X

2	Otevřenost a rozlehlost prostorů především v okolí Melče	+	XX	X
3	Překvapivé průhledy do okolní krajiny	+	XX	X
4	Odlehlý charakter oblasti s harmonicky zapojenými sídly	+	XX	X
5	Vymezení prostoru okraji lesních porostů a zaoblenými okraji terénu	+	XX	X
6	Střídající se maloplošná a velkoplošná struktura krajiny	+	XX	X
7	Pokryv tvořený převážně loukami a ornou půdou s menším podílem krajinné zeleně	N	XX	X
8	Kulturní dominanty dílčích prostorů	+	X	X

MKR B.7 ŽIMROVICKÉ ÚDOLÍ

Obrázek 48 – Rozlehlé údolí se sídlem Žimrovice a typickým průhledem na zámek Hradec nad Moravicí (zdroj: P. Satke)

B.7.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Tvarosloví terénu Žimrovického údolí je dáno meandrující řekou Moravice, která v místě krajinného rázu nacházejícím se v Melčské vrchovině vytváří široké ploché údolí s navazujícími prudkými svahy. Ty jsou členěny menšími údolími přítoků řeky, z nichž nejvýznamnější je Bukovinský potok. Lesy pokrývající svahy na levém břehu Moravice jsou převážně jehličnaté s mozaikou přírodně cenných mýtin a pasek. Protější severní břehy a navazující porosty tvoří listnaté a smíšené lesy s příměsí přirozených bučin. Ty jsou chráněny maloplošným chráněným územím PP Údolí Moravice a evropsky významnou lokalitou Údolí Moravice. Údolní nivou pokrývají hospodářské louky a pastviny a množství rozptýlené zeleně a břehových porostů. U sídla Žimrovice je koryto řeky částečně upraveno a regulováno a říční niva zde ustupuje zástavbě. Na prudkých svazích se nachází množství skalních výchozů a suťových oblastí s pozůstatky přirozené vegetace.

B.7.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Specifický reliéf údolí řeky Moravice s širokou plochou údolní nivou	+	XXX	XX
2	Meandrující řeka Moravice s více rameny a několika přítoky ve vlastních korytech	+	XXX	XX
3	Lesnaté území s jehličnatými i listnatými lesy s přirozenými bučinami a s mozaikou přírodně cenných pasek	+	XXX	X
4	Luční a pastvinný pokryv plochého údolí	+	XX	X

	Moravice s rozptýlenou krajinnou zelení			
5	Výskyt MCHÚ a EVL chránících přirozenou vegetaci a vzácnou faunu	+	XX	XX
6	Výskyt skalních útvarů se suťovými lesy na prudkých svazích	+	X	XX
7	Zeleň zahrad sídla Žimrovce	+	X	X

B.7.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Údolí Žimrovic se nachází na pomezí staré sídelní krajiny a pozdně středověké sídlení krajiny (Löw a kol., 2005). Až do konce 19. století byly Žimrovce tradičním venkovským sídlem s obživou v zemědělství a lesním hospodářství. V roce 1891 však úspěšný místní továrník Carl Weissshuhn postavil v sídle papírny a spolu s nimi další doprovodné stavby. Nejvýznamnější je zde stále funkční papírenský náhon s několika akvadukty a tunely. Ten sloužil pro dopravu dříví do papíren, ale také pro výrobu energie v malé vodní elektrárně. Rozvoj průmyslu měl za následek značný nárůst převážně německého obyvatelstva. Papírny nikdy neukončily svůj provoz, po 2. světové válce však prošly výraznou reorganizací a dnes je provozuje nadnárodní společnost (Tichý, Zahnaš, 2012). V současnosti jsou Žimrovce jakousi vstupní bránou do údolí Moravice a mají spíše rekreační než průmyslový charakter. V 60. letech 20. století zde navíc ve svazích i v údolí řeky Moravice vyrostly mnohé chatové osady.

B.7.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Částečně dochovaná krajinná struktura – pole, louky, lesy, doprovodná zeleň	+	XXX	X
2	Průmyslová historie místa - Weissshuhnův kanál a doprovodné stavby včetně akvaduktů, jezů a terénních úprav	+	XX	XXX
3	Rekreační a naučný charakter místa (NS Bukový chodník, vyhlídka Bellaria)	+	XX	X
4	Velké množství chatových osad ve svazích i v nivě řeky Moravice	N	XX	X
5	Přítomnost ve staré až pozdně středověké sídelní krajině	N	X	X
6	Areál Žimrovických papíren	-	XX	X

B.7.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Polootevřený prostor Žimrovického údolí je jasně definován okolními horizonty s lesními porosty. Sídlo Žimrovce zde představuje výrazný prvek osídlení, spolu s areálem přilehlých papíren. I přes netradiční charakter zástavby však sídlo nepředstavuje rušivý jev v krajině. Místo je typické jedinečnými průhledy na zámek v Hradci nad Moravicí a do sevřeného údolí Moravice.

B.7.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Zřetelnost polootevřeného údolí vymezeného dominantními porostlými svahy	+	XXX	X
2	Charakteristické průhledy na zámek	+	XX	X

	Hradec nad Moravicí			
3	Řeka Moravice jako dominantní rys dílčích krajinných scén	+	XX	X
4	Příměstský a rekreační charakter oblasti – „předměstí Hradce“, brána do údolí Moravice	N	XX	X
5	Přechodný charakter mezi osídlenou a odlehlou krajinou	+	XX	X
6	Převážně lesní pokryv svahů s ornou půdou a loukami v okolí sídla a	+	XX	X
7	Objekty Žimrovických papíren	-	XX	X

MKR B.8 VĚTŘKOVICE

Obrázek 49 – Větrkovice v mírném otevřeném údolí představují přechod do krajiny Oderských Vrchů (zdroj: P. Satke)

B.8.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Místo krajinného rázu Větrkovice leží na pomezí Melčské a Heřmanické vrchoviny na zvlněných výšinách s mírným údolím Husího potoka a jeho přítoků. Na rozdíl od většiny míst krajinného rázu v přírodním parku Moravice, zde neodvádějí vodní toky své vody do řeky Moravice, ale tečou skrze Husí potok do řeky Odry. Soustava přítoků Husího potoka je hustá a tvoří velké množství větví, na kterých byla v minulosti vybudována kaskáda tří rybníků. Vodní toky pramení převážně v lesích s pomístním názvem Dubina, který značí přítomnost přirozených doubrav, dnes již však zčásti nahrazených hospodářskými smrčínami. Nelesní plochy tvoří zejména bloky orné půdy s ojedinělým výskytem sečených luk. Krajinná a doprovodná zeleň se vyskytuje lokálně v okolí zmíněných rybníků a vodních toků. V místě krajinného rázu se nachází hustý územní systém ekologické stability, který však není díky silnici II/462 nijak propojen se zbytkem přírodního parku.

B.8.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Zvlněný vrchovinný reliéf s otevřeným údolím Husího potoka a jeho přítoků	+	XXX	X
2	Rozmanitý vegetační pokryv tvořený listnatými lesy s výskytem přirozených doubrav, jehličnatými lesy, ornou půdou a loukami	+	XXX	X
3	Hustá síť menších vodních toků se soustavou rybníků	+	XX	X
4	Krajinná a doprovodná zeleň podél	+	X	X

	vodních toků a cest			
5	Sídelní zeleň údolního sídla Věťkovice	+	X	X

B.8.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Tradičně zemědělská krajina s podílem lesů v okolí údolní lánové vsi Věťkovice se nachází v pozdně středověké krajině (Löw a kol., 2005). I přes německý původ prvních osadníků se vždy jednalo o sídlo s převažujícím českým obyvatelstvem. Lokální kulturní dominantu představuje kostel Nanebevzetí Panny Marie a krajina i sídlo jsou doprovázeny množstvím kamenných křížků. Koncem 50. let 20. století nahradily typické půdní lány větší bloky luk a orné půdy a směrem na Březovou vznikla kaskáda tří rybníků. V 2. polovině 20. století vyrostl při severním okraji obce rozsáhlý areál JZD, který byl později dále rozšiřován. V roce 2014 byla dokončena stavba silnice II/462, která je dnes hlavním tahem z Vítkova do Opavy a představuje výraznou bariéru v krajině.

B.8.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Částečně dochovaná krajinná struktura kulturního bezlesí vymezeného okrají lesů	+	XXX	X
2	Dochované tradiční využití krajiny – zemědělství a lesní hospodářství	+	XX	X
3	Částečně dochovaná urbanistická struktura a charakter zástavby sídel	+	XX	X
4	Lokální kulturní dominantu kostela Nanebevzetí Panny Marie	+	X	X
5	Vodohospodářské úpravy krajiny 2. pol. 20. století – rybníční kaskáda	+	X	X
6	Množství drobné sakrální architektury v sídle i krajině	+	X	X
7	Částečně dochovaná struktura cestní sítě včetně alejí a stromořadí	+	X	X
8	Přítomnost v pozdně středověké sídelní krajině osídlované od 2. pol. 14. století	N	X	X
9	Civilizační dominanty – rozsáhlý areál bývalého JZD, silnice II/462	-	XX	X

B.8.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Rozlehlé mírné údolí se otevírá jižním směrem a výrazně přesahuje mimo území přírodního parku. Výrazně, avšak harmonicky, se zde projevuje podlouhlé sídlo Věťkovice a kulturní dominantou kostela Nanebevzetí Panny Marie. Výraznější dominanty v krajině však tvoří civilizační prvky – areál bývalého JZD a silnice II/462. Území je vymezeno vzdálenějšími okrají lesů a méně zřetelnými horizonty. Menší výskyt krajinné zeleně nehraje v krajinném rázu významnější roli.

B.8.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Velkoplošná struktura krajiny s harmonicky zapojeným údolním sídlem Věťkovice	+	XXX	X
2	Daleké výhledy do okolní krajiny Oderských vrchů	+	XX	X

3	Venkovský charakter oblasti	+	XX	X
4	Pokryv tvořený rozsáhlými bloky orné půdy s menším výskytem luk	+	XX	X
5	Civilizační dominanty – rozsáhlý areál bývalého JZD, silnice II/462	-	XX	X
6	Méně zřetelné vymezení prostoru okraji porostů a vzdálenými horizonty	+	X	X

MKR B.9 LESY SLEPETNÉ

Obrázek 50 – v hustých lesích se ojediněle vyskytují mýtiny s přirozenou vegetací (zdroj: P. Satke)

Obrázek 51 – mladé lesní porosty v údolí Závilišského potoka (zdroj: P. Satke)

B.9.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Rozsáhlé zalesněné území se nachází v Heřmanické vrchovině a nese název podle bývalých stříbrných dolů Slepětne s pozůstatky pěti důlních jam. Terén je svažité, orientovaný z velké části západním směrem a je členěn několika údolími přítoků potoka Hradečná. Nejvýznamnějšími toky jsou potoky Tisová a Závilišský potok. Jedná se o zcela zalesněné území s listnatými, smíšenými i jehličnatými lesy, s výjimkou menších pastvin nacházejících se v okolí vrchu Kalvárie (414 m).

B.9.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Členitý reliéf s četnými hřebeny a údolími menších vodních toků	+	XXX	X
2	Téměř zcela lesní pokryv s výskytem listnatých, jehličnatých i smíšených lesů s příměsí přirozených bučin a doubrav	+	XXX	X
3	Hustá síť vodních toků s přirozenými břehovými porosty	+	XX	X
4	Odkryté důlní jámy po těžbě stříbra z 10. a 11. století	+	X	XXX
5	Výskyt ojedinělých uzavřených pasek s lučními porosty	+	X	X

B.9.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Rozsáhlé zalesněné svahy nad údolími potoka Hradečná a Závilišského potoka leží ve vrcholně středověké sídelní krajině (Lów a kol., 2005). Nenachází se zde však

žádné sídlo, ale pouze ojedinělé objekty související s hospodářským využitím krajiny či jiné pozůstatky. Jedná se o tradičně lesní krajinu s lesohospodářským využitím, díky čemuž je zde výrazně přeměněna původní porostní struktura. Místo krajinného rázu nese název podle pomístního názvu jedné z částí lesů Slepčné. V této lokalitě se nachází pozůstatky těžby stříbra z 11. a 12. století, kdy šlo o jeden z nejstarších stříbrných dolů na našem území, který je dnes spojován se založením mincovny v Olomouci. Další pozůstatky těžby stříbra pochází z 16. století, kdy byla vyražena štola Kajlovec, ale jednalo se jen o neúspěšný pokus obnovy dolování (Hradec nad Moravicí, 2019). Koncem 19. století proběhly v lesích rozsáhlé práce s cílem vybudování železniční tratě z Opavy do Fulneku. Bylo vytěženo velké množství dřeva a vybudováno celé těleso trati, kvůli nedostatku financí však byla stavba v roce 1874 zastavena a nikdy již nebyla obnovena (Petr, 2018). Dodnes je možné v lesích i v okolní krajině spatřit pozůstatky této liniové stavby.

B.9.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Lesnaté území bez osídlení s tradičním lesohospodářským využitím	+	XX	X
2	Částečně změněná porostní skladba lesních ploch (smrkové monokultury a další)	N	XX	X
3	Stopy těžby stříbra z 11., 12. a 16. století – štoly, důlní jámy	+	X	XXX
4	Pozůstatky železničního spodku nedostavěné trati Opava – Fulnek z roků 1873 - 1874	+	X	XX
5	Rekreačně využívané území (cyklostezka 6141, NS Stříbrný důl Slepčné, turistické stezky)	+	X	X
6	Částečně dochovaná síť lesních cest	+	X	X
7	Přítomnost ve vrcholně středověké sídelní krajině osídlované od 13. století	N	X	X

B.9.c Vizualní charakteristika místa krajinného rázu

Homogenní rozsáhlé místo krajinného rázu pokrývají husté lesy s běžnými lesními scenériemi střídanými vizuálně atraktivními scenériemi přirozených porostů. V lesích se ojediněle vyskytují menší mýtiny, díky kterým se naskýtají překvapivé průhledy na protější svahy. Údolí menších vodních toků vytvářejí sevřené prostory i v rámci lesní krajiny.

B.9.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Stejnorodá krajina rozsáhlých lesů na členitém terénu	+	XXX	X
2	Sevřené prostory údolí vodních toků	+	XX	X
3	Ojedinělý výskyt mýtin s vizuálně atraktivním projevem	+	X	X
4	Náhodné průhledy do okolní krajiny	+	X	X
5	Přírodě blízký charakter některých lesních scenérií	+	X	XX

C. KRAJINY BEZLESÝCH ZAROVNANÝCH VÝŠIN A NÁVRŠÍ

MKR C.1 SKŘIPOV - HRABSTVÍ

Obrázek 52 – pohled z vodárny u Skřipova na vzdálené hřebeny Moravskoslezských Beskyd (zdroj: P. Satke)

C.1.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Oblast kolem sídel Skřipov a Hrabství se rozléhá na hranicích Heřmanické vrchoviny a Těškovické pahorkatiny. Charakter terénu je mírně zvlněný až rovinatý narušený začínajícími údolími horních částí přilehlých vodních toků. Obce Skřipov a Hrabství se nachází na plochých návrších vysokých přibližně 450 metrů. Vzhledem ke vhodným podmínkám k zemědělství tvoří pokryv terénu zpravidla orná půda. Rozptýlená zeleň se zde téměř nevyskytuje, objevuje se pouze doprovodná zeleň podél cest, začátků vodních toků a kolem ojedinělého rybníka zvaného Úvěrák, který je zároveň místem vzniku potoku Setina.

C.1.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Mírně zvlněný reliéf pahorkatinného charakteru se zarovnanými návršími	+	XXX	X
2	Pokryv tvořený převážně bloky orné půdy	N	XX	X
3	Horní části vodních toků v mírných údolích s břehovými porosty	+	X	X
4	Doprovodná zeleň podél cest	+	X	X
5	Zeleň zahrad rodinných domů sídel Skřipov a Hrabství	+	X	X

C.1.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Krajina Skřipova byla osídlena ve vrcholném středověku, nicméně sídlo Hrabství vzniklo až v novověku jako parcelační ulicová ves (Kuča, 2009). Dodnes se zachovalo tradiční využití krajiny formou zemědělství a lesního hospodářství, nicméně dřívější členění pluziny zde není patrné. Kostel sv. Jana Křtitele z roku 1841 představuje kulturní dominantu dílčího prostoru kolem Skřipova. V Hrabství se významná kulturní dominanta nenachází, je zde ale možno vidět 5 obrázků Panny Marie podél hlavní silnice. Podobně jako je tomu jinde, i zde vznikly v 2. polovině 20. století výrazné objekty areálů JZD.

C.1.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Částečně dochovaná krajinná struktura zvláště návrší vymezených lesními porosty	+	XXX	X
2	Dochovaný venkovský zemědělský charakter oblasti	+	XX	X
3	Částečně dochovaná urbanistická struktura a charakter zástavby sídel	+	X	X
4	Lokální kulturní dominanta kostela sv. Jana Křtitele	+	X	X
5	Oblast ovlivněná vysídlením německého etnika po 2. světové válce	N	X	X
6	Velké množství drobné sakrální architektury (kapličky, kříže, obrázky Panny Marie)	+	X	X
7	Přítomnost ve vrcholně středověké sídelní krajinně osídlované od 13. století	N	X	X

C.1.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Obrázek 53 – Zarovnané návrší se sídlem Hrabství (zdroj: P. Satke)

Krajina s velkoplošnou strukturou se rozléhá na rovinných návrších nad údolími Setiny a Hradečné. Místo je zřetelně vymezeno okraji lesů a zaoblenými terénními hranami, které představují ostrý přechod do sousedních míst krajinného rázu. Díky návrší poloze se zde objevují daleké výhledy, především na jihovýchod s pohledovým cílem Moravskoslezských Beskyd. Venkovsky působící sídla Skřipov a Hrabství jsou narušena objekty bývalých JZD.

C.1.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Velkoplošná struktura krajiny s neutrálně působícími sídly	N	XXX	X
2	Daleké výhledy do okolní krajiny zakončené hřebenem Beskyd	+	XX	X
3	Venkovský charakter oblasti	+	XX	X
4	Pokryv tvořený rozsáhlými bloky orné půdy s menším výskytem luk	+	XX	X
5	Civilizační dominanty – rozsáhlý areál bývalého JZD, vodojem	-	X	X
6	Zřetelné vymezení prostoru okraji porostů	+	X	X
7	Kulturní dominanty kostela sv. Jana Křtitele	+	X	X

Obrázek 54 – Rovinatý terén Jakubčovic je mírně modelovaný údolím přítoku Setiny (zdroj: P. Satke)

C.2.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Místo krajinného rázu Jakubčovice je z morfologického hlediska definováno čtyřmi vrcholy s výškou 500 až 520 metrů, mezi kterými se nachází sídlo Jakubčovice. Nejedná se však o terén s velkým převýšením, ale spíše o mírně zvlněnou krajinu na výšině. Terén jen lehce narušují mírná údolí přítoků Setiny, které v tomto místě pramení. Na jednom z pramenů byl v minulosti vybudován rybník, který obklopuje krajinná zeleň, podobně jako zmíněné vodní toky. Další nelesní zeleň se vyskytuje jen na dvou mezích severně od sídla a naznačuje orientace dřívějších lánů. Bezlesé území je pokryto ornou půdou ve scelených blocích.

C.2.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Mírně zvlněný reliéf pahorkatinného charakteru bez výrazných výškových rozdílů	+	XXX	X
2	Pokryv tvořený převážně bloky orné půdy	N	XX	X
3	Krajinná zeleň na mezích, remízky a jiná nelesní zeleň	+	X	XX
4	Horní části vodních toků v mírných údolích s břehovými porosty	+	X	X
5	Zeleň zahrad rodinných domů sídel Skřipov a Hrabství	+	X	X

C.2.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Odlesněné území čtyř návrší s návesním sídlem Jakubčovice se nachází ve vrcholně středověké sídelní krajině (Löw a kol., 2005). Hranice okolních lesních porostů zůstaly od dob mapování stabilního katastru téměř nezměněny. V severní části místa se nachází ojedinělé porostlé meze historických plužin, které byly v ostatních částech sceleny do rozsáhlých bloků. Jakubčovice jsou dnes známy především díky pozůstatkům zemního opevnění, tzv. šancí. Ty byly budovány v 18. století rakouskou armádou na hlavní dopravní cestě mezi Opavou a Moravou. Celkem zde bylo vybudováno 8 objektů, které jsou patrné ještě na leteckých snímcích z roku 1954, dodnes se však dochovaly pouze dva objekty (Čížek, 2006). V roce 2005 byla u šance Pod Přiletem postavena 16m vysoká rozhledna, ze které je vidět celá opavská pánev, ale i vzdálené vrcholy Jeseníků či Beskyd.

C.2.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Částečně dochovaná krajinná struktura zvlněných návrší vymezených lesními porosty	+	XXX	X
2	Dochovaný venkovský zemědělský charakter oblasti	+	XX	X
3	Pozůstatky dvou objektů zemního opevnění z 18. století (šance Pod Příletem, Kamenný šanc)	+	X	XXX
4	Částečně dochovaná urbanistická struktura a charakter zástavby sídel	+	X	X
5	Lokální novodobá kulturní dominanta rozhledny Šance	+	X	X
6	Velké množství drobné sakrální architektury (kapličky, kříže, obrázky Panny Marie)	+	X	X
7	Přítomnost ve vrcholně středověké sídelní krajině osídlované od 13. století	N	X	X
8	Areál JZD mimo intravilán sídla	-	X	X

C.2.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Místo krajinného rázu Jakubčovice je jasně vymezeno okolními lesy, které pokrývají sousední údolí vodních toků. Prostor se částečně otevírá u severní hranice, kde stojí rozhledna Šance s výhledy do širokého okolí, především na opavskou pánev. Území je lehce rozčleněno výběžky vegetace, které sledují horní části vodních toků. Sídlu Jakubčovice zde představuje běžnou venkovskou zástavbu v krajině bez výraznějšího projevu.

C.2.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Krajina středního měřítka s neutrálně působícím sídlem Jakubčovice	N	XXX	X
2	Daleké výhledy do okolní krajiny, především z rozhledny Šance	+	XX	X
3	Venkovský charakter oblasti	+	XX	X
4	Pokryv tvořený rozsáhlými bloky orné půdy s menším výskytem luk	+	XX	X
5	Menší výskyt doprovodné zeleně podél vodních toků	+	X	X
6	Zřetelné vymezení prostoru okrají porostů	+	X	X

MKR C.3 RADKOV – DUBOVÁ

C.3.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Ačkoliv jsou hranice místa krajinného rázu půdorysně značně tvarově pestré, samotný terén je poměrně homogenní, jelikož se jedná o lehce zvlněnou, spíše zarovnanou výšinu s výškou kolem 510 metrů. Rovinatá krajina, nacházející se v Melčské vrchovině, se na jižních okrajích pozvolna snižuje a s hranicí lesa ostře klesá již jako součást sousedních míst krajinného rázu. Terén v severní části mírně narušuje koryto potoka se soustavou rybníků v tzv. Žabím údolí, které tvoří jasný prvek vymežující zarovnanou plošinu kolem Radkova. Otevřený bezlesý prostor je

pokryt převážně pastvinami a loukami, ojediněle se pak vyskytuje i orná půda. Rozptýlená zeleň se vyskytuje jen v malém množství, do území však zasahují klíny lesních porostů okolních míst krajinného rázu a nad Radkovem se nachází menší les s listnáči i jehličnany. Mezi Radkovem a sídlem Dubová se zámkem a zámeckou zahradou vznikla v roce 1826 lipová alej, která se zde zachovala do dnes a představuje lokálně výrazný krajinný prvek.

C.3.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštěcí X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Zarovnaný výšinný charakter reliéfu s ostrým terénním přechodem do sousedních míst krajinného rázu	+	XXX	XX
2	Rozmanitý vegetační pokryv tvořený převážně pastvinami s výskytem orné půdy a lesních porostů	+	XXX	X
3	Žabí údolí s potokem s rybníční kaskádou a přirozenou břehovou vegetací	+	XX	X
4	Zeleň vzniklá v souvislosti se vznikem zámku Dubová – lipová alej, zámecká zahrada	+	X	XX
5	Krajinná rozptýlená zeleň a doprovodná zeleň podél cest	+	X	X
6	Sídelní zeleň údolního sídla Radkov	+	X	X

Obrázek 55 – Pro krajinu v okolí Dubové je charakteristická otevřenost rozlehlých pastvin (zdroj: P. Satke)

C.3.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Prvním osídlením v tomto místě krajinného rázu se stalo sídlo Radkov, které bylo založeno pravděpodobně již ve 13. století. Na ulicové sídlo dříve navazovaly dlouhé lány půdy zakončené hranicemi lesních porostů svahů údolí Moravice a přilehlých remízků. Okraje lesních porostů dnes vymezují místo téměř v nezměněné podobě. V roce 1765 vznikl na místě poplužního dvora Horní Víkštejn barokní zámek Dubová, který měl fungovat jako nová rezidence namísto nedalekého hradu Víkštejn. Mezi Dubovou a Radkovem byla v roce 1826 založena lipová alej, která umocňuje pohled na zámek. Západně od Radkova vznikla v roce 1797 novověká parcelační ves Nové Zálužné, která později fungovala jako osada Radkova. V sídlech se dnes nachází celkem pět kulturních památek, včetně renesančního kostela Narození Panny Marie z roku 1589 a muzea venkovského života (bývalá fara), které připomíná také regionálně významnou osobnost hraběte Camilla Razumovského (Sdružení Radkov, 2019).

C.3.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Částečně dochovaná krajinná struktura rovinaté výšiny vymezené okraji lesních porostů	+	XXX	X
2	Dochovaný venkovský zemědělský charakter oblasti	+	XX	X
3	Částečně dochovaná urbanistická struktura a charakter zástavby sídel (především Nové Zálužné a Dubová)	+	XX	X
4	Kulturní dominanty dílčích prostorů – kostel Narození Panny Marie, zámek Dubová	+	XX	XX
5	Oblast ovlivněná vysídlením německého etnika po 2. světové válce	N	XX	X
6	Architektonicky a historicky cenné objekty (kulturní památky) – muzeum venkovského života, zemědělský dvůr s hospodářskými objekty zámku Dubová	+	X	XX
7	Velké množství drobné sakrální architektury (kapličky, kamenné a litinové kříže)	+	X	X
8	Přítomnost v pozdně středověké sídelní krajině s výskytem novověkého osídlení	N	X	X
9	Poloha na historicky významné obchodní stezce	N	X	X
10	Místo spjaté s regionálně významnou osobností hraběte Camilla Razumovského	N	X	X

C.3.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Krajina kolem Radkova a Dubové je typická pro své velmi rovinaté scenérie rozsáhlých pastvin zakončených okraji lesních porostů na zaoblené terénní hraně. Zarovnané návrší ostře přechází do prudkých svahů údolí Moravice. Rozptýlená zeleň se zde téměř nevyskytuje, výběžky doprovodné zeleně podél vodních toků však vytváří částečný dojem členitosti. Sídlo Radkov je mírně zapuštěno do terénu a výrazněji se tak neprojevuje v krajinném panoramatu. Dubová je doprovázena množstvím sídelní zeleně, ze které vystupuje lokální dominantu zámku.

C.3.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Velkoplošná struktura krajiny s rozsáhlými rovinatými loukami a pastvinami	+	XXX	X
2	Otevřenost a rozlehlost prostorů	+	XX	X
3	Vizuální přesah do okolních míst krajinného rázu	+	XX	X
4	Odlehlý charakter oblasti s harmonicky zapojenými sídly	+	XX	X
5	Vymezení prostoru okraji lesních porostů a zaoblenými okraji terénu	+	XX	X
6	Kulturní dominanty dílčích prostorů	+	X	X

Obrázek 56 – Sídlo Radkov se nachází v mírně zapuštěném údolí v jinak rovinném terénu (zdroj: P. Satke)

MKR C.4 DOMORADOVICE – FILIPOVICE

Obrázek 57 – Cesta z Domoradovic do Filipovic s ovocnou alejí a okolními bloky zemědělské půdy (zdroj: P. Satke)

C.4.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Terén místa krajinného rázu Domoradovice – Filipovice tvoří zarovnaná návrší s postupným klesajícím přechodem k hranicím okolních lesů, kde se již objevuje výraznější terénní zlom a hranice sousedních míst. Místo je členěno do více subprostorů údolím Kamenného potoka s doprovodnou zelení, na kterou navazuje větší remízka u osady Zábřemí. Rozptýlená zeleň se objevuje spíše v návaznosti na okraje lesů, místy se však vyskytují porosty na mezích dokládající historické členění plužiny. Západně od Domoradovic byly dokonce obnoveny dřívější plužiny formou střídání plodin. Pokryv tvoří spíše orná půda, ve více sklonitých lokalitách pak pastviny.

C.4.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Zarovnaný výšinný charakter reliéfu s ostrým terénním přechodem do sousedních míst krajinného rázu	+	XXX	XX
2	Rozmanitý vegetační pokryv tvořený ornou půdou, pastvinami a remízky se smíšeným porostem	+	XXX	X
3	Údolí Kamenného potoka s rybníky a vegetačním doprovodem	+	XX	X
4	Obnovená forma lánového hospodaření na původních parcelách – střídání plodin	+	X	XX

5	Krajinná rozptýlená zeleň a doprovodná zeleň podél cest	+	X	X
6	Sídelní zeleň sídel Filipovice a Domoradovice	+	X	X

C.4.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Osídlení místa krajinného rázu představují dvě sídla se svými dílčími subprostory. Obec Domoradovice leží na zvlněném návrší se zemědělským využitím, které je zřetelně vymezeno okraji lesních porostů, jejichž horní hranice je od minulosti nezměněna. Dílčí prostor Filipovic je více otevřený a slouží rovněž tradičně k zemědělským a lesohospodářským účelům. Zdejší krajina spadá do vrcholně středověké sídelní krajiny (Löw a kol., 2005), Filipovice však představují novověké osídlení ze začátku 18. století (Kuča, 2009). Sídla jsou navzájem propojena částečně dochovanou historickou cestní sítí s doprovodnými alejemi a stromořadími. Krajinu a sídla dále doprovází množství drobné sakrální architektury, větší kulturní dominanty se zde však nevyskytují. Zatímco Filipovice značně ovlivnil odsun velké části německého obyvatelstva po 2. světové válce, nedaleké Domoradovice obývali hlavně Češi, případně počestění Němci, a obec si tak zachovala svou strukturu obyvatelstva. V posledních letech jsou v okolí Domoradovic obnovovány cesty v krajině a tradiční historické plužiny formou střídání plodin.

C.4.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Částečně dochovaná krajinná struktura zvlněné výšiny vymezené okraji lesních porostů	+	XXX	X
2	Dochovaný venkovský zemědělský charakter oblasti	+	XX	X
3	Částečně dochovaná urbanistická struktura a charakter zástavby sídel	+	XX	X
4	Oblast ovlivněná vysídlením německého etnika po 2. světové válce (Filipovice)	N	XX	X
5	Částečně dochovaná či obnovená síť cest se stromořadími a alejemi	+	X	X
6	Množství drobné sakrální architektury (kapličky, kamenné kříže)	+	X	X
7	Přítomnost ve vrcholně středověké sídelní krajině s výskytem novověkého osídlení	N	X	X
8	Obnovené historické plužiny v okolí Domoradovic	+	X	X

C.4.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Několik subprostorů místa krajinného rázu jsou odděleny úzkými pásy doprovodných porostů podél přítoků řeky Moravice, které zde pramení. Jednotlivé prostory jsou jasně vymezeny okraji lesních porostů a prudkým přechodem do sevřeného údolí. Výjimku tvoří okolí sídla Filipovice, které se více otevírá západním směrem, kde jej od sousedního místa odděluje pouze terénní horizont. Sídla jsou harmonicky zapojena do krajiny, sídlo Filipovice dokonce výrazně dotváří krajinný ráz díky své poloze na exponované terénní hraně. Z okrajových oblastí se naskýtají velkolepé pohledy do údolí Moravice.

C.4.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Velkoplošná struktura krajiny rozčleněná do několika subprostorů	+	XXX	X
2	Otevřenost a rozlehlost prostorů	+	XX	X
3	Vizuální přesah do okolních míst krajinného rázu	+	XX	X
4	Venkovský charakter oblasti s harmonicky zapojenými sídly	+	XX	X
5	Jedinečné výhledy do údolí Moravice	+	XX	X
6	Vymezení prostoru okraji lesních porostů a zaoblenými okraji terénu	+	XX	X
7	Kulturní dominanty dílčích prostorů	+	X	X

Obrázek 58 – Osada Filipovice na terénní hraně v dálkovém pohledu od Melče (zdroj: P. Satke)

MKR C.5 VÍTKOVSKO

Obrázek 59 – intenzivně obhospodařovaná krajina se sídlem Vítkov s kulturní dominantou neogotického kostela Nanebevzetí Panny Marie (zdroj: P. Satke)

C.5.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Terén severního Vítkovska má rovinatý mírně zvlněný charakter s prudkým přechodem do svahů údolí Moravice. Území se nachází v Melčské vrchovině a nadmořské výšky zarovnaných návrší se pohybují kolem 510 metrů. Jižním směrem, již mimo území přírodního parku, je terén tvarován otevřeným údolím potoku Černá a jeho přítoky. Zcela nelesní prostory pokrývají orné půdy a luční porosty s příměsí přirozené vegetace. Rozptýlená zeleň se vyskytuje jen ve velmi malém množství stejně jako doprovodná zeleň podél cest.

C.5.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Reliéf ploché vrchoviny volně přecházející do otevřeného údolí potoka Čermná	+	XXX	X
2	Převážně luční pokryv s rozlehlými bloky orné půdy	+	XXX	X
3	Malé množství krajinné a doprovodné zeleně	+	X	X
4	Sídelní zeleň rodinných domů zahrad sídla Vítkov, Prostřední Dvůr a Veselka	+	X	X

C.5.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

V pozdně středověké krajině Vítkovska se kromě středověkého města Vítkov nachází také novověká parcelační ves Prostřední Dvůr a novověká osada Veselka (Kuča, 2009). Vítkov byl původně hornické město (těžba zlata a stříbra ve 13. století), ale krajina je tradičně zemědělská a lesohospodářská, dnes s rozsáhlými bloky orné půdy a luk. Hlavní struktura cestní sítě zůstala zachována a je doprovázena alejemi a stromořadími. Typický pohledový cíl představuje vysoká kulturní dominanta novogotického kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Vítkově. Dalšími hodnotami jsou pak menší objekty sakrální architektury podél silnic či na návších sídel.

C.5.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Částečně dochovaná krajinná struktura rovinaté výšiny vymezené členitými okraji lesních porostů	+	XXX	X
2	Dochovaný charakter menšího odlehlého města s okolní zemědělskou krajinou	+	XX	X
3	Dochovaná urbanistická struktura a charakter zástavby sídel Prostřední Dvůr a Veselka	+	XX	X
4	Kulturní dominanty a architektonicky cenné stavby (kostel Nanebevzetí Panny Marie, zámek Vítkov, kaple sv. Josefa)	+	XX	X
5	Oblast ovlivněná vysídlením německého etnika po 2. světové válce	N	XX	X
6	Částečně dochovaná či obnovená síť cest se stromořadími a alejemi	+	X	X
7	Množství drobné sakrální architektury (kapličky, kamenné kříže)	+	X	X
8	Přítomnost v pozdně středověké sídelní krajině s výskytem novověkého osídlení	N	X	X
9	Příměstské oblasti a sídliště 20. století ve Vítkově	N	X	X

C.5.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Místo krajinného rázu Vítkovska je charakteristické pro velké měřítko, rozlehlost a otevřenost krajiny. Prostor je vymezen okraji lesních porostů, které jsou však vzdálené a slabě zřetelné. Sídlu Vítkov se projevuje typickým charakterem menšího města v jádru Nízkého Jeseníku a i přes měřítkově vybočující stavby působí

v krajině harmonicky. Absenci rozptýlené zeleně nahrazují výběžky doprovodných porostů podél přítoků řeky Moravice.

C.5.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Velkoplošná struktura krajiny velkého měřítka s výrazným prvkem osídlení	+	XXX	X
2	Otevřenost a rozlehlost prostorů	+	XX	X
3	Harmonicky zapojené město Vítkov do odlehle krajiny	+	XX	X
4	Dálkové pohledy do okolní krajiny	+	XX	X
5	Vymezení prostoru okraji lesních porostů, zaoblenými okraji terénu a řazením vzdálených horizontů	+	XX	X
6	Významná kulturní dominanta kostela Nanebevzetí Panny Marie	+	X	X
7	Pokryv rozsáhlých bloků orné půdy	N	X	X
8	Civilizační rušící prvky – měřítkově vybočující stavby, okresní silnice	-	X	X

Obrázek 60 – při dobré viditelnosti se hřeben Moravskoslezských Beskyd stává jedinečným pohledovým cílem (zdroj: P. Satke)

MKR C.6 BŘEZOVÁ – LESNÍ ALBRECHTICE – JELENICE

Obrázek 61 – zemědělská rovinná krajina v okolí Březové (zdroj: P. Satke)

C.6.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Místo krajinného rázu se nachází na hranici Melčské a Heřmanické vrchoviny a jedná se o plošnou až mírně vlnitou vrchovinu se zakřivenými okraji klesajícími do

sousedních údolí. Okolní lesy klínovitě vstupují do území v okolí sídla Jelenice a vytváří tak tři subprostory tohoto místa. Pokryv území tvoří zpravidla orná půda s menším výskytem sečených luk. Krajinná zeleň a remízky se nacházejí spíše v návaznosti na vznikající koryto potoka Gručovka, který dále odtéká přes Husí potok do řeky Odry, a koryto potoka Hradečná, které za severní hranicí místa vytváří vlastní místo krajinného rázu.

C.6.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Reliéf ploché až zvlněné vrchoviny s prudkým přechodem do svahů okolních údolí	+	XXX	X
2	Pokryv tvořený převážně ornou půdou s menším výskytem luk	+	XX	X
3	Krajinná rozptýlená zeleň a doprovodná zeleň podél vodních toků	+	X	X
4	Doprovodná zeleň podél cest – aleje, stromořadí	+	X	X
5	Sídelní zeleň venkovských sídel Jelenice, Lesní Albrechtice a Březová	+	X	X
6	Výskyt památkově chráněných stromů v obci Březová (U Dubu, Lípa u kostela)	+	X	XX

C.6.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Místo krajinného rázu představuje další území zemědělské krajiny vytvořené na odlesněném prostoru v pozdním středověku a novověku (Löw a kol., 2005). Sídla Březová, Lesní Albrechtice a Jelenice tvoří těžiště tří propojených dílčích prostorů vymezených zachovalou hranicí lesních porostů. Březová byla již začátkem 15. století významným městečkem s právem výročních trhů, díky pozdějším válečným konfliktům (husitské války, třicetiletá válka) však téměř zanikla a rozvoj byl obnoven až koncem 17. století (Březová, 2019). Obec Lesní Albrechtice vznikla v 15. století, kdy šlo o obec s obživou převážně v lesním hospodářství, jelikož spravovala rozsáhlé lesy hradeckého panství. Jelenice vznikla na místě osady zaniklé v důsledku třicetileté války a historicky šlo o téměř čistě německou obec. Ve 20. a 21. století byla narušena krajinná struktura výstavbou silnic I/57 (1914) a II/462 (2014), které dnes představují hlavní regionální komunikační tahy.

C.6.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Částečně dochovaná krajinná struktura rovinaté výšiny vymezené členitými okraji lesních porostů	+	XXX	X
2	Částečně dochovaný venkovský charakter zemědělské a lesohospodářské oblasti	+	XX	X
3	Částečně dochovaná urbanistická struktura a charakter zástavby sídel	+	XX	X
4	Oblast ovlivněná vysídlením německého etnika po 2. světové válce	N	XX	X
5	Novodobé civilizační prvky a bariéry (silnice I/57, II/462, rozsáhlý areál bývalého JZD v Březové)	N	XX	X
6	Kulturní dominantu kostela sv. Mikuláše	+	X	X

7	Poloha na významné dopravní cestě z Opavy do Fulneku	N	X	X
8	Množství drobné sakrální architektury (kapličky, kamenné kříže)	+	X	X
9	Přítomnost v pozdně středověké sídelní krajině s výskytem novověkého osídlení	N	X	X

C.6.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Obrázek 62 – návršní charakter prostoru sídla Jelenice s novodobou bariérou silnice II/462 (zdroj: P. Satke)

Rozlehlé místo krajinného rázu je vymezeno okraji lesních porostů a v okolí Březové se otevírá do krajiny mimo území přírodního parku. Okolí Jelenice tvoří vlastní prostor, který je oddělen výběžkem zalesněného údolí Moravice. Sídla jsou harmonicky zapojena do krajiny, krajina je však negativně fragmentována významnými liniovými dopravními stavbami. Kostel sv. Mikuláše v Březové představuje výraznou dominantu v rovinné krajině.

C.6.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Velkoplošná struktura krajiny s harmonickým zapojením sídel	+	XXX	X
2	Otevřenost a rozlehlost prostorů	+	XX	X
3	Harmonicky zapojené město Vítkov do odlehle krajiny	+	XX	X
5	Vymezení prostoru okraji lesních porostů a zaoblenými okraji terénu	+	XX	X
6	Významná kulturní dominantu kostela sv. Mikuláše v Březové	+	X	X
7	Civilizační rušící prvky – měřítkově vybočující stavby, okresní silnice	-	X	X
8	Pokryv tvořený rozsáhlými bloky orné půdy	N	X	X

D. KRAJINY OTEVŘENÝCH SVAHŮ

MKR D.1 RADUŇ – VRŠOVICE

Obrázek 63 – svahy nad Vršoviciemi jsou charakteristické pro jedinečné výhledy na Opavsko (zdroj: P. Satke)

Obrázek 64 – Areál zámeckého parku v Raduni s komponovanými prvky zeleně (zdroj: P. Satke)

D.1.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Svažité relativně členité území se severní orientací se nachází v Heřmanické vrchovině a jedná se o okrajovou část přírodního parku s otevřenými pohledy na opavskou pánev. V okolí Vršovíc jsou svahy narušeny údolími Vršovického potoka a jeho přítoků, u Raduně je pak vidět široký zářez údolí Raduňky se zámeckým parkem. Pokryv zemědělských ploch tvoří orná půda v západní části a louky ve východní části. Bloky jsou rozděleny do středně velkých úseků, které jsou často odděleny krajinnou zelení, remízky, dochovanými mezemi či cestami s alejemi a stromořadími. K Raduňskému zámku přiléhá rozsáhlý anglický park s několika rybníky, exotickými dřevinami a kompozičně upraveným korytem potoku Raduňka.

D.1.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Svažité exponovaný reliéf členěný údolími vodních toků	+	XXX	XX
2	Velké množství rozptýlené zeleně na původních mezích, kolem cest a vodních toků členící bloky půdy	+	XX	XX
3	Zámecký park v Raduni v anglickém stylu s množstvím komponovaných krajinných prvků	+	XX	XX

4	Nelesní plochy pokryté středními bloky luk a orné půdy	+	XX	X
5	Lesní plochy tvořené listnatými lesy s přirozenými bučinami a jehličnatými lesy s bory	+	XX	X
6	Vodní toky v původních i regulovaných korytech s břehovými porosty	+	XX	X
7	Výskyt památkově chráněné aleje (Alej dubů v Raduni)	+	X	XX

D.1.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Místo krajinného rázu přiléhá ke staré sídelní krajině opavské pánve (Lów a kol., 2005). Nachází se zde dvě propojená sídla Raduň a Vršovice, která byla založena ve 13. století a původně se jednalo o obce s obživou v zemědělství a lesním hospodářství. Významný rozvoj Raduně přišel s výstavbou renesančního zámku v 16. století, který zde vznikl přestavbou středověké tvrze. V zázemí zámku, který vystřídal několik majitelů a prošel řadou přestaveb, bylo v 19. století několik doprovodných objektů – barokní sýpka, barokní zámecká prádelna, špýchar, oranžerie, ovčín a stáje. Zároveň zde vznikl přírodně-krajinářský park s rybníky a komponovanými prvky zeleně (NPÚ, 2019b). Dnes má zámek empírovou podobu s romantickou úpravou a spolu se zámeckým parkem představuje častý turistický cíl a vstupní bránu do údolí Raduňky. Sídla Raduň i Vršovice se vyhnula obměně obyvatel po 2. světové válce, jelikož zde bylo německé obyvatelstvo vždy v menšině, což je v tomto regionu ojedinělé. Až do 20. století se jednalo o prostorově oddělená sídla, s prvními vlnami suburbanizace však srostla do jednoho celku, který je dnes oddělen pouze administrativně.

D.1.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Částečně dochovaná krajinná struktura otevřeného svahu zakončeného okrajem lesního porostu	+	XXX	X
2	Významná kulturní dominanta zámku Raduň	+	XXX	XX
3	Architektonicky cenné stavby v zázemí zámku (barokní sýpka, vošárna, ovčín, oranžerie, atd.)	+	XX	XX
4	Rozlehlý zámecký park s komponovanými prvky a vodohospodářskými úpravami	+	XX	XX
5	Venkovský charakter místa v zázemí většího města (Opava)	+	XX	X
6	Částečně dochovaná urbanistická struktura a charakter zástavby sídel (především Vršovice – vřetenová ves)	+	XX	X
7	Dochované prvky členění historických plužin (porostlé meze, remízky)	+	XX	X
8	Množství drobné sakrální architektury včetně památkově chráněných objektů (kaple, kamenné kříže)	+	XX	X
9	Pozůstatky železničního spodku nedostavěné trati Opava – Fulnek z roku 1873 - 1874	+	X	XX
10	Rekreační zázemí města Opavy	+	X	X
11	Méně zřetelné pozůstatky bývalého větrného mlýna nad Vršovickými	N	X	X

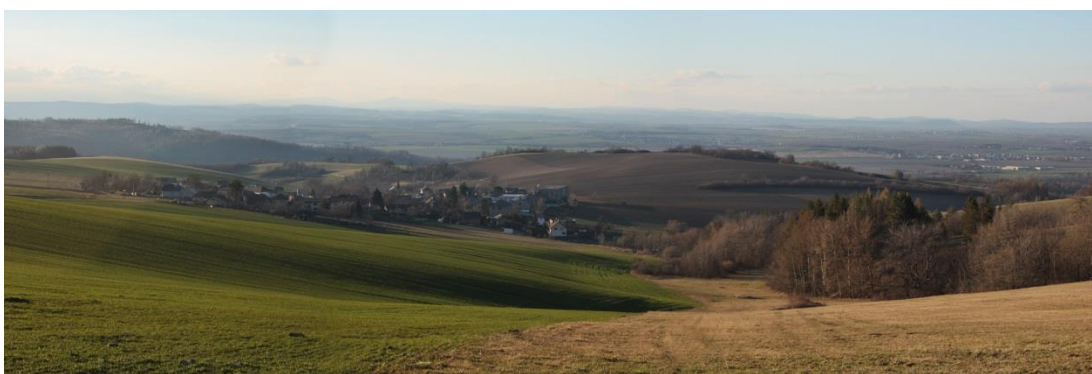
12	Přítomnost ve staré sídelní krajině osídlované od neolitu	N	X	X
----	---	---	---	---

D.1.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Svažité území místa krajinného rázu je na jihu zřetelně vymezeno řazenými horizonty s lesními porosty. Jedná se o vizuálně exponovaný svah zcela otevřený do opavské pánve. Sídlo Vršovice je charakteristickým prvkem harmonicky zapojeným do krajiny, stejně jako Raduň, která má však již značně pozměněnou urbanistickou strukturu i charakter zástavby vlivem suburbanizace. Otevřená zemědělská krajina nad Vršovici má drobné měřítko díky množství rozptýlené zeleně a dochované struktuře mezí. Zámek Raduň představuje výraznou dominantu pozorovatelnou spíše z údolí Raduňky a zámeckého parku.

D.1.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Maloplošná struktura krajiny - rozčlenění území strukturou mezí a rozptýlené zeleně	+	XXX	X
2	Pohledově exponovaný otevřený svah s harmonicky zapojenými prvky osídlení	+	XX	X
3	Velkolepé výhledy na Opavsko	+	XX	XX
4	Zřetelné vymezení prostoru terénními horizonty a okraji porostů v jižní části	+	XX	X
5	Kulturní dominanta zámku Raduň	+	X	X
6	Převážně luční a pastvinný pokryv území s velkým množstvím rozptýlené zeleně	+	X	X

MKR D.2 BOHUČOVICE

Obrázek 65 – otevřené svahy Bohučovic s jedinečnými pohledy na okolní krajinu (zdroj: P. Satke)

D.2.a Přírodní charakteristika místa krajinného rázu

Podlouhlé svažité území sevřené masivy lesů údolí Závilišského potoka a údolí Raduňky se nachází v Heřmanické vrchovině a jedná se o dvě spojená údolí rozdělená vrchem Kopanina (413 m). Východní údolí provází vodní tok Maršovec, západní údolí je dnes již bez stálého odtoku vody a je doprovázeno pouze zarostlou strohou podél silnice. Nad oběma údolími jižním směrem leží vrch Přilet (512 m), pod jehož vrcholem leží rozsáhlý kamenolom na těžbu kameniva do betonu. Díky svému umístění a okolním porostům však nepředstavuje výrazný vliv

na okolí, rušivé jsou spíše doprovodné stavby. Pokryv zemědělských ploch tvoří převážně orná půda, vyskytují se i pastviny a sečené louky. Rozptýlená zeleň se objevuje v návaznosti na okraje lesů a okraj kamenolomu, ale také jako součást bohučovického údolí.

D.2.a	Identifikované hlavní znaky a hodnoty přírodní charakteristiky	Klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Svažité exponovaný reliéf členěný údolími vodních toků	+	XXX	XX
2	Nelesní plochy pokryté bloky luk a orné půdy	+	XX	X
3	Kamenolom Bohučovice	-	XX	X
4	Rozptýlená zeleň, ochranná a izolační zeleň	+	X	X
5	Výskyt památkově chráněného stromu (Lípa v Jakubčovicích)	+	X	XX

D.2.b Kulturní a historická charakteristika místa krajinného rázu

Odkrytý otevřený svah spadá do staré sídelní až vrcholně středověké sídelní krajiny a nachází se zde jediné sídlo Bohučovice (Löw a kol., 2005). Archeologické nálezy dokládají osídlení z mladší doby bronzové, současné sídlo však bylo založeno ve 14. století a tradičně šlo o zemědělskou ves s podílem obživy v lesnictví. V krajině je možné spatřit pozůstatky nedokončené železnice z konce 19. století, která měla vést z Opavy do Fulneku a měla mít zastávku i v Bohučovicích. Výrazným civilizačním prvkem v okolí je kamenolom nacházející se v horní části svahů, jehož provoz začal v roce 1936 a dodnes se stále rozšiřuje (Hradec nad Moravicí, 2019).

D.2.b	Identifikované hlavní znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	Klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Částečně dochovaná krajinná struktura otevřeného svahu zakončeného okrajem lesního porostu	+	XXX	X
2	Dochovaný venkovský charakter se zemědělským využitím	+	XX	X
3	Částečně dochovaná urbanistická struktura a charakter zástavby sídla Bohučovice	+	XX	X
4	Množství drobné sakrální architektury (kaple, kamenné kříže)	+	XX	X
5	Pozůstatky železničního spodku nedostavěné trati Opava – Fulnek z let 1873 - 1874	+	X	XX
6	Přítomnost ve staré sídelní až vrcholně středověké sídelní krajině	N	X	X
7	Kamenolom Bohučovice na těžbu stavebního kamene	-	XX	X

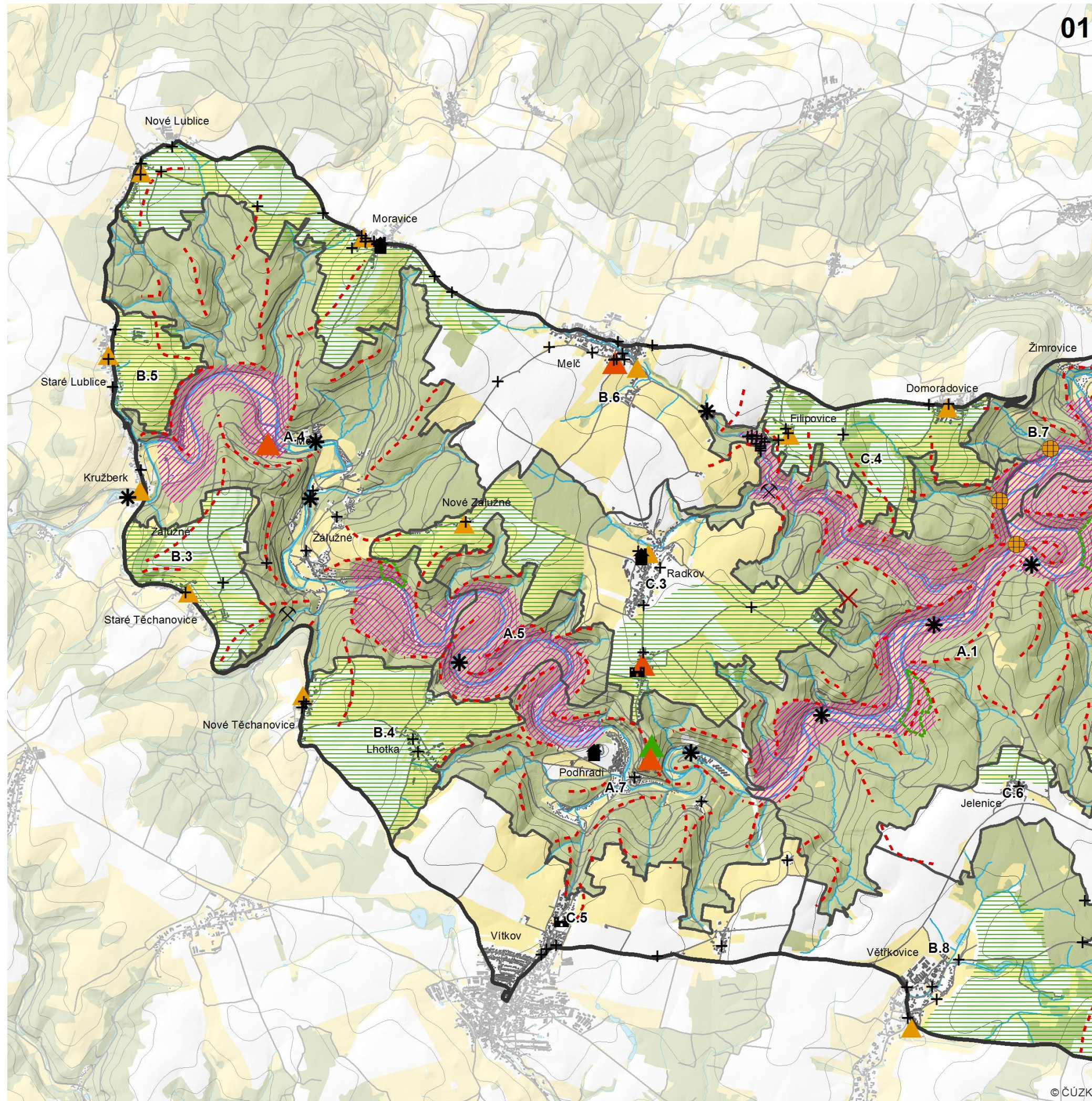
D.2.c Vizuální charakteristika místa krajinného rázu

Krajina Bohučovic se rozkládá na pohledově exponovaných svazích, které představují přechod mezi dvěma odlišnými typy krajin. V místě se objevují jedinečné výhledy na Opavsko a Hradec nad Moravicí. Sídlo Bohučovice je i přes objekty

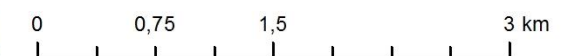
bývalého JZD harmonicky zapojené do krajiny a pozitivním způsobem zde dotváří krajinný ráz. Struktura krajiny je spíše většího měřítka a to především díky své otevřenosti. Rušícím prvkem v krajině jsou stavby kamenolomu nad Bohučovicemi, samotný lom však díky vzrostlé izolační zeleni nehraje výraznou roli.

D.2.c	Identifikované hlavní znaky a hodnoty vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Otevřenost a velké měřítka vizuální scény	+	XXX	X
2	Pohledově exponovaný částečně otevřený svah s harmonicky zapojeným sídlem	+	XX	X
3	Velkolepé výhledy na Opavsko	+	XX	XX
4	Zřetelné vymezení prostoru terénními horizonty a okraji porostů	+	XX	X
6	Pokryv tvořený loukami a ornou půdou s výskytem množství rozptýlené zelně	+	X	X
7	Stavby Bohučovického kamenolomu	-	X	X

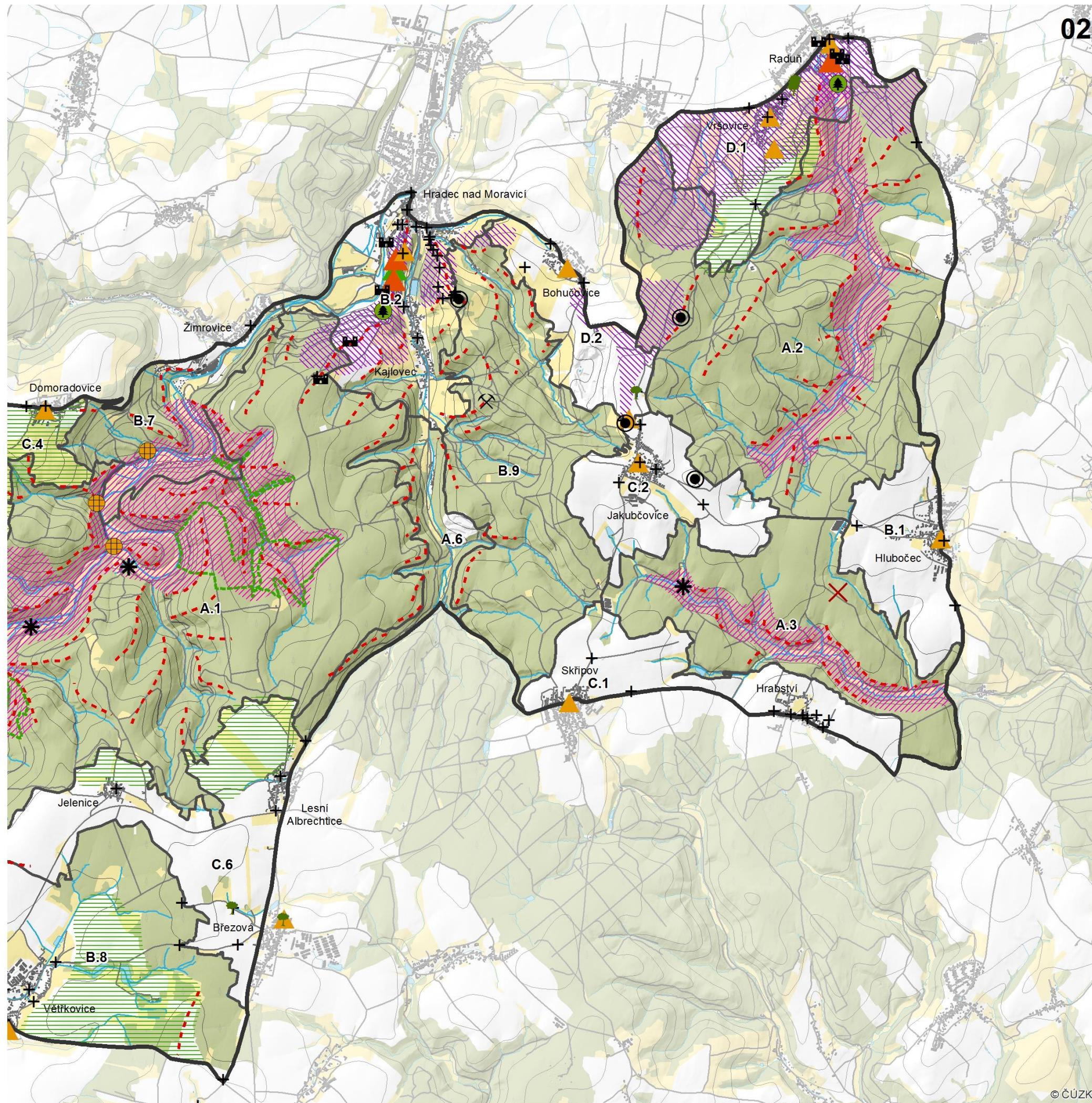
HODNOTY KRAJINNÉHO RÁZU a HODNOTY VIZUÁLNÍ SCÉNY

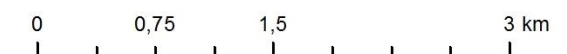
- Hranice přírodního parku
- Místa krajinného rázu
- Krajina s harmonickými vztahy a znaky vizuální atraktivnosti
- Zemědělská krajina harmonického měřítka
- Pohledově exponované svahy
- Významná kulturní dominanta
- Doplňující kulturní dominanta
- Terénní dominanta
- Drobná sakrální architektura
- Hornická památka
- Bývalý vodní mlýn
- Objekt Weissshuhnova náhonu
- Zámecký park
- Doprovodné zámecké objekty
- Opevnění šance
- Jiná významná stavba
- Zaniklá osada
- Památný strom
- MZCHÚ
- Cesty
- Vodní toky
- Budovy

HODNOTY KRAJINNÉHO RÁZU a HODNOTY VIZUÁLNÍ SCÉNY

- Hranice přírodního parku
- Místa krajinného rázu
- Krajina s harmonickými vztahy a znaky vizuální atraktivnosti
- Zemědělská krajina harmonického měřítka
- Pohledově exponované svahy
- Významná kulturní dominanta
- Doplnující kulturní dominanta
- Terénní dominanta
- Drobná sakrální architektura
- Hornická památka
- Bývalý vodní mlýn
- Objekt Weissshuhnova náhonu
- Zámecký park
- Doprovodné zámecké objekty
- Opevnění šance
- Jiná významná stavba
- Zaniklá osada
- Památný strom
- MZCHÚ
- Cesty
- Vodní toky
- Budovy

6.2 Odstupňovaná ochrana krajinného rázu

Hodnotný krajinný ráz je predmetom ochrany, ktorá má za úkol zachováni identifikovaných hodnot, charakteru krajiny, harmonických vzťahů v krajine, sídelní struktury či urbanistickej struktury sídel a to predovšetím ve vizuálných scénách a panoramatických pohledech. Základným východiskom pro ochranu krajinného rázu je prostorová a charakterová diferenciace krajiny a následné vymezení pásom odstupňované ochrany.

Rámcové podmínky ochrany pro oblast krajinného rázu Nížký Jeseník

Obecné podmínky ochrany krajinného rázu vycházejí ze ZÚR Moravskoslezského kraje pro oblast krajinného rázu Nížký Jeseník, do které spadá celé území přírodního parku Moravice. Znění obecné ochrany, resp. zásad pro rozhodování o změnách v území zní takto (MSK, 2010):

- chránit harmonické měřítko krajiny a pohledový obraz významných krajinných horizontů a krajinných, resp. kulturně historických dominant
 - novou zástavbu umisťovat přednostně mimo pohledově exponovaná území
 - v případě nových liniových staveb energetické infrastruktury riziko narušení minimalizovat v závislosti na konkrétních terénních podmínkách vhodným vymezením koridoru trasy a lokalizaci stožárových míst
- chránit historické architektonické a urbanistické znaky památkově chráněných sídel včetně jejich vnějšího obrazu
- chránit historické krajinné struktury (plužina, kamenice, kamenné zidky)
- ochrana místních kulturně historických dominant, zejména sakrálních a ostatních historických staveb
- dle možností korigovat nevhodné změny vnějšího obrazu sídel vzniklé zástavbou z druhé poloviny 20. století

Podmínky ochrany pro místa krajinného rázu

Podrobnější podmínky ochrany krajinného rázu jsou stanoveny pro jednotlivá místa krajinného rázu. Na území přírodního parku Moravice bylo vymezeno celkem 24 míst krajinného rázu, které byly dále rozřazeny do pásom odstupňované ochrany krajinného rázu na základě typologického členění, tedy typů s podobnou kvalitou a dochovaností krajinného rázu s podobnými požadavky na ochranu. Podle nutnosti různé přísnosti byly vymezeny tři pásma odstupňované ochrany:

- pásmo A – území s nejvyšším stupněm ochrany krajinného rázu
- pásmo B – území s vysokým stupněm ochrany krajinného rázu
- pásmo C – území se zvýšeným stupněm ochrany krajinného rázu

Pásmo A – podmínky pro území s nejvyšším stupněm ochrany krajinného rázu:

- zachovat cenné vizuální vztahy zástavby a krajinného rámce, zachovat význam přírodních prvků a struktur krajiny

- nelze vytvářet novou zástavbu mimo nezastavěné plochy, zastavovat lze pouze volné plochy uvnitř zastavěného území, v oblastech s rozptýlenou zástavbou nelze připustit zahuštění zástavby a přeměnu urbanistické a sídelní struktury
- nelze vytvářet novou zástavbu v pohledově exponovaných polohách, na periferii stávajících sídel či v místech, kde by došlo k ovlivnění stávající siluety zástavby a přechodu zástavby do krajiny
- pro novou výstavbu a přestavby bude zachováno harmonické měřítko, dimenze a hmoty tradiční venkovské architektury, možná je výjimka u staveb se společensky kladnou a hodnotnou funkcí – kostely, školy, zámky, úřady, apod.
- v kulturním bezlesí (pole, louky, pastviny, sady) dbát na zachování a obnovu základních typických znaků krajiny, zachovat stávající rozsah bezlesí, podporovat maloplošný způsob hospodaření, nevysazovat plantáže rychle rostoucích nepůvodních dřevin
- dochované segmenty tradičních typů plužin chránit vhodným obhospodařováním a zachováním historických hranic
- v kulturních lesích hospodařit pouze šetrným způsobem, vyloučit rozsáhlé holoseče a pěstování rozlehlých monokulturních nepůvodních porostů
- v přírodě blízkých lesích chránit přirozenou obnovu porostů, zvyšovat podíl původní vegetace
- maximálně chránit nelesní zeleň, především trvalé travní porosty, rozptýlené dřeviny a břehové porosty v nivách vodních toků, chránit přirozená nelesní stanoviště a jejich spontánní vývoj
- úprava vodních toků je možná pouze přírodě blízkými způsoby, u regulovaných toků je vhodná obnova původního koryta
- je žádoucí vytvářet vhodné podmínky pro společenstva přírodního charakteru – rozšiřování přírodě blízkých ploch, MZCHÚ, ÚSES, apod.
- případné nové dopravní liniové stavby budou řešeny pouze jako obnova historických komunikací a to s ohledem na krajinný reliéf a vztahy v krajině

Pásmo B – podmínky pro území s vysokým stupněm ochrany krajinného rázu

- respektovat cenné vizuální vztahy zástavby a krajinného rámce, chránit význam přírodních prvků a struktur krajiny
- novou zástavbu je možné vytvářet pouze v návaznosti na stávající zastavěné plochy, preferovat zastavování volných ploch uvnitř zastavěného území, v oblastech s rozptýlenou zástavbou lze připustit zahuštění zástavby a jen v míře, která výrazně nepřemění urbanistickou a sídelní strukturu
- nová výstavba v pohledově exponovaných polohách a na periferii stávajících sídel nesmí negativně ovlivnit stávající siluetu zástavby a přechod zástavby do krajiny
- pro novou výstavbu a přestavby bude respektováno harmonické měřítko, dimenze a hmoty tradiční venkovské architektury, možná je výjimka u staveb se společensky kladnou a hodnotnou funkcí – kostely, školy, zámky, úřady, apod.
- v kulturním bezlesí (pole, louky, pastviny, sady) dbát na zachování a obnovu základních typických znaků krajiny, respektovat stávající rozsah bezlesí,

podporovat maloplošný způsob hospodaření, není vhodné vysazovat plantáže rychle rostoucích nepůvodních dřevin

- dochované segmenty tradičních typů plužin chránit vhodným obhospodařováním a zachováním historických hranic
- je vhodné v rámci pozemkových úprav rozčlenit rozsáhlé scelené lány pokud možno na základě historického dělení plužin, dalšími opatřeními je vhodné podporovat zadržení vody v krajině
- v kulturních lesích preferovat šetrné způsoby hospodaření, vyloučit rozsáhlé holoseče a vytvářet pestrou porostní skladbu s preferencí původních dřevin
- v přírodě blízkých lesích chránit přirozenou obnovu porostů, zvyšovat podíl původní vegetace
- chránit nelesní zeleň, především trvalé travní porosty, rozptýlené dřeviny a břehové porosty v nivách vodních toků, chránit přirozená nelesní stanoviště a jejich spontánní vývoj
- úprava vodních toků je možná pouze přírodě blízkými způsoby, u regulovaných toků je vhodná obnova původního koryta, vhodná je také obnova zaniklých rybníků a mokřadů, případně jejich nová výstavba přírodě blízkou formou
- vhodné je snižování negativního vlivu agro-industriálních zón v okolí vesnic vegetačním doprovodem a izolační zelení
- případné nové dopravní liniové stavby budou řešeny s ohledem na krajinný reliéf a vztahy v krajině a nebudou vytvářet neprostupnou bariéru v krajině
- při hodnocení vlivu záměrů na krajinný ráz nelze připustit silný zásah do pozitivních znaků krajinného rázu

Pásmo C – podmínky pro území se zvýšeným stupněm ochrany krajinného rázu

- je možná výstavba, která nebude mít výrazný vliv na změnu specifických rysů krajiny a její identitu, budou respektovány cenné vizuální vztahy zástavby a krajinného rámce
- pro novou výstavbu a přestavby bude respektováno dochované harmonické měřítko, urbanistická struktura a sídelní struktura
- v kulturním bezlesí (pole, louky, pastviny, sady) dbát na zachování a obnovu základních typických znaků krajiny, respektovat stávající rozsah bezlesí, podporovat maloplošný způsob hospodaření, není vhodné vysazovat plantáže rychle rostoucích nepůvodních dřevin
- je vhodné v rámci pozemkových úprav rozčlenit rozsáhlé scelené lány pokud možno na základě historického dělení plužin, dalšími opatřeními je vhodné podporovat zadržení vody v krajině
- v kulturních lesích preferovat šetrné způsoby hospodaření, vyloučit rozsáhlé holoseče a vytvářet pestrou porostní skladbu s preferencí původních dřevin
- chránit nelesní zeleň, především trvalé travní porosty, rozptýlené dřeviny a břehové porosty v nivách vodních toků, chránit přirozená nelesní stanoviště a jejich spontánní vývoj
- úprava vodních toků je možná pouze přírodě blízkými způsoby, u regulovaných toků je vhodná obnova původního koryta, vhodná je také obnova zaniklých rybníků a mokřadů, případně jejich nová výstavba přírodě blízkou formou

- vhodné je snižování negativního vlivu agro-industriálních zón v okolí sídel vegetačním doprovodem a izolační zelení
- případné nové dopravní liniové stavby budou řešeny s ohledem na krajinný reliéf a vztahy v krajině a nebudou vytvářet neprostupnou bariéru v krajině
- při hodnocení vlivu záměrů na krajinný ráz nelze připustit takový zásah, který by stíral hlavní hodnotné znaky krajinného rázu

Delimitace pásem ochrany krajinného rázu v jednotlivých místech krajinného rázu - přehled

Charakter míst KR	Místo KR	pásmo ochrany
A. KRAJINY SEVŘENÝCH ZALESNĚNÝCH ÚDOLÍ	A.1 Údolí Moravice	I
	A.2 Údolí Raduňky	I
	A.3 Údolí Setiny	I
	A.4 Kružberk – Jánské Koupele – Zálužné	I
	A.5 U Hanzlova mlýna	I
	A.6 Údolí Hradečné	II
	A.7 Podhradí	I
B. ZVLNĚNÉ KRAJINY A OTEVŘENÁ ÚDOLÍ	B.1 Hlubočec	II
	B.2 Hradec nad Moravicí – Kajlovec	II
	B.3 Staré Těchanovice	II
	B.4 Nové Těchanovice – Lhotka	II
	B.5 Staré Lublice	II
	B.6 Melč – Moravice – Nové Lublice	II
	B.7 Žimrovické údolí	II
	B.8 Větřkovice	III
	B.9 Lesy Slepětné	II
C. KRAJINY BEZLESÝCH ZAROVNANÝCH VÝŠIN A NÁVRŠÍ	C.1 Skřipov – Hrabství	II
	C.2 Jakubčovice	II
	C.3 Radkov – Dubová	II
	C.4 Domoradovice – Filipovice	II
	C.5 Vítkovsko	III
	C.6 Březová – Lesní Albrechtice - Jelenice	III
D. KRAJINY OTEVŘENÝCH SVAHŮ	D.1 Raduň – Vršovice	II
	D.2 Bohučovice	II

6.3 Kategorizace sídel a lokalit se zástavbou (LOsZ)

Vymezení tzv. lokalit se zástavbou (LOsZ) představuje další úroveň ochrany krajinného rázu. Cílem je usměrnění zásahů do enkláv bezlesí, zemědělských ploch, stávajících sídel, rozptýlené zástavby a okolí. Vymezené lokality jsou zpravidla vizuálně otevřené segmenty krajiny s prvky osídlení, které se viditelně uplatňují v krajinné scéně. Pro každou lokalitu jsou identifikovány základní určující rysy - půdorysný typ sídla dle Kuči (2009), dochovanost urbanistické struktury (na základě metodiky Kuča, Kučová, 2015 a Vorel, Kupka, 2011), převažující charakter zástavby, charakter krajinného rámce, vizuální projev zástavby v krajinné scéně, historický typ plužiny (dle Kuči, 2014 a ÚÚR, 2017) a přítomnost památkově chráněných objektů či plošné památkové ochrany. Informace o první písemné zmínce lokality a vývoje počtu obyvatel vychází z Historického lexikonu obcí (2016) a regionální literatury. Pro každou kategorii jsou dále stanoveny podmínky ochrany krajinného rázu.

Podmínky ochrany pro jednotlivé kategorie LOsZ

Lokality se zástavbou 1. kategorie

Jedná se zpravidla o území se zástavbou s dochovaným tradičním architektonickým výrazem, architektonicky cennými stavbami a památkovými hodnotami. Zástavba se zachovalou tradiční formou představuje charakteristický prvek ve většinou otevřeném segmentu krajiny, má silný vliv na vznik výrazného krajinného rázu a spoluvytváří typickou krajinnou scénu. Historická struktura lokality také dokládá způsob osídlení území včetně způsobu obhospodařování zemědělských ploch.

Typické znaky krajinného rázu zástavby v této kategorii LOsZ:

- zástavba s výrazně dochovanou historickou urbanistickou strukturou s převažujícím tradičním výrazem charakteru zástavby
- zástavba s architektonicky cennými stavbami, s dochovanými objekty lidové architektury a památkově chráněnými objekty
- zástavba často drobného měřítka harmonicky zapojená do plošné a prostorové struktury krajinného rámce
- zástavba, jejíž projev zásadně ovlivňuje a spoluvytváří hodnotný krajinný ráz (např. výskyt sídla na pohledově exponovaných místech, výrazná silueta zástavby, výskyt kulturní dominanty v siluetě zástavby)

Podmínky ochrany krajinného rázu a vizuálního projevu zástavby (regulativy):

- bez dalšího doplňování zástavby, rozvoj možný pouze formou přestaveb a obnovy stávajících objektů, v případě silného tlaku na novou výstavbu doplňovat vhodné proluky
- ochrana dochované siluety sídla, jeho vizuálního projevu a harmonického měřítka – vyloučení výstavby nových objektů a přestaveb, které by svým projevem, měřítkem, formou, materiálem či barevností narušovaly stávající hodnoty krajinného rázu a vytvářely nový znak vizuálního projevu sídla v krajině

- pro novou výstavbu a přestavby využívat tradiční architektonické formy a prvky v souladu s harmonickým zapojením do dané lokality
- měřítko, půdorysný tvar, orientaci staveb, výšku, tvar střechy, materiály a barevnost podřizovat formám a charakteru tradičních objektů

Lokality se zástavbou 2. kategorie

Jedná se o území se zástavbou s rázovitým výrazem a harmonickým měřítkem. Zástavba svou formou představuje charakteristický prvek ve většinou otevřeném segmentu krajiny a dotváří hodnoty krajinného rázu. Projev sídla v krajině není nutně dán architektonicky cennými stavbami a památkovými hodnotami, ale spoluvytváří harmonické působení krajinné scény.

Typické znaky krajinného rázu zástavby v této kategorii LOsZ:

- zástavba, jejíž charakter, projev a měřítko spoluvytváří hodnotný krajinný ráz
- zástavba s částečně dochovanou historickou urbanistickou strukturou s velkým podílem staveb tradičního výrazu bez hmotově či výškově narušujících staveb
- zástavba s menším množstvím architektonicky cenných staveb a památkově chráněných objektů
- zástavba harmonicky zapojená do plošné a prostorové struktury krajinného rámce

Podmínky ochrany krajinného rázu a vizuálního projevu zástavby (regulativy):

- úměrné doplňování zástavby, rozvoj možný prioritně formou přestaveb a obnovy stávajících objektů, jinak v prolukách a na starých stavebních parcelách
- novou výstavbu umisťovat pouze do intravilánu sídla a do poloh v kontaktu s ním, pokud se nejedná o rozptýlené osídlení
- ochrana dochované siluety sídla, jeho vizuálního projevu a harmonického měřítka – omezení výstavby nových objektů a přestaveb, které by svým projevem, měřítkem, formou, materiálem či barevností narušovaly stávající hodnoty krajinného rázu a vytvářely nový znak vizuálního projevu sídla v krajině
- pro novou výstavbu a přestavby využívat architektonické formy a prvky v souladu s harmonickým zapojením do dané lokality
- měřítko, hmotové provedení a materiály nových staveb a přestaveb přizpůsobovat tradičnímu výrazu a charakteru zástavby s dochovanou architekturou

Lokality se zástavbou 3. kategorie

Jedná se o území se zástavbou s harmonickým projevem v krajinné scéně, které již však nevyčnívá urbanistickými, architektonickými či památkovými hodnotami. Zástavba je ve značné míře přetvořena, i tak se však sídlo podílí na tvorbě hodnot krajinného rázu.

Typické znaky krajinného rázu zástavby v této kategorii LOsZ:

- zástavba, jejíž charakter, projev a měřítko částečně spoluvytváří krajinný ráz
- zástavba s částečně dochovanou až částečně setřenou historickou urbanistickou strukturou s velkým podílem přestaveb a novostaveb, avšak bez hmotově či výškově narušujících staveb
- zástavba s menším množstvím architektonicky cenných staveb a památkově chráněných objektů rozptýlených v různorodé zástavbě
- zástavba převážně harmonicky zapojená do plošné a prostorové struktury krajinného rámce

Podmínky ochrany krajinného rázu a vizuálního projevu zástavby (regulativy):

- úměrné doplňování zástavby, rozvoj možný prioritně formou přestaveb a obnovy stávajících objektů, jinak v prolukách a na starých stavebních parcelách, v menší míře možný nový plošný rozvoj bez narušení výrazu siluety sídla
- novou výstavbu umisťovat pouze do intravilánu sídla a do poloh v kontaktu s ním, v okrajových polohách sídla výstavba s cílem vytvoření harmonického přechodu sídla do krajiny
- žádoucí jsou úpravy a přestavby s cílem setření současných negativních projevů sídla, případně s cílem vytvoření nových hodnot harmonie měřítka a vztahů v krajině
- zachovat venkovský charakter zástavby
- nová výstavba a přestavby bez prvků měřítkově, hmotově a barevně v nesouladu s venkovským prostředím
- respektovat stávající architektonické hodnoty a nenarušovat jejich vizuální projev v krajině

Lokality se zástavbou 4. kategorie

Jedná se o území se zástavbou, které nevyniká urbanistickými, architektonickými či památkovými hodnotami, ani výrazným harmonickým zapojením do krajiny. Zástavba je značně přetvořena, mohou se objevovat hmotově vybočující stavby a jiné negativní vizuální projevy. Zpravidla se jedná o lokality s převahujícím novodobým charakterem zástavby.

Typické znaky krajinného rázu zástavby v této kategorii LOsZ:

- zástavba s narušenou siluetou měřítkově a tvarově cizorodými stavbami
- zástavba s částečně setřenou až zcela setřenou historickou urbanistickou strukturou s velkým podílem přestaveb a novostaveb
- zástavba téměř bez architektonicky cenných staveb a památkově chráněných objektů
- různorodá zástavba bez jednotných rysů s neutrálním až negativním projevem v krajinné scéně

Podmínky ochrany krajinného rázu a vizuálního projevu zástavby (regulativy):

- nová výstavba a plošný rozvoj je možný v návaznosti na stávající zástavbu bez dalšího nárůstu negativních projevů

- žádoucí jsou úpravy a přestavby s cílem setření současných negativních projevů sídla, případně s cílem vytvoření nových hodnot harmonie měřítka a vztahů v krajině
- zachovat venkovský charakter zástavby
- nová výstavba a přestavby bez prvků měřítkově, hmotově a barevně v nesouladu s venkovským prostředím
- respektovat stávající architektonické hodnoty a nenarušovat jejich vizuální projev v krajině

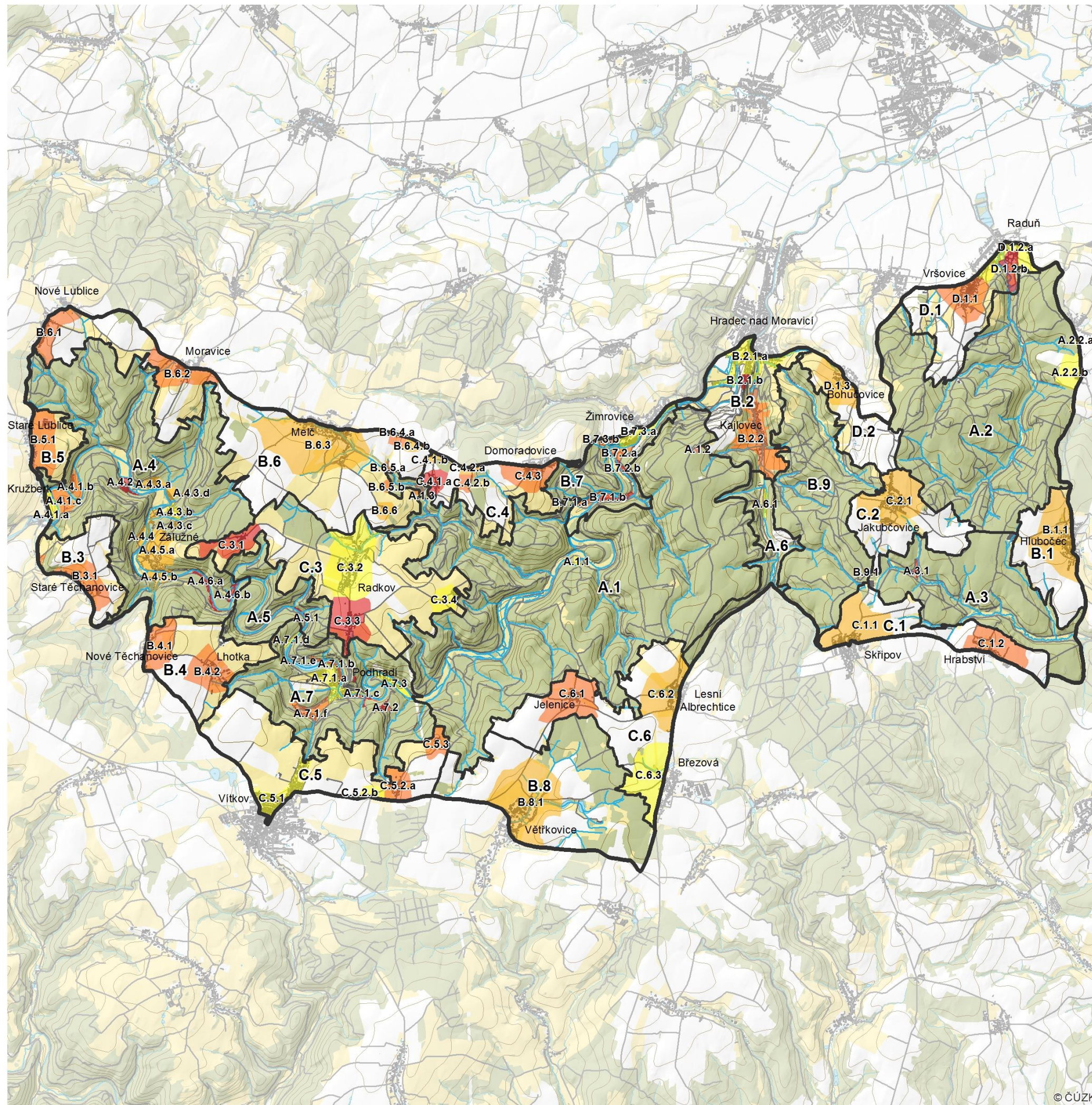
Přehled kategorizace lokalit se zástavbou

Charakter míst KR	Místo KR	pás.	LOsZ	Název	kat.	
A. KRAJINY SEVRĚNÝCH ZALESNĚNÝCH ÚDOLÍ	A.1	Údolí Moravice	I	A.1.1	Albrechtický mlýn	4
				A.1.2	Doubrava	1
				A.1.3	Maria Talhof	2
	A.2	Údolí Raduňky	I	A.2.1.a	Komárovské Chaloupky	4
				A.2.1.b	Na Nové	4
	A.3	Údolí Setiny	I	A.3.1	Honův mlýn	1
	A.4	Kružberk – Jánské Koupele – Zálužné	I	A.4.1.a	Kružberk I	4
				A.4.1.b	Kružberk II	2
				A.4.1.c	Kružberk III	2
				A.4.2	Jánské Koupele	1
				A.4.3.a	Moravický mlýn	3
				A.4.3.b	Mokřinky I	4
				A.4.3.c	Mokřinky II	3
				A.4.3.d	Mokřinky III	3
				A.4.4	Melecký mlýn	3
				A.4.5.a	Zálužné	3
				A.4.5.b	Dolní Zálužné	3
				A.4.6.a	U Lhotky	1
	A.4.6.b	Stavisko	1			
	A.5	U Hanzlova mlýna	I	A.5.1	Pod Hřebenem	1
	A.6	Údolí Hradečné	II	A.6.1	Salaš	4
	A.7	Podhradí	I	A.7.1.a	Podhradí I	4
				A.7.1.b	Podhradí II	2
				A.7.1.c	Podhradí III	1
				A.7.1.d	Podhradí - kemp	4
				A.7.1.e	Malá Hrázka	2
				A.7.1.f	U Dubu	2
A.7.2				Nýtek	1	
A.7.3	Annino Údolí	4				
B. ZVLNĚNÉ KRAJINY A OTEVŘENÁ ÚDOLÍ	B.1	Hlubočec	II	B.1.1	Hlubočec	3
	B.2	Hradec nad Moravicí – Kajlovec	II	B.2.1.a	Hradec nad Moravicí	4
				B.2.1.b	Hradec nad Moravicí - zámek	1
				B.2.2	Kajlovec	2
	B.3	Staré Těchanovice	II	B.3.1	Staré Těchanovice	2
	B.4	Nové Těchanovice – Lhotka	II	B.4.1	Nové Těchanovice	2
				B.4.2	Lhotka	2
	B.5	Staré Lublice	II	B.5.1	Staré Lublice	2
	B.6	Melč – Moravice – Nové Lublice	II	B.6.1	Nové Lublice	2
				B.6.2	Moravice	2
				B.6.3	Melč	3
				B.6.4.a	V Dubí	2
				B.6.4.b	Na Kopečku	3
				B.6.5.a	Na Potoku I	2
				B.6.5.b	Na Potoku II	2
				B.6.5.c	Na Potoku III	2
	B.6.6	Kouty	3			
	B.7	Žimrovické údolí	II	B.7.1.a	Rosoly	2
				B.7.1.b	Drvíska	1
				B.7.2.a	Hájnice I	2
B.7.2.b				Hájnice II	1	
B.7.3.a				Žimrovice I	4	
B.7.3.b	Žimrovice II	2				
B.8	Větkovice	III	B.8.1	Větkovice	3	
B.9	Lesy Slepětné	II	B.9.1	Mostky	3	

C. KRAJINY BEZLESÝCH ZAROVNANÝCH VÝŠIN A NÁVRŠÍ	C.1	Skřipov – Hrabství	II	C.1.1	Skřipov	3
				C.1.2	Hrabství	2
	C.2	Jakubčovice	II	C.2.1	Jakubčovice	3
	C.3	Radkov – Dubová	II	C.3.1	Nové Zálužné	1
				C.3.2	Radkov	4
				C.3.3	Dubová – Víkštejn	1
				C.3.4	Vendelín	4
	C.4	Domoradovice – Filipovice	II	C.4.1.a	Filipovice I	1
				C.4.1.b	Filipovice II	3
				C.4.2.a	Zábřemí I	3
				C.4.2.b	Zábřemí II	2
				C.4.3	Domoradovice	2
	C.5	Vítkovsko	III	C.5.1	Vítkov	4
				C.5.2.a	Prostřední Dvůr I	2
				C.5.2.b	Prostřední Dvůr II	4
				C.5.3	Veselka	2
	C.6	Březová – Lesní Albrechtice - Jelenice	III	C.6.1	Jelenice	2
				C.6.2	Lesní Albrechtice	3
C.6.3				Březová	4	
D. KRAJINY OTEVŘENÝCH SVAHŮ	D.1	Raduň – Vršovice	II	D.1.1	Vršovice	2
				D.1.2.a	Raduň	4
				D.1.2.b	Raduň - zámek	1
	D.2	Bohučovice	II	D.2.1	Bohučovice	3

LOKALITY SE ZÁSTAVBOU

kategorizace sídel

- Hranice přírodního parku
 - Místa krajinného rázu
 - Vodní toky
 - Budovy
 - Cesty
- Kategorie LOsZ**
- 1. kategorie
 - 2. kategorie
 - 3. kategorie
 - 4. kategorie

0 1,25 2,5 5 km

Místo KR	název místa KR	pásma
A.1	Údolí Moravice	I.
LOsZ	název	kategorie
A.1.2	Doubrava	1

Vymezení LOsZ Ortofoto LOsZ Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území:	GPS:
Hradec nad Moravicí	49.8520492N, 17.8635939E
Počet obyvatel 1869, 2011:	Vznik:
LOsZ není územně správní jednotka	1871 (stavba budovy)
Hodnoty LOsZ:	
půdorysný typ sídla	solitér (samota)
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná výrazně
převažující charakter zástavby	tradiční výraz
charakter krajinného rámce	na návrší
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický slabý projev zástavby
historický typ plužiny a dochovanost	bez plužiny
památkově chráněné objekty	ne

Popis lokality:

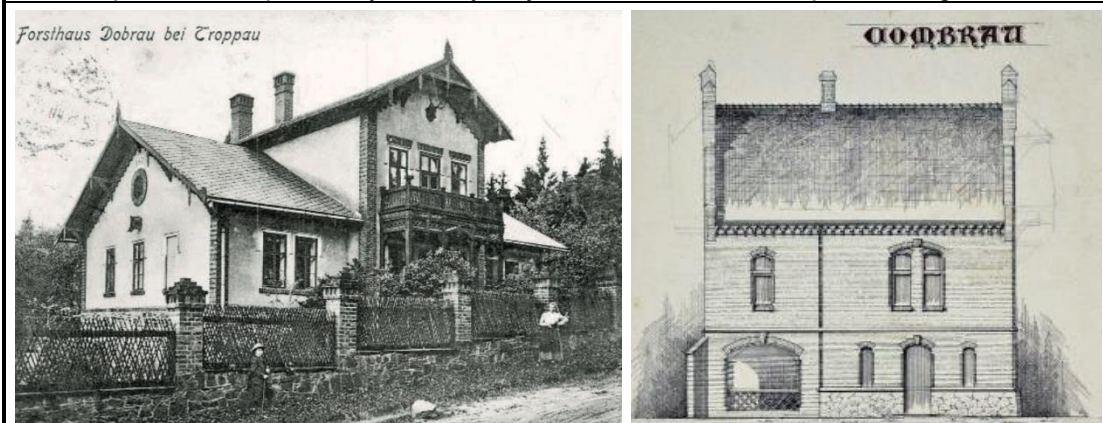
Myslivna je součástí lesnických staveb knížat Lichnovských, které vznikaly na velkostatkách Hradec a Chuchelná od konce 18. století do 1. světové války.

Dle datace na vročení na fasádě byla budova postavena v roce 1871. Jednalo se o první reprezentativní lesnickou budovu Lichnovských. Byla postavena u jižní brány hradeckého zámeckého parku v neogotickém stylu navozujícím spojitost s neogotikou zámeckých staveb (Jung, 2015).

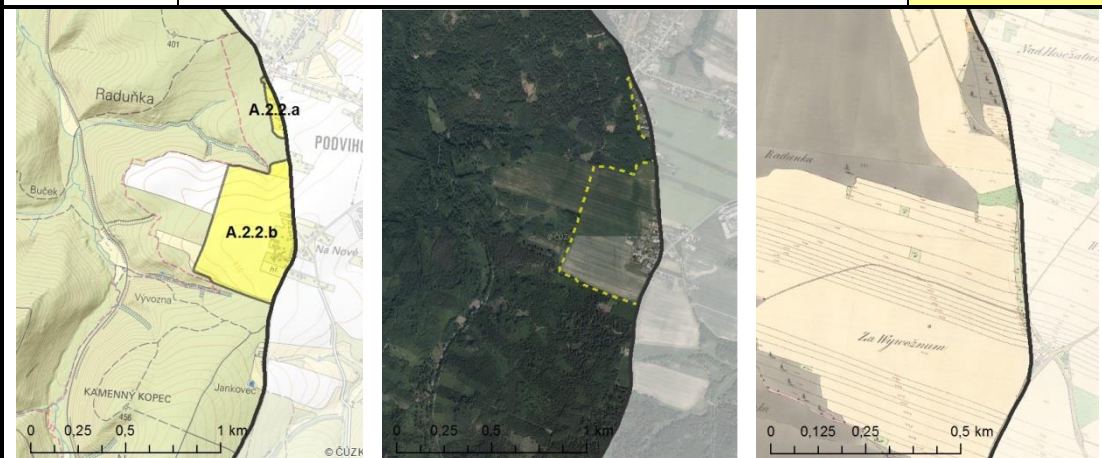

Budova myslivny je dodnes ve velmi zachovalém stavu.

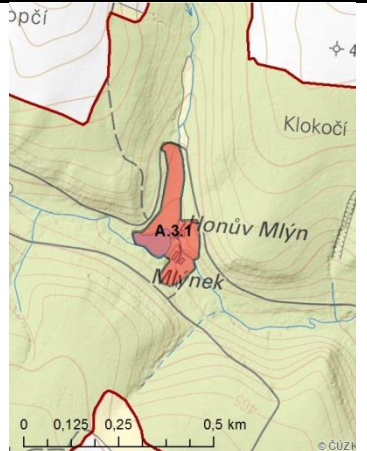

Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 1. kategorii LOsZ.

Myslivna kolem roku 1910 a původní návrh z roku 1896 (<http://zpp.npu.cz/prilohy/153.pdf>)

Místo KR	název místa KR	pásmo
A.2	Údolí Raduňky	I.
LOsZ	název	kategorie
A.2.1.a	Komárovské Chaloupky	4
A.2.1.b	Na Nové	4
		
Vymezení LOsZ		
Ortofoto LOsZ		
Výřez ze stabilního katastru		
Katastrální území:		GPS:
Podvihov		49.8779500N, 17.9662153E
Počet obyvatel:	Počet domů:	První písemná zmínka:
159(1880), 157(2011)	21(1880), 45(2011)	1748
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	víska, osada	
dochovanost historické urbanistické struktury	setřená částečně	
převažující charakter zástavby	novodobý charakter	
charakter krajinného rámce	na výšině	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický dílčí projev	
historický typ plužiny a dochovanost	délková nezřetelná	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
<p>První písemná zmínka o Komárovských Chaloupkách z roku 1748 uvádí přítomnost 21 obydlí se 159 obyvateli. Jednalo se původně o osadu nedaleko vsi Podvihov, na které jsou Komárovské Chaloupky odjakživa závislé. V 2. pol. 20. stol. byla obě tato sídla nejbližším rekreačním střediskem pro Opavu s výletními restauracemi. Dnes se jedná o pomalu se rozrůstající sídlo, prostorově již propojené s Podvihovem, s viditelnými dopady mírné suburbanizace města Opavy. Oddělená část Podvihova Na Nové vznikala až v 2. polovině 20. století a dnes nepředstavuje historickou hodnotu (Podvihov, 2019).</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 4. kategorii LOsZ.		
		
Pohled na Podvihov-Na Nové od hřbitova (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
A.3	Údolí Setiny	I.
LOsZ	název	kategorie
A.3.1	Honův mlýn	1
		
Vymezení LOsZ		Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:		GPS:
Jakubčovice		49.8713347N, 17.9685106E
Počet obyvatel:		První písemná zmínka:
LOsZ není územně správní jednotka		1813
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	solitér (samota)	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná výrazně	
převažující charakter zástavby	tradiční výraz	
charakter krajinného rámce	v sevřeném údolí	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický dílčí projev	
historický typ plužiny a dochovanost	bez plužiny	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
<p>První písemná zmínka z roku 1813 vypovídá o špatném stavu vodního mlýna v městském polesí obce Jakubčovice. Kolem roku 1840 byl mlýn pravděpodobně znovu vybudován Janem Honem. Rybníční mlýn však přestal spolu s pilou fungovat na konci 19. století (Šimek, 2017).</p> <p>Dnes na místě stojí tři zachovalé stavby v soukromém vlastnictví v blízkosti dvou udržovaných rybníků. Stavby však již svou původní funkci neplní, ale slouží jako víkendové chalupy.</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 1. kategorii LOsZ.		
		
Současný stav Honova mlýna a přilehlých rybníků (zdroj: mapy.cz)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
A.4	Kružberk – Jánské Koupele – Zálužné	I.
LOsZ	název	kategorie
A.4.1.a	Kružberk I	4
A.4.1.b	Kružberk II	2
A.4.1.c	Kružberk III	2
Vymezení LOsZ		
Ortofoto LOsZ		Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:		GPS:
Kružberk		49.8315092N, 17.6844403E
Počet obyvatel 1869, 2011:		První písemná zmínka:
234, 114 (2011)		1377
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	krátká údolní lánová ves, chatová osada, samota	
dochovanost historické urb. struktury	dochovaná částečně, setřená částečně	
převažující charakter zástavby	tradiční výraz, podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	v rozlehlém údolí	
vizuální projev v krajinné scéně	harmonický dílčí projev	
historický typ plužiny a dochovanost	lánová lineární zřetelná, úseková nezřetelná	
památkově chráněné objekty	Kostel sv. Floriána (číslo ÚSKP: 16766/8-1481)	
Popis lokality:		
<p>Obec ležící nad údolím Moravice je poprvé zmiňována v listině z roku 1377, kterou si synové Mikuláše II. rozdělili Opavské knížectví. Původní název Creuczenberg byl postupně modifikován na Kreuzberg (křížová hora) a Kružberk. Sídlo bylo lénem Opavského knížectví a často měnilo držitele. Po druhé světové válce došlo po odsunu Sudetských Němců k téměř kompletní obměně obyvatelstva (Kružberk, 2019).</p> <p>Samostatnou obcí je Kružberk od roku 1990 a dnes se jedná o oblíbený cíl rekreatantů.</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
Pro část A.4.1.a platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 4. kategorii LOsZ, pro část A.4.1.b a A.4.1.c platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ.		
Pohled na sídlo Kružberk od severu (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
A.4	Kružberk – Jánské Koupele – Zálužné	I.
LOsZ	název	kategorie
A.4.2	Jánské Koupele	1

Vymezení LOsZ Ortofoto LOsZ Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území:	GPS:
Staré Těchanovice	49.8351931N, 17.7049933E
Počet obyvatel:	První písemná zmínka:
22 (1930), 0 (2011)	1640
Hodnoty LOsZ:	
půdorysný typ sídla	lázeňský areál (rozvolněná rozptýlená zást.)
dochovanost historické urb. struktury	dochovaná výrazně
převažující charakter zástavby	tradiční výraz
charakter krajinného rámce	ve svahu
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický výrazný projev
historický typ plužiny a dochovanost	bez plužiny
památkově chráněné objekty	soubor věcí bývalých lázní (číslo ÚSKP: 101386) – celkem 7 objektů

Popis lokality:

Jánské Koupele, dříve taky známé jako Melečské lázně, jsou opuštěné lázně v údolí řeky Moravice. První písemná zmínka o léčivých pramenech se objevuje v roce 1640. První lázeňské budovy vznikly pravděpodobně v roce 1811 a areál byl pojmenován po zakladateli Janovi z Tenczina. Během 19. století se zde vystřídalo několik majitelů včetně známého podnikatele Karla Weisshuhna. Začátek 20. století znamenal pro lázně v majetku hraběte Razumovského dobu své největší slávy a vznikla zde řada nových objektů. Během 2. světové války sloužil areál jako výcvikové středisko Hitlerjugend, v poválečném období pak jako dětská ozdravovna a později zde vzniklo jedno z největších středisek ROH v Československu. Komplex byl využíván až do roku 1993, od roku 1994 jsou však všechny budovy opuštěné a chátrají a budoucí využití je stálým tématem regionu. Celý areál byl v roce 2005 zapsán do seznamu kulturních památek, v roce 2013 byla však ochrana zúžena jen na některé budovy (Zahnaš, 2009).

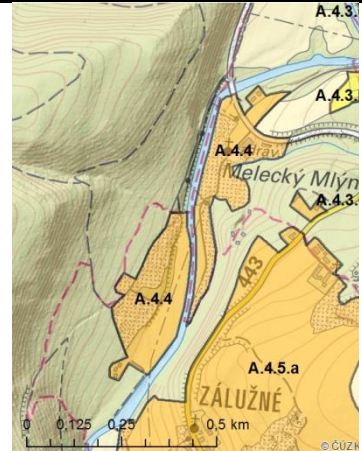

Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

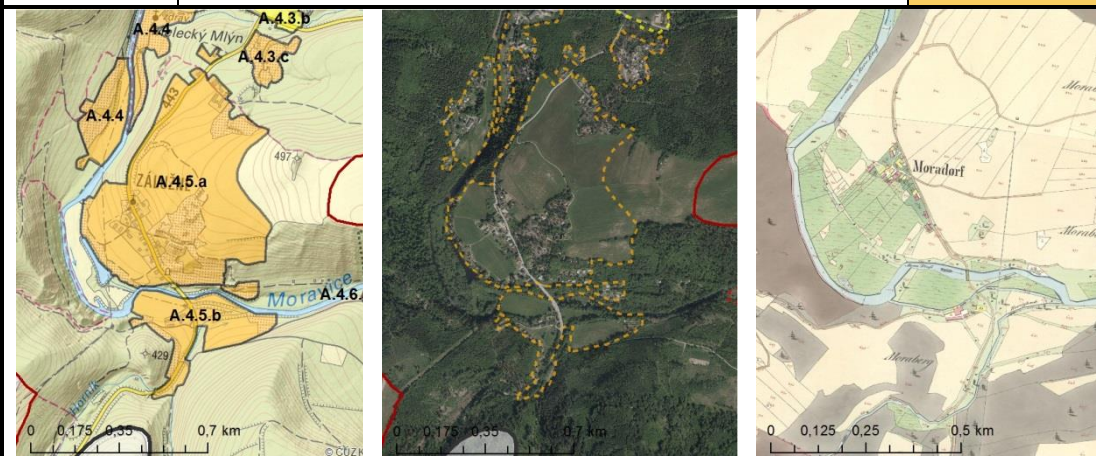

V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 1. kategorii LOsZ.

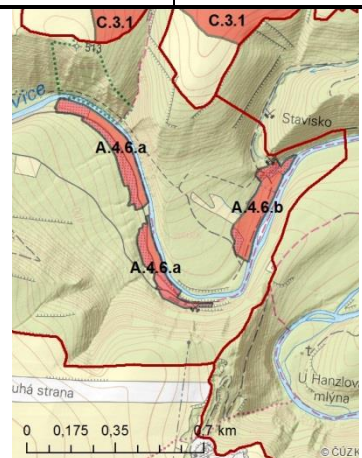

Letecký snímek části lázeňského areálu (zdroj: J. Krušina)

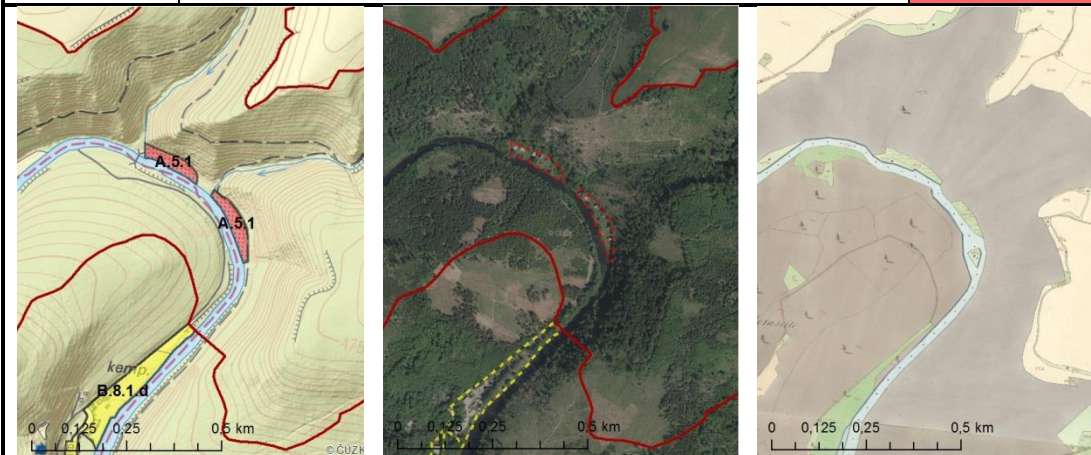
Místo KR	název místa KR	pásmo
A.4	Kružberk – Jánské Koupele – Zálužné	I.
LOsZ	název	kategorie
A.4.3.a	Moravický mlýn	3
A.4.3.b	Mokřinky I	4
A.4.3.c	Mokřinky II	3
A.4.3.d	Mokřinky III	3
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:		GPS:
Moravice, Melč		49.8323811N, 17.7185794E
Počet obyvatel:		První písemná zmínka/vznik:
Mokřinky: 13 (2011), LOsZ A.4.3.a není územně správní jednotka		1580 – Moravický mlýn 19. stol. – Mokřinky
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	chatová osada, shluk usedlostí	
dochovanost historické urbanistické struktury	setřená zcela	
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	v rozlehlém údolí, ve svahu	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický výrazný projev	
historický typ plužiny a dochovanost	úseková nezřetelná	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
<p>Moravický mlýn je poprvé zmiňován v roce 1580 v souvislosti s jeho majitelem Benešem Duškem. Roku 1620 mlýn kupuje vrchnost a koncem 19. století je zde vybudováno hospodářské zázemí pro Jánské Koupele (dvůr, sýpky, sklady, elektrická turbína). Dnes se zde nachází rekreační středisko a chatová osada (Šimek, 2017).</p> <p>Osada Mokřinky vznikla v 19. století v souvislosti se vznikem břidlicových dolů, které mimo jiné vlastnil i podnikatel Karel Weissshuhn. Původní objekty se však nedochovaly a dnes zde leží několik chatových osad s dalšími rekreačními objekty (Opavské Slezsko, 2019).</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
Pro část A.4.3.a, A.4.3.c a A.4.3.d platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 3. kategorii LOsZ, pro část A.4.3.b platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 4. kategorii LOsZ.		
		
Zástavba rekreačních chat na svazích údolí Moravice (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
A.4	Kružberk – Jánské Koupele – Zálužné	I.
LOsZ	název	kategorie
A.4.4	Melecký mlýn	3
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:	GPS:	
Melč	49.8305747N, 17.7135972E	
Počet obyvatel:	První písemná zmínka:	
LOsZ není územně správní jednotka	1608	
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	chatová osada	
dochovanost historické urbanistické struktury	setřená zcela	
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	v rozlehlém údolí	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický výrazný projev	
historický typ plužiny a dochovanost	úseková nezřetelná	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
<p>První písemná zmínka pochází z roku 1608. Další listiny uvádí prodej mlýna Františku Richterovi, který jej následně v roce 1765 prodal Antonínu Satkemu. Ve vlastnictví Satků mlýn zůstává až do začátku 20. století. Stejně jako je tomu u Moravického mlýna, i zde byla vybudována turbína na výrobu energie pro lázně Jánské Koupele (Šimek, 2017).</p> <p>Dnes je z mlýna rekreační chata nacházející se v chatové osadě rozptýlené po obou březích řeky Moravice.</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 3. kategorii LOsZ.		
		
Rozptýlená řadová zástavba chatové osady (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
A.4	Kružberk – Jánské Koupele – Zálužné	I.
LOsZ	název	kategorie
A.4.5.a	Zálužné	3
A.4.5.b	Dolní Zálužné	3
		
Vymezení LOsZ		
Ortofoto LOsZ		
Výřez ze stabilního katastru		
Katastrální území:		GPS:
Nové Těchanovice		49.8216381N, 17.7143744E
Počet obyvatel 1869, 2011:		První písemná zmínka:
175, 40		1850
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	víška, chatová osada	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřená částečně	
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	v rozlehlém údolí	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický dílčí projev	
historický typ plužiny a dochovanost	úseková nezřetelná	
památkově chráněné objekty	Kaple Zálužné (číslo ÚSKP: 103771)	
Popis lokality:		
<p>Historie sídla je spojená s těžbou břidlice v regionu, tak jako je to i u sídel v okolí. Osada od roku 1850 spadala pod obec Nové Těchanovice a byla v minulosti střediskem těžby pokrývačské břidlice. V obci se nachází kaple věnovaná památce hornickým obětem těžby břidlice, která je zároveň kulturní památkou (Vítkov, 2019).</p> <p>Dnes je sídlo střediskem rekreace s množstvím soukromých i podnikových chat.</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 3. kategorii LOsZ.		
		
Kaple zasvěcená Pražskému Jezulátku a hlavní prostor vsi (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
A.4	Kružberk – Jánské Koupele – Zálužné	I.
LOsZ	název	kategorie
A.4.6.a	U Lhotky	1
A.4.6.b	Stavisko	1
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:	GPS:	
Radkov, Nové Těchanovice	49.8187169N, 17.7305214E	
Počet obyvatel:	První písemná zmínka:	
LOsZ není územně správní jednotka	LOsZ není územně správní jednotka	
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	chatová osada	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná výrazně (od 60. let 20. stol.)	
převažující charakter zástavby	tradiční výraz	
charakter krajinného rámce	v sevřeném údolí	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický slabý projev	
historický typ plužiny a dochovanost	bez plužiny	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
Chatové osady U Lhotky a Stavisko se nacházejí na obou březích řeky Moravice. Jedná se o charakteristickou jednořadou zástavbu ležící v nivě řeky vzniklou v 2. polovině 20. století. Chatové osady jsou pohledově nevýrazné a jejich zapojení do krajiny je harmonické.		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 1. kategorii LOsZ.		
		
Jednořadá zástavba rekreačních objektů v údolí Moravice (zdroj: mapy.cz)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
A.5	U Hanzlova mlýna	I.
LOsZ	název	kategorie
A.5.1	Pod Hřebenem	1

Vymezení LOsZ Ortofoto LOsZ Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území: **GPS:**

Radkov, 49.8155419N, 17.7581381E

Počet obyvatel: **První písemná zmínka:**

LOsZ není územně správní jednotka LOsZ není územně správní jednotka

Hodnoty LOsZ:

půdorysný typ sídla chatová osada

dochovanost historické urbanistické struktury dochovaná výrazně (od 60. let 20. stol.)

převažující charakter zástavby tradiční výraz

charakter krajinného rámce v sevřeném údolí

vizuální projev zástavby v krajinné scéně harmonický slabý projev

historický typ plužiny a dochovanost bez plužiny

památkově chráněné objekty ne

Popis lokality:

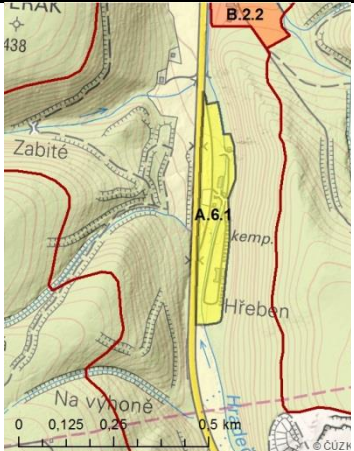

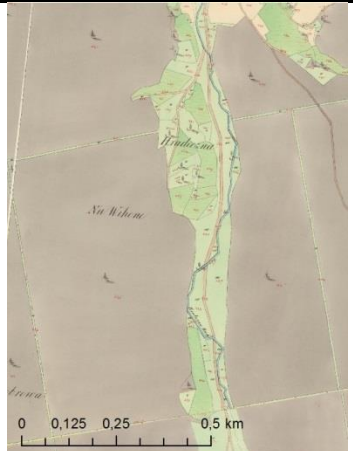

Chatová osada Pod Hřebenem se nachází na levém břehu řeky Moravice. Jedná se o charakteristickou jednořadovou zástavbu ležící v nivě řeky vzniklou v 2. polovině 20. století. Chatová osada se skládá z celkem 11 nevýrazných objektů harmonicky zapojených do okolní krajiny.

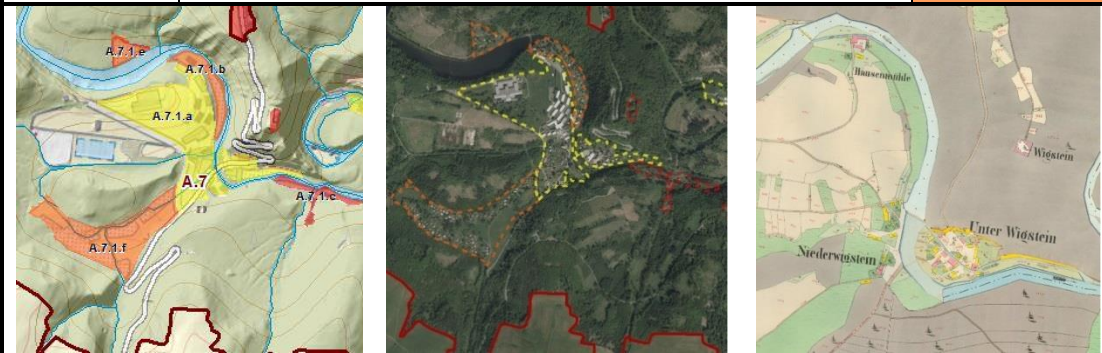
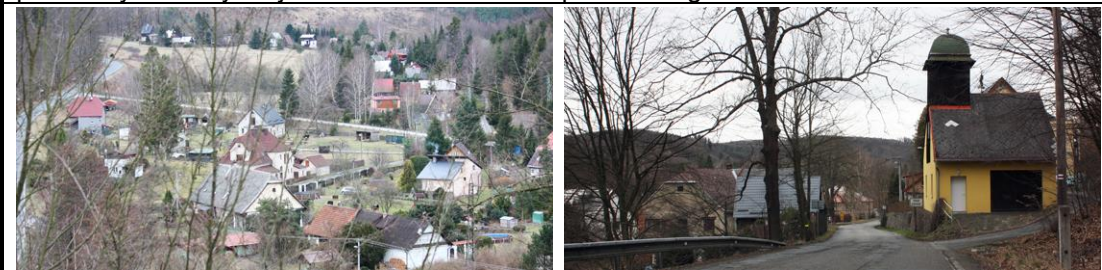
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 1. kategorii LOsZ.

Rekreační chaty Pod Hřebenem (zdroj: Č. Prymus)

Místo KR	název místa KR	pásmo
A.6	Údolí Hradečné	II.
LOsZ	název	kategorie
A.6.1	Salaš	4
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:	GPS:	
Hradec nad Moravicí	49.8435761N, 17.8834644E	
Počet obyvatel:	Vznik:	
LOsZ není územně správní jednotka	1962	
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	kempinkový tábor (rozvolněná zástavba)	
dochovanost historické urbanistické struktury	setřená zcela	
převažující charakter zástavby	novodobý charakter	
charakter krajinného rámce	v sevřeném údolí	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický slabý projev	
historický typ plužiny a dochovanost	bez plužiny	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
Rekreační areál s ubytovacím zařízením a restaurací byl zřízen v roce 1962 Svazarmem Opava. Postupně se rozšiřoval až do 90. let. Lokality je sevřená prudkými svahy údolí Hradečné a zástavba díky rozptýlené zeleni příliš neovlivňuje vzdálené pohledy do krajiny.		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 4. kategorii LOsZ.		
		
Autokemp Kajlovec (zdroj: https://kajlovec.cz)		

Místo KR	název místa KR	pásma
A.7	Podhradí	II.
LOsZ	název	kategorie
A.7.1.a	Podhradí I	4
A.7.1.b	Podhradí II	2
A.7.1.c	Podhradí III	1
A.7.1.d	Podhradí – kemp	4
A.7.1.e	Malá hrázka	2
A.7.1.f	U Dubu	2
		
Vymezení LOsZ		
Ortofoto LOsZ		
Výřez ze stabilního katastru		
Katastrální území:		GPS:
Vítkov, Lhotka u Vítkova		49.8025028N, 17.7712517E
Počet obyvatel 1869, 2011:		První písemná zmínka:
119, 94		1805
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	nevyhraněná ves	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřená částečně	
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	v rozlehlém údolí	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický projev, disharmonický projev	
historický typ plučiny a dochovanost	úseková nezřetelná	
památkově chráněné objekty	Úpravna vody (ÚSKP: 34742/8-2214)	
Popis lokality:		
<p>Osada s dřívějším názvem Dolní Vikštejn, ležící pod hradem Vikštejn, je poprvé zmiňována v roce 1805. Osada se nejprve držela na levém břehu řeky Moravice, se stavbou úpravní vody v roce 1962 se však sídlo rozrostlo o nové budovy pro 500 zaměstnanců. Dnes jsou ubytovny pro zaměstnance nevyužité a původní osada prošla výraznou přeměnou. Součástí sídla je rozsáhlá chatová osada U Dubu, nacházející se na severním svahu jižně od sídla, která tvoří charakter tohoto otevřeného údolí. Další chatové osady (Podhradí II a III, Malá hrázka) se vyskytují podél řeky Moravice již v menším počtu nevýrazných staveb. Proti proudu řeky Moravice směrem od sídla se nachází již v uzavřenějším údolí autokemp, který vznikl v 2. pol. 20. století (Vítkov, 2019).</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
<p>Pro část LOsZ B.8.1.a a 8.1.d platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 4. kategorii LOsZ, pro část LOsZ B.8.1.b, 8.1.e a 8.1.f platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ, pro část LOsZ B.8.1.c platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 1. kategorii LOsZ.</p>		
		
Rozvolněná zástavba sídla Podhradí v mírných svazích údolí Moravice (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásma
A.7	Podhradí	II.
LOsZ	název	kategorie
A.7.2	Nýtek	1

Vymezení LOsZ Ortofoto LOsZ Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území:	GPS:
---------------------------	-------------

Vítkov	49.8005361N, 17.7826028E
--------	--------------------------

Počet obyvatel:	První písemná zmínka:
------------------------	------------------------------

LOsZ není územně správní jednotka	1781
-----------------------------------	------

Hodnoty LOsZ:	
----------------------	--

půdorysný typ sídla	víska, osada
---------------------	--------------

dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně
---	--------------------

převažující charakter zástavby	tradiční výraz
--------------------------------	----------------

charakter krajinného rámce	na výšině, na terénní hraně
----------------------------	-----------------------------

vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický slabý projev
---	-------------------------

historický typ plužiny a dochovanost	úseková nezřetelná
--------------------------------------	--------------------

památkově chráněné objekty	ne
----------------------------	----

Popis lokality:	
------------------------	--

Lesní osada s původním názvem Šajbov se nachází nedaleko Podhradí nad údolím řeky Moravice. První písemná zmínka pochází z roku 1781. Nýtek byl v roce 1801 odkoupen vítkovskými měšťany a k městu Vítkov byl připojen v roce 1919. Osada s původně pár domy se ve 2. pol. 20. století rozrostla o několik rekreačních chat, které však nenarušily celkový charakter místa (Vítkov, 2019).

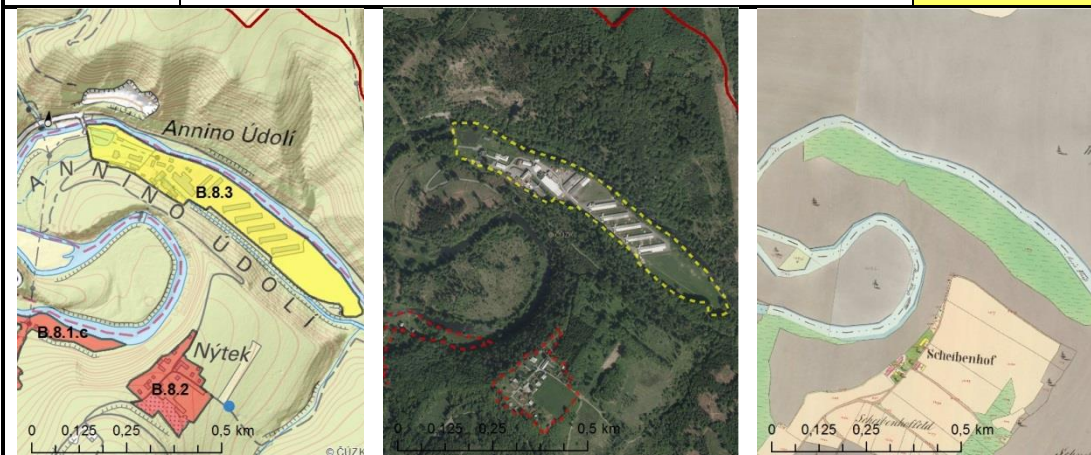
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:
--

V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 1. kategorii LOsZ.

Dochované objekty původní zástavby v osadě Nýtek (zdroj: mapy.cz)

Místo KR	název místa KR	pásma
A.7	Podhradí	II.
LOsZ	název	kategorie
A.7.3	Annino Údolí	4

Vymezení LOsZ Ortofoto LOsZ Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území: **GPS:**

Vítkov 49.8054872N, 17.7818356E

Počet obyvatel: **První písemná zmínka:**

0 (2011) 1866

Hodnoty LOsZ:

půdorysný typ sídla průmyslový areál

dochovanost historické urbanistické struktury setřena zcela

převažující charakter zástavby novodobý charakter

charakter krajinného rámce v sevřeném údolí

vizuální projev zástavby v krajinné scéně disharmonický výrazný projev

historický typ plužiny a dochovanost bez plužiny

památkově chráněné objekty ne

Popis lokality:

Původně zde stála papírna, která byla postavena v roce 1866, kdy bylo uděleno povolení pro zřízení hydrocentrály na výrobu papíru. Roku 1894 koupila továrnu rodina Razumovských a papírny dostaly název Razumovská továrna na dřevovinu a lepenku (Tichý, Zahnaš, 2012).

Dnes se na tomto místě nachází farma zaměřená na chov drůbeže a masného skotu.

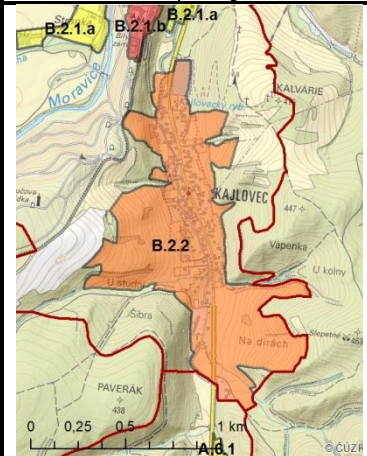

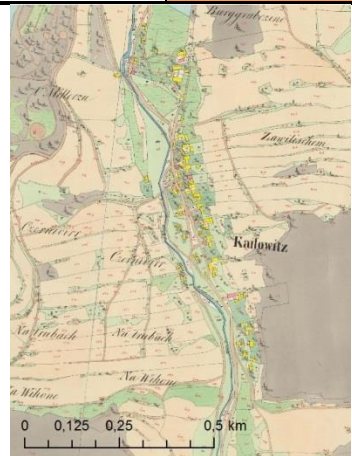

Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

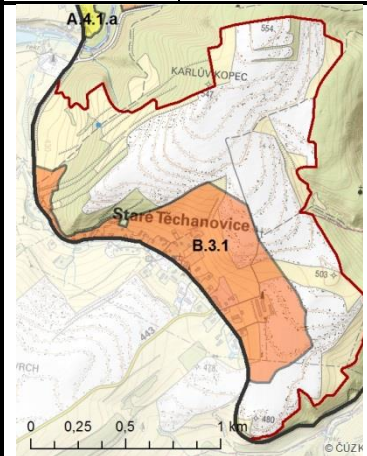

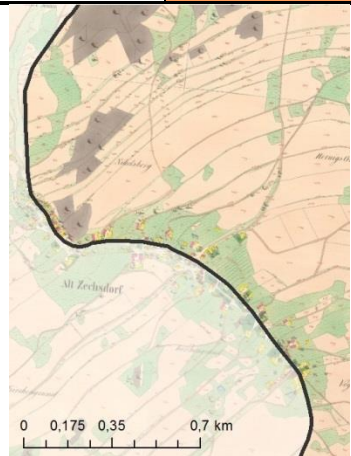

V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 4. kategorii LOsZ.

Annina Dolina na snímku z roku 1928 (zdroj: <http://www.technicke-pamatky.cz>)

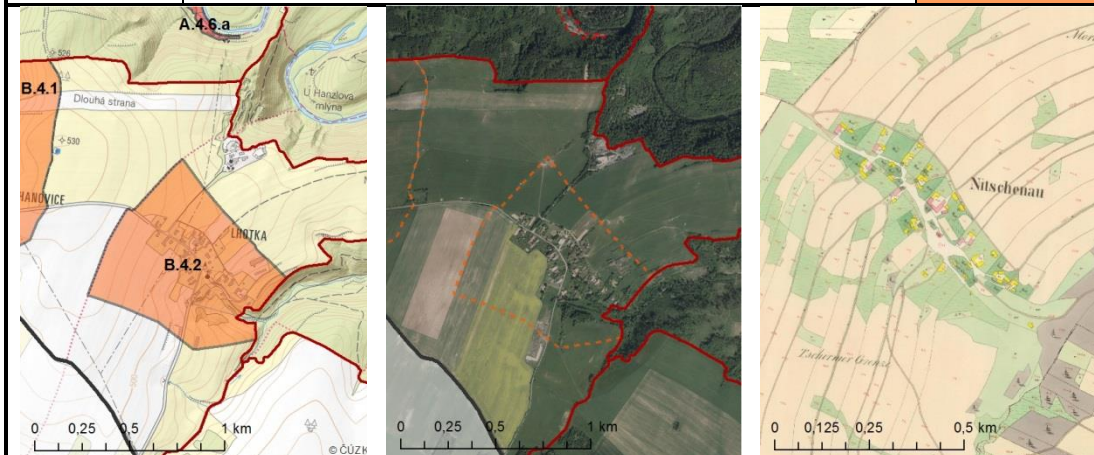
Místo KR	název místa KR	pásmo
B.2	Hradec nad Moravicí - Kajlovec	II.
LOsZ	název	kategorie
B.2.1.a	Hradec nad Moravicí	4
B.2.1.b	Hradec nad Moravicí - zámek	1
Vymezení LOsZ		Ortofoto LOsZ
Výřez ze stabilního katastru		
Katastrální území:		GPS:
Hradec nad Moravicí		49.8711583N, 17.8755028E
Počet obyvatel 1869, 2011:		První písemná zmínka:
1599, 2936		1060
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	město s ulicovým náměstím, zámek na ostrohu	
dochovanost hist. urb. struktury	dochovaná částečně, setřená částečně	
převažující charakter zástavby	tradiční výraz, velký podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	na terénním ostrohu, v rozlehlém údolí	
vizuální projev v krajinné scéně	harmonický výrazný projev, kult. dominanta v siluetě	
typ plužiny a dochovanost	úseková nezřetelná	
plošná památková ochrana	Hradec nad Moravicí (číslo ÚSKP: 2400)	
památkově chráněné objekty	kostel sv. Petra a Pavla (ÚSKP: 19003/8-1383) zámek (ÚSKP: 39638/8-1382) slovanské hradiště (ÚSKP: 21274/8-1384) kaple sv. Jana Nepomuckého (ÚSKP: 32860/8-3073) Slezská Kalvárie (ÚSKP: 14682/8-1459)	
Popis lokality:		
<p>Na dnešním zámeckém ostrohu je doloženo již pravěké osídlení z doby 3000 – 2700 př. n. l. V 8. století bylo na tomto místě Slovy vybudováno hradisko, o kterém se však píše až v roce 1060. Hradisko se postupně rozrostlo na románsko – gotický hrad Přemyslovců a v podhradí vznikla trhová osada, která dostala městská práva v roce 1481. Za třicetileté války Hradec utrpěl a byla mu odebrána městská práva, která byla obnovena až v roce 1702. Během slezských válek se Hradec a okolí stal významnou obrannou linií. Dnešní podobu získal zámek až díky rodu knížat Lichnovských, kteří po požáru zrušili opevňovací systém, a zámek dostal novou empírovou podobu. Koncem 19. století vznikly dnes charakteristické a dominantní stavby Červeného zámku a Bílé věže (Sosna, 2019).</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
Pro část B.2.1.a platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 4. kategorii LOsZ, pro část B.2.1.b platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 1. kategorii LOsZ		
Hradecké ulicové náměstí, Bílá věž hradeckého zámku (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
B.2	Hradec nad Moravicí – Kajlovec	II.
LOsZ	název	kategorie
B.2.2	Kajlovec	2
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:	GPS:	
Kajlovec	49.8571883N, 17.8792581E	
Počet obyvatel 1869, 2011:	První písemná zmínka:	
274, 337	1661	
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	novověká parcelační jednořadá ves	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřená částečně	
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	na rozlehlém údolí	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický výrazný projev	
historický typ plužiny a dochovanost	lánová lineární zřetelná	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
<p>Vesnice byla založena majitelem hradeckého panství Jiřím Kryštofem II. po třicetileté válce. První písemná zmínka se objevuje v roce 1661, ves v té době nesla název Hradečná. Největší rozvoj obec zažila až začátkem 20. století, kdy byl založen hasičský sbor, postavena škola, postavena a vysvěcena kaple svaté Trojice a roku 1914 vznikla silnice do Lesních Albrechtic, která je dnes jedním z hlavních tahů do města Opavy (Sosna, 2019).</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ.		
		
Pohled na údolní sídlo Kajlovec ze zámeckého parku (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásma
B.3	Staré Těchanovice	II.
LOsZ	název	kategorie
B.3.1	Staré Těchanovice	2
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:	GPS:	
Staré Těchanovice	49.8179125N, 17.6937350E	
Počet obyvatel 1869, 2011:	První písemná zmínka:	
479, 155	1377	
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	krátká údolní lánová ves	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně	
převažující charakter zástavby	tradiční výraz, podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	v rozlehlém údolí	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický dílčí projev, kulturní dominanta v siluetě zástavby	
historický typ pluziny a dochovanost	lánová lineární částečně zřetelná	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
<p>První zmínky o sídle pochází z roku 1377, kdy docházelo k rozdělování Opavska. Obec často měnila své majitele až do poloviny 17. století, kdy se stala vlastnictvím panství Melč.</p> <p>Samostatnou obcí se Staré Těchanovice staly roku 1990 a o dva roky později k nim byly připojeny nedaleké Jánské Koupele. Dříve se místní obyvatelé zabývali převážně těžbou břidlice, dnes se však jedná o obec radící se k obcím s největší nezaměstnaností v regionu (Staré Těchanovice, 2019).</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ.		
		
Údolní sídlo Staré Těchanovice s množstvím sídelní zeleně (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásma
B.4	Nové Těchanovice - Lhotka	II.
LOsZ	název	kategorie
B.4.1	Nové Těchanovice	2
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:	GPS:	
Nové Těchanovice	49.8071747N, 17.7149083E	
Počet obyvatel 1869, 2011:	První písemná zmínka:	
249, 72	1414	
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	krátká údolní lánová ves	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně	
převažující charakter zástavby	tradiční výraz, podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	na výšině, v rozlehlém údolí	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický dílčí projev, kulturní dominanta v siluetě zástavby	
historický typ pluziny a dochovanost	lánová lineární částečně zřetelná	
památkově chráněné objekty	kostel sv. Mikuláše (ÚSKP: 104062)	
Popis lokality:		
<p>Obec Nové Těchanovice měla podobný osud jako vedlejší Staré Těchanovice. Po prvním majiteli Mnišku z Těchanovic se zde vystřídalo mnoho majitelů, až se sídlo konečně stalo majetkem statku Melč v polovině 18. století. I zde byla tradiční těžba břidlice. V roce 1900 zde existovaly 3 břidlicové lomy, ve kterých pracovalo 100 zaměstnanců. Stejně jako ve zbytku regionu, i v Nových Těchanovicích se nacházelo téměř čistě německé obyvatelstvo, které bylo po 2. světové válce zcela obměněno (Vítkov, 2019).</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ.		
Dochovaný charakter zástavby v Nových Těchanovicích (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
B.4	Nové Těchanovice - Lhotka	II.
LOsZ	název	kategorie
B.4.2	Lhotka	2

Vymezení LOsZ Ortofoto LOsZ Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území: **GPS:**

Lhotka u Vítkova 49.8038786N, 17.7340700E

Počet obyvatel 1869, 2011: **První písemná zmínka:**

149, 67 1377

Hodnoty LOsZ:

půdorysný typ sídla krátká údolní lánová ves

dochovanost historické urbanistické struktury dochovaná částečně

převažující charakter zástavby tradiční výraz, podíl přestaveb a novostaveb

charakter krajinného rámce ve svahu

vizuální projev zástavby v krajinné scéně harmonický slabý projev

historický typ plužiny a dochovanost lánová lineární částečně zřetelná

památkově chráněné objekty ne

Popis lokality:

První písemná zmínka pochází z roku 1377, kdy sídlo náleželo k Vikštejnu, jehož vlastnictvím bylo až do roku 1708. Původně se jednalo o osadu Nových Těchanovic, roku 1867 se však obec osamostatnila. Jednalo se o zemědělskou obec se značným vlastnictvím lesů v okolí. I ve Lhotce došlo ke kompletnímu vysídlení Němců a k novému osídlení. V roce 1973 nedaleko obce začala těžba břidlice, která zde pokračuje dodnes v posledním fungujícím břidlicovém dolu v Nížkém Jeseníku (Vítkov,2019).

Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

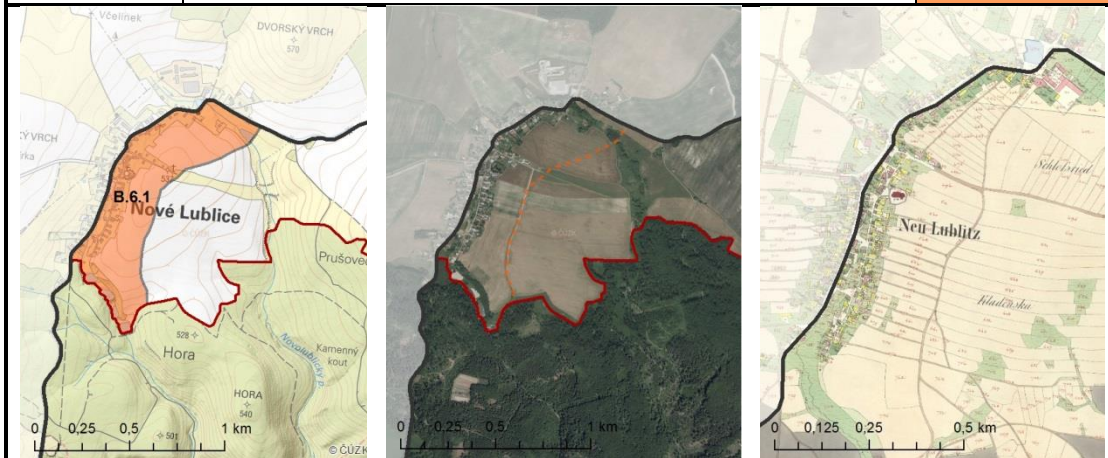
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ.

Skryté údolní sídlo Lhotka v okolní krajině s hřebenem Beskyd v pozadí (zdroj: P. Satke)

Místo KR	název místa KR	pásma
B.5	Staré Lublice	II.
LOsZ	název	kategorie
B.5.1	Staré Lublice	2
Vymezení LOsZ		
Ortofoto LOsZ		Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:		GPS:
Staré Lublice		49.8427369N, 17.6767458E
Počet obyvatel:		První písemná zmínka:
526, 152		1283
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	krátká údolní lánová ves	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně	
převažující charakter zástavby	tradiční výraz, podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	v rozlehlém údolí	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický dílčí projev	
historický typ plužiny a dochovanost	lánová lineární nezřetelná	
památkově chráněné objekty	kostel sv. Floriána (ÚSKP: 30422/8-1479)	
Popis lokality:		
<p>Sídelní jednotka, která je dnes součástí obce Kružberk, je poprvé zmiňována v roce 1283. V 15. století byla opuštěna a znovu osídlena byla od roku 1585. V obci se nacházela dvoutržní škola a kostel sv. Floriána z roku 1810, který zde stojí dodnes, stejně jako barokní rychta z roku 1765. Po spojení s obcí Kružberk v roce 1962 nesla obec název Lublice. Nedlouho poté se však název změnil opět na Kružberk a Staré Lublice (Kružberk, 2019).</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ.		
Typická zástavba Starých Lublic s kostelem sv. Floriána (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásma
B.6	Melč – Moravice – Nové Lublice	II.
LOsZ	název	kategorie
B.6.1	Nové Lublice	2

Vymezení LOsZ Ortofoto LOsZ Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území:	GPS:
Nové Lublice	49.8636344N, 17.6785911E
Počet obyvatel:	První písemná zmínka:
609, 205	1588
Hodnoty LOsZ:	
půdorysný typ sídla	krátká údolní lánová ves
dochovanost historické urb. struktury	dochovaná výrazně
převažující charakter zástavby	tradiční výraz, podíl přestaveb a novostaveb
charakter krajinného rámce	na výšině
vizuální projev v krajinné scéně	harmonický dílčí projev, kult. dominanta v siluetě
historický typ plužiny a dochovanost	délková nezřetelná
památkově chráněné objekty	kostel Nejsvětější Trojice (ÚSKP: 19578/8-1446)

Popis lokality:

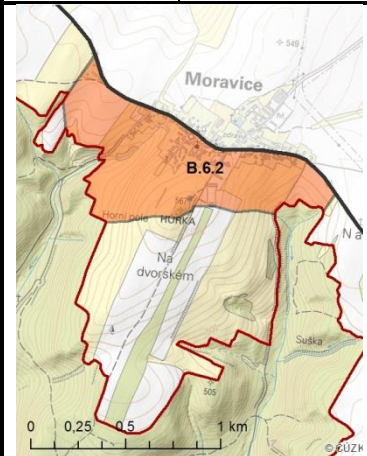

První zmínka pochází z roku 1588 v souvislosti s kostelem Nejsvětější Trojice, který dnes představuje pohledovou dominantu. Název vypovídá o novém založení obce nedaleko původních Lublic – dnes Starých Lublic. Obec patřila většinu času své existence k panství opavské knížecí komory (Nové Lublice, 2019).

Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

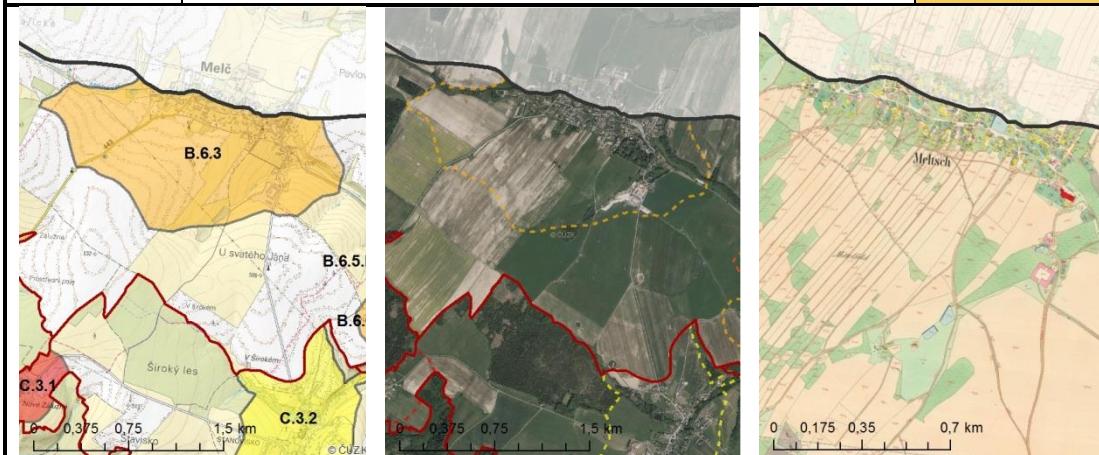
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ.

Centrální prostor vsi s dominantním barokním kostelem Nejsvětější Trojice (zdroj: P. Satke)

Místo KR	název místa KR	pásma
B.6	Melč – Moravice – Nové Lublice	II.
LOsZ	název	kategorie
B.6.2	Moravice	2
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:		GPS:
Moravice		49.8579908N, 17.7189100E
Počet obyvatel 1869, 2011:		První písemná zmínka:
728, 227		1283
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	lánová ulicová krátká ves	
dochovanost historické urb. struktury	dochovaná výrazně	
převažující charakter zástavby	tradiční výraz, podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	na výšině	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický výrazný projev, kult. dominanta v siluetě zást., výrazná silueta zástavby	
historický typ plužiny a dochovanost	traťová, délková částečně zřetelná	
památkově chráněné objekty	fojtství na návsi (ÚSKP: 26847/8-1443) kostel sv. Filipa a Jakuba (ÚSKP: 18894/8-1442)	
Popis lokality:		
<p>Moravice původně tvořila malý statek, ale díky vladkovi Jenczkovi se statek postupně rozšiřoval. V roce 1461 Budivoj z Moravice přikoupil hrad Vikštejn a vzniklo tak moravicko – vikštejnské panství, které však bylo v roce 1464 rozděleno. Jednalo se o zemědělskou obec, o čemž svědčí i pečetní znamení s vyobrazením sekáče s kosou. Koncem 16. století do obce migrovali Němci podobně jako do okolních obcí a v 17. století se jednalo o sídlo takřka zcela německé. Větší rozvoj sídla přichází díky Lichtenštejnům, kteří v obci nechali postavit školu a barokní kostel s farou. Po roce 1945 došlo k vysídlení Němců a novému osídlení obyvatel z Ostravska, Valašska a Hané. Od roku 1990 je Moravice samostatnou obcí (Moravice, 2019).</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ.		
		
Štítově orientovaná zástavba v Moravici (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásma
B.6	Melč – Moravice – Nové Lublice	II.
LOsZ	název	kategorie
B.6.3	Melč	3

Vymezení LOsZ Ortofoto LOsZ Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území: **GPS:**

Melč 49.8485417N, 17.7638639E

Počet obyvatel: **První písemná zmínka:**

1035, 648 1377

Hodnoty LOsZ:

půdorysný typ sídla krátká údolní lánová ves

dochovanost historické dochovaná částečně

urbanistické struktury

převažující charakter zástavby velký podíl přestaveb a novostaveb

charakter krajinného rámce v rozlehlém údolí

vizuální projev v krajinné scéně harmonický výrazný projev, kult. dominanta v siluetě

typ plužiny a dochovanost délková nezřetelná

památkově chráněné objekty kostel sv. Antonína Paduánského (ÚSKP: 15673/8-3004)

zámek s parkem (ÚSKP: 35591/8-1439)

Popis lokality:

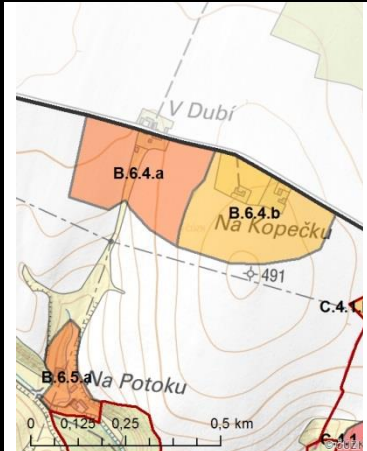

Obec Melč původně náležela k vikštejskému panství (1377). Od roku 1612 sídlo spravovalo panství Oderských z Lideřova a od roku 1755 pak Opavská jezuitská kolej. V té době zde existoval lihovar a pivovar. V jihovýchodní části obce stojí barokní zámek z 18. století, opravený v empírovém stylu v první polovině 19. století. Zámek byl využíván jako lázně, nemocnice, či internátní škola, dnes zde funguje dětský domov. Koncem 19. století byl v obci postaven kostel sv. Antonína Paduánského podle návrhu opavského architekta Josefa Maria Olbricha (Melč, 2019).

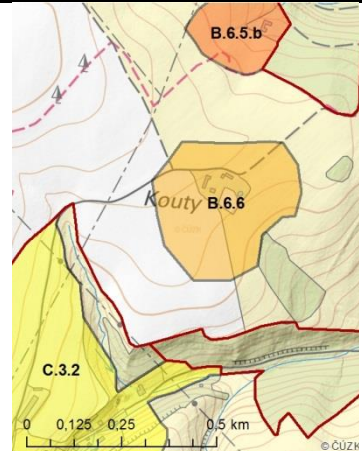
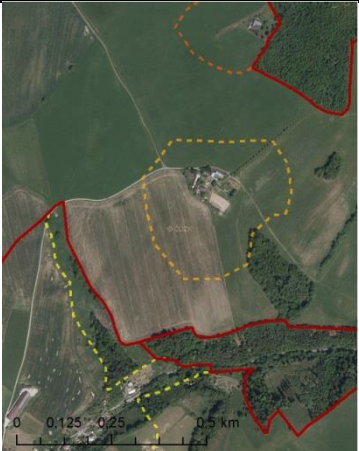

Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

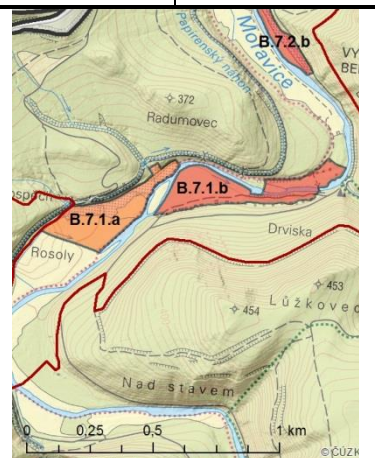

V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 3. kategorii LOsZ.

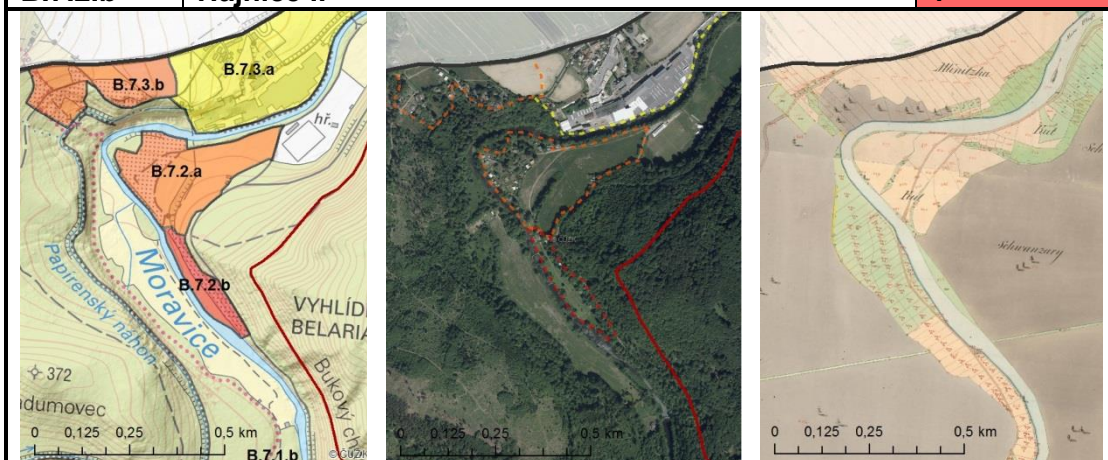
Údolní sídlo Melč s dominantou kostela sv. Antonína z Padovy (zdroj: P. Satke)

Místo KR	název místa KR	pásma
B.6	Melč – Moravice – Nové Lubčice	II.
LOsZ	název	kategorie
B.6.4.a	V Dubí	2
B.6.4.b	Na Kopečku	3
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:	GPS:	
Melč	49.8491433N, 17.7800644E	
Počet obyvatel:	První písemná zmínka:	
LOsZ není územně správní jednotka	LOsZ není územně správní jednotka	
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	osada, samota	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná výrazně	
převažující charakter zástavby	tradiční výraz, podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	na návrší	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický slabý projev	
historický typ plužiny a dochovanost	úseková nezřetelná	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
<p>Osada V Dubí je patrná již na císařských otiscích stabilního katastru. Tehdy se skládala ze čtyř objektů, dnes má osada celkem 7 domů. Osada se nachází uprostřed polí na silnici spojující Melč s Hradcem nad Moravicí mezi údolími potoku Meleček a Melečského potoku.</p> <p>Nedaleko se nachází dvě samoty s pomístním názvem Na Kopečku, které jsou rovněž zakresleny již ve stabilním katastru, avšak pouze jeden objekt se dochoval v původním stavu.</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
Pro část LOsZ B.6.4.a platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ, pro část LOsZ B.6.4.b platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 3. kategorii LOsZ.		
		
Osada V Dubí a samota Na Kopečku (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásma
B.6	Melč – Moravice – Nové Lublice	II.
LOsZ	název	kategorie
B.6.6	Kouty	3
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:	GPS:	
Radkov u Vítkova	49.8360272N, 17.7772092E	
Počet obyvatel:	První písemná zmínka:	
LOsZ není územně správní jednotka	LOsZ není územně správní jednotka	
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	samota	
dochovanost historické urbanistické struktury	setřená částečně	
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	na výšině	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický slabý projev	
historický typ plužiny a dochovanost	úseková nezřetelná	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
Samota nacházející se uprostřed polí s pomístním názvem Kouty existovala na tomto místě již v době tvorby stabilního katastru. Tehdy šlo o jeden objekt čtvercového půdorysu, který se však nedochoval a později zde vyrostly dva domy, již však o pár desítek metrů dále.		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 3. kategorii LOsZ.		
		
Osada Kouty v pohledu od Radkova s osadou Filipovice v pozadí (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
B.7	Žimrovické údolí	II.
LOsZ	název	kategorie
B.7.1.a	Rosoly	2
B.7.1.b	Drviska	1
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:	GPS:	
Domoradovice, Žimrovice	49.8414658N, 17.8359442E	
Počet obyvatel:	První písemná zmínka:	
LOsZ není územně správní jednotka	LOsZ není územně správní jednotka	
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	chatová osada	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná výrazně (od 60. let 20. stol.)	
převažující charakter zástavby	tradiční výraz, podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	v sevřeném údolí	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický slabý projev	
historický typ plužiny a dochovanost	bez plužiny	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
<p>Chatová osada Rosoly a Drviska se nachází na obou březích řeky Moravice. Jedná se o charakteristickou jednořadovou zástavbu ležící v nivě řeky vzniklou v 2. polovině 20. století. Chatová osada Drviska se skládá z celkem 29 nevýrazných objektů harmonicky zapojených do okolní krajiny. Chatová osada Rosoly díky svému vyššímu terénnímu postavení a přeměně několika objektů na bydlení již nemá takové kvality (Žimrovice, 2019).</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
<p>Pro část LOsZ B.7.1.a platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ, pro část LOsZ B.7.1.b platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 1. kategorii LOsZ.</p>		
		
<p>Jednořadá chatová osada v údolí Moravice (zdroj: https://www.treking.cz/)</p>		

Místo KR	název místa KR	pásma
B.7	Žimrovické údolí	II.
LOsZ	název	kategorie
B.7.2.a	Hájnice I	2
B.7.2.b	Hájnice II	1

Vymezení LOsZ

Ortofoto LOsZ

Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území:

Žimrovice

GPS:

49.8487403N, 17.8408294E

Počet obyvatel:

LOsZ není územně správní jednotka

První písemná zmínka:

LOsZ není územně správní jednotka

Hodnoty LOsZ:

půdorysný typ sídla

chatová osada

dochovanost historické urbanistické struktury

dochovaná výrazně (od 60. let 20. stol.)

převažující charakter zástavby

tradiční výraz

charakter krajinného rámce

v rozlehlém údolí

vizuální projev zástavby v krajinné scéně

harmonický slabý projev

historický typ plužiny a dochovanost

bez plužiny

památkově chráněné objekty

ne

Popis lokality:

Chatová osada Hájnice se nachází na pravém břehu řeky Moravice. Hájnice II představuje charakteristickou jednořadovou zástavbu ležící v nivě řeky vzniklou v 2. polovině 20. století. Skládá se z celkem 14 nevýrazných objektů harmonicky zapojených do okolní krajiny. Hájnice I má roztržitější strukturu, i tak se však jedná o zástavbu nerušícího charakteru (Žimrovice, 2019).

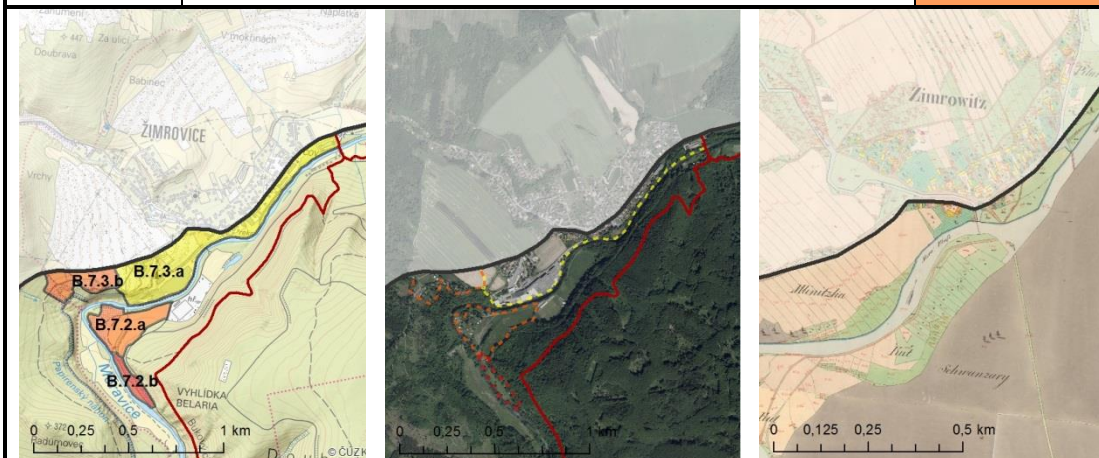
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

Pro část LOsZ B.7.2.a platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ, pro část LOsZ B.7.2.b platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 1. kategorii LOsZ.

Chatová osada u Žimrovic (zdroj: P. Satke)

Místo KR	název místa KR	pásmo
B.7	Žimrovické údolí	II.
LOsZ	název	kategorie
B.7.3.a	Žimrovice I	4
B.7.3.b	Žimrovice II	2

Vymezení LOsZ

Ortofoto LOsZ

Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území:

GPS:

Žimrovice

49.8548294N, 17.8464300E

Počet obyvatel 1869, 2011:

První písemná zmínka:

344, 786

1357

Hodnoty LOsZ:

půdorysný typ sídla	krátká údolní lánová ves, chatová osada
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřena částečně
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb
charakter krajinného rámce	v rozlehlém údolí
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	disharmonický výrazný projev (papírny), harmonický výrazný projev (sídlo)
historický typ plužiny a dochovanost	délková nezřetelná
památkově chráněné objekty	ne

Popis lokality:

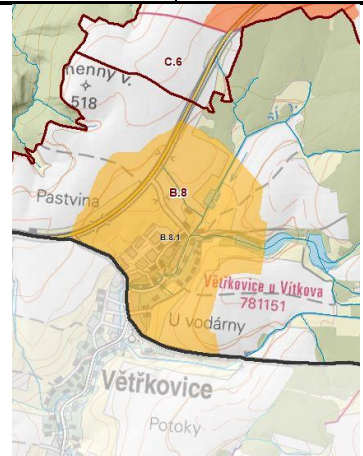

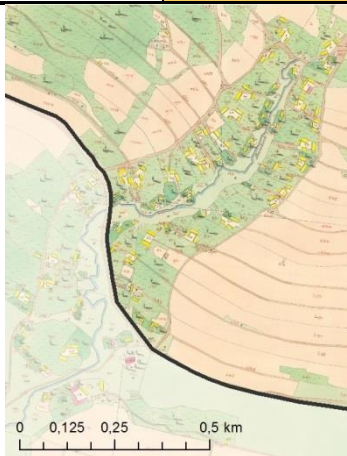

První písemná zmínka o malém zemědělském sídle Žimrovice pochází z roku 1357. V roce 1574 zde bylo již 18 usedlostí, v roce 1836 zde žilo již 357 obyvatel v 54 domech. Velké změny pro obec přišly koncem 19. století, kdy zde Karel Weissshuhn vybudoval papírny, které zde způsobily nebývalý rozvoj. To však přineslo národnostní problémy, jelikož podnikatel zaměstnával hlavně nově příchodzí Němce. Během 60. let 20. století se na údolí potoka Meleček a údolí řeky Moravice navázala výstavba množství rekreačních chat (dnes 124 chat), včetně lokality Žimrovice II umístěné v hustém porostu nad papírenským náhonem (Žimrovice, 2019).

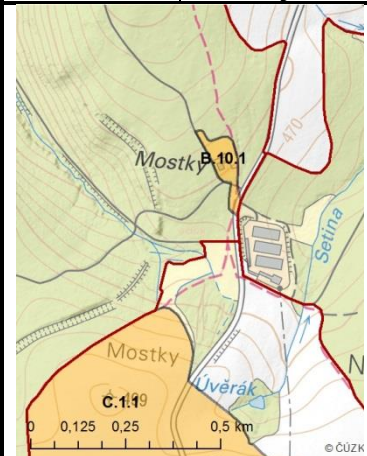

Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

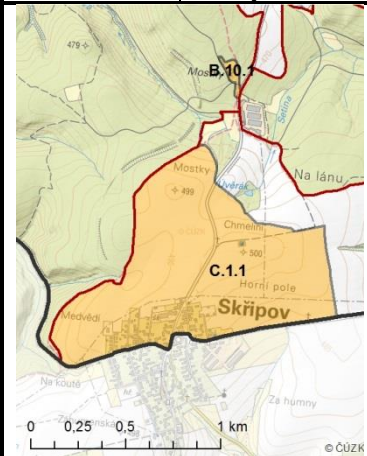

Pro část LOsZ B.7.3.a platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 4. kategorii LOsZ, pro část LOsZ B.7.3.b platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ.

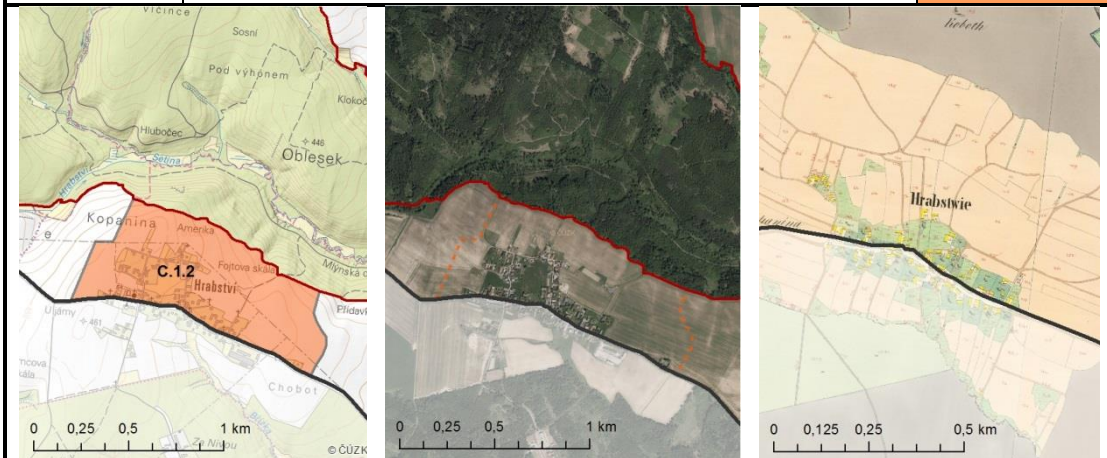
Zástavba Žimrovic s podílem přestaveb a novostaveb (zdroj: P. Satke)

Místo KR	název místa KR	pásma
B.8	Větrkovice	III.
LOsZ	název	kategorie
B.8.1	Větrkovice	3
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:	GPS:	
Větrkovice u Vítkova	49.7793828N, 17.8205453E	
Počet obyvatel 1869, 2011:	První písemná zmínka:	
736, 701	1298	
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	údolní lánová ves	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřená částečně	
převažující charakter zástavby	tradiční výraz, podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	v rozlehlém údolí	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický dílčí projev	
historický typ plužiny a dochovanost	lánová lineární nezřetelná	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
Vznik Větrkovic, původně Dětrichovic, je doložen zakládací listinou z roku 1298. Zakládací listina vypovídá o založení vsi lokátorem Walterem. Jako náhrada za vykloučení lesa bylo sídlo po dobu 20 let od založení osvobozeno od daní. Osadníci pocházeli často z Německa, ale vždy zde převládalo české obyvatelstvo. Později Větrkovice spadaly do Hradeckého panství a to až do roku 1945 (Větrkovice, 2019).		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 3. kategorii LOsZ.		
		
Pohled na Větrkovice z Kamenného vrchu (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásma
B.9	Lesy Slepětné	II.
LOsZ	název	kategorie
B.9.1	Mostky	3
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:	GPS:	
Lesní Albrechtice	49.8323206N, 17.9131767E	
Počet obyvatel:	První písemná zmínka:	
LOsZ není územně správní jednotka	LOsZ není územně správní jednotka	
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	solitér (samota)	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřena částečně	
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	v rozlehlém údolí	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický slabý, disharmonický výrazný	
historický typ plužiny a dochovanost	bez plužiny	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
<p>Hájěnka Mostky vznikla pravděpodobně za císařovny Marie Terezie a tehdy šlo o jednoduchou dřevěnou stavbu. Během rozsáhlého budování lesnických objektů knížat Lichnovských od počátku 19. století byla hájěnka přestavěna na klasicky pojatou zděnou stavbu vesnického typu Hradecka a Vítkovska. Tento stav se však nedochoval, jelikož objekt prošel časem vnějšími úpravami (Sosna, 2019).</p> <p>Nedaleko hájěnky byly v letech 1987 - 1990 postaveny tři rozsáhlé haly sloužící k chovu drůbeže.</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 3. kategorii LOsZ.		
		
Upravená podoba háčovny Mostky (zdroj: mapy.cz)		

Místo KR	název místa KR	pásma
C.1	Skřipov - Hrabství	II.
LOsZ	název	kategorie
C.1.1	Skřipov	3
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:	GPS:	
Skřipov	49.8195369N, 17.9105158E	
Počet obyvatel 1869, 2011:	První písemná zmínka:	
770, 680	1271	
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	krátká údolní lánová ves	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřena částečně	
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	na výšině, v rozlehlém údolí	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický dílčí, kult. dominanta v siluetě	
historický typ plužiny a dochovanost	traťová nezřetelná	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
<p>Historie Skřipova začíná rokem 1271, kdy Přemysl Otakar II. daroval Opavě 40 lánů markrabského lesa na místě dnešní obce. Opavský kníže Mikuláš v roce 1288 k těmto lánům přidal dalších 20 lánů polí a lesa. Skřipov patřil od roku 1869 do bíloveckého okresu a to až do roku 1960, kdy se stal opět územím v rámci okresu Opava (Skřipov, 2019).</p> <p>Dodnes si obec zachovala urbanistickou strukturu historického jádra s přilehlými ulicemi, avšak dochovaných staveb lidové architektury je zde pouze několik.</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 3. kategorii LOsZ.		
		
Silueta sídla Skřipov s rušícím prvkem vodojemu (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
C.1	Skřipov - Hrabství	II.
LOsZ	název	kategorie
C.1.2	Hrabství	2

Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
---------------	---------------	------------------------------

Katastrální území:	GPS:
---------------------------	-------------

Hrabství	49.8197033N, 17.9500519E
----------	--------------------------

Počet obyvatel:	První písemná zmínka:
------------------------	------------------------------

387, 291	1460
----------	------

Hodnoty LOsZ:	
----------------------	--

půdorysný typ sídla	novověká parcelační ulicová ves
---------------------	---------------------------------

převažující charakter zástavby	tradiční výraz, podíl přestaveb a novostaveb
--------------------------------	--

charakter krajinného rámce	na návrší
----------------------------	-----------

dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřená částečně
---	--------------------------------------

vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický dílčí projev, výrazná silueta
---	--

historický typ plužiny a dochovanost	úseková nezřetelná
--------------------------------------	--------------------

památkově chráněné objekty	ne
----------------------------	----

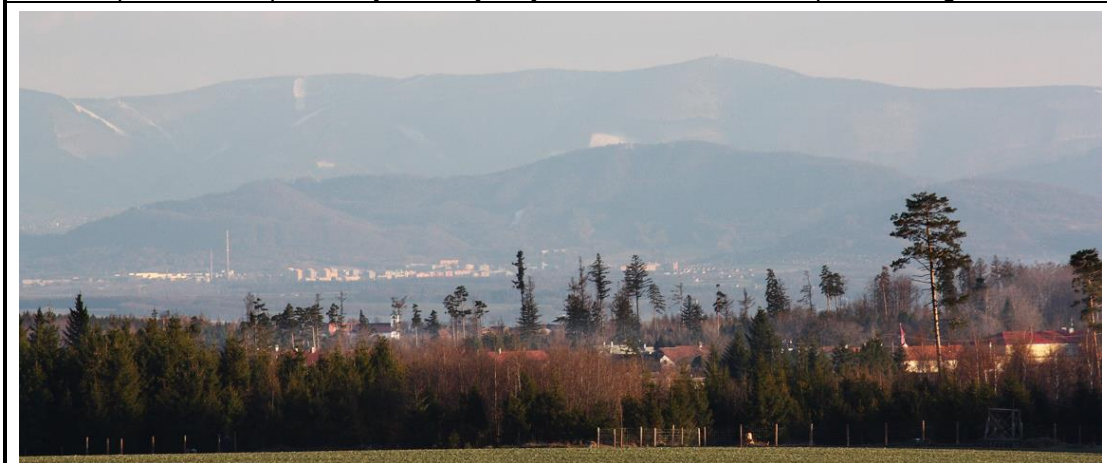
Popis lokality:	
------------------------	--

Sídlo dříve známé jako Hrabské, či Přední a Zadní Hrabí je poprvé připomínáno v roce 1460, kdy bylo jako pustá obec prodáno Václavu Nedvídkovi z Leskovce. Až v 16. století však bylo Hrabství znovu osídleno. Do začátku 20. století sídlo vystřídal několik majitelů a v roce 1979 došlo ke sloučení se Skřipovem (Skřipov, 2019).

Dnes se v Hrabství nachází mnoho kulturních hodnot (kaple, kříže, obrázky).

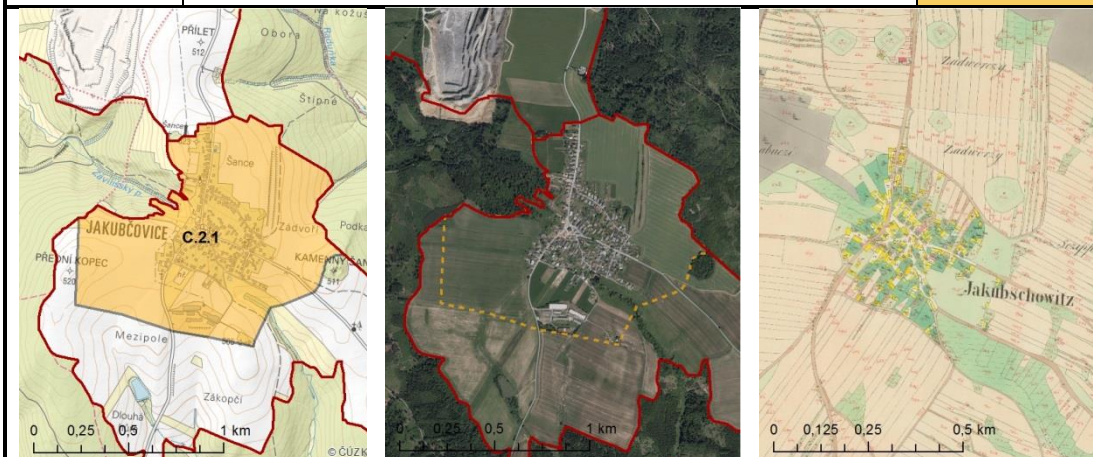
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:
--

V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ.

Silueta Hrabství v popředí, v pozadí Frýdek-Místek pod hřebeny Beskyd (zdroj: P. Satke)

Místo KR	název místa KR	pásmo
C.2	Jakubčovice	II.
LOsZ	název	kategorie
C.2.1	Jakubčovice	3

Vymezení LOsZ Ortofoto LOsZ Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území: **GPS:**

Jakubčovice 49.8460233N, 17.9182511E

Počet obyvatel 1869, 2011: **První písemná zmínka:**

477, 523 1377

Hodnoty LOsZ:

půdorysný typ sídla	návesní čtyřstranná ves
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřena částečně
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb
charakter krajinného rámce	na výšině
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický dílčí projev
historický typ plužiny a dochovanost	traťová částečně zřetelná
památkově chráněné objekty	ne

Popis lokality:

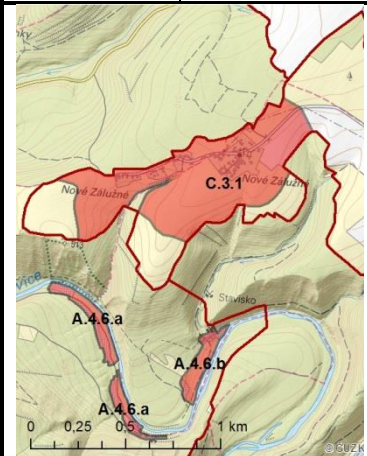

Název Jakubčovice vznikl pravděpodobně podle lokátora Jakuba. Místo bylo podle archeologických nálezů osídleno již v době bronzové, první písemná zmínka však pochází až z roku 1377 v listině o rozdělování opavského knížectví. Ve středověku zde stála tvrz, která zanikla v 16. století a v 18. století v okolí obce vzniklo 8 zemních opevnění (tzv. šance), která tvořila důležitou obrannou linii v hrozícím habsbursko – pruském konfliktu. Jakubčovice patřily pod Opavu až do roku 1848. Silnice do Hlubočce v dnešní podobě byla vybudována v letech 1926 – 1927. V současnosti jsou Jakubčovice městskou částí Hradce nad Moravicí a v roce 2005 zde byla postavena rozhledna s výhledem na Opavsko (Sosna, 2019).

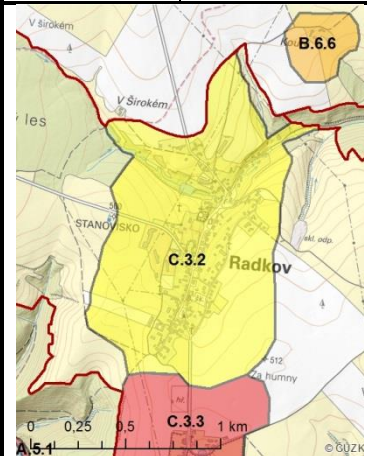

Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

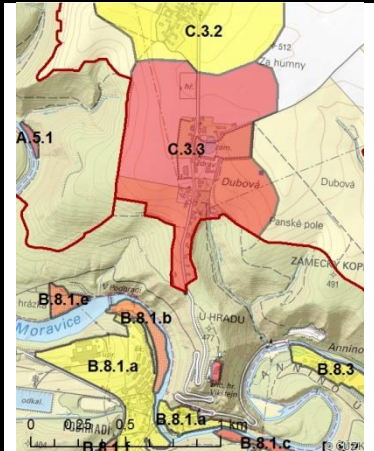

V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 3. kategorii LOsZ.

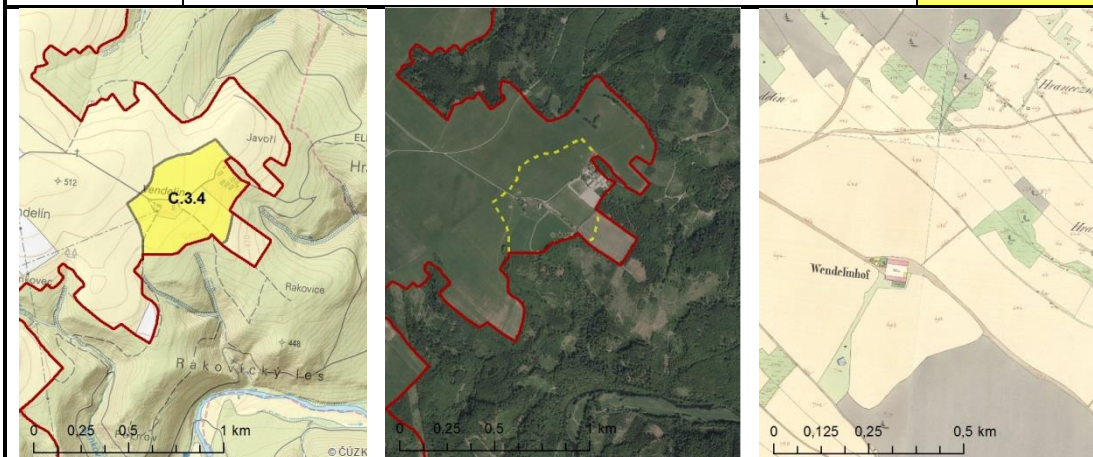
Náves s kaplí Navštívení Panny Marie; rozhledna Šance s památeční alejí (zdroj: P. Satke)

Místo KR	název místa KR	pásmo
C.3	Radkov – Dubová	II.
LOsZ	název	kategorie
C.3.1	Nové Zálužné	1
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:	GPS:	
Radkov u Vítkova	49.8283469N, 17.7388986E	
Počet obyvatel 1869, 2011:	První písemná zmínka:	
153, 11	1797	
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	novověká parcelační ulicová ves	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná výrazně	
převažující charakter zástavby	tradiční výraz	
charakter krajinného rámce	na výšině, na terénní hraně	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický slabý projev	
historický typ plužiny a dochovanost	délková, krátké záhumenice, nezřetelná	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
<p>Osada byla založena v roce 1797 na místě poplužního dvora Johanem Erdmannem z Tenczina jako Erdmannsdorf (Hertmanice). Původně sídlo patřilo k panství Vikštejn, od roku 1850 pak k Radkovu. V centru osady stojí kaple Panny Marie Ustavičné Pomoci, která byla postavena na začátku 20. století a v roce 2010 zrekonstruována a znovu vysvěcena (Sdružení Radkov, 2019).</p> <p>Původní charakter a struktura sídla jsou dodnes téměř nezměněny a dochovalo se zde mnoho staveb dobové architektury.</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 1. kategorii LOsZ.		
		
Silueta osady Nové Zálužné při pohledu z protější strany údolí Moravice (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
C.3	Radkov – Dubová	II.
LOsZ	název	kategorie
C.3.2	Radkov	4
		
Vymezení LOsZ		Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:		GPS:
Radkov u Vítkova		49.8267333N, 17.7705372E
Počet obyvatel 1869, 2011:		První písemná zmínka:
707, 378		1377
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	lánová ulicová ves	
dochovanost urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřená částečně	
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	v rozlehlém údolí	
vizuální projev v krajinné scéně	harmonický dílčí projev	
historický typ plužiny a dochovanost	lánová lineární nezřetelná	
památkově chráněné objekty	kostel narození Panny Marie (ÚSKP: 22801/8-1461) soubor věcí fary č. p. 24 (102464)	
Popis lokality:		
<p>Stejně jako u dalších obcí na Opavsku, i u Radkova pochází první písemná zmínka z roku 1377, kdy se dělilo opavské knížectví. Radkov tehdy připadl k panství hradu Vikštejna. Radkov však dle své urbanistické struktury údajně vznikl již ve 13. století. Od roku 1960 je Radkov součástí zvětšeného okresu Opava a od roku 1990 je samostatnou obcí, ke které náleží osady Dubová, Nové Zálužné a samoty Vendelín, Javoří a Kouty (Sdružení Radkov, 2019).</p> <p>Dnes je urbanistická struktura i architektonická podoba původních staveb značně přeměněna.</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 4. kategorii LOsZ.		
		
Venkovský charakter sídla Radkov s velkým podílem přestaveb (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
C.3	Radkov – Dubová	II.
LOsZ	název	kategorie
C.3.3	Dubová – Vikštejn	1
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:		GPS:
Radkov u Vítkova		49.8148358N, 17.7705278E
Počet obyvatel 1869, 2011:		První písemná zmínka:
142, 101		1377
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	víška, zámek, hrad	
dochovanost urbanistické struktury	dochovaná výrazně	
převažující charakter zástavby	tradiční výraz	
charakter krajinného rámce	na výšině, na terénní hraně	
vizuální projev v krajinné scéně	harmonický dílčí projev, kult. dominanta v siluetě	
historický typ pluziny a dochovanost	úseková nezfetelná	
památkově chráněné objekty	zřícenina hradu Vikštejn (ÚSKP: 14844/8-1462) zámek Dubová (ÚSKP: 36935/8-1463) zemědělský dvůr zámku (ÚSKP: 103110)	
Popis lokality:		
<p>Panství Vikštejn bylo jedním z nejvýznamnějších feudálních držav na území Opavska. V 16. století byl hrad po rozsáhlé přestavbě považován za nejpevnější hrad na Opavsku. V roce 1708 bylo panství rozděleno na Vítkovsko a Vikštejnsko a v roce 1765 měla hrad nahradit nová rezidence, nynější barokně - klasicistní zámek Dubová. Ten byl založen na místě poplužního dvora a osady Horní Vikštejn. V roce 1820 vznikla charakteristická lipová alej podél silnice do Radkova a v roce 1884 koupil zámek i s hradem hrabě Kamillo Razumovský, který se podílel na rozkvětu kraje na mnoha místech. Během 2. světové války zámek fungoval jako lazaret, v 50. letech zde sídlilo zemědělské učiliště a od roku 1954 zde sídlí dětský domov (Sdružení Radkov, 2019).</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 1. kategorii LOsZ.		
		
Dubová v dálkovém pohledu a v pohledu od Radkova s lipovou alejí (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
C.3	Radkov – Dubová	II.
LOsZ	název	kategorie
C.3.4	Vendelín	4

Vymezení LOsZ Ortofoto LOsZ Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území: **GPS:**

Radkov u Vítkova 49.8202244N, 17.7949586E

Počet obyvatel: **První písemná zmínka:**

LOsZ není územně správní jednotka 1765

Hodnoty LOsZ:

půdorysný typ sídla samota

dochovanost historické urbanistické struktury setřená zcela

převažující charakter zástavby novodobý charakter

charakter krajinného rámce na návrší

vizuální projev zástavby v krajinné scéně disharmonický slabý projev

historický typ plužiny a dochovanost úseková nezřetelná

památkově chráněné objekty ne

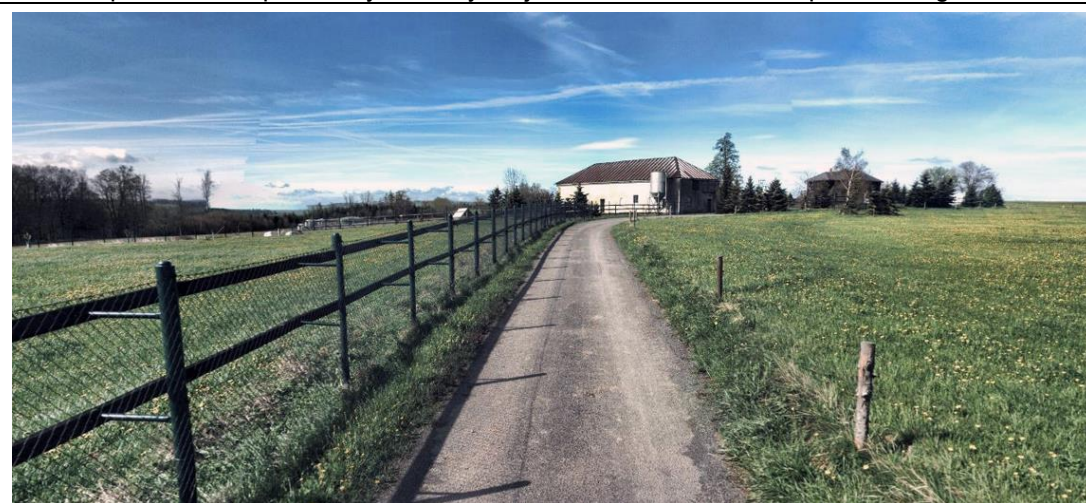
Popis lokality:

V této lokalitě stál původně hospodářský dvůr, kde byl soustředěn chov ovcí. V roce 1932 jej koupil opavský řezník Konrád Proský. Ten zde choval skot a prasata až do roku 1945 (Sdružení Radkov, 2019).

Dnes zde stojí nepůvodní stavby, ale místo si zachovalo svou hospodářskou povahu – stojí zde pštrosí farma a severovýchodně od bývalé osady vyrostly drubežářské závody.

Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

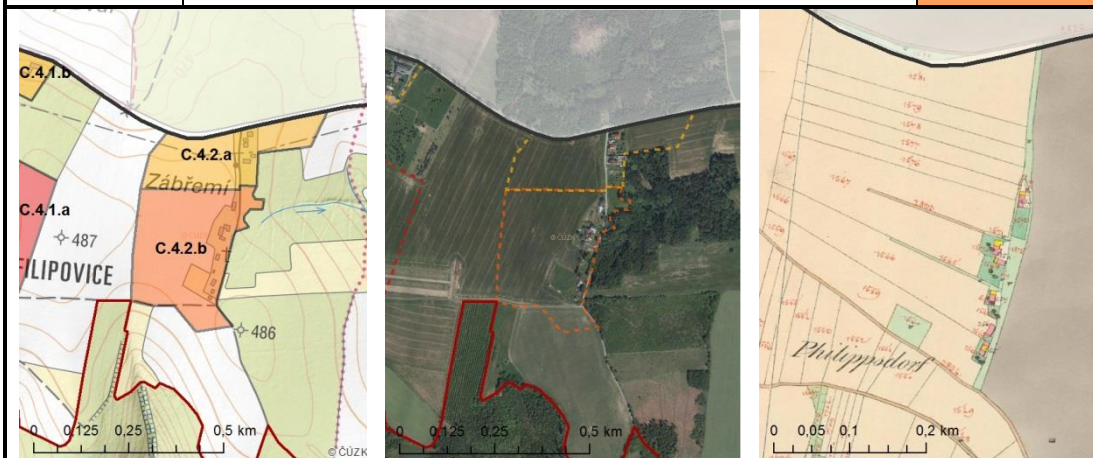
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 4. kategorii LOsZ.

Pštrosí farma Vendelín (zdroj: mapy.cz)

Místo KR	název místa KR	pásmo
C.4	Domoradovice - Filipovice	II.
LOsZ	název LOsZ	kategorie
C.4.1.a	Filipovice I	1
C.4.1.b	Filipovice II	3
Vymezení LOsZ		
Ortofoto LOsZ		
Výřez ze stabilního katastru		
Katastrální území:		GPS:
Filipovice		49.8411661N, 17.7916969E
Počet obyvatel 1869, 2011:		První písemná zmínka:
203, 70		1707
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	novověká parcelační ulicová ves	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná výrazně	
převažující charakter zástavby	tradiční výraz	
charakter krajinného rámce	na výšině, na terénní hraně	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický výrazný projev, výrazná silueta	
historický typ plůžiny a dochovanost	traťová nezřetelná	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
<p>Osada Filipovice vznikla na místě hospodářského dvora v roce 1706 a nese název podle svého zakladatele Františka Josefa Filipa. V letech 1784 a 1785 byl původní dvůr zlikvidován a osada byla zvětšena. Jednalo se původně o osadu s vrchnostenskou správou a její obyvatelé měli k usedlostem a polnostem pouze právo požívací. Stejně jako jinde v regionu, i zde drtivá většina obyvatel uváděla německou národnost, nicméně se vznikem Československa uváděla českou národnost již třetina obyvatel a v roce 1930 to byla polovina obyvatel. Po válce byly německé rodiny odsunuty a od roku 1950 až do dnes se počet obyvatel pohybuje kolem 70 (Sosna, 2019).</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
<p>Pro část LOsZ C.4.1.a platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 1. kategorii LOsZ, pro část LOsZ C.4.1.b platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 3. kategorii LOsZ.</p>		
Venkovská zástavba Filipovic s kaplí Nanebevzetí Panny Marie (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
C.4	Domoradovice - Filipovice	II.
LOsZ	název LOsZ	kategorie
C.4.2.a	Zábřemí I	3
C.4.2.b	Zábřemí II	2

Vymezení LOsZ

Ortofoto LOsZ

Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území:

Filipovice

GPS:

49.8428911N, 17.8011617E

Počet obyvatel:

LOsZ není územně správní jednotka

První písemná zmínka:

LOsZ není územně správní jednotka

Hodnoty LOsZ:

půdorysný typ sídla	osada
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb
charakter krajinného rámce	na návrší
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický slabý projev
historický typ plužiny a dochovanost	traťová nezřetelná
památkově chráněné objekty	ne

Popis lokality:

Osada Zábřemí vznikla pravděpodobně se vznikem nedaleké osady Filipovice. Sídlo spadalo pod Filipovice, které byly osadou nedalekého Melče. Původně zde stála pouze jižní část Zábřemí II, jejíž charakter je částečně dochován dodnes. Stavby v severní části pocházejí z 2. poloviny 20. století (Sosna, 2019).

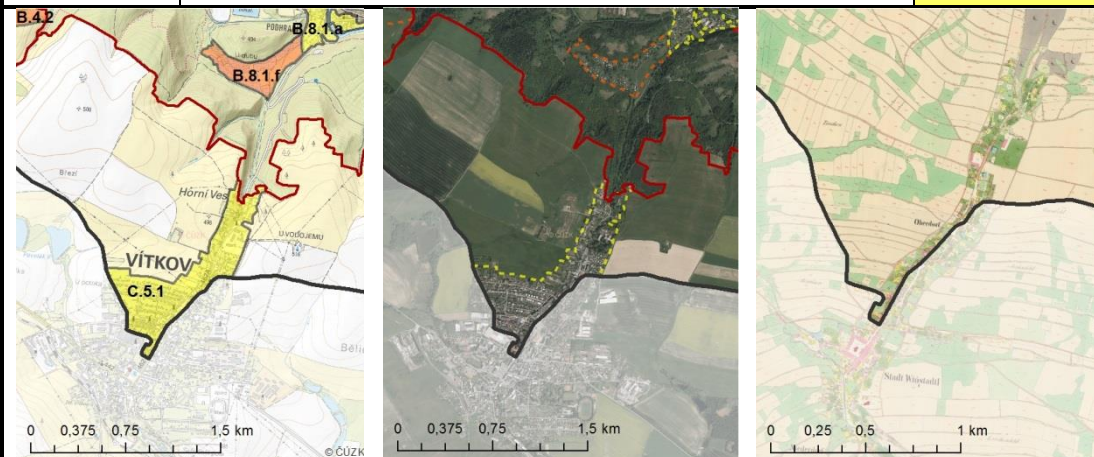
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

Pro část LOsZ C.4.2.a platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 3. kategorii LOsZ, pro část LOsZ C.4.2.b platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ.

Částečně dochovaný charakter zástavby osady Zábřemí (zdroj: P. Satke)

Místo KR	název místa KR	pásma
C.5	Vítkovsko	III.
LOsZ	název LOsZ	kategorie
C.5.1	Vítkov	4

Vymezení LOsZ Ortofoto LOsZ Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území:	GPS:
---------------------------	-------------

Vítkov	49.7758081N, 17.7521958E
--------	--------------------------

Počet obyvatel 1869, 2011:	První písemná zmínka:
-----------------------------------	------------------------------

3799, 5293	1301
------------	------

Hodnoty LOsZ:	
----------------------	--

půdorysný typ sídla	město ortogonální středověké, údolní lánová ves
---------------------	---

dochovanost urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřená částečně
------------------------------------	--------------------------------------

převažující charakter zástavby	novodobý charakter
--------------------------------	--------------------

charakter krajinného rámce	na výšině
----------------------------	-----------

vizuální projev v krajinné scéně	harmonický výrazný projev, výrazná silueta
----------------------------------	--

historický typ plužiny a dochovanost	lánová lineární nezřetelná
--------------------------------------	----------------------------

památkově chráněné objekty	kostel Nanebevzetí P. Marie (ÚSKP: 13027/8-3008)
----------------------------	--

Popis lokality:	
------------------------	--

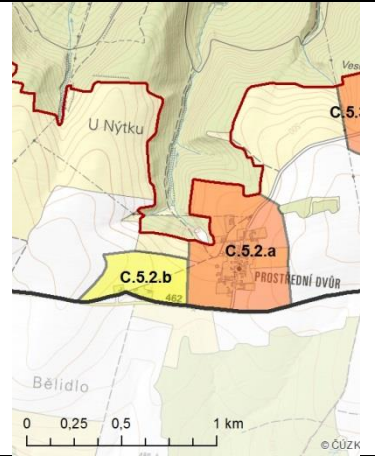
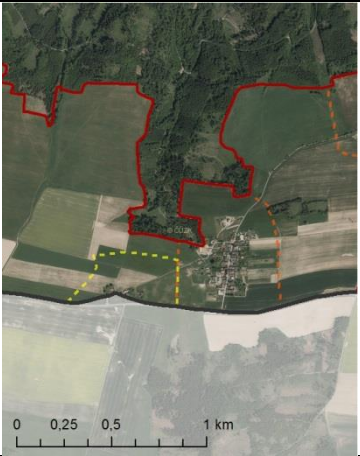

Město bylo pravděpodobně založeno spolu s hradem Vikštejn ve 13. století Vítkem z Kravař. Tehdy šlo o hornické město, jelikož se zde těžilo zlato a stříbro. Následující století město přecházelo do vlastnictví různých majitelů. Od poloviny 19. století se Vítkov stal sídlem okresního soudu, berního úřadu a četnické stanice a roku 1891 vznikla železniční trať vedoucí do Suchdola nad Odrou. V roce 1946 bylo z města odsunuto celkem 3395 osob německého původu a město zabydleli noví osídlenci. Pohledovou dominantou Vítkova a okolí je kostel Nanebevzetí Panny Marie z roku 1914 (Vítkov, 2019).

Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:
--

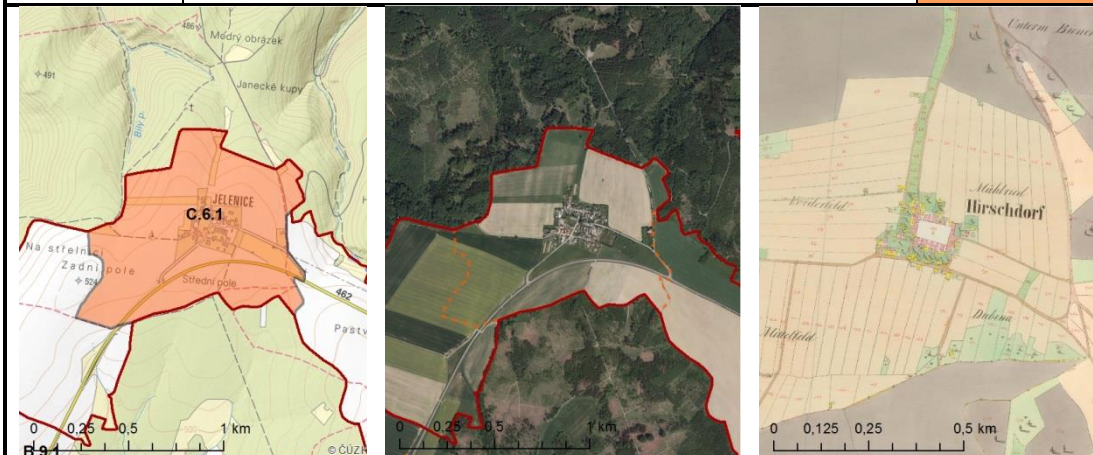
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro kategorii SUK.

Severní část Vítkova (bývalá Horní Ves) s hřebenem Beskyd v pozadí (zdroj: P. Satke)

Místo KR	název místa KR	pásmo
C.5	Vítkovsko	III.
LOsZ	název LOsZ	kategorie
C.5.2.a	Prostřední Dvůr I	2
C.5.2.b	Prostřední Dvůr II	4
		
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:	GPS:	
Vítkov	49.7855511N, 17.7886022E	
Počet obyvatel 1869, 2011:	První písemná zmínka:	
205, 95	1806	
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	novověké parcelační řady	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřená částečně	
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	na výšině	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický dílčí projev	
historický typ plužiny a dochovanost	krátké záhumenice, nezřetelná	
památkově chráněné objekty	kaple sv. Josefa (ÚSKP: 103780)	
Popis lokality:		
<p>Osada Prostřední Dvůr se nachází východně od Vítkova a první písemná zmínka pochází z roku 1806. Podobně jako osada Nýtek a Veselka, i Prostřední Dvůr byl osadou Horní Vsi (dnes součástí Vítkova). Oddělený dvůr, který se nacházel západně od osady, zcela zanikl a nahradily jej nové stavby z 20. století. V Prostředním Dvoře se naopak dochovalo množství architektonicky hodnotných staveb včetně kaple sv. Josefa z roku 1888, která i přes svůj drobný charakter tvoří typický orientační bod této lokality (Vítkov, 2019).</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
Pro část LOsZ C.5.2.a platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ, pro část LOsZ C.5.2.b platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 4. kategorii LOsZ.		
		
Kaple sv. Josefa a sídlo při pohledu na Moravskoslezské Beskydy (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
C.6	Březová – Lesní Albrechtice - Jelenice	III.
LOsZ	název LOsZ	kategorie
C.6.1	Jelenice	2

Vymezení LOsZ

Ortofoto LOsZ

Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území:

Jelenice

GPS:

49.8053436N, 17.8357792E

Počet obyvatel 1869, 2011:

200, 90

První písemná zmínka:

1783

Hodnoty LOsZ:

půdorysný typ sídla	parcelační ves s geometrickou návší
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřená částečně
převažující charakter zástavby	tradiční výraz, podíl přestaveb a novostaveb
charakter krajinného rámce	na návrší
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický slabý projev
historický typ plužiny a dochovanost	traťová částečně zřetelná
památkově chráněné objekty	ne

Popis lokality:

Obec Jelenice se nachází na místě původní vsi Fojtovice, která za třicetileté války zcela zanikla, a roku 1720 zde vznikl dvůr vrchnosti zvaný Hirschdorf. Ten byl v roce 1782 knížetem Lichnovským zrušen a rozparcelován a vznikla zde ves Jelenice. Obživu pro dříve německou obec tvořilo hlavně zemědělství a lesnictví. V letech 1836 – 1899 zde byla obecná škola, mezi lety 1925 – 1938 pak česká menšinová škola a v roce 1936 byla otevřena měšťanská škola. Po druhé světové válce a odsunu německého obyvatelstva byla obec nově osídlena (Vítkov, 2019).

Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ.

Náves Jelenice se štítově orientovanými domy (zdroj: P. Satke)

Místo KR	název místa KR	pásma
C.6	Březová – Lesní Albrechtice - Jelenice	III.
LOsZ	název LOsZ	kategorie
C.6.2	Lesní Albrechtice	3

Vymezení LOsZ Ortofoto LOsZ Výřez ze stabilního katastru

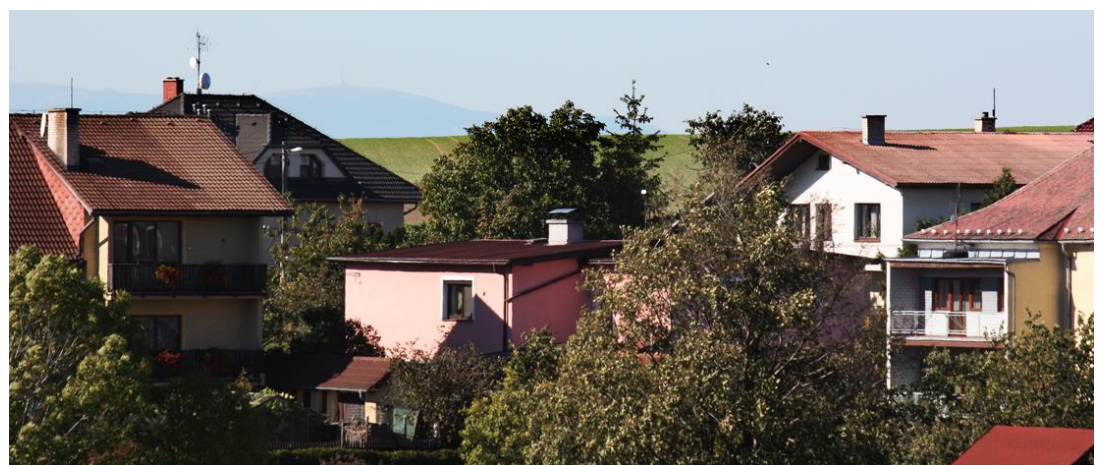
Katastrální území:	GPS:
Lesní Albrechtice	49.8082175N, 17.8639614E
Počet obyvatel 1869, 2011:	První písemná zmínka:
427, 254	1484
Hodnoty LOsZ:	
půdorysný typ sídla	krátká údolní lánová ves
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřená částečně
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb
charakter krajinného rámce	na výšině, v rozlehlém údolí
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický dílčí projev
historický typ plužiny a dochovanost	lánová lineární nezřetelná
památkově chráněné objekty	ne

Popis lokality:

Obec Lesní Albrechtice se nachází na hranici Přírodního parku Moravice a v jejím katastru se nachází velké množství lesů, o čemž vypovídá i název sídla. První písemná zmínka pochází z roku 1484, kdy šlo spíše o osadu nepravidelné shlukové formy, která patřila hradeckému velkostatku. V roce 1914 zde vznikla státní silnice, která jde dnes hlavním tahem mezi Opavou, Fulnekem a Novým Jičínem. Od roku 1977 je obec součástí nedaleké obce Březová (Lesní Albrechtice, 2019).

Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

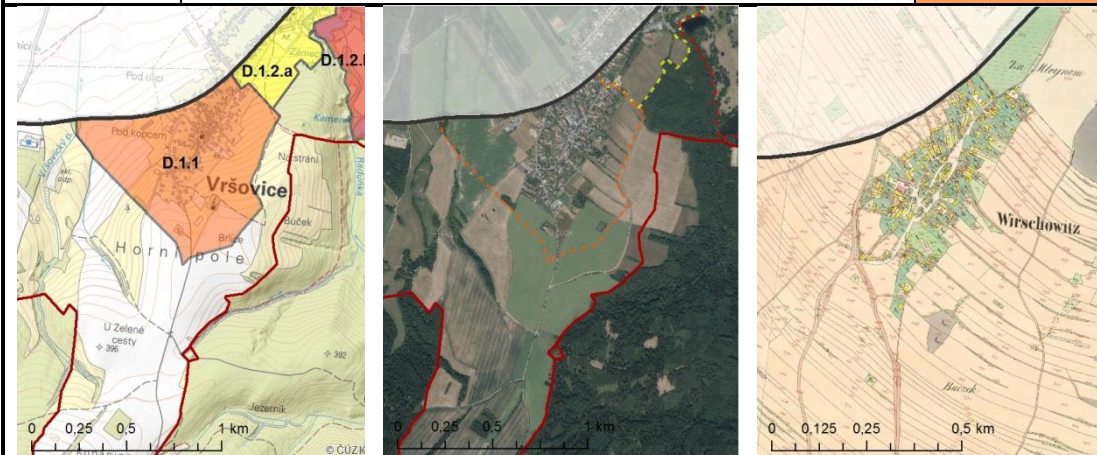
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 3. kategorii LOsZ.

Průhled zástavbou Lesních Albrechtic na horu Praděd (zdroj: P. Satke)

Místo KR	název místa KR	pásma
C.6	Březová – Lesní Albrechtice - Jelenice	III.
LOsZ	název LOsZ	kategorie
C.6.3	Březová	4
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:	GPS:	
Březová u Vítkova	49.7923064N, 17.8652072E	
Počet obyvatel 1869, 2011:	První písemná zmínka:	
356, 529	1238	
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	návesní vidlicová ves	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřena částečně	
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	na návrší	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický dílčí projev	
historický typ plužiny a dochovanost	úseková nezřetelná	
památkově chráněné objekty	kostel sv. Mikuláše (ÚSKP: 101864)	
Popis lokality:		
<p>Březová se nachází na hranici Moravy a Slezska a první písemná zmínka pochází z roku 1238, kdy bylo sídlo pravděpodobně i založeno. Časem se z Březové stalo probošství benediktinů z Třebíče a již v roce 1412 šlo o důležité městečko s kostelem, farou a právem výročních trhů. Probošství zaniklo během husitských válek a pozemkový majetek byl rozdělen mezi fulnecké a hradecké panství. Třicetiletá válka znamenala pro město úplný zánik a po roce 1620 zde zůstává jen malá ves. V roce 1692 nahrazuje zpustlý dřevěný kostel nový kamenný, který v letech 1862 až 1864 prošel další přestavbou do podoby, kterou známe dnes. Koncem 2. světové války se obec nacházela na bitevní linii, což pro obec představovalo rozsáhlé škody (Březová, 2019).</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 4. kategorii LOsZ.		
Březová s dominantním kostelem sv. Mikuláše v pohledu od L. Albrechtic (zdroj: P. Satke)		

Místo KR	název místa KR	pásmo
D.1	Raduň - Vršovice	II.
LOsZ	název LOsZ	kategorie
D.1.1	Vršovice	2

Vymezení LOsZ Ortofoto LOsZ Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území:	GPS:
---------------------------	-------------

Vršovice u Opavy	49.8845053N, 17.9347639E
------------------	--------------------------

Počet obyvatel 1869, 2017:	První písemná zmínka:
-----------------------------------	------------------------------

502, 502	1288
----------	------

Hodnoty LOsZ:	
----------------------	--

půdorysný typ sídla	návesní vřetenová ves
dochovanost urbanistické struktury	dochovaná výrazně
převažující charakter zástavby	tradiční výraz, velký podíl přestaveb a novostaveb
charakter krajinného rámce	ve svahu
vizuální projev v krajinné scéně	harmonický výrazný projev
historický typ plužiny a dochovanost	dělková zřetelná
památkově chráněné objekty	kaple Panny Marie Bolestné (ÚSKP: 16189/8-3005)

Popis lokality:

O vsi poprvé psal v roce 1288 Slavibor z Vršovic. Další zmínka pochází z roku 1377, z listiny o dělení opavského knížectví, kdy Vršovice připadly knížeti Václavu a Přemkovi. Jedna část obce byla nadále v držení opavské johanitské komendy, zatímco druhá zůstala majetkem řádů maltézských rytířů až do novověku. Do roku 1848 vykonával správu obce fojt. Vždy šlo o obec téměř čistě českou, což je v tomto regionu ojedinělé a obec tak nepostihly důsledky obměny obyvatelstva. Dlouho dobu zde stál zděný větrný mlýn, který však dvakrát vyhořel a zcela zničen byl na konci 2. světové války. V roce 1976 připadla obec vedlejší Raduni, od které se opět odtrhla v roce 1990 (Vršovice, 2019).

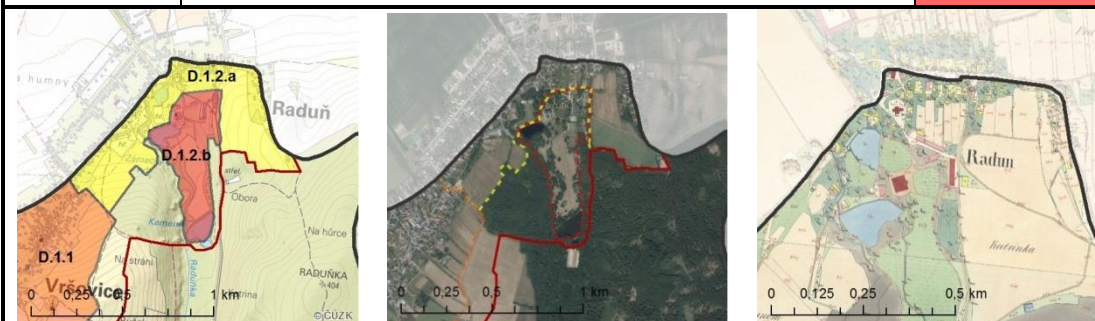
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:
--

V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 2. kategorii LOsZ.

Kaple Božského srdce Páně a průhled na Opavu stísněnou zástavbou (zdroj: P. Satke)

Místo KR	název místa KR	pásmo
D.1	Raduň - Vršovice	II.
LOsZ	název LOsZ	kategorie
D.1.2.a	Raduň	4
D.1.2.b	Raduň – zámek	1

Vymezení LOsZ Ortofoto LOsZ Výřez ze stabilního katastru

Katastrální území:	GPS:
---------------------------	-------------

Raduň	49.8931233N, 17.9437364E
-------	--------------------------

Počet obyvatel 1869, 2011:	První písemná zmínka:
-----------------------------------	------------------------------

565, 1093	1312
-----------	------

Hodnoty LOsZ:

půdorysný typ sídla	návesní většinou ves, zámek
dochovanost urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřená částečně
převažující charakter zástavby	tradiční výraz, velký podíl přestaveb a novostaveb
charakter krajinného rámce	ve svahu
vizuální projev v krajinné scéně	harmonický výrazný projev, kult. dominanta v siluetě
typ plužiny a dochovanost	úseková nezřetelná
plošná památková ochrana	ochranné pásmo zámku a kostela (ÚSKP: 3320)
památkově chráněné objekty	kostel Nejsvětější Trojice (ÚSKP: 23933/8-1465), špýchar (ÚSKP: 20331/8-1466), zámek Raduň (ÚSKP: 14186/8-1464), vošárna (ÚSKP: 37372/8-1467), ovčín (ÚSKP: 14186/8-1464)

Popis lokality:

Obec Raduň je poprvé zmiňována v souvislosti s osobou Fridricha z Raduně a jméno dostala podle lokátora Raduna. Dříve zde stála tvrz vladyků, kterou nechal v 16. století Jiří Tvorkovský z Kravař přestavět na renesanční zámek. K němu v té době patřil pivovar, sladovna, palírna a 4 rybníky. Začátkem 19. století byl zámek klasicistně přestavěn a vznikl také zámecký park s rybníky, oranžerií a okrasnou zahradou. Dnešní podoba zámku vznikla v 80. letech 19. století, kdy byl romanticky upraven. Během třicetileté války byla obec několikrát vydrancována a až do poloviny 18. století často měnila své majitele. Dodnes se v obci dochovalo množství památek souvisejících se zámekem, samotná ves však prošla výraznou přeměnou (Jordán, 2019).

Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:
--

Pro část LOsZ D.1.2.a platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 4. kategorii LOsZ, pro část LOsZ D.1.2.b platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 4. kategorii LOsZ.

Zámek Raduň a Gudrichova ulice s charakteristickou zástavbou 20. století (zdroj: P. Satke)

Místo KR	název místa KR	pásmo
D.2	Bohučovice	II.
LOsZ	název LOsZ	kategorie
D.2.1	Bohučovice	3
Vymezení LOsZ	Ortofoto LOsZ	Výřez ze stabilního katastru
Katastrální území:		GPS:
Bohučovice		49.8663025N, 17.9031964E
Počet obyvatel 1869, 2011:		První písemná zmínka:
357, 307		1413
Hodnoty LOsZ:		
půdorysný typ sídla	krátká údolní lánová ves	
dochovanost historické urbanistické struktury	dochovaná částečně, setřena částečně	
převažující charakter zástavby	velký podíl přestaveb a novostaveb	
charakter krajinného rámce	ve svahu	
vizuální projev zástavby v krajinné scéně	harmonický dílčí projev	
historický typ plužiny a dochovanost	délková nezřetelná	
památkově chráněné objekty	ne	
Popis lokality:		
<p>První písemná zmínka pochází z roku 1413, ale dle archeologických nálezů byla tato oblast osídlena již v pravěku. Obec měla dědičné fojtství, avšak po vymření fojtů připadlo sídlo vrchnosti a v 16. století zde vznikl panský dvůr. Během prusko - rakouské války zde stál tábor Prusů. Měla zde stát jedna ze zastávek plánované železniční tratě z Opavy do Fulneku, která se dokonce v 19. století začala stavět, nakonec však nebyla dokončena. Jednotné zemědělské družstvo zde bylo založeno v roce 1957 a v roce 1974 byly Bohučovice integrovány s Hradcem nad Moravicí (Sosna, 2019).</p>		
Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:		
V LOsZ platí obecné podmínky ochrany krajinného rázu stanovené pro 3. kategorii LOsZ.		
Údolní sídlo Bohučovice s dalekými výhledy do okolní krajiny (zdroj: P. Satke)		

6 Diskuze

Krajinný ráz je pojem, kterým se mnoho odborníků zabývá již řadu let, což značí obsáhlost a složitost této problematiky. Definice krajinného rázu, která vychází ze zákona, je nejasná a často rozdílně interpretována. Hodnocení krajinného rázu není vázáno žádnou předepsanou metodikou, což mělo za následek vznik množství metodických doporučení různých autorů s rozdílným, často subjektivním přístupem. Snížení míry subjektivity a cesta k objektivizaci je proto důležitým cílem metodik posledních let (např. použitá metodika I. Vorla a kol., 2004). I přesto však není zcela objektivní hodnocení možné z důvodu individuálního vnímání hodnotitele.

Území přírodního parku Moravice, který byl vyhlášen v roce 1994, se rozkládá v krajině zaříznutých vodních toků Moravice, Raduňka, Setina, Hradečná a okolí a vedení jeho hranic často sleduje silnice druhé a třetí třídy. Do značné míry podobné vymezení se objevuje i v návrhu specifických krajin Nízkého Jeseníku (T-plan, 2013). Problémem vymezení podél silnic je však rozdělení okrajových poloh, kde se nacházejí prostory se značným přesahem mimo řešené území. Ochrana krajinného rázu pouze na části místa krajinného rázu, případně pouze na části sídla, tak může být problematická.

Současné vedení hranic přírodního parku však nesnižuje důležitost ochrany krajinného rázu. Území hlubokých údolí s rozsáhlými lesními porosty je především na Opavsku, ale i celostátně, jedinečným úkazem, který je třeba chránit. Preventivní hodnocení krajinného rázu je proto vhodným nástrojem k zachování zdejších hodnot. Stanovení ochranných podmínek dle vymezených pásem ochrany může předejít nevratnému negativnímu zásahu do krajiny.

Výrazné ohrožení krajinného rázu přírodního parku se však nedá očekávat. Kulturní krajina si dodnes značně zachovala své struktury – podíl lesních a nelesních ploch, strukturu osídlení či vizuální projev sídel v krajině. Jedním z mála výraznějších zásahů do této krajiny bylo scelování půdních bloků a rozorávání mezí v 50. letech 20. století, které se dochovaly jen v menší míře na západě území. V současnosti se jako největší hrozba může jevit suburbanizace či narušení krajinných struktur liniovými dopravními stavbami. Díky odlehlému charakteru přírodního parku je toto však otázkou pouze několika okrajových míst, především v severovýchodní části území (Raduň, Vršovice, Hradec nad Moravicí).

7 Závěr a přínos práce

Cílem diplomové práce bylo vyhotovení preventivního hodnocení krajinného rázu s vymezením jednotlivých míst krajinného rázu a uvedením ochranných podmínek. Pro účely hodnocení byla zpracována podrobná charakteristika území z hlediska přírodních podmínek, historického vývoje a vizuálních aspektů krajiny. Součástí studie krajiny řešeného území bylo několik terénních šetření se zaměřením na identifikaci hodnot krajinného rázu.

Na území přírodního parku Moravice bylo vymezeno celkem 24 míst krajinného rázu dle principů vycházejících z uvedených metodických doporučení či jiných studií krajinného rázu. Pro každé místo krajinného rázu byly identifikovány znaky a hodnoty přírodní, historické, kulturní a vizuální charakteristiky, které byly následně klasifikovány dle běžných postupů (I. Vorel a kol., 2004). Výstupem této části práce jsou také výkresy se zákresem míst krajinného rázu, indikátorů přírodní, kulturní, historické charakteristiky a hodnot vizuální scény. Přírodní hodnoty jsou často spojeny s přítomností řeky Moravice či doprovodných vodních toků. Kulturní a historická charakteristika pak nejčastěji odráží výskyt kulturních dominant zámek a kostelů či zachovalé tradiční využívání území. Zpravidla se zde nachází znaky s pozitivním projevem, znaky negativního charakteru se objevují ojediněle spíše v návaznosti na novodobé civilizační potřeby. Obecně lze říci, že krajinný ráz nejcennějších částí přírodního parku Moravice je dán především přírodními hodnotami, které jsou nejčastějším východiskem pro estetické hodnoty.

Jednotlivá místa krajinného rázu byla zařazena do tří pásem s odstupňovanou ochranou, pro která byly stanoveny rámcové i podrobnější ochranné podmínky. Delimitace pásem odstupňované ochrany vychází z projevu, významu a cennosti identifikovaných znaků krajinného rázu a jako nejhodnotnější místa s nutností přísné ochrany byla vyhodnocena zaříznutá údolí vodních toků, především pak řeky Moravice. Ostatní návršní polohy pak představují tradiční kulturní krajinu Nízkého Jeseníku se zvýšenou až běžnou ochranou krajinného rázu.

Pro ochranu otevřených segmentů krajiny bylo dále vymezeno 77 lokalit se zástavbou, které byly rovněž kategorizovány na základě přítomnosti kulturních hodnot, dochovanosti urbanistické struktury či charakteru zástavby. Následně byly stanoveny podrobné ochranné podmínky s účelem ochrany krajinného rázu těchto vizuálně otevřených prostorů.

Přínosem diplomové práce je podrobný popis území, identifikace hodnot krajinného rázu a vymezení nejvýznamnějších a nejcennějších prostorů určených k nejvyšší ochraně. Preventivní hodnocení krajinného rázu je v posledních letech standardním a stále více žádaným nástrojem ochrany přírody a krajiny, který se mimo jiné promítá především do procesů územního či strategického plánování. Běžně je pak tento dokument využíván jako podklad pro územní studie krajiny, územně analytické podklady či potřeby státní ochrany přírody a krajiny.

8 Pojmy

Pojmy použité v diplomové práci, které vycházejí z §12 Zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Vybrané pojmy jsou převzaty z metodického postupu I. Vorla a kol. (2004) a preventivních hodnocení krajinného rázu Atelieru V (2010, 2011).

krajina

část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky (§ 3 zákona).

krajinný ráz

je dán přírodní, kulturní a historickou charakteristikou určitého místa nebo oblasti, resp. vnímatelnými znaky a hodnotami těchto charakteristik (§ 12 zákona).

estetická hodnota krajiny

je vyjádřením přírodních a kulturních hodnot, harmonického měřítko a vztahů v krajině. Předpokladem vzniku estetické hodnoty jsou subjektivní vlastnosti pozorovatele, objektivní okolnosti pozorování a objektivní vlastnosti krajiny (skladba a formy prostorů, konfigurace prvků, struktura složek).

harmonické měřítko krajiny

vyjadřuje takové členění krajiny, které odpovídá harmonickému vztahu činností člověka a přírodního prostředí; z hlediska fyzických vlastností krajiny se jedná o soulad měřítko celku a měřítko jednotlivých prvků.

harmonické vztahy v krajině

vyjadřují soulad činností člověka a přírodního prostředí (absence rušivých jevů), trvalou udržitelnost užívání krajiny, harmonický soulad jednotlivých prvků krajinné scény.

charakteristika krajinného rázu

je dána druhem a uspořádáním krajinných složek, prvků a jevů nebo jejich souborů, které se podílejí na vzniku rázu krajiny; jedná se o charakteristiku přírodní, kulturní a historické, které vnímáme jako soubor typických znaků.

historická charakteristika krajinného rázu

je specifickou součástí kulturní charakteristiky a spočívá v souvislostech kulturních a přírodních charakteristik oblasti či místa; historická charakteristika je klíčová pro pochopení logiky vztahů mezi přírodními vlastnostmi krajiny, jejím využíváním vzhledem k jejich trvalé (dlouhodobé) udržitelnosti; může nést stopy významných historických událostí.

kulturní charakteristika krajinného rázu

je dána způsobem využívání přírodních zdrojů člověkem a stopami, které v krajině zanechal.

přírodní charakteristika krajinného rázu

zahrnuje vlastnosti krajiny určené jak trvalými přírodními podmínkami, kterými jsou především geologické, geomorfologické, klimatické a biogeografické poměry, tak aktuálním stavem ekosystémů.

znak určité charakteristiky krajinného rázu

jev, kterým se v krajinné scéně vizuálně projevují prvky a systémy krajinné struktury stejně jako její vlastnosti a kvality.

rys krajinného rázu

soubor znaků vyjadřující specifickou vlastnost segmentu krajiny.

kulturní dominanta krajiny

je krajinný prvek či složka v krajině nebo to jsou dochované stopy kultivace krajiny, jejichž význam je nesporný z historického hlediska, architektury či jiného oboru lidské činnosti a které ve svém projevu převládajícím způsobem ovlivňují znaky charakteristik krajinného rázu.

místo krajinného rázu

část krajiny relativně homogenní z hlediska přírodních, kulturních a historických charakteristik a výskytu estetických a přírodních hodnot, které odlišují místo krajinného rázu od jiných míst krajinného rázu. Je nejmenším hodnoceným prostorem; jedná se zpravidla o vizuálně vymezený krajinný prostor (konkávní nebo konvexní), který je pohledově spojitý z většiny pozorovacích stanovišť, nebo o území typické díky své výrazné charakterové odlišnosti.

oblast krajinného rázu

je krajinný celek s podobnou přírodní, kulturní a historickou charakteristikou odrážející se v souboru jejích typických znaků, který se výrazně liší od jiného celku ve všech charakteristikách či v některé z nich a který zahrnuje více míst krajinného rázu. Je vymezena hranicí, kterou mohou být přírodní nebo umělé prvky nebo jiné rozhraní měnících se charakteristik.

přírodní hodnota

je dána kvalitativními parametry zastoupených ekosystémů ve vztahu k jejich trvalé udržitelnosti, reprezentativností aktuálních znaků ve vztahu ke stanovištním podmínkám, prostorovými parametry, harmonickým charakterem interakcí mezi ekosystémy, výraznými přírodními dominantami krajiny.

významný krajinný prvek

významný krajinný prvek jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability.

zvláště chráněné území

území přírodovědecky či esteticky velmi významné nebo jedinečné

lokalita se zástavbou

specificky vymezená část místa krajinného rázu, která představuje segment bezlesí nebo segment zemědělské krajiny s prvky osídlení.

9 Seznam literatury a použitých zdrojů

Tištěné zdroje

AOPK ČR, 2012: Metodické listy 8.2, Preventivní hodnocení krajinného rázu, Praha. 14 s.

BUKÁČEK R., 2006: Preventivní hodnocení krajinného rázu rozsáhlejších území. In: VOREL I., SKLENIČKA P. (eds): Ochrana krajinného rázu: třináct let zkušeností, úspěchů i omylů. Naděžda Skleničková, Praha. S. 91-98.

BUKÁČEK R., MATĚJKA P., 1999: Hodnocení krajinného rázu. In: VOREL I., SKLENIČKA P. (eds): Péče o krajinný ráz – cíle a metody. ČVUT, Praha. S. 159-187.

CÍLEK V., 2007: Makom kniha míst. Nakladatelství Dokořán, Praha, 268 s.

CULEK M., 2005: Biogeografické členění České republiky II díl. – Biochory. Lelekovice, Výzkumný úkol AOPK ČR VaV/610/2. 75 s.

CULEK M., GRULICH V., LAŠTŮVKA Z., DIVÍŠEK J., 2013: Biogeografické regiony České republiky. Masarykova univerzita, Brno, 447 s. ISBN 978-80-210-6693-9

CHLUPÁČ I., BRZOBOHATÝ R., KOVANDA J., STRÁNÍK Z., 2002: Geologická minulost České republiky. Academia, Praha, 436 s. ISBN 80-200-0914-0

DEMEK J., BALATKA B., CZUDEK T., LINHART J., LOUČKOVÁ J., PANOŠ V., RAUŠER J., SEICHTEROVÁ H., SLÁDEK J., STEHLÍK O., ŠTELCL O., VLČEK V., 1965: Geomorfologie českých zemí. Akademie věd, Praha, 335 s.

DEMEK J., MACKOVČIN P., 1987: Zeměpisný lexikon ČR: Hory a nížiny. Academia, Praha. 584 s.

ECOVAST, 2006: Landscape Identification: A guide to good practice. European Council for the Village and Small Town. 28 s.

EVROPSKÁ ÚMLUVA O KRAJINĚ, 2000. MŽP, Rada Evropy: Florencie. 7 s.

GAWRECKI D., 2003: Dějiny Českého Slezska 1740-2000. I. Slezská univerzita, Opava, 363 s.

GAWRECKI D., 2003: Dějiny Českého Slezska 1740-2000. II. Slezská univerzita, Opava, 285 s.

GUTH J., JOHANISOVÁ N., FILIPOVÁ M., 2009: Ekonomické a správní nástroje ochrany krajinného rázu. MUNI, Brno. 126 s.

HRNČIAROVÁ T., MACKOVČIN P., ZVARA I. a kol., 2009: Atlas krajiny České republiky. MŽP ČR, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, Praha. 352 s.

KUČA K., 2014: Oblasti dochovaných strukturálně výrazných plužin. Zprávy památkové péče 74/2014/1. S. 34 - 49

- KUČA K., 2009: Půdorysné typy sídel. In: HRNČIAROVÁ T., MACKOVČIN P., ZVARA I. a kol.: Atlas krajiny České republiky. MŽP ČR, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, Praha. s. 82 – 83.
- KUČA K., KUČOVÁ V., 2015: Metodika identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami. NPÚ, Praha. 168 s.
- KUPKA J., 2010: Krajiny kulturní a historické. ČVUT, Praha. 180 s.
- LÖW J., MÍCHAL I., 2003: Krajinný ráz. Lesnická práce, Kostelec nad Černými lesy, 552 s. ISBN 80-86386-27-9
- LÖW J., NOVÁK J., 2008: Typologické členění krajin České republiky. Urbanismus a územní rozvoj. XI/6/2008. S. 19 – 23
- MÍCHAL I. a kol., 1999: Hodnocení krajinného rázu a jeho uplatňování ve veřejné správě, Metodické doporučení. [uloženo na AOPK ČR], Praha. 19 s.
- MÜLLER K., ŽÁČEK R., 2006: Opava: historie – kultura – lidé. Nakladatelství Lidové noviny, Praha. 611 s.
- NEUHÄSLOVÁ Z. a kol., 1998: Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Academia, Praha. 341 s + 1 mapa.
- NĚMEČEK J., MACKŮ J., VOKOUN J., VAVŘÍČEK D., NOVÁK P., 2001: Taxonomický klasifikační systém půd České republiky. ČZU, Praha. 78 s.
- NORBERG SCHULZ CH., 1994: Genius loci. Odeon, Praha. 218 s.
- SKALICKÝ V., 2000: Regionálně fyto geografické členění. In: HEJNÝ S., SLAVÍK B. (eds): Květena České republiky I. Academia, Praha
- SVOBODOVÁ K., 2011: Krajina a krajinný ráz ve strategickém plánování. ČVUT, Praha. 22s.
- SWANWICK C., 2002: Landscape character assessment – Guidance for England and Scotland. Countryside Agency Publications, Scottish Natural Heritage. 104 s.
- ŠTRÉBLOVÁ HRONOVSKÁ K., 2014: Krajinný ráz a jeho interpretace z grafických výstupů. In: ŠTRÉBLOVÁ HRONOVSKÁ K., KUPKA J., VOREL I.: Osobitost kulturní krajiny. ČVUT, Praha. 176 s.
- TUDOR CH., 2014: An Approach to Landscape Character Assessment. Natural England. 57 s.
- TUDOR CH., 2012: An Approach to Seascape Character Assessment. Natural England. 56 s.
- T-PLAN, s.r.o., 2013: Cílové charakteristiky Moravskoslezského kraje. MSK, Ostrava.
- ÚÚR, 2017: Charakter a struktura zástavby venkovských sídel v územních plánech. MMR ČR, ÚÚR. 78 s.

VOREL I., 1999: Hodnocení krajinného rázu – vývoj názoru a osnova postupu. In: VOREL I., SKLENIČKA P. (eds.): Péče o krajinný ráz, cíle a metody. ČVUT, Praha. s. 103-110.

VOREL I., BUKÁČEK R., MATĚJKA P., CULEK M., SKLENIČKA P., 2004: Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití na krajinný ráz. Nakladatelství Naděжда Skleničková, Praha. 26 s.

VOREL I., KUPKA J., 2011: Krajinný ráz, identifikace a hodnocení. ČVUT, Praha. 148 s.

WEISSMANNOVÁ, 2004: Ostravsko, svazek X.. In: MACKOVČIN P.: Chráněná území ČR. AOPK ČR, Praha. 454 s.

Elektronické zdroje

AOPK ČR, 2019: Krajinný ráz a výstavba (online) [cit. 2019.03.09], dostupné z: <http://www.ochranaprirody.cz/obecna-ochrana-prirody-a-krajiny/krajiny-raz-a-vystavba/>

ČÍŽEK J., 2006: Jakubčovické šance (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <https://www.hrady.cz/index.php?OID=4552&PARAM=11&tid=12139&pos=450>

ČSÚ, 2016: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2011 (online) [cit. 2018.11.18], dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-1869-az-2015>

OBEC BŘEZOVÁ, 2019: Historie Březové (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <https://www.mestys-brezova.cz/informace-o-mestysi/historie/>

OBEC DOMORADOVICE, 2009: Z dějin obce (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <http://www.domoradovice.cz/nasevesnice/historie/>

OBEC KRUŽBERK, 2019: O obci (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <http://www.kruzberk.cz/informace-o-obci/>

OBEC LESNÍ ALBRECHTICE, 2019: O Lesních Albrechticích (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <http://lesnialbrechtice.cz>

OBEC MELČ, 2019: O naší obci (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <https://www.obecmelc.cz/o-obci/informace-o-obci/historie/>

OBEC MORAVICE, 2019: Historie (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <http://www.obecmoravice.cz/index.php?desktop=clanky&action=view&id=12>

OBEC NOVÉ LUBLICE, 2019: Historie obce (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <http://www.novelublice.cz/informace-o-obci/historie/>

OBEC SKŘIPOV, 2019: Historie obce (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <http://www.ouskripov.eu/obec/historie/>

OBEC STARÉ TĚCHANOVICE, 2019: Historie (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <http://www.staretechanovice.cz/informace-o-obci/historie-obec-stare-techanovice/>

OBEC VĚTRKOVICE, 2019: Historie obce (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <http://www.vetrkovice.cz/informace-o-obci/historie/>

OBEC VRŠOVICE, 2019: Historie obce (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <https://www.vrsoviceuopavy.cz/informace-o-obci/historie/>

OBEC ŽIMROVICE, 2019: Žimrovice - minulost, současnost a místopis (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <http://www.zimrovice.cz/z-historie>

OPAVA, 2014: Historie města (online) [cit. 2019.03.20], dostupné z: <https://www.opava-city.cz/cs/historie-mesta>

OPAVSKÉ SLEZSKO, 2019: Výletní cíle (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <http://www.opavske-slezsko.cz/turisticke-informace/vyletni-cile/>

HALFAR B., 1977: Historie obce Hlubočec (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <http://www.hlubocec.cz/informace-o-obci/historie/>

HRADEC NAD MORAVICÍ, 2019: Hradec v dobách dávných dějiny českých (online) [cit. 2019.03.20], dostupné z: <https://www.ichradec.cz/o-hradci/o-meste/historie/>

JORDÁN P., 2019: Raduň – historie (online) [cit. 2019.03.21], dostupné z: <https://www.obec-radun.cz/o-obci/historie/>

JUNG J., 2015: Lesnické stavby knížat Lichnovských (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <http://zpp.npu.cz/prilohy/153.pdf>

MĚSTO OPAVA, 2014: Historie města (online) [cit. 2019.02.23], dostupné z: <https://www.opava-city.cz/cs/historie-mesta>

MĚSTO VÍTKOV, 2019: Základní informace o městě (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <https://www.vitkov.info/o-meste/>

MĚSTSKÁ ČÁST OPAVA - PODVIHOV, 2019: Historie (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <http://www.podvihov-chaloupky.cz/index.php/historie/>

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ, 2010: Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje (online) [cit. 2018.11.18], dostupné z: https://www.msk.cz/cz/uzemni_planovani/zasady-uzemniho-rozvoje-msk-2011-platne-do-21-11-2018-44261/

NAVRÁTIL B., 2010: Hrad Vikštejn u Vítkova byl mocnou pevností (online) [cit. 2019.03.10], dostupné z: https://opavsky.denik.cz/zpravy_region/hrad-vikstejn-u-vitkova-byl-mocnou-pevnosti.html

NPÚ, 2019a: Památkový katalog (online) [cit. 2019.04.02], dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz>

NPÚ, 2019b: Raduň, oficiální webová prezentace státního zámku (online) [cit. 2019.04.06], dostupné z: <https://www.zamek-radun.cz/cs/o-zamku/historie>

PETR M., 2018: Nedostavěná železniční trať Opava – Fulnek (online) [cit. 2019.02.19], dostupné z: <http://www.nedostavenatrat.estranky.cz/clanky/hlavni.html>

SDRUŽENÍ RADKOV, 2019: Radkov a okolí (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <http://www.sdruzeniradkov.cz/?cat=1>

SOSNA M., 2019: Hradec nad Moravicí – perla Slezska (online) [cit. 2019.03.21], dostupné z: <https://www.ichradec.cz/o-hradci/o-meste/mesto-hradec-n-mor/>

ŠIMEK, 2017: Databáze vodních mlýnů (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <http://vodnimlyny.cz/mlyny/objekty/>

ŠTRÉBLOVÁ HRONOVSKÁ K., KUPKA J., 2015: Využití různých typů preventivních hodnocení krajinného rázu při výstavbě (online) [cit. 2019.03.20], dostupné z: <https://www.tzb-info.cz/13055-vyuziti-ruznych-typu-preventivnich-hodnoceni-krajinneho-razu-pri-vystavbe>

TICHÝ A., ZAHNAŠ P., 2012: Otisky neobyčejné osobnosti Carla Weissshuhna v údolí Moravice (online) [cit. 2018.12.10], dostupné z: <http://www.technicke-pamatky.cz/sekce/61/carl-weissshuhn/>

ÚHUL, 2001: Oblastní plán rozvoje lesů, PLO 29 – Nízký Jeseník (online) [cit. 2019.02.08], dostupné z: http://www.uhul.cz/images/ke_stazeni/oprl_oblasti/OPRL-LO29-Nizky_Jesenik.pdf

ÚSOP, 2019: Registr objektů ÚSOP (online) [cit. 2019.01.13], dostupné z: <https://drusop.nature.cz/portal/>

ZAHNAŠ P., 2009: Jánské Koupele - zaniklá sláva kdysi věhlasných lázní (online) [cit. 2019.02.16], dostupné z: <https://www.zaluzne-moradorf.eu/products/janske-koupele-zanikla-slava-kdysi-vehlasnych-lazni->

ZÁKON č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

ZÁKON č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění

Mapové podklady a WMS služby

AOPK ČR, 2019: Otevřená data AOPK ČR. Dostupné z: <http://gis-aopkcr.opendata.arcgis.com>

CENIA, 2018: Národní geoportál INSPIRE, WMS služby. Dostupné z: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/wms/>

ČGS, 2012: WMS služba – Geologická mapa České republiky 1:50000. Dostupné z: <http://mapy.geology.cz/arcgis/services/Geologie/geocr50/MapServer/WMSServer>

ČGS, 2012: WMS služba – Půdní mapa 1:50000. Dostupné z: http://mapy.geology.cz/arcgis/services/Pudni/pudni_typy50/MapServer/WmsServer

ČHMÚ, 2018: Rozvodnice povodí 1. - 4. řádu, [cit. 2019.03.09], dostupné z: <https://chmi.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=a4830145c5304cc0a0089c1cb35ffb6f>

ČHMÚ, 2018: Rozvodnice 1. – 4. řádu (shapefile), [cit. 2019.03.09], dostupné z: <http://voda.chmi.cz/opv/stahnout.html>

- ČHMÚ, 2018: Síť monitoringu povrchových vod, [cit. 2019.03.09], dostupné z: <http://hydro.chmi.cz/hydro/>
- ČÚZK, 2018: Prohlížeč služby WMS. Dostupné z: [https://geoportal.cuzk.cz/\(S\(tf4ksyu133vxtep3mqcs2dn\)\)/Default.aspx?mode=TextMeta&side=wms.verejne&text=WMS.verejne.uvod&head_tab=sekce-03-gp&menu=311](https://geoportal.cuzk.cz/(S(tf4ksyu133vxtep3mqcs2dn))/Default.aspx?mode=TextMeta&side=wms.verejne&text=WMS.verejne.uvod&head_tab=sekce-03-gp&menu=311)
- ČÚZK, 2018: Prohlížeč služba WMS – ZABAGED. Dostupné z: <http://ags.cuzk.cz/arcgis/services/ZABAGED/MapServer/WmsServer?>
- LÖW a spol., s.r.o., 2005: Mapová úloha Typologie české krajiny. Výzkumný úkol MŽP ČR VaV/640/1/03
- MĚSTO OPAVA, 2016: Územně analytické podklady ORP Opava (online) [cit. 2018.10.21], dostupné z: <https://www.opava-city.cz/cs/rozvoj-mesta-uzemni-planovani/uzemne-analyticke-podklady>
- MĚSTO VÍTKOV, 2016: Územně analytické podklady ORP Vítkov (online) [cit. 2018.10.21], dostupné z: <https://www.vitkov.info/mestsky-urad/uzemne-analyticke-podklady/>
- MIKYŠKA R. a kol., 1968: Geobotanická mapa ČSSR 1. Academia, Praha.
- MO ČR, 2009: Národní inventarizace kontaminovaných míst. Dostupné z: <https://kontaminace.cenia.cz>
- MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ, 2018: WMS služby a datové zdroje. Dostupné z: <https://www.msk.cz/cz/mapy/datove-zdroje-20426/>
- MZE, 2014: Centrální evidence vodních toků, [cit. 2019.03.09], dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/aplikace/cevt.html>
- MZK, 2019: Mollova mapová sbírka. Dostupné z: <https://mapy.mzk.cz>
- SEZNAM.CZ, a.s., 2019: Mapy.cz. Dostupné z: <https://mapy.cz/>
- ÚHUL, 2018: Mapový portál – Oblastní plány rozvoje lesů, dostupné z: <http://geoportal.uhul.cz/mapy/MapyOprl.html>
- ÚHUL, 2019: WMS služba – Lesní vegetační stupně, dostupné z: http://geoportal.uhul.cz/wms_oprl/service.svc/get?request=GetCapabilities&service=WMS
- UJEP, 2017: Prezentace starých mapových děl z území Čech, Moravy a Slezska. Laboratoř geoinformatiky UJEP. Dostupné z: <http://oldmaps.geolab.cz/>
- ÚSOP, 2019: Mapový portál digitálního registru ÚSOP, dostupné z: <https://drusop.nature.cz/mapa/drusop/>
- VÚV T. G. Masaryka, 2017: Digitální báze vodohospodářských dat (DIBAVOD), [cit. 2019.03.09], dostupné z: <http://www.dibavod.cz/27/struktura-dibavod.html>

10 Přílohy

Seznam nemovitých kulturních a historických hodnot

MKR A.1 Údolí Moravice

název	vznik	lokace
Weissshuhnův kanál (papírenský náhon)	1891	49.8319656N, 17.8312661E
Weissshuhnův papírenský splav	1891	49.8319656N, 17.8312661E
Akvadukt papírenského náhonu	1891	49.8362414N, 17.8280117E
Obrázek u myslivny Doubrava		49.8520417N, 17.8629789E
Břidlicová štola Mokřinka		49.8349378N, 17.7893611E
Poutní místo Maria Talhof	18. století	49.8394369N, 17.7872153E
bývalý Větkovický mlýn	18. století	49.8113031N, 17.8013653E
Obora Jelenice	1805	49.8212869N, 17.8317225E
bývalý Rozsochacký lesní mlýn	18. století	49.8220989N, 17.8187831E
Albrechtický mlýn	19. století	49.8296611N, 17.8347283E

Obrázek 66 – Weissshuhnův papírenský náhon vysekaný ve skalnatých svazích (zdroj: P. Satke)

MKR A.2 Údolí Raduňky

název	vznik	lokace
zbytky opevnění Šance	18. století	49.8620078N, 17.9228653E

MKR A.3 Údolí Setiny

název	vznik	lokace
Honův mlýn	1840	49.8333186N, 17.9276236E

MKR A.4 Kružberk – Jánské Koupele – Zálužné

název	vznik	lokace
Kostel sv. Petra a Pavla v Kružberku	14. století	49.8286172N, 17.6839642E
Kaple Zálužné	1843	49.8238839N, 17.7127531E
Pomník padlým ve světových válkách		49.8214203N, 17.7149517E
Kamenný kříž u domu č.p. 11 Kružberk		49.8307717N, 17.6836036E
Raabova břidlicová štola	1873	49.8170831N, 17.7112669E
Jánské koupele (7 chráněných budov)	1811	49.8351931N, 17.7049933E
Výklenková kaple u Meleckého mlýna		49.8304953N, 17.7130147E

Obrázek 67 – jeden z chátrajících objektů bývalých lázní (zdroj: P. Satke)

MKR A.5 U Hanzlova mlýna

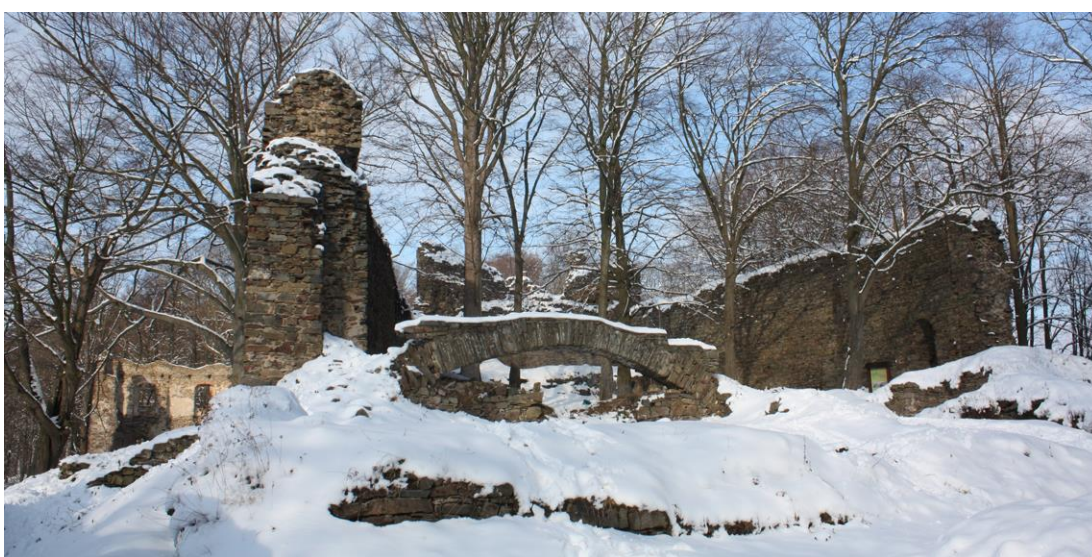
<i>název</i>	<i>vznik</i>	<i>lokace</i>
bývalý Hanzlův mlýn	1603	49.8132444N, 17.7402950E

MKR A.6 Údolí Hradečné

hodnoty nepřítomny

MKR A.7 Podhradí

<i>název</i>	<i>vznik</i>	<i>lokace</i>
Kaple v Podhradí		49.8027164N, 17.7711889E
Zřícenina hradu Vikštejn	13. století	49.8047531N, 17.7733678E
Úpravna vody Vítkov s reliéfem	1954	49.8048400N, 17.7640878E
Kamenný kříž v osadě Nýtek	1922	49.8001539N, 17.7820836E

Obrázek 68 – zřícenina hradu Vikštejn (zdroj: P. Satke)

MKR B.1 Hlubočec

název	vznik	lokace
kaple sv. Jana a Pavla	1868	49.8405711N, 17.9704167E
kamenný kříž u Kaple sv. Jana a Pavla	1883	49.8404247N, 17.9703617E
dřevěný kříž u silnice do Jakubčovic		49.8413789N, 17.9552614E
zděný kříž u silnice do Výškovic		49.8337872N, 17.9736564E

MKR B.2 Hradec nad Moravicí – Kajlovec

název	vznik	lokace
Kostel sv. Petra a Pavla	16. století	49.8662867N, 17.8758497E
Výklenková kaple v Pivovarské ulici		49.8692889N, 17.8742264E
Kaple sv. Jana Nepomuckého	1832	49.8709183N, 17.8756794E
Výklenková kaple v ulici K.H. Borovského		49.8695133N, 17.8773414E
Výklenková kaple pod Kalvárií		49.8692794N, 17.8789394E
Výklenková kaple u Kostela sv. Petra a Pavla		49.8661578N, 17.8753856E
Kaple Nejsvětější Trojice Kajlovec	1909	49.8571636N, 17.8792125E
Šance Kalvárie	18. století	49.8623161N, 17.8852467E
Zámek Hradec nad Moravicí	11. století	49.8639653N, 17.8742094E
Zámecký park s množstvím památníků	1796	49.8621711N, 17.8734683E
Kamenný kříž u silničního mostu přes Moravici		49.8730392N, 17.8758828E
Památník		49.8722022N, 17.8763581E
Slezská Kalvárie s 13 kapličkami	1764	49.8618431N, 17.8842367E
Kamenná socha Panny Marie		49.8662867N, 17.8758497E
Kamenný kříž u Kostela sv. Petra a Pavla		49.8662867N, 17.8758497E
Kamenný kříž u cesty na hradecký zámek		49.8604267N, 17.8763086E
Pivovarské sklepy	1882	49.8672964N, 17.8728875E
Bezručova vyhlídka v zámeckém parku	1890	49.8560364N, 17.8680789E
Vyhlídková bašta Rondela	19. století	49.8620306N, 17.8724342E
Bývalé slovanské hradiště na místě zámku	neolit	49.8651236N, 17.8745767E

Obrázek 69 – vrchol Slezské Kalvárie (zdroj: P. Satke)

MKR B.3 Staré Těchanovice

název	vznik	lokace
Kostel sv. Petra a Pavla	1838	49.8180078N, 17.6937183E
Kaple 14 Pomocníků v nouzi	17. století	49.8220839N, 17.7063339E
Kamenný kříž u kostela sv. Petra a Pavla		49.8180078N, 17.6937183E
Kamenný kříž nad Starými Těchanovicemi		49.8195522N, 17.6992833E

MKR B.4 Nové Těchanovice – Lhotka

název	vznik	lokace
Kostel sv. Mikuláše	1764	49.8081211N, 17.7143708E
Kaple Povýšení sv. Kříže	1782	49.8032625N, 17.7346700E
Kaple u usedlosti č.p. 24		49.8073583N, 17.7147506E
Kaple u domu č.p. 6	19. století	49.8071311N, 17.7149964E
Kaple u usedlosti č.p. 23		49.8068047N, 17.7145667E
Kamenný kříž u domu č.p. 6		49.8045019N, 17.7335425E

MKR B.5 Staré Lublice

název	vznik	lokace
Kostel sv. Floriána	1811	49.8427831N, 17.6767031E
Kamenný kříž u silnice do Kružberka		49.8351778N, 17.6809767E
Kamenný kříž u domu č.p. 6		49.8396283N, 17.6778564E

MKR B.6 Melč – Moravice – Nové Lublice

název	vznik	lokace
Kostel sv. Antonína z Padovy v Melči	1889	49.8473311N, 17.7614867E
Kostel sv. Filipa a Jakuba v Moravici	1755	49.8582667N, 17.7174369E
Kostel Nejsvětější Trojice v N. Lublicích	1776	49.8630683N, 17.6793664E
Výklenková kaple u kostela sv. Antonína		49.8483469N, 17.7626942E
Výklenková kaple u bývalé usedlosti		49.8662811N, 17.6840536E
Výklenková kaple na návsi Moravice		49.8585933N, 17.7176975E
Výklenková kaple u usedlosti čp. 105		49.8578697N, 17.7178683E
Výklenková kaple u cesty do Jánských Koupelí		49.8577747N, 17.7197667E
Kamenný kříž na návsi v N. Lublicích		49.8641556N, 17.6788556E
Kamenný kříž u hřbitova Moravice		49.8604678N, 17.7109058E
Kamenný kříž u kostela sv. Filipa a Jakuba		49.8582667N, 17.7174369E
Kamenný kříž na návsi Moravice		49.8582667N, 17.7174369E
Kamenný kříž u silnice do Melče		49.8578422N, 17.7192811E
Dřevěný kříž u silnice do Melče		49.8548986N, 17.7304203E
Litínový kříž u silnice do Melče		49.8535825N, 17.7333100E
Kamenný kříž před Kostelem sv. Antonína		49.8473311N, 17.7614867E
Litínový kříž u fary Melč		49.8477356N, 17.7628586E
Kamenný kříž u silnice do Domoradovic		49.8496644N, 17.7675814E
Kamenný kříž nad Melčem		49.8481108N, 17.7575564E
Dřevěný kříž u silnice do Zálužné		49.8483806N, 17.7502531E
Zámek Melč (dnes dětský domov)	18. století	49.8469308N, 17.7652925E
Fojtství na návsi Moravice	19. století	49.8576808N, 17.7202142E

Obrázek 70 – fojtství na návsi v Moravici (zdroj: P. Satke)

MKR B.7 Žimrovické údolí

název	vznik	lokace
Weisshuhnův kanál (papírenský náhon)	1891	49.8319656N, 17.8312661E
Akvadukt papírenského náhonu	1891	49.8424281N, 17.8357011E

Obrázek 71 – akvadukt Weisshuhnova kanálu nad Kamenným potokem (zdroj. P. Satke)

MKR B.8 Větrkovice

název	vznik	lokace
Kostel Nanebevzetí Panny Marie	1930	49.7782058N, 17.8213942E
Kamenný kříž na návsi		49.7793528N, 17.8207014E
Kamenný kříž u rozcestí Březová-Dubina		49.7861400N, 17.8282119E
Pomník padlému vojákovi	1918	49.7804622N, 17.8203728E
Obrázek v sadu		49.7829583N, 17.8241917E
Boží muka u polní cesty U Hrušky		49.7816875N, 17.8251675E

MKR B.9 Lesy Slepčné

název	vznik	lokace
Štola Kajlovec		49.8522653N, 17.8902919E
Bývalý stříbrný důl Slepčné	11. století	49.8511289N, 17.8914908E
Nedostavěná železniční trať Opava-Fulnek		49.8325372N, 17.9100253E

MKR C.1 Skřipov – Hrabství

název	vznik	lokace
kostel sv. Jana Křtitele ve Skřipově	1844	49.8195247N, 17.9109728E
výklenková kaple v Hrabství		49.8203664N, 17.9461381E
hřbitovní výklenková kaple v Hrabství		49.8178411N, 17.9589489E
pomník padlým v Hrabství		49.8203728N, 17.9458353E
kamenný kříž u polní cesty do údolí Setiny		49.8198094N, 17.9538842E
obrázky Panny Marie (4x) v Hrabství		49.8190231N, 17.9528625E
kamenný kříž na návsi Hrabství		49.8198228N, 17.9501803E
kamenný kříž u silnice do Skřipova	1920	49.8202281N, 17.9444483E
kamenný kříž u silnice do Hrabství		49.8210719N, 17.9204586E

MKR C.2 Jakubčovice

název	vznik	lokace
Kaple Navštívení Panny Marie	1869	49.8457969N, 17.9185697E
Výklenková kaple u silnice do Hlubočce		49.8419714N, 17.9295308E

Kamenný šanc	18. století	49.8447317N, 17.9277631E
Šance Pod Příiletem	18. století	49.8503700N, 17.9152103E
Kamenný kříž u silnice do Hlubočce	1883	49.8454217N, 17.9210586E
Kamenný kříž u Kaple Navštívení Panny Marie	1869	49.8457878N, 17.9183578E
socha Panny Marie	1885	49.8457878N, 17.9183578E
Kamenný kříž u silnice do Skřipova		49.8436139N, 17.9151203E
Obrázek Panny Marie na památné lípě		49.8535244N, 17.9166114E
Boží muka Pod Příiletem (obrázek P. Marie)		49.8501600N, 17.9147400E
Honův mlýn u Jakubčovic	1840	49.8331956N, 17.9274533E
Rozhledna Šance	2005	49.8504761N, 17.9159553E

Obrázek 72 – terénní pozůstatky Jakubčovické šance Pod Příiletem (zdroj: P. Satke)

MKR C.3 Radkov – Dubová

Obrázek 73 – zámek Dubová se zahradou (zdroj: P. Satke)

<i>název</i>	<i>vznik</i>	<i>lokace</i>
Kostel Narození Panny Marie	1589	49.8269689N, 17.7701694E
Kaple v osadě Nové Zálužné		49.8284019N, 17.7388917E
Zámek Dubová (dnes dětský domov)	1774	49.8150544N, 17.7707975E
Pomník u Selské hospody		49.8266183N, 17.7707200E
Kamenný kříž nad Radkovem		49.8256289N, 17.7723492E
Kříž v polích nad Radkovem		49.8272000N, 17.7683903E

Litinový kříž nad Radkovem		49.8232617N, 17.7675564E
Kamenný kříž v osadě Nové Zálužné		49.8284019N, 17.7388917E
Kamenný kříž v Dubové		49.8162500N, 17.7707783E
Kamenný kříž u cesty do osady Vendelín		49.8224394N, 17.7881603E
Muzeum venkovského života (bývalá fara)	1800	49.8266047N, 17.7692211E
Zemědělský dvůr s hosp. objekty	19. století	49.8140564N, 17.7700417E

MKR C.4 Domoradovice – Filipovice

název	vznik	lokace
Kaple sv. Barbory Domoradovice	1845	49.8459211N, 17.8178658E
Výklenková kaple "Na Křížové cestě"		49.8474256N, 17.8201433E
Kaple Nanebevzetí Panny Marie Filipovice	20. století	49.8412386N, 17.7917561E
Kaplička v osadě Zábřemí		49.8417839N, 17.8008200E
Dřevěný kříž u hasičské zbrojnice		49.8418150N, 17.7911547E
Kříž u cesty na poutní místo Maria Talhof		49.8405489N, 17.7901033E
Kamenný kříž u silnice do Nového Dvora		49.8469711N, 17.7901469E
Kamenný kříž u silnice do Melče	1891	49.8458147N, 17.8149231E
Kamenný kříž u Kaple sv. Barbory		49.8459211N, 17.8178658E
Pomník obětem světových válek		49.8459211N, 17.8178658E

MKR C.5 Vítkov

název	vznik	lokace
Kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Vítkově	1918	49.7741178N, 17.7560264E
Výklenková kaple ve Vítkově		49.7831464N, 17.7591956E
Kaple sv. Josefa v Prostředním Dvoře	1888	49.7855511N, 17.7886022E
Bývalý zámek Vítkov (dnes nemocnice)	1713	49.7862056N, 17.7620806E
Kamenný kříž v osadě Veselka	20. století	49.7951100N, 17.7980122E
Pomník Johanna Heinricha Pestalozziho	1929	49.7776758N, 17.7535519E
Kamenný kříž v Prostředním Dvoře	1806	49.7851822N, 17.7884042E

MKR C.6 Lesní Albrechtice

název	vznik	lokace
Výklenková kaple		49.8082175N, 17.8639614E
Kamenný kříž a pomník obětem 1. sv. války		49.8083992N, 17.8629397E
Kostel sv. Mikuláše	1692	49.7931272N, 17.8659194E
Obrázek Panny Marie s Ježíšem		49.7898758N, 17.8584631E
Kamenný kříž na návsi Jelenice		49.8055081N, 17.8357611E

MKR D.1 Raduň - Vršovice:

název	vznik	lokace
kostel Nejsvětější Trojice	16. století	49.8930081N, 17.9440031E
kaple Božího těla	1884	49.8934972N, 17.9435147E
výklenková kaple v Raduni		49.8939089N, 17.9465728E
kaplička Panny Marie Bolestné ve Vršovických		49.8854325N, 17.9312150E
kaple Božského Srdce Páně		49.8845053N, 17.9347639E
kaple Panny Marie Sedmibolestné	1949	49.8812631N, 17.9360403E
zámek Raduň	16. století	49.8912372N, 17.9443381E
zámecká prádelna a sušárna Vošárna	1823	49.8934542N, 17.9431408E
barokní sýpka Raduň	18. století	49.8919336N, 17.9454053E
zámecká oranžerie se zahradou		49.8911881N, 17.9462775E
špýchar v ulici Polní	19. století	49.8942844N, 17.9433036E
ovčín v zámeckém areálu		49.8921317N, 17.9470533E
opevnění Šance	18. století	49.8620078N, 17.9228653E
pomník americkým letcům v Raduni	2002	49.8931233N, 17.9437364E

pomník u Kaple Božského Srdce Páně	1924	49.8844078N, 17.9348103E
Čertův kámen – bludný balvan u zámku		49.8858275N, 17.9455761E
nedostavěná železniční trať Opava - Fulnek	1873	49.8794583N, 17.9233769E

Obrázek 74 – zrekonstruovaná barokní sýpka v Raduni slouží dnes jako muzeum (zdroj: P. Satke)

MKR D.2 Bohučovice

<i>název</i>	<i>vznik</i>	<i>lokace</i>
Kaple sv. Marie Magdalény	1914	49.8663025N, 17.9031964E
Výklenková kaple a kamenný kříž		49.8690469N, 17.9006108E
Obrázek u hlavní silnice		49.8677681N, 17.9019744E
Kamenný kříž před kostelem		49.8663025N, 17.9031964E
Kamenný kříž u silnice do Jakubčovic	1800	49.8646786N, 17.9062875E